

STORTINGET

Dokument 15:18

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 2551–2700
18.06.–30.06.2025

Innhold

2551. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. Israels folkerettsbrudd i Palestina, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	11
2552. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. brudd på EØS-retten mht. opptjening av alderspensjon, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	12
2553. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. FN-ledet fredsbevarende styrke på Gaza, besvart av utenriksminister	13
2554. Fra stortingsrepresentant Kjersti Bjørnstad, vedr. at nye E6-strekninger til Mjøssykehuset kan bli forsinket med flere år, besvart av samferdselsminister	13
2555. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. nedgangen i bemanningen på Trandum konkret i 2020 og 2021, besvart av justis- og beredskapsminister	14
2556. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. prosjekter i NTP, besvart av samferdselsminister	16
2557. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. Luftforsvarets stasjon Sørreisa, besvart av forsvarsminister	16
2558. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. et rundskriv som tydeliggjør ovenfor kommunene at boende medarbeidere i Camphill-landsbyene ikke omfattes av kravene til tariffavtale, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	17
2559. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. robust og tidlig rehabiliteringstilbud, besvart av helse- og omsorgsminister	18
2560. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. tillatt totalvekt for kjøretøy på 7 500 kg eller mer, besvart av samferdselsminister	18
2561. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. brudd på regler - persontransportkabetasje, besvart av samferdselsminister	19
2562. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. energimontører og transporttid, besvart av samferdselsminister	20
2563. Fra stortingsrepresentant Jan Steinar Engeli Johansen, vedr. bredbåndskunders faktiske hastighetsbehov, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	21
2564. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. en forsøksordning der tilfeldig utvalgte bedriftseiere fritas for formuesskatt i en avgrenset tidsperiode, besvart av finansminister	22
2565. Fra stortingsrepresentant Jan Steinar Engeli Johansen, vedr. gigabit og andre teknologier, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	22
2566. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. parkeringsplasser og sykkelparkeringsplasser, besvart av kommunal- og distriktsminister	23
2567. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. trygge og gode arbeidsforhold i helsesektoren, besvart av helse- og omsorgsminister	24
2568. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. å øke midlene til kommunenes frie midler, besvart av kommunal- og distriktsminister	25
2569. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. antall utenlandske kjøretøy som kjører gjennom bompengeprojektene i Rogaland, besvart av samferdselsminister	25
2570. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. boligbygging, byutvikling og nullvekst i personbiltrafikken, besvart av kommunal- og distriktsminister	28
2571. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. arbeidet med ny demensplan, besvart av helse- og omsorgsminister	29
2572. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. Klinik Alta, besvart av helse- og omsorgsminister	30
2573. Fra stortingsrepresentant Trine Fagervik, vedr. sykehusbehandling, besvart av helse- og omsorgsminister	32
2574. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. brev til EU-kommisjonen fra Oljefondets ledelse der fondet tar til orde for å harmonisere skatteregler, konkursregler, selskapslovgivning og finansmarkedsregulering i EU samt at finansmarkedstilsyn bør være samlet på EU-nivå, besvart av finansminister	33
2575. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. bruk av antigroemiddel, besvart av klima- og miljøminister ..	34
2576. Fra stortingsrepresentant Gro-Anita Mykjåland, vedr. ambulanseressursen Sørlandet sykehus HF, besvart av helse- og omsorgsminister	35
2577. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. studieavgift fra studenter utenfor EØS og Sveits, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	35
2578. Fra stortingsrepresentant Trine Fagervik, vedr. Nordlandsbanen, besvart av samferdselsminister	37

2579. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. kommersiell høsting av stillehavsøsters, besvart av landbruks- og matminister	38
2580. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. krill-løyve, besvart av fiskeri- og havminister.....	39
2581. Fra stortingsrepresentant Mani Hussaini, vedr. Norgespris, besvart av energiminister	40
2582. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. syrere i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	40
2583. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. Rauma kommune, besvart av næringsminister.....	41
2584. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. Melding Lappland kraftverk, Fauske kommune, besvart av energiminister	42
2585. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Politiets nasjonale beredskapssenter, besvart av justis- og beredskapsminister.....	43
2586. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. sanksjoner mot representanter for Hamas, besvart av utenriksminister	43
2587. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. Norges ambassade i Sudan, besvart av utenriksminister	44
2588. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. klage-/varslingssaker som er/blir behandlet i helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsminister	45
2589. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. kinesiske busser, besvart av forsvarsminister.....	56
2590. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. noverande system for etiske vurderingar av Oljefondets investeringar, besvart av finansminister	56
2591. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. antall øvingsdøgn fordelt på forsvarsgrenene siden regjeringen tiltrådte, besvart av forsvarsminister	57
2592. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. en oversikt over alle navngitte tilskuddsmottakere som er fjernet fra statsbudsjettet siden Solberg-regjeringens siste forslag til statsbudsjett, besvart av finansminister.....	58
2593. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. en oversikt over årlig utvikling i antall ansatte i barnevernet siden regjeringen tiltrådte, besvart av barne- og familieminister.....	58
2594. Fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen, vedr. de som utøver idretten Racing med motorsykler og bruker Nitrometanol som drivstoff, besvart av justis- og beredskapsminister	59
2595. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. risikorapporten om Teva Pharmaceuticals, besvart av helse- og omsorgsminister.....	60
2596. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. morsmelk, besvart av helse- og omsorgsminister	61
2597. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. avslag på arbeidsavklaringspenger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	62
2598. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. scenografi, besvart av finansminister.....	63
2599. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. utvikling og nedbyggingen av helsetilbud i Finnmark, besvart av helse- og omsorgsminister	64
2600. Fra stortingsrepresentant Mudassar Kapur, vedr. oversikt over hvor mange barn bor på institusjon, og hvor mange barn som venter på institusjonsplass, besvart av barne- og familieminister	66
2601. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. oversikt over regjeringen, og eventuelt departementene og direktoratene generelt, sin bruk av privatfly, besvart av statsminister	67
2602. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. gjeldsopplysninger, besvart av barne- og familieminister.....	68
2603. Fra stortingsrepresentant Mudassar Kapur, vedr. en oversikt som viser hvilke tiltak i Hurdalsplattformen som er gjennomført og ikke, besvart av statsminister	70
2604. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo, vedr. en oversikt over alle byggeprosjekter i Statsbygg som har fått utvidet kostnadsrammen siden regjeringen tiltrådte, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	70
2605. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. krav om masteroppgave for grunnskolelærerutdanningene, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	71
2606. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. å bedre tilliten til Lotteri- og Stiftelsestilsynet og den norske spillmodellen, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	72
2607. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. lærer- og lektorutdanningene, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	73
2608. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. å endre alkoholavgiftene for alkoholholdig drikke, besvart av finansminister.....	73
2609. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. krillfiske i Antarktis, besvart av fiskeri- og havminister	74

2610. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. ventetider fra 2019 fram til i dag fra tidspunkt for registrert tilvising til ferdig utført operasjon på operasjonskrevande tilstander, besvart av helse- og omsorgsminister	75
2611. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. oversikt over utviklingen siden regjeringens tiltrådte i antall årsverk innen myndighetskontakt i alle statlige virksomheter og 100 % statlig eide selskaper, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	76
2612. Fra stortingsrepresentant Sandra Bruflot, vedr. bruk kunstig intelligens til å forbedre driften av sykehusene, besvart av helse- og omsorgsminister	77
2613. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. antall årsverk innen PR og kommunikasjon i alle departementer, direktorater og statlige virksomheter, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	78
2614. Fra stortingsrepresentant Sandra Bruflot, vedr. lokale ledere i barneverntjenestene, besvart av barne- og familieminister	79
2615. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. behandlingen av syriske asylsøknader, besvart av justis- og beredskapsminister	80
2616. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. oversikt over hvor mange barn som venter på fosterhjem per juni 2025, besvart av barne- og familieminister	81
2617. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. NRVA- kommunikasjonsbeløp, besvart av klima- og miljøminister	82
2618. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. nye barn som har fått deltatt i gratis fritidsaktiviteter som følge av påplussingene på kap. 846/61, besvart av barne- og familieminister	83
2619. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Finnmarkssykehuset, besvart av helse- og omsorgsminister..	83
2620. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. overvåkningsbasert markedsføring, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	85
2621. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. hvor store kostnadene vil være hvis Norge ikke når klimamålene, besvart av klima- og miljøminister	86
2622. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. klimamålet , besvart av energiminister	87
2623. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. utestående beløp som ikkje er betalt inn frå utalandske kjøretøy i bompengeprojekt, besvart av samferdselsminister	88
2624. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. IC-utbyggingen, besvart av samferdselsminister	89
2625. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. par som venter et barn med sykdom, besvart av helse- og omsorgsminister	89
2626. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. Helse Møre og Romsdal, besvart av helse- og omsorgsminister	90
2627. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. å hjelpe barn som er bortført til land, besvart av utenriksminister	91
2628. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. en norsk, alvorlig syk, fem år gammel jente som ble bortført fra Norge til Indonesia, besvart av utenriksminister	92
2629. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. fullføringsreformens intensjoner og Akershus, besvart av kunnskapsminister	93
2630. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. innbetalte bompengar i 2024, besvart av samferdselsminister	94
2631. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. merking av norskproduserte drikkevarer, besvart av landbruks- og matminister	95
2632. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. forenklinger for næringslivet, besvart av næringsminister	96
2633. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. vern for forfulgte journalister og kunstnere, besvart av justis- og beredskapsminister	96
2634. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. Kommunal- og distrikts departementets behandling av innsigelsessaker, besvart av kommunal- og distriktsminister	97
2635. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. informasjon til Gravide og småbarnsforeldre, besvart av helse- og omsorgsminister	98
2636. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. at representanter fra veteranorganisasjonene SIOPS og NVIO blir en del av lovutvalget, besvart av forsvarsminister	99
2637. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. flyktninger og innvandrere i alderen 20-66 år Norge er selvforsørgende, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	100
2638. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. Forsvarets bruk av kinesiske busser, besvart av statsminister	101

2639. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. universell utforming av IKT-løsninger på arbeidsplassen, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	102
2640. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. vann- og avløpssystemet i Norge, besvart av klima- og miljøminister	103
2641. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. klimagassutslippene til sjøs, besvart av klima- og miljøminister	104
2642. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Ullevål sykehus røntgenveiledende botox, besvart av helse- og omsorgsminister.....	105
2643. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. økonomien i norsk jordbruk, besvart av landbruks- og matminister	106
2644. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. å fjerne trygderefusjon til kiropraktorpasienter, besvart av helse- og omsorgsminister	109
2645. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. forhåndsregistrering for merverdiavgift, besvart av finansminister.....	110
2646. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. grensejustering for Sandøya og Ona-Husøya, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	111
2647. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. at en pasient med en alvorlig og sjelden form for epilepsi får tilgang til medisinen Epidyolex, besvart av helse- og omsorgsminister.....	111
2648. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. flytting av HV-staben, besvart av forsvarsminister	113
2649. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. bjørn i Finnmark, besvart av klima- og miljøminister.....	114
2650. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. postlister energidepartementet, besvart av energiminister....	114
2651. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. Kraftløftet for Finnmark og Melkøya, besvart av energiminister	115
2652. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. ny finansieringsforskrift for private barnehager, besvart av kunnskapsminister	116
2653. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. finansieringsforskrift for private barnehager, besvart av kunnskapsminister	117
2654. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. diskrepansen mellom utstyrsstipend og de faktiske gjennomsnittlige utgiftene til elever på de ulike yrkesfaglige programmene, besvart av kunnskapsminister.....	117
2655. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. hva det vil koste å innføre et arbeidsfradrag, besvart av finansminister.....	118
2656. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. yrkesfaglige linjer som har blitt lagt ned, besvart av kunnskapsminister.....	122
2657. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. håndtering av Hammerfest sykehus i en situasjon med alvorlig ulykke/hendelse på LNG-anlegget på Melkøya, besvart av helse- og omsorgsminister.....	122
2658. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. beredskapssykehus i Alta, besvart av helse- og omsorgsminister	123
2659. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Intercity-triangelet (Vestfoldbanen, Dovrebanen og Østfoldbanen), besvart av samferdselsminister	125
2660. Fra stortingsrepresentant Gro-Anita Mykjåland, vedr. rovdyrangrep og skadefellingstillatelse, besvart av klima- og miljøminister.....	126
2661. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Arbeiderpartiet sitt syn på Hordfast, besvart av samferdselsminister.....	127
2662. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. raset som gikk i Vågan i Lofoten, besvart av samferdselsminister.....	128
2663. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. om beredskapen i prehospitale tjenester i det området som OUS har ansvar for vil være god nok i sommer, besvart av helse- og omsorgsminister.....	128
2664. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. å anskaffe langtrekkende presisjonsild utviklet av den israelske forsvarsindustrien, besvart av forsvarsminister.....	129
2665. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. hormonell behandling til barn og unge under 18 år, besvart av helse- og omsorgsminister	130
2666. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. Finanstilsynets enhet på Hamar, besvart av finansminister.....	131

2667. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. semilukkede anlegg uten lus og med oppsamling av slam, besvart av fiskeri- og havminister.....	132
2668. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. eksamen for privatister, besvart av kunnskapsminister	132
2669. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. kremasjoner ved dødsfall, besvart av barne- og familieminister	133
2670. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. å støtta opp om nye bilaterale og multilaterale kjernefysiske nedrustingsavtaler, besvart av utenriksminister	135
2671. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. Helseplattformen i Møre og Romsdal, besvart av helse- og omsorgsminister	136
2672. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. sykehusene i Finnmark i beredskap, besvart av helse- og omsorgsminister	137
2673. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. bedragerienheten på Gjøvik, besvart av justis- og beredskapsminister.....	138
2674. Fra stortingsrepresentant Anja Ninasdotter Abusland, vedr. Sørreisa fortsatt skal være en operativ lokasjon for Forsvaret, besvart av forsvarsminister	139
2675. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. norsk-somaliske barn som er tatt ut av skole, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	140
2676. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. etterretningstrussel , besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	141
2677. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. styrke norsk fagspråk i akademia, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	142
2678. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. bomfritaket, besvart av samferdselsminister.....	143
2679. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. Rørosbanen, besvart av samferdselsminister	144
2680. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. strandrydding langs norskekysten, besvart av klima- og miljøminister	144
2681. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. Norges klimaavtale med EU, besvart av klima- og miljøminister	145
2682. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. tilsette i Innovasjon Norge, besvart av næringsminister	146
2683. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. bemanning fødeavdelingar sommaren 2025, besvart av helse- og omsorgsminister	147
2684. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. havvind i Norge i, besvart av energiminister	148
2685. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. energieffektivisering, besvart av energiminister	149
2686. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. yl ved ankomst til Oslo Lufthavn, besvart av justis- og beredskapsminister.....	150
2687. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. dobbeltspor på strekningen Stokke-Torp-Sandefjord, besvart av samferdselsminister.....	151
2688. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Nordfjord Sjukehus, besvart av helse- og omsorgsminister.	151
2689. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Fosenaksjonistene, besvart av justis- og beredskapsminister.....	153
2690. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. traktorsertifikat, besvart av samferdselsminister.....	153
2691. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. Indre Intercity, besvart av samferdselsminister.....	154
2692. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. Norsk Tipping, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	155
2693. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. skolebibliotek, besvart av kunnskapsminister	156
2694. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. PCI-behandlingen i Bodø, besvart av helse- og omsorgsminister ...	158
2695. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. pasientreiseordningen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	159
2696. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. handlings- og avvergingsplikten, besvart av justis- og beredskapsminister.....	160
2697. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. PCI-tilbudet i Bodø, besvart av helse- og omsorgsminister.....	161
2698. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Nussirs arbeid, besvart av justis- og beredskapsminister	162
2699. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. beredskapsperspektiv i Nedre Glomma, besvart av samferdselsminister.....	162
2700. Fra stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud, vedr. spiseforstyrrelser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	163

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (2551 - 2700) for sesjonen 2024-2025**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Abusland, Anja Ninasdotter (Sp)	2674
Almeland, Grunde (V)	2587, 2598
Aydar, Seher (R)	2567, 2635
Bastholm, Une (MDG)	2553
Bjørlo, Alfred Jens (V)	2610, 2619, 2682, 2683, 2688
Bjørnstad, Kjersti (Sp)	2554
Bjørnstad, Sivert (FrP)	2632
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	2571, 2625, 2626, 2671, 2672
Borch, Sandra (Sp)	2557, 2649
Bruflot, Sandra (H)	2612, 2614
Elvestuen, Ola (V)	2681
Eskeland, Liv Kari (H)	2623, 2624, 2691
Fagervik, Trine (Sp)	2573, 2578
Fiskaa, Ingrid (SV)	2590, 2595, 2670
Funderud, Kjerstin Wøyen (Sp)	2700
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	2617
Gulati, Himanshu (FrP)	2555, 2676, 2686, 2692
Hagen, Carl I. (FrP)	2594
Hagerup, Margret (H)	2677
Halleland, Terje (FrP)	2562
Haltbrekken, Lars (SV)	2640, 2641, 2689, 2698
Hansson, Rasmus (MDG)	2575, 2589, 2650, 2680
Hjemdal, Silje (FrP)	2627, 2636, 2690
Hoksrud, Bård (FrP)	2559, 2588, 2642, 2647
Hussaini, Mani (A)	2581
Johansen, Jan Steinar Engeli (FrP)	2563, 2565
Johnsen, Tor André (FrP)	2678, 2679
Jønnes, Kari-Anne (H)	2605, 2607, 2652, 2653
Kapur, Mudassar (H)	2600, 2603
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	2568, 2583, 2633
Klinge, Jenny (Sp)	2609
Kristensen, Turid (H)	2693
Kristjánsson, Mímir (R)	2656
Larsen, Erlend (H)	2558, 2579
Lie, Kathy (SV)	2556
Lien, Geir Inge (Sp)	2646
Limi, Hans Andreas (FrP)	2564
Linnestad, Anne Kristine (H)	2593, 2601, 2639
Listhaug, Sylvi (FrP)	2638
Martinussen, Marie Sneve (R)	2655
Molberg, Anna (H)	2611, 2613, 2648
Mossleth, Siv (Sp)	2584, 2596, 2667, 2697
Myhrvold, Ole André (Sp)	2699

Mykjåland, Gro-Anita (Sp)	2576, 2660
Nilsen, Marius Arion (FrP)	2621, 2622, 2684, 2685
Njåstad, Helge André (FrP)	2585, 2602, 2659, 2661
Nyholt, Hege Bae (R)	2551, 2644, 2654
Ojala, Irene (PF)	2572, 2657, 2658, 2694, 2695
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	2597
Orten, Helge (H)	2591, 2592
Pettersen, Tage (H)	2606, 2628
Pollestad, Geir (Sp)	2566, 2630, 2643
Raja, Abid (V)	2577, 2629, 2631
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	2669
Rotevatn, Sveinung (V)	2615
Skjelstad, André N. (V)	2570, 2668
Stokkebø, Aleksander (H)	2569, 2604
Stordalen, Morten (FrP)	2560, 2561, 2645
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	2580, 2599
Thorheim, Bård Ludvig (H)	2651, 2662
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	2608, 2620
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	2665
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	2663
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	2574, 2666, 2673
Westgaard-Halle, Lene (H)	2616, 2618
Wiborg, Erlend (FrP)	2582, 2586, 2634, 2637, 2675
Wold, Grete (SV)	2687
Wold, Morten (FrP)	2696
Øvstegård, Freddy André (SV)	2552, 2664

STORTINGET

Dokument 15:18

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2551

Innlevert 18. juni 2025 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 30. juni 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Har statsråden noen betenkeligheter knyttet til slike samarbeid, mener statsråden at norske forskningsinstitusjon bør samarbeide med våpenindustrien i land som begår folkerettsbrudd og kan statsråden garantere at dette samarbeidet ikke er med på å bidra til Israels folkerettsbrudd i Palestina?

BEGRUNNELSE:

SINTEF Energi deltar, gjennom Horisont Europa, i et forskningssamarbeid med Israel Aerospace Industries (IAI). IAI er en statlig israelsk våpenprodusent og den nest største våpenleverandøren i Israel. De leverer blant annet jagerfly, droner og raketter til det israelske forsvaret. Selskapet utvikler også autonome våpen til bruk på bakken i en krigssituasjon. Samarbeidet med SINTEF handler om å utvikle klimavennlig hydrogen som drivstoff for luftfarten.

Rødt har ved flere anledninger, senest i Stortingets behandling av Meld. St. 14 (2024-2025) tatt til orde for å avslutte forskningssamarbeid med israelske aktører som bidrar til folkerettsbrudd i Palestina. Regjeringen har ikke støttet disse forslagene. Mens grusomhetene og folkerettsbruddene fortsetter i Palestina, samarbeider altså en norsk forskningsinstitusjon med en israelsk våpenprodusent.

Svar:

I tråd med etablerte prinsipper om akademisk frihet og institusjonell autonomi er det opp til norske forskningsinstitusjoner selv å velge hvem de ønsker å samarbeide med innenfor EUs forsknings- og innovasjonsprogram Horisont Europa, under forutsetning av at norsk eksportkontrollregelverk overholdes. Horisont Europa er et sivil forsknings- og innovasjonsprogram. Prosjekter som gjennomføres innenfor rammen av programmet, skal følge etiske prinsipper og relevant nasjonal lovgivning, relevant unionsregelverk og relevant internasjonalt regelverk. I tillegg er tildelinger til israelske deltakere også regulert av egne

«Guidelines on the eligibility of Israeli entities and their activities in the territories occupied by Israel since June 1967 for grants, prizes and financial instruments funded by the EU from 2014 onwards».

Det er Europakommisjonen som står for tildelingen av midler under Horisont Europa.

SPØRSMÅL NR. 2552**Innlevert 18. juni 2025 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 25. juni 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Kan statsråden svare på når Arbeids- og Inkluderingsdepartementet for første gang ble kjent med mulige brudd på EØS-retten mht. opptjening av alderspensjon, og hva er sakens potensielle omfang med hensyn til antall berørte personer, beløp og startår for feilpraktiseringen?

BEGRUNNELSE:

I Stortingets EØS-nytt av 25. april 2025 omtales en sak der Norges praksis mht. pensjonsopptjening for uføretrygdede er klaget inn til ESA som brudd på EØS-retten, trygdeforordningen og ikke-diskrimineringsprinsipper.

ESA fastholder hittil at Norges praksis bryter med artikkel 5 i trygdeforordningen. Arbeids- og Inkluderingsdepartementet, siden mars med bistand fra Regjeringsadvokaten, avviser dette.

Samtidig foreligger det en juridisk vurdering fra EU-kommisjonen som også konkluderer at norsk praksis er i strid med EØS-retten. Denne vurderingen består av flere juridiske aspekter enn det som er omtalt i ESAs offentlige brev. EU-kommisjonen har videre gitt uttrykk for at den ønsker å orienteres om Norge innretter seg etter vurderingen og antydte at det vil kunne vurderes oppfølgingssteg dersom Norges feilpraksis fortsetter.

På oppdrag for Finansdepartementet utførte Skattedirektoratet i august 2024 en egen juridisk vurdering av pensjonsopptjening for mottakere av hhv. sykepenger og uføretrygdede opp mot EØS-retten. Vurderingen mht. sykepenger er stort sett offentlig, mens vurderingen mht. pensjonsopptjening for uføretrygdede holdes sladdet nesten i sin helhet. Samtidig kommer det fram at Norge er pliktig å følge EØS-rettslige prinsipper også på dette området, mens Skattedirektoratet ikke har funnet tegn til at kompatibilitet av norsk praksis med EØS-rettslige forpliktelser noen gang har vært eksplisitt vurdert.

Svar:

Alderspensjon fra folketrygden tjenes opp basert på pensjonsgivende inntekt (inntektspensjon og tilleggspensjon) og trygdetid (garantipensjon, grunnpensjon og sært tilleggspensjonstillegg).

Person som mottar uføretrygd, får en årlig opptjening til inntektspensjon på grunnlag av en antatt inntekt. Den antatte inntekten skal fastsettes på samme måte som beregningsgrunnlaget for uføretrygd etter folketrygdloven § 12-11, dvs. gjennomsnitt av pensjonsgivende inn-

tekt de tre beste av de fem siste årene før uføretidspunktet. Reglene for opptjening til tilleggspensjon etter kapittel 19 eller når uføretrygden er en omregnet uførepensjon er noe annerledes utformet, men bygger på at når det foreligger en inntektsberegnet uføretrygd/-pensjon skal det også gis opptjening til en inntektsberegnet alderspensjon. Uføre som ikke har hatt noen pensjonsgivende inntekt, får heller ingen opptjening til inntektsberegnet alderspensjon.

EFTAs overvåkningsorgan (ESA) informerte departementet i juli 2024 om at de hadde mottatt en klage. Problemstillingen gjelder hvorvidt personer bosatt i Norge som mottar en inntektsberegnet uføreytelse fra et annet EØS-land skal likestilles med hensyn til opptjening til norsk alderspensjon, basert på den pensjonsgivende inntekten som ligger til grunn for den utenlandske uføreytelsen. Dette ville i så fall innebære at personer som aldri har hatt pensjonsgivende inntekt i Norge, ville fått en inntektsberegnet norsk alderspensjon basert utelukkende på tidligere utenlandsk inntekt.

Departementet mener at EØS-retten ikke innebærer en slik likestilling, og dette er heller ikke praksis i dag. Det foreligger ingen tall om sakens potensielle omfang. Departementet var for øvrig også før henvendelsen fra ESA kjent med at dette spørsmålet er reist, men mener som sagt at dagens praksis er korrekt.

Norge har besvart ESAs spørsmål om saken; senest i et brev av 21. mai 2025. Jeg gjør for øvrig oppmerksom på at personer med utenlandsk uføreytelse kan tjene opp rett til norsk alderspensjon basert på medlemskap i trygden (dvs. bosetting eller arbeid Norge) og rett til den inntektsbaserte delen av alderspensjon dersom de har pensjonsgivende inntekt her.

SPØRSMÅL NR. 2553**Innlevert 18. juni 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 24. juni 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Statssekretær Andreas Kravik uttaler i Klassekampen 16.6 at regjeringen er "åpne for å ha en FN-ledet, eller på annen måte oppbygd fredsbevarende styrke på Gaza." Det er positive signaler fra regjeringen. I lys av den ekstremt kritiske situasjonen på Gaza bør dette følges opp med aktiv og umiddelbar innsats.

Vil regjeringen, i løpet av den nærmeste tiden, ta konkrete initiativer til å samle støtte til en FN-ledet fredsbevarende styrke på Gaza?

Svar:

Regjeringen er dypt bekymret over den alvorlige humanitære situasjonen i Gaza. FN advarer om at en hungersnød er nært forestående, samtidig som de pågående militære operasjonene fører til svært høye sivile tap og sivile blir skutt og drept ved punkter for matutlevering. Det eneste som kan få en slutt på de menneskelige lidelsene er en våpenhvile, og på lengre sikt en varig politisk løsning.

Norge er åpen for at en internasjonal fredsbevarende styrke kan få en rolle i Gaza. En fredsbevarende styrke kan bidra til å overvåke og støtte implementeringen av en

våpenhvile eller fredsavtale, redusere risikoen for at konflikten blusser opp igjen, og gi støtte til nødvendige politiske prosesser på en nøytral måte.

En FN-ledet fredsbevarende styrke fordrer at det er mulig å oppnå enighet om et mandat for en slik styrke i FNs sikkerhetsråd. Et slikt vedtak ville kreve støtte fra minst ni av de femten medlemmene i rådet, og at ingen av de fem faste medlemmene (USA, Russland, Kina, Frankrike og Storbritannia) legger ned veto. Slik situasjonen nå er, virker det ikke sannsynlig at det er mulig å oppnå en slik enighet i FNs Sikkerhetsråd. Det er også mulig å etablere alternativer til en FN-ledet fredsbevarende styrke gjennom andre former for internasjonal tilstedeværelse for å støtte opp om en våpenhvile eller fredsavtale, dersom partene ønsker det.

Regjeringen har tett dialog både med nærstående land og landene i regionen for å legge press på partene om å inngå en våpenhvile og for å finne en politisk løsning på konflikten. Norge har også tatt en lederrolle i den Globale alliansen for implementering av tostatsløsningen. En selvstendig palestinsk stat innenfor rammene av en tostatsløsning er det eneste realistiske grunnlaget for en rettferdig og varig fred mellom israelere og palestinere.

SPØRSMÅL NR. 2554**Innlevert 18. juni 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Bjørnstad****Besvart 25. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Mener statsråden det er akseptabelt at nye E6-strekninger til Mjøssykehuset kan bli forsinket med flere år på grunn av innsigelser fra Statsforvalteren – og hvordan vurderer statsråden Statsforvalterens rolle som statlig samordner når etatens egne innsigelser bidrar til betydelige merkostnader og forsinkelser i infrastruktur som skal betjene over 100 000 innbyggere?

BEGRUNNELSE:

Statsforvalteren i Innlandet har i sitt hørings svar til reguleringsplan for ny E6 Moelv–Roterud, datert 19. september 2024, fremmet en rekke innsigelser til begge planalternativene. Innsigelsene gjelder blant annet naturmangfold, jordvern, støy, ROS-analyse og adgang til Mjøssykehuset. Statsforvalteren konkluderer med at utredningene er mangelfulle, og viser samtidig til at nye, omfattende vurderinger må gjennomføres.

I henhold til statsforvalterens mandat skal etaten bidra til samordning av statlige interesser og fremme

helhetlige løsninger til det beste for fylket. I denne saken bidrar Statsforvalteren tvert imot til at nødvendige veiutbygginger til det planlagte Mjøssykehuset på Moelv kan bli forsinket med flere år og påføres store merkostnader. Nye Veier har i sine fremdriftsvurderinger advart om at de pålagte tilleggsutredningene kan føre til at strekninger på E6 – og i verste fall ny Mjøsbu – først kan stå ferdige i 2031 eller senere. Det nye sykehuset skal etter planen stå ferdig i 2028.

Dette skaper en svært alvorlig beredskapssituasjon for store deler av befolkningen på Hedmarken, Toten og Gjøvik-regionen, som dermed risikerer å stå uten tilfredsstillende adkomstmulighet til regionens nye hovedsykehus i flere år etter åpning. Dette gjelder over 100 000 innbyggere, inkludert nødetater og kollektivtrafikk, på en strekning som i dag mangler alternativ rute.

Spørsmålet reises derfor for å få en vurdering av både hvordan statsråden vurderer Statsforvalterens rolleutøvelse i lys av dennes samordningsansvar, og om det er akseptabelt at kritisk infrastruktur til et nytt sykehus forsinkes på denne måten.

Svar:

Utbyggingsselskapet Nye Veier AS jobber aktivt med planlegging av ny E6 mellom Moelv og Roterud som passerer planområdet for byggingen av Mjøssykehuset. Strekningen er omtrent elleve kilometer lang og inkluderer ny Mjøsbu.

Status for vegprosjektet er at Nye Veier har laget forslag til reguleringsplan for ny E6 som er behandlet og lagt ut på offentlig høring av Ringsaker og Gjøvik kommune. Utbyggingsselskapet er i dialog med relevante myndigheter om merknader og innsigelser fra høringsrunden. Dette er en viktig del av arbeidet, hvor samfunnets inter-

esser blir ivarettatt gjennom dialog, justering og optimalisering av planforslaget.

Nye Veier har i denne sammenheng, sammen med planmyndighetene, gjennomført en egen prosess med Statsforvalteren i Innlandet og øvrige instanser som fremmet innsigelse, blant annet fylkeskommunen, for å avklare grunnlaget for og innholdet i de respektive innsigelsene, samt drøfte ulike alternativer for å kunne svare disse ut.

Det pågår dialog mellom Statsforvalteren og Nye Veier med sikte på å løse innsigelsene og svare ut de gjestående merknadene før sommeren.

Om det fremdeles skulle være behov for meklung av evt. gjestående innsigelser skjer dette i regi av Statsforvalteren i Innlandet. Statsforvalteren er administrativt underlagt Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet. Innsigelsesinstituttet er hjemlet i plan- og bygningsloven som Kommunal- og distriktsdepartementet er ansvarlige for. Konkrete spørsmål om Statsforvalterens rolle og innsigelsesinstituttets funksjon er derfor best rettet til andre statsråder enn meg.

Jeg vil imidlertid bemerke at jeg opplever planprosessene for utbygging av vei i Norge som gode. Det gjelder også når berørte myndigheter påpeker forhold som bør eller må vurderes grundigere. Det viktigste er at man på riktige tidspunkt tar en beslutning og sørger for å gjennomføre de stegene som vi vet gir best mulig resultat. Dette vil som regel også være både tid- og ressursbesparende.

Når innsigelser og merknader er ferdig behandlet, vil Nye Veier revidere planforslaget og sende over et omforent reguleringsplanforslag til mulig vedtak i Gjøvik og Ringsaker kommuner.

Det er Nye Veiers mål å legge til rette for et vedtak i kommunene i løpet av 2025. Endelig oppstart av anleggsarbeidet bestemmes av styret i utbyggingsselskapet.

SPØRSMÅL NR. 2555

Innlevert 18. juni 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 24. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at nedgangen i bemanningen på Trandum konkret i 2020 og 2021 hang sammen med stengte grenser under pandemien og derfor færre utsendelser av personer med ulovlig opphold, kan hun informere om

hvordan antall uttransporteringer av personer med ulovlig opphold (eller kriminelle forhold) i Norge har utviklet seg i fra 2017 til i dag, og mener statsråden det er grunn til å tro at det er færre personer med ulovlig opphold i Norge nå enn da Støre-regjeringen tiltrådte i 2021?

BEGRUNNELSE:

Jeg takker for statsrådens svar på spørsmål 15:2465, 15:2466 og 15:2478, og tillater meg å stille et oppfølgingsspørsmål om antall uttransporteringer fra Norge de siste årene.

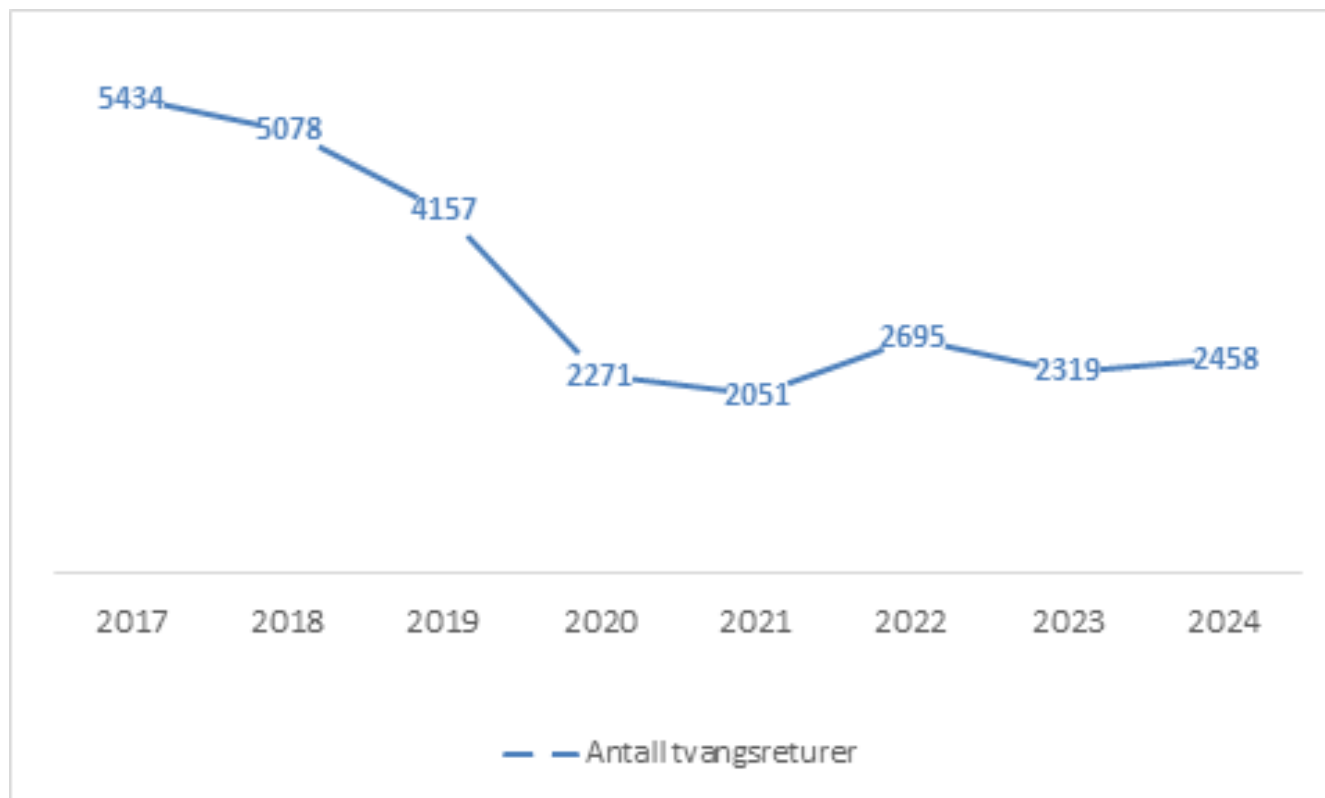
Svar:

Som det framgår av mitt svar på spørsmål nr. 2465 har bemanningen ved Politiets utlendingsinternat gått gradvis nedover hvert år siden 2018, med den største nedgangen mellom 2019 og 2020.

Politiets utlendingsenhet (PU) opplyser at bemanningen ved utlendingsinternatet var svært høy i 2016 på grunn av økte asylankomster i 2015, hovedsakelig som følge av borgerkrigen i Syria. I årene som fulgte gikk asy-

lankomstene betydelig ned sammenlignet med 2015, og dermed også bemanningen ved utlendingsinternatet.

Representanten spør videre om antall uttransporteringer av personer med ulovlig opphold i Norge. Figuren under viser utviklingen i tvangsreturer i perioden 2017-2024. PU opplyser at tvangsretur omfatter retur av utenlandske borgere som etter vedtak fra Utlendingsdirektoratet (UDI) kan returneres med tvang dersom utreisefristen ikke er overholdt. Tallene under inkluderer derfor alle returer som organiseres av politiet, ikke bare de der politiet stiller med fysisk ledsagelse. Dette innebærer returer i sakskategoriene asyl, returer i henhold til Dublin III-forordningen, retur av personer med avslag på asylsøknad pga. allerede innvilget beskyttelse i et annet trygt land, samt retur av personer med vedtak om bortvisning eller utvisning.

Nedgangen i antall tvangsreturer fra 2019 til 2020 skyldes ifølge PU i hovedsak pandemihåndteringen med grensekontroll som hindret både innreise og utreise, samt stengte flyplasser og manglende mulighet til å gjennomføre tvangsreturer.

Tallene for 2020 og 2021 i figuren inkluderer ikke bortvisningssaker etter midlertidig lov om innreisestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen.

Dette er gjort for å gi et mer presist bilde av utviklingen, sett i lys av representantens spørsmål.

Politiet arbeider kontinuerlig med å identifisere personer som oppholder seg ulovlig i Norge. Dette skjer blant annet gjennom utlendingskontroller i henhold til utlendingsloven § 21, for å avklare om en utenlandsk borger har lovlig opphold. Dersom en person uten lovlig opphold blir avdekket, følges saken opp av politiet og UDI.

SPØRSMÅL NR. 2556**Innlevert 18. juni 2025 av stortingsrepresentant Kathy Lie****Besvart 25. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I forbindelse med behandlingen av NTP 2025-2036 ble det fattet vedtak i Stortinget om å innpasse en rekke prosjekter i NTP og legge fram en sak som innpasser disse prosjektene i NTP-porteføljen senest i forbindelse med RNB 2025. Et av disse prosjektene var FRE16 Ringeriksporteføljen. Både samferdselskomiteen og kontroll og konstitusjonskomiteen har ment i St. meld. 4 at regjeringens rapportering i Prop. 1 S (2024-2025) ikke er tilstrekkelig.

Hva vil statsråden gjøre for å følge opp dette i henhold til stortingets vedtak?

BEGRUNNELSE:

Viser til denne merknaden inn i stortingsmelding 4:

“Innpasse prosjekt som det er flertallsvedtak på, i NTP-porteføljen Vedtak 836, 20. juni 2024 (Samferdselsdepartementet):

«Stortinget ber regjeringen legge fram en sak som innpasser de prosjekter det nå er flertallsvedtak for i Stortinget i NTP-porteføljen, senest i forbindelse med RNB 2025.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Rødt, viser til at Samferdselsdepartementet i Prop. 1 S (2024-2025) skriver at de «legger opp til å innpasse prosjektene som Stortinget

har fattet vedtak om, innenfor en uendret økonomisk planramme for Meld. St. 14 (2023-2024) Nasjonal transportplan 2025-2036». Det går ikke frem hvordan dette konkret skal gjøres.

Flertallet vil vise til at vedtak spesifiserer at regjeringen skal legge fram en sak for Stortinget som vi ser hvordan prosjektene innpasses, og mener rapporteringen i Prop. 1 S (2024-2025) ikke er tilstrekkelig.

Flertallet er derfor uenige i at anmodningsvedtaket skal oppheves.

Svar:

I anmodningsvedtak 829 bes regjeringen om å «videreføre Ringeriksbanen og ny E16 Skaret-Hønefoss (FRE16) som et fellesprosjekt for å sikre den økonomiske nytten og bærekraften i prosjektet». I anmodningsvedtak 836, som representanten viser til, bes det om at regjeringen «innpasser de prosjekter som det nå er flertallsvedtak for i Stortinget i NTP-porteføljen, senest i forbindelse med RNB 2025».

I Prop. 1 S (2024-2025) omtaler regjeringen at FRE16 Ringeriksporteføljen er videreført som et fellesprosjekt. Ansvar for prosjektet er videreført hos Nye Veier. Fellesprosjektet er dermed en del av NTP-porteføljen, i tråd med vedtakenes ordlyd. En eventuell oppstart av prosjektet avhenger av bevilgninger i de årlige statsbudsjettene.

SPØRSMÅL NR. 2557**Innlevert 18. juni 2025 av stortingsrepresentant Sandra Borch****Besvart 27. juni 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Hvilken operativ aktivitet mener forsvarsministeren skal være ved Luftforsvarets stasjon Sørreisa?

BEGRUNNELSE:

I budsjettenigheten med Sp, Sv og Ap er det lagt frem et verbalforslag som lyder “Stortinget ber regjeringen videreutvikle forsvarets tilstedeværelse på Sørreisa og komme tilbake til Stortinget i forbindelse med rapporteringen på langtidsplanen våren 2026. Sørreisa skal fortsatt være en operativ lokasjon for forsvaret også i fremtiden.

Når statssekretær Marte Gerhardsen i etterkant av enigheten går ut og sier at 40 stillinger i Sørreisa kan forsvinne er det et brudd med budsjettenigheten, noe jeg reagerer sterkt på. Ved å flytte 40 stillingshjemler fra Sørreisa, der det ingen operativ aktivitet igjen.

Svar:

På forsvarsministermøtet i februar 2025 aksepterte NATO Norges tilbud om å etablere et tredje regionalt luftoperasjonssenter (CAOC) i Norge. NATO har satt en ambisiøs tidsfrist for at det tredje luftoperasjonssenteret skal oppnå operativ evne. Opprettelse av CAOC i tide krever en kraftsamling av nødvendig kompetanse. Flytting av operativt personell fra Sørreisa til først midlertidig CAOC på Forsvarets base Bodø, og senere til den permanente CAOC på Reitan, er en forutsetning for at Luftforsvaret

skal kunne bemanne stillingene som kreves for å etablere en NATO CAOC i Norge.

Sørreisa vil fortsatt være en viktig lokasjon for Forsvaret. Det vil være operativ aktivitet ved Luftforsvarets stasjon Sørreisa i form av bygging av gjenkjent luftbilde.

Sørreisa skal videre styrkes med annen operativ aktivitet. Det skal etableres et alliert treningssenter på Sørreisa underlagt Hæren som vil tilrettelegge for samlet amfibietrening av og med allierte styrker. Det er planlagt betydelige investeringer i blant annet eiendom, bygg og anlegg på Sørreisa fremover.

Som beskrevet i Meld. St. 33 (2024–2025), vil regjeringen ha tett dialog med Stortinget om videreutviklingen av langtidsplanen. Regjeringen vil som en del av den kontinuerlige langtidsplanleggingen se på hvordan Sørreisa kan utvikles videre.

SPØRSMÅL NR. 2558

Innlevert 18. juni 2025 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 27. juni 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Kan statsråden lage et rundskriv som tydeliggjør ovenfor kommunene at boende medarbeidere i Camphill-landsbyene ikke omfattes av kravene til tariffavtale?

BEGRUNNELSE:

Camphill-landsbyene er et levetilstandsskap hvor mennesker med og uten omsorgsbehov lever og skaper et samfunn sammen. Modellen til landsbyene består i fellesskap og deltakelse, og avviker markert fra en tradisjonell arbeidsgiver-arbeidstager-relasjon.

Enkelte kommuner som har avtale med Camphill om at innbyggere skal få bo i landsbyene krever tariffavtaler for boende medarbeidere. Kommunenes krav om tariffavtaler passer ikke med formen til Camphill-landsbyene da de faller utenfor rammene for ordinære arbeidsforhold.

De ansatte som ikke bor i landsbyen har tariffavtaler.

Svar:

Spørsmålet besvares av arbeids- og inkluderingsministeren som rette statsråd.

Dersom kommunen kjøper inn tjenester innen rammene for offentlig anskaffelser, åpner regelverket for at de som oppdragsgivere kan stille krav til lønns- og arbeidsvilkår. Kravene som stilles må blant annet ligge innenfor de generelle reglene for offentlige anskaffelser og de rammer som EØS-avtalen setter.

Innenfor disse rammene er det opp til den enkelte oppdragsgiver – herunder kommuner – å vurdere hvilke krav som er hensiktsmessige og nødvendige i den konkrete anskaffelsen.

SPØRSMÅL NR. 2559**Innlevert 18. juni 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 27. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Mener statsråden det er viktigere å redusere utgifter under folketrygden enn å opprettholde et robust og tidlig rehabiliteringstilbud, inkludert kiropraktortjenester, for Forsvarets ansatte, med tanke på landets beredskap og krigs-/kriseevne?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har, uten offentlig høring eller bred politisk behandling, i praksis fjernet refusjonsordningen for kiropraktorer. Dette rammer et tilbud som i flere tiår har vært en sentral og kostnadseffektiv del av førstelinjen. Ifølge tilgjengelig statistikk er kiropraktortjenester blant de mest lønnsomme helsetjenestene for staten. Likevel foreslo regjeringen ingen midler i sitt budsjett, og Arbeiderpartiets påplussing på fire kroner per behandling er i realiteten ikke tilstrekkelig til å holde ordningen i live.

Dette får alvorlige konsekvenser for landets over 1,4 millioner pasienter med muskelskjelettplager. Mange av disse er avhengige av rask og tilgjengelig behandling for å komme tilbake i arbeid og unngå langvarige forløp i den offentlige helsetjenesten.

Særlig bekymringsfullt er det at Forsvaret – ved Befalets Fellesorganisasjon – har advart mot at bortfallet av refusjon vil svekke den operative evnen. De peker på at det ikke finnes noen reell erstatning for kiropraktisk behandling i dagens helsetilbud.

Når regjeringen kutter i tiltak som både forebygger sykefravær og styrker landets beredskap, må det kunne stilles spørsmål ved prioriteringene. Dette handler om mer enn kroner og øre – det handler om befolkningens rett til tilgjengelig og effektiv helsehjelp, og om å ta forsvarsberedskapen på alvor.

Jeg ber derfor statsråden redegjøre for hvorfor denne prioriteringen er gjort, og hvordan regjeringen mener dette samsvarer med målet om å styrke førstelinjen og sikre en robust helsetjeneste for hele befolkningen.

Svar:

Reduksjonen i refusjon til kiropraktorbehandling innebærer at kostnadene for kiropraktorbehandling øker med om lag 100 kroner for undersøkelse ved igangsettelse av et behandlingsopplegg, og om lag 40 kroner for hver påfølgende konsultasjon om hele reduksjonen veltes over på pasientene. Kiropraktorer setter sine priser fritt, og kostnaden for en førstegangsundersøkelse i Oslo ser ut til å variere fra om lag 700 kroner til om lag 1600 kroner, mens kostnadene for oppfølgingstime på 15-20 minutter varierer fra om lag 600 kroner til om lag 900 kroner.

Prisvariasjonen mellom enkeltkiopraktorer er med andre ord betydelig større enn konsekvensen av endringene i folketrygdens refusjoner for behandlingen, og det er vanskelig å se at dette vil gi den typen konsekvenser representanten skisserer.

SPØRSMÅL NR. 2560**Innlevert 18. juni 2025 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 26. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Viser til Dokument nr. 15:2586 (2023-2024) samt Stortingets vedtak nr. 800 av 13 april 2021.

Kan statsråden redegjøre for oppfølging av vedtaket hvor Stortinget ber Regjeringen utrede muligheten for en forskriftsendring knyttet til endring av tillatt totalvekt for kjøretøy på 7 500 kg eller mer?

Svar:

Samferdselsdepartementet opplyste i Prop. 1 S (2024–2025) og Dokument nr. 15:2586 (2023-2024) at det tok sikte på at et forskriftsforslag til oppfølging av dette anmodningsvedtaket kunne sendes på offentlig høring i løpet av 2024.

Oppfølgingen har tatt mer tid enn ventet. Samferdselsdepartementet tar sikte på at et forskriftsforslag kan

sendes på høring i løpet av 2025 og vil komme tilbake til saken på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2561

Innlevert 18. juni 2025 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 24. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Det er grunn til å tro at det foregår brudd på etablerte regler for persontransportkabetasje. Det har liten hensikt å etablere bestemmelser dersom disse ikke håndheves effektivt.

Kan statsråden bes redegjøre for organisering og gjennomføring av kontrollen med persontransportkabetasje etter at presisering av regelverket trådte i kraft og frem til i dag samt om Regjeringen vil styrke kontrollarbeidet med persontransportkabetasje denne sommersesongen med spesiell oppmerksomhet på turistdestinasjoner?

Svar:

Jeg er opptatt av å fremme seriositet i transportbransjen, like konkurransevilkår mellom næringsaktørene og sørge for at de som jobber i transportsektoren har gode arbeidsvilkår. Kontroll med etterlevelsen av regelverket er svært viktig for å ivareta disse hensynene.

Adgangen til å drive persontransportkabetasje innenfor EØS-området er regulert ved forordning (EU) 1073/2009. Forordningen åpner for at EØS-transportører kan utføre nasjonal transport i andre EØS-land (kabetasje) på «midlertidig» basis. Forordningen har ingen definisjon av «midlertidig».

Fra 1. januar 2024 har norske myndigheter lagt til grunn en håndhevingspraksis der «midlertidig» persontransportkabetasje bare kan utøves innenfor en periode på til sammen 20 dager sammenhengende og totalt 30 dager per kalenderår. En klar ramme for kabetasje er nødvendig for å kunne håndheve reglene, og motvirke sosial dumping og ulike konkurransevilkår for norske og utenlandske transportører.

Statens vegvesen har som oppdrag å kontrollere norske og utenlandske transportører innenfor gjeldende regelverk. De opplyser at de fleste av de utenlandske turbussene som Statens vegvesen kontrollerer, utfører internasjonale transporter. Disse faller dermed utenfor

regelverket for persontransportkabetasje. Dokumentasjonskravet knyttet til persontransport følger av EU-regler, og er svært begrenset sammenlignet med de dokumentasjonskravene som gjelder for godstransport. Dette gjør det mer utfordrende, men ikke umulig, å bevise brudd på regelverket om persontransportkabetasje. Fartsskriveren, et apparat som i utgangspunktet ble brukt til å kontrollere kjøre- og hviletid, registrerer nå også grensepasseringer, og bidrar dermed noe også ved kontroll av persontransportkabetasje.

Statens vegvesen kontrollerer både norske og utenlandske busser. Brudd på regelverket blir fulgt opp med reaksjoner som overtredelsesgebyr, bruksforbud eller anmeldelse, avhengig av hvilke overtredelser det er snakk om.

Yrkestransportkontroller (herunder kabetasjekontroll) er et prioritert kontrollområde for Statens vegvesen. Det er for tiden stor busstransportaktivitet i Norge. I tillegg til ordinære daglige kontroller gjennomfører Statens vegvesen derfor også større kontrollaksjoner som retter seg særskilt mot persontransport og kabetasje.

Kontroll med etterlevelsen av regelverket på transportområdet er svært viktig. Jeg minner om at denne regjeringen fra 2023 har styrket kontroll- og tilsynsvirksomheten i Statens vegvesen med 40 millioner kroner. Disse midlene har gått til 35 nye stillinger i vegvesenet.

SPØRSMÅL NR. 2562**Innlevert 18. juni 2025 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 24. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for å kommunisere departements linje tydelig overfor Statens vegvesen, slik at energimontører som i snitt bruker mindre enn 30 prosent av tiden sin på transport slipper å følge de kravene som følger med som yrkestransportsjåfør?

BEGRUNNELSE:

Energimontører blir av Statens vegvesen pålagt å ta yrkestransportsjåførkurs fordi det innebærer en del transport av utstyr, materiell og utstyr til oppdrag på litt fjerne plasser.

Norges strømmnett er alene til sammen 366 000 km. Energimontører er en helt vital faktor for beredskap, utbygging, drift og vedlikehold av nettet og dermed strømforsyningen. For å kunne utføre jobben og opprettholde opptiden i strømmettet er de avhengige av å frakte tungt utstyr og materiell, f.eks. kabeltromler.

Å bli pålagt et yrkestransportkurs må en gjennomføre 140 timer teoretisk og praktisk undervisning for yrkessjåfører, i fem moduler med en varighet på til sammen fem arbeidsuker, og et gjenoppfriskingskurs på 35 timer hvert femte år.

Statsråden har i brev til Fornybar Norge lovet at minst 30 prosent av arbeidstiden gjennom en måned må gå med til transport før regelen og krav om yrkestransportsjåfør slår inn. Likevel mener Statens Vegvesen at energimontører i f.eks. nettselskap og energientreprenører ikke kvalifiserer til unntak i yrkessjåførforskriften.

Svar:

Problemstillingen knyttet til hvorvidt energimontører omfattes av krav om yrkessjåførkompetanse etter yrkessjåførforskriften § 1 andre ledd bokstav e, har vært reist av Fornybar Norge og EL og IT Forbundet i henvendelser til både energiministeren og meg.

Som representanten kjenner til har Samferdselsdepartementet besvart dette i et brev datert 21. mars 2025 med kopi til Statens vegvesen og Energidepartementet. Nedenfor vil jeg gi en kort orientering om departementets tolkning.

Alle som skal transportere gods eller personer mot betaling med tunge kjøretøy (lastebiler og busser) må ha yrkessjåførkompetanse (YSK). Kravet om yrkessjåførkompetanse har som formål å sikre like konkurransevilkår, forbedre trafikksikkerheten og sørge for at sjåfører har

nødvendige kvalifikasjoner. Yrkessjåførforskriften er en nasjonal gjennomføring av EU-direktiv 2003/59/EF, endret ved direktiv (EU) 2018/645, og inneholder krav til grunnutdanning og etterutdanning for yrkessjåfører, samt visse unntak.

Unntaket i forskriftens § 1 andre ledd bokstav e gjelder førere av kjøretøy som benyttes til frakt av materiell, maskiner, verktøy eller utstyr som er nødvendig for utøvelse av et yrke, forutsatt at det å føre kjøretøyet ikke er førerens hovedaktivitet. Dette unntaket har to vilkår: For det første må det som transporteres være nødvendig for å utføre yrket, og for det andre må kjøring ikke være hovedaktiviteten til føreren. Typiske tilfeller som omfattes er håndverkere som frakter utstyr til arbeidsstedet, hvor hovedaktiviteten er selve arbeidet på stedet.

Det må i tillegg være en viss nærhet mellom det som transporteres og det arbeidet som skal utføres, både i innhold og i tid. Utstyr som benyttes samme dag, eller kort tid etter, vil normalt oppfylle kravet om nødvendighet. Videre må det vurderes om kjøring utgjør en mindre del av arbeidstiden.

Det følger av direktivets fortale at dersom kjøring utgjør mindre enn 30 % av den månedlige arbeidstiden, kan det indikere at kjøring ikke er hovedaktiviteten. Dette er ikke en absolutt grense, men en veiledende faktor i en helhetsvurdering.

Når det gjelder energimontører, må det derfor gjøres en konkret vurdering av om det som transporteres er nødvendig for å utføre arbeidet, og hvor stor del av arbeidstiden som går med til kjøring.

Departementet og Statens vegvesen har i flere omganger påpekt ovenfor aktørene at det ikke kan gis en generell avklaring for hele yrkesgruppen, da dette vil avhenge av hvordan arbeidet er organisert i den enkelte virksomhet. I mange tilfeller vil kjøring knyttet til energimontørarbeid kunne omfattes av unntaket, men det finnes også situasjoner hvor transporten ikke er tilstrekkelig knyttet til yrkesutøvelsen, eller hvor kjøringen utgjør en så stor del av arbeidstiden at unntaket ikke gjelder. En energimontør må derfor, i likhet med andre yrkesgrupper, gjøre en vurdering av om det som transporteres er nødvendig for å utføre arbeidet sitt den aktuelle dagen og hvor mye transporten utgjør av arbeidstiden på månedlig basis.

Statens vegvesen har opplyst at de vil ta hensyn til denne tolkningen fremover og oppdatere sitt informasjonsmateriell i tråd med departementets vurderinger.

SPØRSMÅL NR. 2563**Innlevert 18. juni 2025 av stortingsrepresentant Jan Steinar Engeli Johansen****Besvart 26. juni 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Det er grunn til å tro at mange bredbåndskunder betaler for langt høyere hastigheter enn det man har bruk. Noe av grunnen til det kan være manglende informasjon om hva ordinære personkunder i dag trenger av bredbåndshastighet i det daglige samt manglende opplysning fra selskapene om den enkeltes faktiske bruk av bredbåndshastighet.

Vil statsråden ta et initiativ for å sikre større åpenhet rundt hva man som privatkunde trenger av bredbåndshastighet samt sørge for at bredbåndssaktørene opplyser kundene om faktisk bruk?

Svar:

Jeg er enig med representanten Johansen i at det generelt sett er viktig at kundene i bredbåndsmarkedet har tilgang til god informasjon om de tjenestene som leveres av tilbydersiden i markedet, slik at de kan ta gode og informerte valg ut ifra eget behov. Dette er en forutsetning for at markedet fungerer på en tilfredsstillende måte.

Nkom har nylig gjennomført en undersøkelse som viser at de fleste kundene i bredbåndsmarkedet (73 prosent) selv mener at hastigheten på nåværende bredbåndabonnement er passe for å dekke behovet til husstanden. Syv prosent av kundene mener at husstanden har behov for høyere hastighet, mens 20 prosent mener at husstanden kunne klart seg med lavere hastighet. Undersøkelsen er basert på kundenes egen oppfatning av behov for hastighet, og indikerer altså at én av fem, ut ifra egen vurdering, ikke har behov for den bredbåndshastigheten de abonnerer på.

Når en del kunder likevel abonnerer på høyere bredbåndshastighet enn de faktisk trenger, kan dette ha sammenheng med andre faktorer enn bruksmønster, som f.eks. pris. For det er slik at i mange tilfeller er ikke prisen for en 100 Mbit/s-linje veldig mye lavere enn prisen for f.eks. 500 Mbit/s. Dette henger igjen ofte sammen med de underliggende kostnadene tilbyderen har for å produsere tjenesten. For fiberbredbånd, som er den mest vanlige bredbåndsteknologien, er en stor del av kostnaden tilbyderen pådrar seg for å levere tjenesten forbundet med selve fremføring av fiberkabelen, og ikke i like stor grad med hvilken hastighet som leveres over fiberkabelen.

I tillegg kan det være noen som av helt andre grunner velger en tjeneste med høyere kvalitet enn de «objektivt sett» trenger. Slik er det også i mange andre markeder. Det kan tenke seg at de er «føre var» eller at ser på høy-

hastighetsbredbånd som en investering for fremtiden. Det er viktig at forbrukerne tar informerte valg. Det er forbrukeren selv som best kan vurdere eget behov og som skal velge, og alle forbrukere er forskjellige.

Det finnes i dag mye informasjon på internett om hvor raskt bredbånd man trenger for ulike anvendelser husstanden bruker bredbåndsförbindelsen til. Jeg mener derfor at bredbåndskundene allerede har tilgang på god informasjon om hvilken hastighet de behøver. Jeg mener også at det er tilbydernes ansvar å informere kundene sine, og jeg har registrert at det er tilbydere som nå mer aktivt går inn for å tilgjengeliggjøre slik informasjon.

I den nasjonale digitaliseringsstrategien som regjeringen la frem i fjor høst har vi satt som mål at vi frem mot 2030 vil sikre at alle får ta del i digitaliseringen. For å øke innsatsen for digital inkludering, har Nkom i samarbeid med ekombransjen etablert prinsipper for [inkluderende ekomtjenester](#). Ett av de prinsippene som bransjen har stilt seg bak, er at «tilbyder skal sørge for lett tilgjengelig informasjon om produkter, tjenester og avtalevilkår». I den videre beskrivelsen av nevnte prinsipp, fremgår det blant annet at dette for eksempel kan gjennomføres ved at «informasjon om hva ulike hastigheter betyr i praksis kommer frem på en enkel måte». Jeg er glad for at bransjen har stilt seg bak dette, og jeg håper at tilbyderne nå vil gjennomføre nødvendige tiltak for å imøtekomme prinsippene og dermed gjøre det lettere for kundene å velge riktig hastighet.

SPØRSMÅL NR. 2564**Innlevert 19. juni 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 26. juni 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Er det vurdert eller planlagt for en forsøksordning der tilfeldig utvalgte bedriftseiere fritas for formuesskatt i en avgrenset tidsperiode, for å skaffe kunnskap om hvordan en fjerning av formuesskatten vi påvirke investeringene i norske bedrifter?

BEGRUNNELSE:

Det vises til at Finansdepartementet den 27. mai 2025 sendte et forslag om forsøksordning med arbeidsfradrag for unge på høring. Forslaget går ut på en begrenset forsøksordning i skattesystemet med et eget fradrag i arbeidsinntekt for en gruppe tilfeldig utvalgte personer mellom 20 og 35 år. Det opplyste formålet med forsøket er å skaffe kunnskap om hvordan et arbeidsfradrag, og økonomiske incentiver mer generelt, påvirker yrkesdeltakelse og arbeidsinnsats for denne gruppen. Det vises herunder til statsrådens svar på mitt skriftlige spørsmål i Dokument nr. 15:2431 (2024-2025).

Det ønskes besvart om det har blitt vurdert, eller foreligger konkrete planer om, en tilsvarende forsøksordning med formål om å innhente kunnskap om hvordan formuesskatten påvirker investeringene i norske bedrifter. Dersom en slik ordning legges opp som det nevnte forslaget om fradrag i arbeidsinntekt, vil det innebære at 100 000 tilfeldig utvalgte bedriftseiere fritas for formuesskatt i en avgrenset tidsperiode.

Svar:

Formuesskatten er en skatt på netto kapitalbeholdning som i hovedsak betales av personlig skattytere som er bostatt i Norge. Formuesskatten er et virkningsfullt fordelingspolitisk supplement til inntektsskatten. Formuesskatten kan, i likhet med de fleste andre skatter, påvirke ressursbruken negativt.

Etter en grundig gjennomgang av en rekke teoretiske og empiriske studier, hvorav flere på norske data, uttalte Skatteutvalget (NOU 2022: 20 Et helhetlig skattesystem) at det er lite som tyder på at formuesskatten svekker mulighetene til lønnsomme investeringer. Med velfungerende kapitalmarkeder, som i Norge, vil en lønnsom investering normalt få finansiering. Generelt er kapitaltilgangen god i Norge, og formuesskatten gjør det ikke mindre lønnsomt å investere i Norge enn i andre land.

Regjeringen vurderer eventuelle skatteendringer i forbindelse med de årlige budsjettene. Men som jeg har uttalt flere ganger, er vi, som en del av arbeidet til en skattekommisjon og et bredt skatteforlik også åpne for å se på formuesskatten som del av en helhet.

Forsøk i skattesystemet for å frembringe ny kunnskap er noe nytt og uprøvd, og regjeringen imøteser innspill til forslaget om et forsøk med arbeidsfradrag for unge som nå er på høring. Saken har vært utredet i samarbeid med forskere, og regjeringen har kommet til at det ligger til rette for et forsøk på dette avgrensede området. Det verken planlegges eller utredes andre forsøksordninger i skattesystemet.

SPØRSMÅL NR. 2565**Innlevert 18. juni 2025 av stortingsrepresentant Jan Steinar Engeli Johansen****Besvart 26. juni 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Målsettingen om gigabitsamfunnet innen 2030 vil ha betydelige kostnader som vil måtte bæres av husholdningene. Sverige har nå valgt å gå bort fra målet om gigabitbredbånd til nesten hele landet og erstatte dette med

bruk av flere teknologier enn fiber for å gi bredbåndstilgang for alle.

Vil statsråden vurdere å forlate gigabit-målsettingen og heller sikre at alle kan få bredbåndstilgang ved å benytte flere teknologier og dermed sikre en mindre kostnadskrevende utvikling av bredbånd for alle?

Svar:

God bredbåndstilgang til alle er en viktig forutsetning for vellykket digitalisering av samfunnet. De fleste steder bygger markedsaktørene ut høyhastighetsbredbånd på kommersielle, markedsmessige vilkår, men noen steder er det behov for offentlig støtte gjennom tilskudd til utbyggingen. Regjeringen mener at alle må ha et godt bredbåndstilbud, ikke bare de som bor der markedet bygger på kommersielle vilkår.

Regjeringen la frem ambisiøse bredbåndsmål i digitaliseringsstrategien i fjor høst. Regjeringens mål er at alle husstander og virksomheter skal ha tilbud om bredbånd med minst 100 Mbit/s nedlastningshastighet og minst 10 Mbit/s opplastningshastighet innen utgangen av 2025, og at alle husstander og virksomheter skal ha tilbud om bredbånd med minst 1 Gbit/s nedlastningshastighet og minst 100 Mbit/s opplastningshastighet innen utgangen av 2030.

Tilskuddene til bredbånd har økt under denne regjeringen. Tilskuddene har hele tiden vært basert på å velge den til enhver tid mest kostnadseffektive teknologien for å nå målene. Tilskuddsordningen er altså teknologinøytral, og åpner i prinsippet for flere teknologier enn fiber. Men i dag er fiber den mest kostnadseffektive teknologien for å levere gigabitbredbånd til dem som mangler dette.

Jeg har merket meg Sveriges justerte bredbåndsmålsetninger. Når omstendigheter og verden rundt oss endrer seg, er det ikke unaturlig også å vurdere veivalg og målsetninger underveis. Likevel mener jeg at tilgang til høyhastighetsbredbånd til alle er en forutsetning for at alle i Norge skal kunne inkluderes i et stadig mer digitalt samfunn, og holder derfor fast ved de ambisiøse bredbåndsmålene som regjeringen la frem i forbindelse med digitaliseringsstrategien. Det første målet vi skal nå, er 100 Mbit/s til alle innen utgangen av dette året. Vi ligger godt an til å komme svært nær dette målet, allerede har over 99 prosent tilbud om denne hastigheten.

SPØRSMÅL NR. 2566

Innlevert 18. juni 2025 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 9. juli 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Ikea på Forus er pålagt å ha maksimalt 183 parkeringsplasser og minimum 1 099 sykkelparkeringsplasser ved sitt nye varehus.

Mener statsråden dette er rimelig eller vil statsråden pålegge statsforvalteren å bruke sunn fornuft?

Svar:

Saken gjelder søknad om dispensasjon fra krav til parkering for etablering av nytt IKEA-bygg i Stavanger kommune. Eiendommen er regulert til forretning i detaljregulering for Forus, og inngår også i interkommunal kommunedelplan for Forus. Interkommunal kommunedelplan for Forus ble endelig vedtatt av Kommunal- og distriktsdepartementet fra 7. juni 2024, etter at departementet behandlet saken på grunn av en uløst innsigelse fra Statsforvalteren i Rogaland og Rogaland fylkeskommune.

I departementets vedtak ble parkeringsdekningen satt til maksimalt 0,5 plasser per 100 m² BRA for alle typer formål, utenom bolig. Departementet la i sin avgjørelse

vekt på at antall parkeringsplasser vil være avgjørende for bilandelen for persontransport til og fra Forus, og at en ikke bør tillate en høyere parkeringsdekning på Forus enn det som følger av de nye planbestemmelsene i Regional plan for Jæren og Søre Ryfylke.

Stavanger kommune ga dispensasjon til 590 parkeringsplasser og 170 parkeringsplasser for sykkel gjennom vedtak i Utvalg for by- og samfunnsutvikling, den 15. mai 2025.

Statsforvalteren klaget på vedtaket i brev av 11. juni 2025, og viser til at den foreslåtte parkeringsdekningen innebærer en tredobling av parkeringsnormen for bil, og en vesentlig reduksjon i antall sykkelparkeringsplasser, sammenlignet med føringer i den Interkommunale planen. Statsforvalteren begrunner klagen med at dette vil komme i konflikt med nasjonale føringer knyttet til samordnet areal- og transportplanlegging, jf. Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobil.

Stavanger kommunes dispensasjon er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Dersom Stavanger kommune opprettholder sitt vedtak, skal klagen oversendes klageinstansen for behandling. I denne saken må det

oppnevnes en settestatsforvalter for å foreta klagebehandling.

Siden saken fortsatt er til behandling lokalt, ønsker jeg ikke å gå inn i en konkret vurdering av saken.

SPØRSMÅL NR. 2567

Innlevert 19. juni 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 27. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

En forutsetning for trygge og gode arbeidsforhold, er at ansatte skal kunne si ifra når det oppstår uheldige og alvorlige situasjoner. Dette er ikke bare viktig for de som jobber i helsesektoren, men det er også helt sentralt for at vi skal kunne tilby gode helsetilbud.

Hva tenker helseministeren om funnene i rapporten og hvilke tiltak vil helseministeren sette inn for å sikre en reell yringsfrihet for helsepersonell?

BEGRUNNELSE:

17. juni lanserte UKOM rapporten “Trygg pasientbehandling krevet et åpent yringsklima”. Rapportens hovedfunn er:

- Mange medarbeidere opplever frykt for sanksjoner og manglende støtte når de ytrer seg.

- Dårlig yringsklima kan føre til pasientskader, forsinket behandling og økt sykefravær.

- Ledere står ofte i en svært presset situasjon med stramme økonomiske rammer, rollekonflikter, krevende drift og bemanningsutfordringer. De kan mangle støttefunksjoner, både medisinskfaglig og ledelsesfaglig. Dette går ut over arbeid med kvalitet og pasientsikkerhet og i stor grad også arbeidsmiljøet.

- Faktorer som ufin kommunikasjon, uklarhet rundt lojalitet og yringsfrihet, og omdømmehensyn påvirker yringsklimaet.

Svar:

Jeg deler fullt ut de forutsetningene som ligger til grunn for dette spørsmålet. Ansatte i norsk helsetjeneste skal kunne si ifra internt i virksomheten og til sin ledelse når det oppstår uønskede og/eller alvorlige situasjoner. Trygge og gode arbeidsforhold er løftet som et av flere viktige innsatsområder av regjeringen, i arbeidet med å rekruttere, beholde og utvikle fagfolk i vår felles offentlige helsetjeneste.

UKOM lansert som nevnt i spørsmålet, nylig en rapport med tittelen Trygg pasientbehandling krever et åpent yringsklima. Rapporten undersøker hvordan yringsklimaet i helse- og omsorgssektoren kan påvirke pasientsikkerheten. Rapporten bygger på bekymringsmeldinger fra helsepersonell som opplever at det kan være utrygt og/eller vanskelig å si ifra om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.

Departementet har foreløpig ikke hatt anledning til å vurdere den aktuelle rapporten som nylig er publisert, men har denne nå til vurdering – og vil i den anledning også se på eventuelle behov for ytterligere oppfølging. Generelt mener jeg likevel at det i en krevende hverdag i helsetjenesten er viktig at det er åpenhet om uønskede hendelser som har ført til eller som kunne ført til skade på pasient. Dette er avgjørende for at helsetjenesten skal kunne lære av disse hendelsene og iverksette forebyggende tiltak. Trygt å melde er derfor ett av tre mål i rammeverket som er utviklet for bedre pasientsikkerhet, og som Regjeringen la frem i Nasjonal helse- og samhandlingssplan. Målene er at det skal være trygt å melde, mer systematisk læring og forbedring, samt færre pasientskader.

De nevnte målene er også sentrale i forbindelse med lovendringene knyttet til ny meldeordning for alvorlige hendelser i helse- og omsorgstjenesten. Disse ble enstemmig vedtatt av Stortinget 10. juni i år. Den nye meldeordningen skal tydeliggjøre, både gjennom navn, innretning og formålsbestemmelse, at formålet med meldeordningen er læring og forbedring i helse- og omsorgstjenesten – og den skal understøtte tjenestens viktige utviklingsarbeid innen dette feltet.

SPØRSMÅL NR. 2568**Innlevert 19. juni 2025 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 26. juni 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Kan det bes om fordeling per kommune og fylkeskommune av en økning på 1,1 mrd. kroner i frie midler til kommunene og en økning av 500 millioner til samferdsel i fylkene, fordelt på kostnadsnøkler hvor det overføres 250 millioner til fylkesvei, 125 millioner til ferge og 125 millioner generelt?

BEGRUNNELSE:

I revidert nasjonalbudsjett for 2025 ble det enighet om å øke midlene til kommunenes frie midler på 1,1 mrd. kr og økning i overføringene til fylkene med 500 mill. kr til samferdsel.

Svar:

Vedlagt er en tabell som viser fordelingen av økte midler i rammetilskuddet til kommunene og fylkeskommunene,

som følger av budsjettavtalen mellom AP, SP og SV i Stortinget.

For kommunene vises fordelingen av 1,1 mrd. kroner i styrking av de frie inntektene. Midlene er fordelt etter kommunenes andel av frie inntekter, jf. Grønt hefte 2025 (tabell 3-k, kolonne 3).

For fylkeskommunene vises fordelingen av 500 mill. kroner til økt satsing på samferdsel. Av disse er 250 mill. kroner er fordelt etter fylkeskommunenes andel av midlene til fornying og opprustning av fylkesveier, jf. Grønt hefte 2025 (tabell C-fk, kolonne 1), 125 mill. kroner er fordelt etter delkostnadsnøkkelen for fylkesveiferjer i 2025, og 125 mill. kroner er fordelt etter fylkeskommunenes andel av frie inntekter, jf. Grønt hefte 2025 (tabell 3-fk, kolonne 3).

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/dok15-202425-2568-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 2569**Innlevert 19. juni 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 26. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Ber om en oversikt over antall utenlandske kjøretøy som kjører gjennom bompengeprojektene i Rogaland og hvor store beløp som gjenstår ubetalt fra disse kjøretøyene, i kroner og prosent.

Kan det bes om at oversikten viser årene 2022 (for hele året), 2022 (fra september og ut året), 2023, 2024, og hittil i 2025, samt at oversikten både viser tall for de enkelte bompengeprojektene i Rogaland og samlet sett?

BEGRUNNELSE:

Det burde være en selvfølge at utenlandske kjøretøy betaler for seg når man kjører på norske veier. Konsekvensen av manglende betalinger er at regningen veltes over på

norske brukere og skattebetalerne. Det er uholdbart og på høy tid å gjøre noe med.

Svar:

Det er utstederselskapene som krever inn bompenger fra sine kunder (dvs. de som har brikke/brukeravtale) på vegne av bompengeselskapet, mens bompengeselskapene selv krever inn bompenger fra bilister uten avtale. Dette innebærer at bompengeselskapene ikke har risiko for tap fra avtalekundene. Betalingsgraden, det vil si andelen innbetalte bompenger av det som er fakturert, blir dermed 100 prosent for passeringer med gyldig brukeravtale, uavhengig av om kjøretøyet er registrert i Norge eller i et annet land. Det er videre et krav om at alle tyngre kjøretøy i takstgruppe 2 som brukes i næringsvirksomhet,

må ha brikke/brukeravtale. Utenlandske kjøretøy i takstgruppe 2 uten slik brukeravtale, utgjør her en svært liten andel av de totale passeringene (om lag 0,02 prosent av totalt antall passeringer på landsbasis i 2023 iht. Statens vegvesens rapportering Bompengeneinnkrevingen i 2023). Et tilsvarende krav om brukeravtale er ikke innført for lette kjøretøy/personbiler i takstgruppe 1. For en begrunnelse for at et slikt krav ikke er innført for bo- og personbiler viser jeg til mitt svar av 13. februar i år til stortingsrepresentant Lauvsnes.

På landsbasis blir om lag 20 prosent av passeringene med utenlandsregistrerte kjøretøy i takstgruppe 1 belastet en brukeravtale. For kjøretøy uten slik avtale, er man avhengig av tilgang til kjøretøyregisteret i det enkelte land for å kunne fakturere eier av kjøretøyet. Bompengeselskapene har tilgang til flere europeiske kjøretøyregis-

tre, men ikke til alle. Jeg viser i denne forbindelse til mine tidligere svar på spørsmål til skriftlig besvarelse om mitt engasjement for tilgang til kjøretøyregistre i hele EU-/EØS-området, ikke minst gjennom mitt arbeid med å sikre at EETS-direktivet trer i kraft i EØS-området så snart som mulig.

Nedenfor følger tabeller som er utarbeidet av Statens vegvesen. Disse viser totalt antall passeringer med utenlandsregistrerte kjøretøy (dvs. både med og uten brukeravtale) for alle tre prosjektene i Rogaland samlet sett, antall passeringer med utenlandsregistrerte kjøretøy uten brukeravtale i bomstasjonene i Rogaland i perioden 2022-2025 (i all hovedsak passeringer med kjøretøy i takstgruppe 1) spesifisert per bompengeprojekt samt andelen passeringer med utenlandsregistrerte kjøretøy uten brukeravtale av totalt antall passeringer.

Totalt antall passeringer med utenlandsregistrerte kjøretøy (dvs. både med og uten avtale) for alle tre prosjektene i Rogaland samlet sett:

Prosjekt	2022 (sep-des)	2022	2023	2024	2025 (jan-mai)
Totalt antall passeringer	0,3 mill.	1,1 mill.	1,2 mill.	1,1 mill.	0,3 mill.

Antall passeringer med utenlandsregistrerte kjøretøy uten brukeravtale i bomstasjonene i Rogaland i perioden 2022-2025 (i all hovedsak passeringer med kjøretøy i takstgruppe 1), spesifisert per bomprosjekt:

Prosjekt	2022 (sep-des)	2022	2023	2024	2025 (jan-mai)
Bypakke Nord-Jæren	103 926	420 387	444 274	431 347	107 235
Haugalandspakken	37 329	173 559	152 954	140 956	32 794
Rv 13 Ryfast	21 288	149 966	180 070	168 730	24 711
Sum passeringer – kjøretøy uten brukeravtale registrert i utlandet – Rogaland	162 543	743 912	777 298	741 033	164 740

Andelen passeringer med utenlandsregistrerte kjøretøy uten brukeravtale av totalt antall passeringer:

Prosjekt	2022 (sep-des)	2022	2023	2024	2025 (jan-mai)
Bypakke Nord-Jæren	0,4 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %	0,3 %
Haugalandspakken	0,3 %	0,4 %	0,5 %	0,7 %	0,4 %
Rv 13 Ryfast	0,9 %	2,2 %	2,6 %	2,4 %	0,9 %
Andel passeringer – kjøretøy uten brukeravtale registrert i utlandet - Rogaland	0,4 %	0,6 %	0,7 %	0,7 %	0,4 %

Nedenfor følger videre tabeller som viser potensielle passeringsinntekter fra alle bilister med utenlandske kjøretøy uten brukeravtale dersom alle disse bilistene hadde betalt for sine bompaseringer i bompeng-prosjektene i Rogaland i perioden 2022-2025, faktisk innbetalte bompenger fra slike bilister (frem til nå) og påfølgende betalingsgrad.

Prosjekt	2022 – Potensielle passeringsinntekter (mill. kr)	2022 – Betalt (mill. kr)	2022 – Betalingsgrad
Bypakke Nord-Jæren	10,5	4,9	47 %
Haugalandspakken	2,1	1,1	52 %
Rv 13 Ryfast	13,0	7,3	56 %
Sum for 2022	25,5	13,3	52 %

Prosjekt	2022 (sep-des) – Potensielle passeringssinntekter (mill. kr)	2022 (sep-des) – Betalt (mill. kr)	2022 (sep-des) – Betalingsgrad
Bypakke Nord-Jæren	2,6	1,0	39 %
Haugalandspakken	0,5	0,2	47 %
Rv 13 Ryfast	1,7	0,9	50 %
Sum for 2022 (sep-des)	4,8	2,1	44 %

Prosjekt	2023 – Potensielle passeringssinntekter (mill. kr)	2023 – Betalt (mill. kr)	2023 – Betalingsgrad
Bypakke Nord-Jæren	10,7	5,5	52 %
Haugalandspakken	1,8	0,9	50 %
Rv 13 Ryfast	17,8	11,7	66 %
Sum for 2023	30,3	18,2	60 %

Prosjekt	2024 – Potensielle passeringssinntekter (mill. kr)	2024 – Betalt (mill. kr)	2024 – Betalingsgrad
Bypakke Nord-Jæren	7,5	3,7	50 %
Haugalandspakken	1,4	0,8	55 %
Rv 13 Ryfast	15,5	10,4	67 %
Sum for 2024	24,4	14,9	61 %

Prosjekt	2025 (jan-mai) – Potensielle passeringssinntekter (mill. kr)	2025 (jan-mai) – Betalt (mill. kr)	2025 (jan-mai) – Betalingsgrad
Bypakke Nord-Jæren	1,9	0,4	22 %
Haugalandspakken	0,3	0,1	26 %
Rv 13 Ryfast	2,1	0,5	25 %
Sum for 2025 (jan-mai)	4,3	1,0	24 %

Statens vegvesen understreker at tallene for 2025, både for trafikk og inntekter, vil endre seg utover året, bl.a siden bompengeneinnkrevingen overfor utenlandske bilister tar noe tid og trafikken øker om sommeren. Bompengeselskapene har meldt til Statens vegvesen om en økende innbetaling, og det er derfor forventet at betalingsgraden for 2025 vil bli på noenlunde samme nivå som for 2024

eller høyere. Ikrafttredelse av EETS-direktivet og tilgang til meldingssystemet EUCARIS vil i tillegg bidra til å identifisere utenlandske bilister fra hele EU-/EØS-området. Jeg har forventninger til at bompengeselskapene vil gjøre det de kan for å inndrive ubetalte bompengekrav som ikke er foreldet. Jeg viser her til at slike krav må anses som ordinære pengekrav med tre års foreldelsesfrist.

SPØRSMÅL NR. 2570

Innlevert 19. juni 2025 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 25. juni 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Er regjeringen villig til å gripe inn for å sikre at slike unødvendige byråkratiske hindringer ikke forsinker nød-

vendig boligbygging i tråd med de nasjonale målene om bærekraftig byutvikling og nullvekst i personbiltrafikken?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har uttalt at de har høye ambisjoner for boligpolitikken, og har et ambisiøst mål om å sette i gang bygging av 130.000 nye boliger innen 2030. I Trondheim kommune har Statens vegvesen siden 2019 hatt en innsigelse mot bygging av ca. 5 600 boliger på Ladehalvøya, og krever en vedtatt mobilitetsplan for området før videre boligbygging kan tillates. Denne innsigelsen har hindret ønsket byutvikling lokalt, som går i tråd med regjeringens mål om fortetting i byene, lavere bilbruk og økt kollektivtrafikk. Til tross for gjentatte forsøk på å utvikle en tilfredsstillende mobilitetsplan, har det ikke lyktes å oppnå en løsning. Statens vegvesen har ikke klart å presisere hva som konkret skal til for at mobilitetsplanen kan godkjennes. Statens vegvesen opprettholder en innsigelse mot boligbygging i et område som er sentralt plassert med gode kollektivforbindelser, når de ikke klarer å definere hva som konkret kreves for at mobilitetsplanen skal godkjennes.

Svar:

Etter plan- og bygningslova er det kommunene som er planmyndighet, og avgjør arealbruken i kommunen. Når

regionale og nasjonale hensyn tilsier det, kan statsforvalterne og andre statlige myndigheter fremme innsigelse innenfor sitt eget ansvarsområde.

Spørsmålet fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad omhandler arbeidet med en ny reguleringsplan for Ladehalvøya i Trondheim kommune. Etter det mitt departement kjenner til, har det vært fremmet innsigelser til flere planer på Lade. Innsigelsene etterlyser en mobilitetsplan som gjør rede for hvordan framkommelighet for metrobussen skal ivaretas når området i årene som kommer får mange nye innbyggere. Spørsmålet om en mobilitetsplan for Lade var også tema da departementet behandlet innsigelse til reguleringsplan for Haakon VIIsgate 4 i 2020. Det ble da oppgitt at arbeidet med en mobilitetsplan for Lade pågikk og skulle legges til grunn for senere byggetrinn i området.

Jeg har tiltro til at kommunen sammen med fagmyndighetene vil gjøre sitt beste for å finne gode løsninger som partene kan godta. Bare hvis det foreligger uløste innsigelser etter at kommunen har vedtatt planen, vil den komme på mitt bord til endelig avgjørelse. Jeg ønsker av den grunn ikke å kommentere saken nærmere så lenge planen fortsatt er til behandling lokalt.

SPØRSMÅL NR. 2571

Innlevert 19. juni 2025 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 26. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvor langt er statsråden kommet i arbeidet med ny demensplan og hvem blir involvert i arbeidet på utsiden av selve planarbeidet?

BEGRUNNELSE:

Vi vet at det i fremtiden vil det flere og flere med demensdiagnose. Mange tjenester er involverte i dette arbeidet for å gi et godt tilbud til denne pasientgruppen, og som gjør en formidabel jobb for disse pasientene. Et eksempel på dette er "Inn på Tunet", hvor mange pasienter kan finne verdige og gode dager, og dermed også bo lenger hjemme. Inn på tunet som mange andre tilbud vil være svært viktige for at kommunene fremover skal kunne gi gode tilbud utover institusjonsplass, og blir svært viktige i en helhetlig

demensplan. Da blir det også viktig ast disse tilbudene blir hørt og involvert i arbeidet med denne planen.

Svar:

Demensplan 2025 er den tredje i rekken og går ut i år. Regjeringen har besluttet å utarbeide en Demensplan 2030, som etter planen legges frem våren 2026.

Nye innsatsområder og styrking av påbegynt arbeid vil være viktig for å møte utfordringene rundt demens i årene som kommer. En ny plan vil blant annet fokusere på forebygging, tidlig diagnostisering og behandling, persontilpasset medisin, tjenester og økt bruk av teknologi, samt de særlige utfordringene distriktskommunene står overfor. Bo- og avlastningstilbud og dagaktivitetstilbud, som «Inn på tunet» er et eksempel på, må tilpasses og skaleres i takt med behovet til pasientgruppen og deres

pårørende. Det er mye som kan tilsi at vi kan forvente medisinske fremskritt i årene som kommer, og samtidig må vi ta ut forebyggingspotensialet mer effektivt. En femårs plan vil kunne ramme inn dagens behov og spisse tiltakene.

For at planen skal bygge på det beste kunnskapsgrunnlaget og gi god nytte, ønsker jeg å lytte til erfaringer

fra personer med demens og deres pårørende om hva som er sentrale utfordringer og mulige tiltak og løsninger. I tillegg til bruker- og pårørendeorganisasjoner vil vi invitere kommunene, spesialisthelsetjenesten, fag- og yrkesorganisasjoner og relevante kompetansemiljø til innspillsmøter til høsten.

SPØRSMÅL NR. 2572

Innlevert 19. juni 2025 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 3. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden i detalj gjøre rede for hva som er status i oppfølgingen av målet om økt aktivitet ved Klinikk Alta pt.?

BEGRUNNELSE:

I svar på spørsmål fra undertegnede uttalte helse- og omsorgsministeren i den ordinære spørretimen 2. april 2025:

«De ekstraordinære midlene til Helse nord til styrking av Klinikk Alta i 2024, som er videreført i 2025 og som vi har alle intensjoner om å videreføre også framover, legger til rette for økt aktivitet og oppbygging av poliklinisk virksomhet og dagbehandling i Alta, til beste for befolkningen.

Gitt situasjonen i Finnmarkssykehuset, med krav om innsparinger, kan ikke Klinikk Alta skjermes for omstillingstiltak selv om det er gitt særskilte tilskudd til klinikken.

Helse nord opplyser at Finnmarkssykehuset i 2024 har jobbet aktivt med nyrekruttering, intern opplæring og ombygginger for å legge til rette for økt aktivitet framover for pasientgrupper som bruker helsetjenesten ofte.

Det tar tid å legge om driften, slik Finnmarkssykehuset og Klinikk Alta nå gjør. Tiltakene som er under gjennomføring, er nødvendige for å legge til rette for økt aktivitet framover – som altså er den målsettingen som legges til grunn. Bevilgningen er videreført med nå 41,7 mill. kr i 2025, og jeg legger til grunn at Helse nord og Finnmarkssykehuset jobber aktivt med å legge om driften i Alta i 2025, slik at aktiviteten kan øke, slik det også er kommunisert ut.»

Videre fulgte statsråden opp med at

«Helse nord opplyser at Finnmarkssykehuset jobber aktivt med å følge opp dette styrevedtaket, og målet er fremdeles å øke antall pasienthendelser med 3 000, slik at flest mulig pasienter kan få et lokalt tilbud, der det er mulig.

(...) For eksempel har en jobbet aktivt med å rekruttere flere spesialister, men har ikke klart å rekruttere alle ennå; det pågår fortsatt ansettelser av revmatolog, f.eks. Man jobber med ombygging av lokaler i Alta, hvor dialyse flyttes til sengeenhet. Man ombygger også dagenheten. Det vil utvide kapasiteten med 5–10 behandlingsstoler. Dette skal ferdigstilles innen juli 2025, så det kommer ganske snart. Ombygging og bytte av CT i Alta er under ferdigstilling, og en jobber med å rekruttere støttepersonell, bioingeniører, radiograf og merkantilt personell. En håper at dette skal være på plass innen mai 2025. Jeg tror aktiviteten vil øke framover. Det er i hvert fall målet.»

Svar:

I tråd med vedtak i Finnmarkssykehuset HF sin styresak 9/2024 Utvikling av spesialisttjenestetilbudet i klinikk Alta, er de beredskapskritiske fagområdene kirurgi og ortopedi flyttet tilbake til akuttssykehusene for å kunne ivareta beredskapen her. I samme styresak ble det besluttet å øke driften innen somatikk i Alta med 3 000 pasient-kontakter. Aktivitetsøkningen knytter seg både til Klinikk Alta og tilbud gjennom avtalespesialister i Alta. Det vises også til at operasjoner generer relativt flere DRG-poeng per hendelse enn ordinær poliklinikk, og at dette gjenspeiles i aktivitetsplanleggingen i 2025.

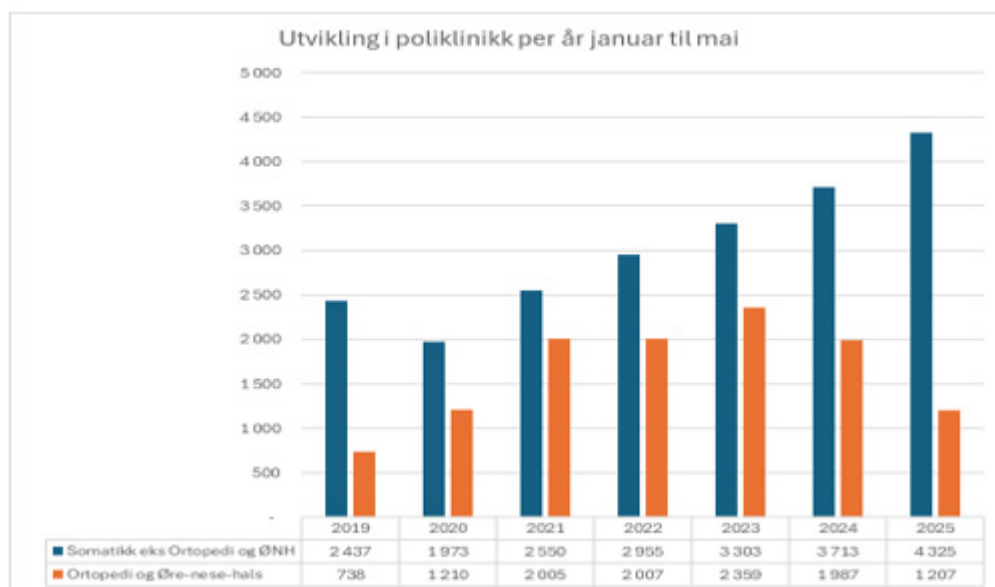
Helse Nord RHF viser til at Finnmarkssykehuset HF har utarbeidet en plan for opptrapping av 3 000 pasientkonsultasjoner og at de arbeider aktivt for å følge opp planen. Planen fordrer:

- Rekruttering av flere spesialister (de fleste har startet eller skal starte opp, samt at Klinikk Alta enda er i aktiv rekruttering av revmatolog).
- Ombygging av lokaler hvor dialyse flyttes til sengeenhet og ombygging av dagenhet (infusjon og cytostatika) vil utvide kapasiteten fra 5 til 10 behandlingsstoler. Ombyggingsarbeidet forventes ferdigstilt innen august 2025.

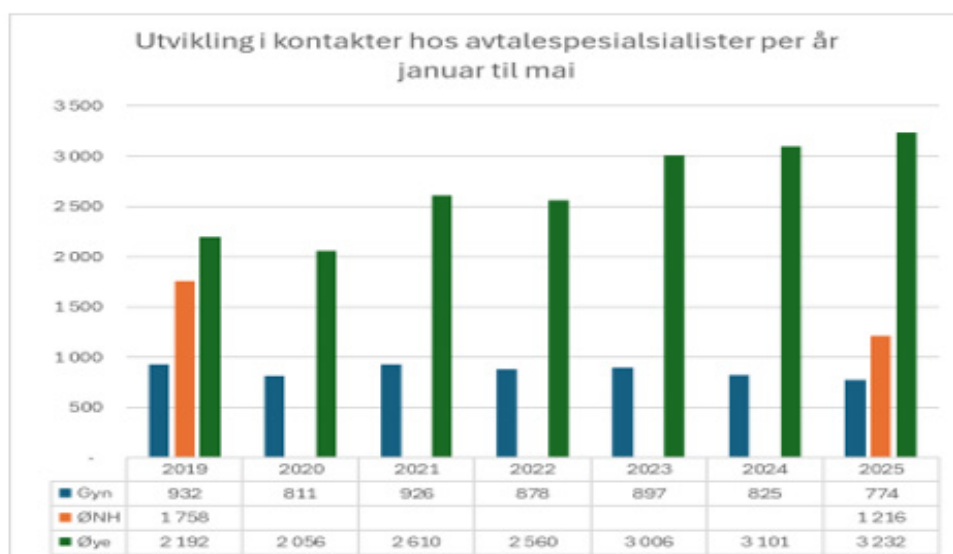
- Ansettelse av radiograf. Vedkommende startet i juni 2025. Etter at sommerdriften er over, vil grunnbemanningen gi økt tjenesteproduksjon.
- Siste fase av rekruttering av "støttepersonell" (bioingeniører, radiograf og merkantilt personell), var på plass fra mai 2025. Støttepersonellet generer ikke DRG-poeng, men er en forutsetning for å kunne øke antall pasientkontakter.
- Rekruttert fysioterapeut til Alta. I løpet av prosjektperioden (ut 2025) er målet at fysioterapeuten gjennomfører selvstendig poliklinikk i tett samarbeid med ortopeder i Finnmarkssykehuset HF.
- Opplæring av sykepleiere i oppfølging av bruddpasienter, i tett samarbeid med ortopeder i Finnmarkssykehuset HF. Prosjektperiode estimert til høsten 2025.

Helse Nord RHF understreker at det tar tid å bygge opp nye tilbud. Noen tilbud krever spesiell kompetanse som igjen fordrer rekruttering eller intern kompetanseheving, mens andre tilbud krever ombygging av dagens lokaler. Videre er flytting av medisinskteknisk utstyr komplekst og involverer mange fagfelt. Det krever f.eks. ombygging av kjøling, strømforsyning og ventilasjon. De særskilte midlene som er bevilget til Klinikk Alta benyttes til lønnsmidler til helsepersonell og annet støttepersonell, samt medikamentutgifter.

Helse Nord RHF har oversendt tall for årlig utvikling i poliklinikk fra januar til mai for aktivitet ved Klinikk Alta og hos avtalespesialister i Alta. Tabellene under viser at det er en samlet endring i antall kontakter på 1.456 konsultasjoner fra mai 2024 til mai 2025.

Figur 1 Utvikling polikliniske kontakter somatikk – Klinikk Alta

Figur 2 Utvikling polikliniske kontakter - somatikk - Avtalespes. i Alta

Med bakgrunn i aktiviteten ved utgangen av mai, med en netto økning på 1.456 konsultasjoner, mener Helse Nord RHF at Finnmarkssykehuset HF har gode forutsetninger for en økning på totalt 3.000 polikliniske kontakter ved Klinikkk Alta i inneværende år.

Helse Nord RHF opplyser også at planen for tjenestetilbudet i Alta skal utvikles videre, ved at Klinikkk Alta etableres som hovedsete for psykisk helsevern for barn og voksne og tverrfaglig spesialisert rusbehandling.

SPØRSMÅL NR. 2573

Innlevert 19. juni 2025 av stortingsrepresentant Trine Fagervik

Besvart 3. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Helsepersonelloven § 4 er ingen veileder for akuttmedisinsk nødtjeneste for tidstap til sykehusbehandling. Forpliktelsen til å innfri rettighetene følger av Spesialisthelsetjenesteloven, av Helse- og omsorgstjenesteloven og Helsepersonelloven. Formålet med lovene er blant annet å bidra til å sikre befolkningen lik tilgang på tjenester av god kvalitet.

Gir helseministerens svar, 15.05.25, en fullgod orientering for mitt spørsmål 15:2078?

BEGRUNNELSE:

Helsepersonelloven § 4, gjengitt som svar fra Helseministeren, er ingen svar til spørsmålsstiller eller til 13 000 beboere i Vefsn kommune. En pålagt forlenget transport på 20-30 minutters av livskritiske syke pasienter til Rana sykehus mot spart tid for behandling ved likeverdig sykehuset i Sandnessjøen. Loven som Helseministeren viser til beskriver krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfullhet ut fra helsepersonellens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjoner for øvrig. Helseministeren og Helsepersonelloven gir ingen svar for økende invalidisering og tidlig død ved unødvendig tidstap for behandling. Norsk Lov gir pasienter rettigheter overfor helse – og omsorgstjenesten ved Pasient - og brukerrettighetsloven. Loven handler om rett til helse- og omsorgstjenester og retten til nødvendig helsehjelp, transport til behandling m.v. Forpliktelsen til å innfri rettighetene følger av SHT-loven, av HOT loven og Helsepersonelloven. Formålet med lovene er blant annet å bidra til å sikre befolkningen lik tilgang på tjenester av god kvalitet. Spesialisthelsetjenesteloven, pålegger ansvar og plikt: for å yte øyeblikkelig hjelp i tide. Helsetjenester som tilbys eller ytes i henhold til denne loven skal være forsvarlige. Spesialisthelsetjenesten skal tilrettelegge sine tjenester; slik at personell som utfører tjenestene, blir i stand til å overholde sine lovpålagte plik-

ter, og slik at den enkelte pasient eller bruker gis et helhetlig og koordinert tjenestetilbud. § 3-1 : Plikten til å yte øyeblikkelig hjelp etter denne bestemmelsen inntreffer ikke dersom institusjonen eller avdelingen vet at nødvendig hjelp vil bli ytet av andre som etter forholdene er nærmere til å yte den i tide. HOT-loven: pålegger kommunens ansvar for øyeblikkelig hjelp. Plikten til å yte øyeblikkelig hjelp etter første ledd inntreffer ikke dersom kommunen vet at nødvendig hjelp vil bli gitt av andre som etter forholdene er nærmere til å gi den i tide. Praksis ved forvaltning i H-N og Helgelandssykehuset setter liv og helse i fare ved politisk forfordeling av pasienter mellom 2 likeverdige små sykehus.

Pasienter i en helsekrise på vei til sykehus er vanligvis lite egnet for å meddele sin helsetilstand og Helsearbeidere mangler ofte kritiske pasientopplysninger i nødsituasjoner.

Svar:

Som representanten viser til så er det etablert et omfattende lovverk for å sikre pasienters rettigheter og tilgang på likeverdige tjenester av god kvalitet. Helse Nord RHF har ansvar for å sikre spesialisthelsetjenester i sin region tråd med dette regelverket.

I representantens spørsmål nr. 15:2078 ble det rettet konkret spørsmål om en arbeidsgiver kan beordre en ansatt til å påføre en pasient unødig smerte, unødig mye smertelindring eller for tidlig død og hvem stilles til ansvar i en situasjon der vurderingen viste seg være feil?

Som jeg opplyste i mitt svarbrev på dette spørsmålet så pålegger Helse Nord RHF ikke helsepersonell å frakte pasienter til et navngitt sykehus, eller til å yte uforsvarlig behandling. Helse Nord RHF opplyser at dette innebærer at de ansatte skal transportere pasient til nærmeste sykehus dersom tilstanden vurderes slik at 15 – 20 minutter innspart tid er av vital betydning.

Jeg vil også vise til at Helse Nord RHF har bygget ut en god prehospital tjeneste. Ved akutt sykdom skal legevakt, ambulanse, eventuelt luftambulansetjenesten, AMK-sentralen og sykehuslegen kunne samarbeide raskt og koordinert. Tidligere startet akuttbehandlingen i spesialisthelsetjenesten i hovedsak når pasienten ankom sykehuset, men nå foregår stadig mer avansert behandling

allerede fra det øyeblikket helsepersonellet møter pasienten og på vei til sykehuset.

Jeg vil avslutningsvis nevne at man i Helse Nord nå ruller ut prosjektet «Trygg akuttmedisin». Gjennom dette prosjektet har alle sykehusene og alle kommunene i Nord-Norge blitt enige om felles rutiner for behandling av tre tidskritiske tilstander, nemlig hjerneslag, blodforgiftning og akutte brystmerter (hjerterinfarkt).

SPØRSMÅL NR. 2574

Innlevert 19. juni 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 30. juni 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Oljefondets ledelse skrev 10. juni et brev til EU-kommisjonen der fondet tar til orde for å harmonisere skatteregler, konkursregler, selskapslovgivning og finansmarksregulering i EU samt at finansmarkedstilsyn bør være samlet på EU-nivå.

Deler finansministeren oljefondsledelsens syn?

BEGRUNNELSE:

I 2016, da daværende FRP-leder Siv Jensen var finansminister, ble Norge knyttet til EUs finanstillsynssystem, mot Senterpartiets stemmer. En ytterligere harmonisering av skatteregler, konkursregler, selskapslovgivning og finansmarksregulering i EU vil derfor kunne innebære redusert handlingsrom for Norge til å ha en selvstendig politikk på disse områdene. En sentralisering av finansmarkedstilsyn til EU-nivå vil dessuten kunne bety at det norske Finanstillsynet får betydelig mindre makt og at ytterligere suverenitet på dette området flyttes fra Norge til EU. Begge disse forhold innebærer at oljefondets brev kan ha påvirkning på norsk innenrikspolitikk særlig på finansministerens ansvarsområde. Oljefondet har betydelig påvirkningskraft gjennom de enorme verdiene fondet forvalter på vegne av norske velgere. Det er viktig at fondet er seg bevisst at denne makten ikke må brukes til å redusere norske velgeres påvirkning ved valg, f.eks. ved å fremme synspunkter som innebærer at Norge må avstå mer suverenitet til EU uten at dette er forankret i et politisk vedtak i regjering eller storting.

Svar:

Målet med forvaltningen av Statens pensjonsfond utland skal være å oppnå høyest mulig avkastning til en akseptabel risiko. Norges Bank forvalter fondet etter et mandat fra Finansdepartementet. Banken skal foreta investeringsbeslutninger og utøve eierrettigheter uavhengig av departementet. Ansvarlig forvaltning skal i tråd med mandatet fra departementet være en integrert del av forvaltningen. God avkastning på lang sikt anses å avhenge av blant annet velfungerende, legitime og effektive markeder. Som en finansiell, global investor arbeider Norges Bank blant annet for standarder som bidrar til velfungerende markeder og like vilkår på tvers av markeder.

Innenfor rammene i mandatet og prinsippene for ansvarlig forvaltningsvirksomhet som hovedstyret i Norges Bank har fastsatt, formidler Norges Bank Investment Management (NBIM) sitt syn som investor til standardsettene i høringsrunder.

Etter mitt syn vil det pågående arbeidet med bl.a. spare- og investeringsunionen i EU være positivt for europeisk økonomi. Gjennom EØS-avtalen gir det også gode muligheter til å utvikle norsk økonomi. Det innebærer samtidig at vi må følge regelverksutviklingen i EU tett og medvirke aktivt for å ivareta norske interesser. Norske myndigheter deltar i ekspertgrupper under Kommisjonen, svarer på offentlige høringer publisert av Kommisjonen, gir skriftlige innspill i samarbeid med de andre EØS/EFTA-landene og har annen kontakt med Kommisjonen. I kontakten med EU fremheves bl.a. prinsippet om at lik risiko reguleres likt, at nasjonale tilsynsmyndigheter har den beste kunnskapen om nasjonale markeder, og at det er viktig å finne løsninger som også fungerer i to-pilarstrukturen i EØS-avtalen.

SPØRSMÅL NR. 2575**Innlevert 19. juni 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 27. juni 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Vil statsråden sikre at informasjon om både operasjonell praksis og data knyttet til nye krav til registrering av bruk av antigroemiddel blir gjort tilgjengelig for forskere og allmennheten i offentlige registre?

BEGRUNNELSE:

I Risikorapport norsk fiskeoppdrett 2025 beskriver Havforskningsinstituttet bruken av antigroemidler i havbruksnæringen. Miljøgiften kobber fases nå ut i næringen, men Havforskningsinstituttets "Risikorapport norsk fiskeoppdrett 2025" beskriver en stor økning i bruken av PFAS-stoffet Tralopyril. Jf. Statsrådens svar på mitt spørsmål i Dokument nr. 15:1936 (2024-2025) går godkjenningsperioden for bruk av Tralopyril ut i 2027 og stoffet er for øyeblikket til vurdering hos Miljødirektoratet.

I den nylig behandlede Havbruksmeldingen (Meld. St. 24) var det lite omtale av havbruksnæringens impregnering av merder. Bruken av impregneringsstoffer i havbruksnæringen utgjør store volumer av potensielt miljøskadelige stoffer. Det vises i denne sammenheng til Miljøpartiet De Grønnes forslag under Stortingets behandling av saken, om at impregneringsmidler til merder og andre formål i havbruksnæringen skal ha avklart dokumentasjon av miljø- og helseeffekter og nedbrytingsprodukter før de tillates brukt.

I den tidligere nevnte rapporten fra HI beskrives det et behov for bedre oversikt over forbruket av antigroemidler i havbruksnæringen:

Mer informasjon om operasjonell praksis som gjelder spyling og hvilke antigroemidler som er i bruk på den enkelte lokaliteten i hvert produksjonsområde vil være avgjørende for å styrke kunnskapen og dermed redusere usikkerheten i analysen. En bedre oversikt over forbruk og driftspraksis gjør også at forvaltningen kan rette tiltakene inn mot de områdene der kobber antas å ha den største påvirkningen. Målttede tiltak vil bidra til å redusere risikoen for tap av sårbare arter ved bruk av kobber og andre stoffer i fiskeoppdrett. Bruk av antigroemiddel må registreres etter ny akvakulturforskrift som trer i kraft fra februar 2026, men det mangler retningslinjer for å registrere slik bruk i offentlige registre slik at vi får tilgang til data.

Svar:

Akvakulturnæringen benytter impregneringsmidler for å hindre begroing på nøtene i anleggene i sjø. Hvilke impregneringsmidler som er tillatt å bruke er regulert gjennom det felleseuropeiske biocidregelverket.

Noe data som gjelder bruk av notimpregneringsmidler er allerede offentlig tilgjengelig. Miljødirektoratet har oversikt over tillatte stoffer i notimpregneringsprodukter og får innrapportert nasjonale salgstall. En oversikt over de mest vanlige brukte notimpregneringsmidler de siste årene er publisert på Miljødirektoratets nettsider. Akvakulturnæringen har i flere år hatt krav om å overvåke sjøbunnen på den enkelte lokalitet for innhold av kobber som slippes ut fra notimpregnering. Disse miljøundersøkelsene er offentlig tilgjengelige, blant annet på Fiskeridirektoratets nettsider, og benyttes blant annet i Havforskningsinstituttets årlige risikovurdering av norsk fiskeoppdrett.

Det er behov for innhenting av ytterligere informasjon om faktisk bruk av det enkelte impregneringsmiddel på sjølokalitetene der myndighetene tillater akvakulturvirkosomhet. Dette ble tatt høyde for ved revideringen av forurensningsregelverket for akvakultur av fisk i sjø, som ble vedtatt i 2024. I tillegg til å overvåke konsentrasjon av miljøfarlige stoffer som impregneringsmidler, skal akvakulturnæringen fremover rapportere data om faktisk bruk av impregneringsmidler for den enkelte lokalitet. Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet arbeider nå med å få på plass felles rapporteringsløsning slik at næringen kan rapportere inn bruk av impregneringsmidler for sine anlegg.

SPØRSMÅL NR. 2576**Innlevert 19. juni 2025 av stortingsrepresentant Gro-Anita Mykjåland****Besvart 26. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Sørlandet sykehus HF har vedtatt å flytte ambulanseresursen fra Bygland til Kristiansand to dager i uka i sommerukene 25–33, for å dekke opp behov for legevaktsbil i Kristiansand.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at Bygland og andre distriktskommuner ikke mister kritisk ambulanseredskap på denne måten, og vil statsråden ta initiativ til å sikre større demokratisk kontroll over slike beslutninger i helseforetakene?

BEGRUNNELSE:

Sørlandet sykehus HF har vedtatt å flytte ambulanseresursen fra Bygland til Kristiansand to dager i uka i sommerukene 25–33, for å dekke opp behov for legevaktsbil i Kristiansand.

Det er alvorlig at Sørlandet sykehus HF har truffet en slik beslutning uten reell dialog og forankring i de berørte kommunene. Når helseforetakene kan endre livsviktige tjenester med et internt notat, uten politisk debatt, har vi et demokratisk problem.

Det svekker tilliten og gir inntrykk av at distrikterne ikke betyr noe når ressursene skal fordeles. Tiltaket vil uten tvil svekke beredskapen i Bygland kommune.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF. De opplyser at Sørlandet sykehus HF har flere ambulansestasjoner i Setesdal (Evje, Bygland, Valle og Bykle). Ambulanseressursene ved Sør-

landet sykehus HF styres etter prinsippet om flåtestyring for å kunne utnytte de samlede ressursene i regionen best mulig. Flåtestyring innebærer at alle helseforetakets ambulanser til enhver tid må regne med å løse oppdrag utenfor sitt primærområde. Prioriteringer styres fortløpende av AMK (akuttmedisinsk kommunikasjonssentral).

Helse Sør-Øst RHF opplyser at ambulansedekningen per 1000 innbygger i Setesdal vurderes som god. Sommeren 2025 er det besluttet å forhåndsplanlegge for bruk av ambulansen fra Bygland i Kristiansand i en kortere periode. Dette gjøres ukentlig mandag og tirsdag, i tidsrommet 0800-1530. Helse Sør-Øst RHF opplyser at beslutningen er risikovurdert og tatt opp skriftlig og muntlig med representanter for Bygland kommune på administrativt og politisk nivå. Ambulansestasjonen i Bygland har en viktig funksjon for innbyggerne. Stasjonen har få utrykninger sommerstid. I 2024 utførte ambulansen i Bygland 15, 23 og 14 oppdrag i henholdsvis juni, juli og august.

Dersom medarbeidere ved ambulansen i Bygland får behov for kompenserende hvile etter utrykning på natt, i forkant av planlagt forflytning, eller det av andre grunner er fare for at vernebestemmelsenes regler for hvile trer i kraft, vil ambulansen oppholde seg i sitt primærområde.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at det å flytte ambulansen til Kristiansand 16 timer per uke vil være et kompetansehevende tiltak for personalet, samtidig som helseforetaket også utnytter den totale ambulansekapasiteten i helseforetaket best mulig. Sykehus og kommunehelse-tjenesten samarbeider i den akuttmedisinske kjeden og helseforetaket har et godt samarbeid med Bygland kommune.

SPØRSMÅL NR. 2577**Innlevert 19. juni 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 30. juni 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Har statsråden reversert kuttet som ble påført institusjonene de ble pålagt å kreve studieavgift fra studenter

utenfor EØS og Sveits, eller er det statsrådets intensjon at sektoren skal betale denne kostnaden selv?

BEGRUNNELSE:

Statsråden annonserte tirsdag denne uken at regjeringen vil fjerne lovbestemmelsen om at norske studiesteder må kreve studieavgift fra studenter utenfor EØS og Sveits.

Da kravet om at studenter fra land utenfor EØS skulle betale studieavgift, kuttet regjeringen ifølge en sak i Aftenposten 300 millioner i bevilgninger til universitetene, tilsvarende kostnadene institusjonene påtok seg ved å gi studentene studieplass.

Konsekvensene av at regjeringen innførte studieavgift har vært negative for tilfanget av internasjonale studenter, særlig fra det globale Sør. Tilbakemeldingene fra blant annet Universitet Nord, Universitetet i Tromsø og NMBU - Norges miljø- og biovitenskapelige universitet på Ås har vært at innføringen av studieavgift har gjort at man mister viktige perspektiver på campus og i undervisningene på Universitetene. Forskning og kunnskapsutvikling er internasjonal og det er etter spørsmålsstillers syn synd at regjeringen i denne stortingsperioden aktivt har gått inn for tiltak som har negativ effekt på mangfoldet og kunnskapsutvekslingen på norske høyskoler og universiteter. Sektoren har i tillegg opplevd realkutt i sine budsjetter over flere år. Dersom kutt ikke reverseres vil ikke institusjonene kunne fjerne studieavgiften uten at det går utover annen virksomhet.

Svar:

Endringene som Stortinget vedtok i universitets- og høyskoleloven i 2023, jf. Prop. 68 L (2022–2023) og Innst. 378 L (2022–2023), innebar at universitetene og høyskolene skal kreve egenbetaling (studieavgift) fra studenter fra land utenfor EØS og Sveits (tredjelandstudenter), med visse unntak.

I budsjettene for 2023, 2024 og 2025 er rammebevilgningene til universiteter og høyskoler over kap. 260 redusert med til sammen 322,6 mill. kroner knyttet til innføringen av studieavgift. Reduksjonen ble vedtatt i budsjettet for 2023 og tilsvarte et anslag på de økte inntektene som institusjonene ville kunne få fra studieavgiften. Departementet la samtidig til grunn at reduksjonen ikke ville bli justert ut fra de faktiske inntektene, slik at institusjonene selv fikk beholde inntekter utover reduksjonen. For de fleste institusjonene har imidlertid inntektene fra studieavgiften ikke oversteget budsjettreduksjonen.

Regjeringen opprettet i 2024 stipendordningen NORSTIP (Norsk stipendordning for studenter fra utvalgte partnerland) som et kompensierende tiltak for masterstudenter fra land i det globale sør. Ordningen er målrettet med sikte på kompetansebygging i mottakerlandene, som er avgjørende for økonomisk og sosial utvikling. Ordningen er administrert av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse, som våren 2024 tildelte midler til stipend for omtrent 200 studenter på engelskspråklige masterut-

danninger, fordelt over opptakene høsten 2024 og 2025. Stipendordningen dekker både institusjonens studieavgift, studentstipend og andre kostnader. Muligheten for at studenter fra utviklingsland (ODA-mottakerland) kan studere i Norge uten å betale studieavgift, er derfor allerede ivarettatt, men finansiert over Utenriksdepartementets budsjett i stedet for over kap. 260.

NORSTIP er et viktig bistandstiltak og gir et bredere internasjonalt studentmiljø ved de norske institusjonene, men siden det er målrettet for kompetansebygging i mottakerlandene, rekrutterer det ikke kandidater som kan ta i bruk kompetansen sin i Norge etter endt utdanning. I Meld. St. 14 (2024–2025) Sikker kunnskap i en usikker verden trakk regjeringen derfor frem behovet for å styrke den strategiske tilnærmingen til rekruttering av internasjonale studenter til Norge i tråd med fremtidens kompetansebehov.

På denne bakgrunnen har regjeringen besluttet å foreslå å endre universitets- og høyskoleloven slik at studieavgiften ikke lenger trenger å dekke institusjonens kostnader fullt ut for alle tredjelandstudenter. Institusjonene skal fortsatt kreve studieavgift, på linje med det som er normalen i andre land, men har fleksibilitet til å kunne sette avgiften lavere enn i dag slik at de i større grad kan tiltrekke seg dyktige internasjonale studenter. Det gir hver institusjon mulighet til å tilpasse seg rekrutteringsgrunnlaget på områder som er viktige for å dekke de økende kompetansebehovene i Norge. Jeg tar sikte på at et forslag til lovendringer kan sendes på alminnelig høring denne høsten. Vi vil komme nærmere tilbake til detaljene når vi sender forslaget på høring.

Regjeringen planlegger ikke å øke bevilgningene til universitetene og høyskolene som en følge av at de får større fleksibilitet til å fastsette nivået på studieavgiften. At studieavgiften kan settes lavere enn i dag, trenger ikke bety at de samlede inntektene vil gå ned. Tvert imot vil institusjonene kunne rekruttere flere betalende studenter, og dermed øke de totale inntektene.

SPØRSMÅL NR. 2578**Innlevert 19. juni 2025 av stortingsrepresentant Trine Fagervik****Besvart 26. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

«Stortinget ber regjeringen om å sikre fremdrift i å skaffe til veie et nytt lokomotiv til Nordlandsbanen, med sikte på at det skal komme i drift så raskt som overhodet mulig.» kan vi lese av budsjettenigheten mellom Ap, Senterpartiet og SV.

Hvordan vil ministeren gå frem for å følge opp verballen i budsjettenigheten?

BEGRUNNELSE:

Den kritiske situasjonen på Nordlandsbanen har ført til en rekke spørsmål til ministeren. Det er enda ikke kommet noen løsning og denne uka er det både kommet en uttalelse fra Fylkestinget i Nordland, som alle partiene med unntak fra Arbeiderpartiet stemte for, og en budsjettenighet mellom AP, Senterpartiet og SV.

“Nordland fylkesting er bekymret for samferdselsministerens manglende interesse for Nordlandsbanen. Nye lokomotiv er noe som må på plass snarest mulig, men sendrektigheten i fra ministerens side er bekymringsfull. Ministerens interesse synes å ligge i Sørlege deler av Norge, men Nord-Norge nok en gang nedprioriteres på hans vakt. Allerede før togulykken mellom Bjerka og Mo i Rana var det mangel på lokomotiver til Nordlandsbanen. Etter kansellerte tog i mange måneder er tålmodigheten til reisende og Nordland fylkesting i ferd med å ta slutt. Det vi trenger nå er en samlet satsing på nytt materiell på Nordlandsbanen som gir en trygg og stabil drift. For å få lokomotivene raskt i drift, må prosessene for finansiering, teknisk tilpasning og myndighetsgodkjenning koordineres og gjennomføres parallelt. Dette handler egentlig bare om handlekraft fra ministeren. Den langvarige, kritiske situasjonen med mangel på materiell har alvorlige konsekvenser for både reisende, næringsliv og nasjonal beredskap. Nordland fylkesting krever at samferdselsministeren og regjeringen retter blikket nordover og utfører snarlige tiltak på Nordlandsbanen.”

Svar:

Regjeringen orienterte Stortinget i nysalderingen av statsbudsjettet for 2024 om at vi skal legge til rette for at ordinært rutetilbud gjenopptas på Nordlandsbanen så raskt som mulig. Det er Norske tog AS som har ansvar for å gjennomføre prosessen.

Norske tog har kontaktet over 20 selskaper fra inn- og utland som kan ha lokomotiver tilgjengelig for utleie. Lokomotivene må være tilpasset krav til sikkerhet for persontrafikk, ev. kunne bygges om til dette. Norske tog har i dialogen med Samferdselsdepartementet vært tydelige på at selskapet gjør det det kan for å finne lokomotiv som kan brukes i persontrafikk på strekningen.

Jeg har i styringsdialogen overfor virksomhetene kommunisert klare forventninger om at arbeidet skal ha høy prioritet, slik at togtilbudet kan gjenopprettes raskest mulig. Departementet mottok 16. mai en plan fra Norske tog, Jernbanedirektoratet og Statens jernbanetilsyn for hvordan oppgavene forbundet med å leie inn og klargjøre lokomotiv for trafikk, kan gjøres i parallell. Jeg har en tett oppfølging av saken i styringsdialogen med de berørte virksomhetene, og vil følge dette opp så lenge det er nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 2579**Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 27. juni 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å gjøre kommersiell høsting av stillehavsøsters mer attraktivt?

BEGRUNNELSE:

Stillehavsøsters er en invaderende art som er svartelistet og uønsket i Norge. Samtidig er den en delikatess som matrett.

Norge er det eneste landet der kommersielle aktører må betale for vannprøver, håvprøver, test av E.coli og algetoksiner. I tillegg må de betale Mattilsynet for høstetillatelse for et meget begrenset geografisk område. Høstetillatelsen gjelder normalt for kun 7 dager, som er sårbart for en næring som er avhengig av godt vær ved høsting.

Gjeldende lovverk gjør at det i liten grad er økonomisk forsvarlig for aktører som ønsker å skape arbeidsplasser, og samtidig bidra til å hindre spredningen av denne uønskede arten, å drive kommersiell fangst av stillehavsøsters.

Svar:

Kommersiell høsting av stillehavsøsters er underlagt det generelle hygieneregelverket og særregelverk som gjelder for høsting av muslinger. Regelverket, som er harmonisert med EU, er detaljert og legger klare føringer for hvilke krav som stilles ved høsting, eventuell rensing og omsetning av skjell. Høsting av stillehavsøsters er kun tillatt fra definerte produksjonsområder. Disse skal være kartlagt med tanke på risiko for forurensning av kloakk og fremmedstoffer, og det skal foreligge regelmessige prøver etter en definert plan basert på både risiko og regelverkskrav. Miljødirektoratet har klassifisert stillehavsøsters som en uønsket art i norske farvann. Det er derfor ikke tillatt med akvakultur av stillehavsøsters. Det er kun tillatt å høste kommersielt fra naturlige forekomster.

Alle fangstområder for stillehavsøsters må klassifiseres før høsting tillates, og det er krav i regelverket om et visst antall E. coli-prøver for å kunne fangste skjell. Basert på tilstedeværelse av E. coli i skjellene over en fastsatt tidsperiode og en vurdering av forurensningsfare, klassifiseres fangstområdet. Klassifiserte produksjonsområder får status A, B eller C. Skjell fra områder med status A trenger ikke å renses, men skjell fra områder med status B og C må renses. For fangstområder med stillehavsøsters har Mattilsynet gitt alle status B, uansett om E. coli-resultatene er

fine. Dette som følge av at risikoen for tilstedeværelse av norovirus i stillehavsøsters er svært høy.

Muslinger, som er næringsfiltrerende bløtdyr med todelt skall, får i seg føde ved å filtrere sjøvann for partikler, og de kan ta opp i seg algegifter (også kalt marine biotoksiner), bakterier, virus, tungmetaller og miljøgifter som kan gjøre folk syke. Dette gjør dem særlig utsatt for forurensning, og de kan utgjøre en helserisiko dersom de spises. Det stilles derfor strenge regler for både produksjon og omsetning av skjell.

Stillehavsøstersen, som ofte spises rå, innebærer en høyere risiko sammenliknet med andre skjelltyper som varmebehandles før de spises. Mattilsynet får stadig meldinger om utbrudd av matbåren sykdom etter konsum av stillehavsøsters, hvor symptomer hos de syke gir klare indisier for at utbrudd skyldes norovirus.

Marine biotoksiner er giftstoffer fra enkelte alger som samles opp i muslinger. Skjellene påvirkes ikke selv av de ulike algegiftene, men algetoksinene kan være farlige for mennesker. Siden algeforekomst varierer, må risiko vurderes løpende. Prøvetaking av både skjell og sjøvann er viktig for å overvåke algekonsentrasjoner og giftinnhold. I regelverket stilles det bl.a. krav om ukentlige prøver av algeforekomster, og analyser av muslinger for innhold av algegifter, men åpner for redusert prøvetaking når det er mindre forekomster av algegifter. Mattilsynet finansierer en stor andel av næringsprøvene selv, f.eks. finansierer Mattilsynet 70 % av algegiftanalysene, og næringen de resterende 30 %.

Utslipp fra kloakk, industri, jordbruk og båter kan føre til forurensning i muslinger. E. coli brukes som indikatorbakterie for mikrobiologisk forurensning. E. coli dør vanligvis etter relativt kort tid, men virus som bla. norovirus kan overleve i skjell i flere uker etter. Norovirus er den største utfordringen for stillehavsøstersnæringen. Uten varmebehandling inaktiveres ikke virus som med f.eks. dampede blåskjell. Mengden mikroorganismer, og andre uønskede og ønskede partikler i sjøen endres kontinuerlig, og prøvetaking må foregå regelmessig for å fange opp de farer som opptrer til enhver tid. Muslinger kan vanligvis renses fri for bakterier etter gitte kriterier på et par dager, mens virus vil være til stede i flere uker. Stillehavsøsters må derfor renses opp til tre uker eller mer.

Lovverket stiller strenge krav både til næring og forvaltning. Det kan være at enkelte aktører oppfatter det som kostbart å drive denne type høsting, men det gjeldende regelverket, som omfatter grundig prøvetaking av både norovirus og E. coli, er etter mitt syn helt nødvendig for å

sikre trygge skjell og opprettholde næringens omdømme. I og med at stillehavsøsters representerer et høyrisikopro-

dukt i et folkehelseperspektiv, må mattrygghet og hensynet til forbrukers helse veie tyngst.

SPØRSMÅL NR. 2580

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 30. juni 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at tillatelsen er knyttet til skipet som tidligere het Jan Mayen, som er spesialdesignet og bestilt av krillaktøren Rimfrost, og har norske myndigheter i så fall gitt et amerikansk investeringselskap kontroll over nok et fartøy knyttet til en transaksjon departementet nå vurderer lovligheten av?

BEGRUNNELSE:

Statsråden svarer i Dokument nr. 15:2306 (2024-2025) at «Fiskeridirektoratet 28. februar 2025 tildelte ervervsløyve og krill-løyve til spesifisert nybygg». Dette er i seg selv oppsiktsvekkende informasjon, all den tid det ikke finnes offentlig tilgjengelig dokumentasjon fra direktoratet om at løyvet faktisk er gitt, utover det skriftlige svaret fra statsråden. Det er uheldig og ikke i tråd med god forvaltningsskikk at slike prosesser skjer i hemmelighet og heller ikke kommuniseres når vedtak er fattet.

Statsrådens svar klargjør ikke hva som menes med formuleringen om «løyve til spesifisert nybygg», og hva som skiller dette fra «løyve til nybygg» som Aker hadde tidligere. Det er heller ikke klart om løyvet statsråden viser til, er knyttet til Jan Mayen.

Det er påfallende at direktoratet har valgt å gi ervervstillatelse til en aktør som alt tyder på er under kontroll av et amerikansk investeringsfond, og der departementet nå undersøker om transaksjonen er godkjent på feilaktig grunnlag. Dersom departementet fastholder direktoratets vedtak, vil det ikke bare gjøre at kontroll over norske fiskeriressurser kommer under utenlandsk kontroll. Det vil også gi én aktør monopol på krillfiske på norske konsesjoner, stikk i strid med uttalt norsk politikk og Stortingets ønske om et mangfold av teknologier og aktører.

Svar:

Fiskeridirektoratets vedtak 28. februar 2025 innebærer at Aker BioMarine Antarctic AS ble gitt tilsagn om ervervstil-

latelse og krilltillatelse for et nærmere beskrevet fartøy som er under bygging. Dette vedtaket er offentlig, og departementet har gitt innsyn i dokumentet til de som har bedt om det. Vedtaket angir hvilke vilkår som må oppfylles før fartøyet kan føres inn i fartøyregisteret, som er tilgjengelig på Fiskeridirektoratets nettside. Hovedforskjellen på et tilsagn om tillatelse til spesifisert nybygg og et mer generelt tilsagn om tillatelse til nybygg, er at det i det førstnevnte tilfellet er lagt fram tilstrekkelig dokumentasjon om det aktuelle fartøyet som er under bygging til at nybygget kan spesifiseres i vedtaket.

Når det gjelder behandlingen av søknaden om tillatelse til spesifisert nybygg, så orienterte Fiskeridirektoratet departementet om mottaket av søknaden. Departementet har vært kjent med uenigheten mellom Rimfrost og Aker BioMarine Antarctic knyttet til bl.a. dette fartøyet, selv om det ikke har vært navngitt som «Jan Mayen» i vedtaket. Departementet har likevel ikke funnet grunn til å ha innvendinger mot at direktoratet har behandlet søknaden om tillatelse til spesifisert nybygg på vanlig måte.

Når det gjelder eierendringene i krillselskapet Aker BioMarine Antarctic AS som Fiskeridirektoratet godkjente 3. juli i fjor, så har departementet som kjent i etterkant besluttet å se nærmere på saken, og det arbeides fortsatt med dette. Jeg er kjent med at Rimfrost AS har synspunkter på eierendringene og registrerer også at flere stortingsrepresentanter er opptatt av utfallet av denne saken. Ettersom dette er en pågående sak i departementet, kan jeg imidlertid ikke kommentere dens innhold nå, heller ikke representanten Strifeldts synspunkter på hvem som har kontroll over selskapet. Jeg har videre ikke grunnlag for å si noe kvalifisert om når departementet vil trekke sine konklusjoner.

SPØRSMÅL NR. 2581**Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Mani Hussaini****Besvart 3. juli 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvor raskt kan Norgespris avvikles?

BEGRUNNELSE:

16. juni vedtok Stortinget Norgespris mot stemmene til Høyre, Frp, Venstre og KrF. Høyre har tidligere varslet at de vil avvikle Norgespris hvis de tar over i regjering etter stortingsvalget. I debatten åpnet imidlertid Høyre og Frp for å videreføre Norgespris mens de utreder alternativer, med klar mål om å avvikle ordningen så fort som mulig.

Svar:

Stortinget har behandlet Prop. 148 L (2024-2025) om Norgespris og strømstønad til husholdninger. Norgespris på strøm er planlagt innført fra 1. oktober 2025. På samme måte som strømstønadsordningen er Norgespris en statlig finansieringsordning der staten tar ansvar for forskjellen mellom spotprisen i markedet og Norgespris. Norgespris på 40 øre per kWh eksklusive mva. skal være et alternativ til folk som ønsker stabile og forutsigbare priser framfor å motta en høyprissikring gjennom dagens

strømstønad. Ordningen vil omfatte husholdningers boliger og fritidsboliger.

Dersom Stortinget skal endre loven om Norgespris, må dette skje gjennom en ordinær lovprosess. Den samme prosedyren som ved vedtakelse av lov må følges, dvs. utredning, høring, lovforslag, komitebehandling mv. Dersom loven oppheves i sin helhet, mister husholdningsskunder alle rettigheter etter loven fra det tidspunktet loven oppheves, inkludert rett til strømstønad for strøm og fjernvarme. Det er opp til en eventuell ny regjering og Stortinget hvor raskt det skal skje.

Ved avvikling kun av Norgesprisordningen vil strøm og fjernvarmekunder med rett på dagens strømstønadsordning automatisk bli overført til denne ved det tidspunktet Norgespris oppheves. Uavhengig av om hele eller kun Norgesprisdelen av loven oppheves så vil fritidsboligkunder fra det tidspunktet Norgespris oppheves, stå uten noen form for stønadsordning.

Norgespris har som formål å gi å gi strømkundene økt forutsigbarhet. En avvikling av Norgespris vil føre til økt usikkerhet for husholdningene, med fare for høyere strømgjeld og økte prissvingninger. Jeg mener en avvikling vil kunne skape både misnøye og utrygghet blant mange norske strømkunder.

SPØRSMÅL NR. 2582**Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 25. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvor mange syrere er i Norge nå, og hvor mange har returnert siden Assad sitt regime falt?

BEGRUNNELSE:

FN meldte nylig at over to millioner syrere har returnert til Syria etter Assad falt.

Svar:

Ved utløpet av 2024 var det om lag 50 000 personer i Norge som har bakgrunn fra Syria. En vesentlig andel av disse har hatt lengre botid i Norge. Dersom det tas utgangspunkt i personer som bor i asylmottak, var det 2 269 syrere i asylmottak ved utløpet av mai 2025. Av disse var det 35 som hadde en innvilget oppholdstillatelse, 2 188 som hadde en sak til behandling og 46 som hadde fått et vedtak som ikke gir rett til videre opphold i Norge.

Etter Assads regime falt i desember 2024 er det 14 personer fra Syria som har returnert med assistert retur

(jan-mai 2025) og 11 som har blitt uttransportert til Syria av Politiets utlendingsenhet (jan-april 2025).

SPØRSMÅL NR. 2583

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 27. juni 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

I Rauma kommune har det lenge vore behov for å oppgradere eksisterande kaianlegg. Det er regionale, nasjonale og strategiske interesser like mykje som kommunale som gjer at det trengst.

Kan statsråden bidra til ei samordning mellom departementa slik at dei midlane som i si tid vart avsette til tømmerkaianlegg på Åndalsnes kan bli overførte til å bygge ei ro-ro kai til nytte for meir enn berre tømmer?

GRUNNGJEVING:

Sikkerheit og beredskap, både sivil og militær, er sett høgare på agendaen enn før. Logistikk og infrastruktur med vegar og alternative omkøyringsvegar og kaier som gir tilgang til sjøvegen må vere med i planane for auka tryggleik og beredskap ikkje minst i eit fjord og fjellfylke som Møre og Romsdal.

Raumabana har godsterminal nært kaiområdet på Åndalsnes. Det ligg difor svært godt til rette for å få til logistikknutepunkt mellom sjø, tog og veg i Rauma. Å få meir gods over på kjøll og bane er viktig for å få ein logistikk med mindre utslepp frå godstransport i framtida. Difor er det å satse på å ruste opp kaianlegg i Norge og i dette tilfelle på Åndalsnes viktig.

Krf fekk i si tid sett av midlar til ei tømmerkai på Åndalsnes ved bruk av skogmidlar over LMD, men det er like mykje behov for kai for andre formål. Kort kan nemnast bygging av Statnett si nye 420 kv kraftleidning frå Grytten, generell logistikk og beredskap med gods over på bane med den store eksporten frå fylket, og militær beredskap og militære øvingar. Åndalsnes er eit strategisk knutepunkt for logistikk over til austlandet via Romsdalen og Raumabanen. Den store NATO militærøvinga i 2018 avdekte behov for utbetring av kai, og eit ro-ro-kaianlegg kan verte avgjerande om alliert mottak er naudsynt. No syner det seg at grunnforholda ved prosjektert tømmerkai kan vere krevjande og det trengst nye utgreiingar i prosessen med å planlegge og bygge nytt ro-ro kaianlegg på Åndalsnes.

Svar:

I utgangspunktet er det eigarane av hamn og hamneanlegg som sjølv må finansiere utbygging av hamneinfrastruktur, og som kan vurdere å søkje om støtte ifrå dei støtteordningar som til ei kvar tid er aktuelle.

Som representanten peikar på, fekk Molde og Romsdal Havn i 2021 løyvd 15 millionar kroner til opprusting av Øran tømmerkai i Åndalsnes over ei ordning som Landbruksdirektoratet forvaltar for Landbruks- og matdepartementet. Eg har fått opplyst at prosjektet ikkje blir gjennomført og at midla vil bli trekt tilbake når arbeidsfristen går ut 30. juni 2025. Landbruks- og matdepartementet viser til at dei mest sentrale tømmerkaiane no er bygd, eller er under bygging, og at rammene for denne ordninga framover vil gå fram av statsbudsjettet for 2026.

Kystverket forvaltar ei tilskotsordning for effektive og miljøvenlege hamner. Søknader om støtte frå ordninga blir rangert etter berekna positive effektivitets- og miljøgevinstar, sett opp mot støttebeløpet det blir søkt om. Sikkerheit og beredskap er ikkje del av vurderingskriteriene.

Molde og Romsdal Hamn søkte i 2024 om støtte gjennom denne tilskotsordninga til oppgradering av Nordre kai på Øran i Åndalsnes. Søknaden fekk avslag på grunn av for låge berekna positive effektivitets- og miljøgevinstar, sett opp mot det støttebeløpet det blei søkt om.

Desse to tilskotsordningane bygger på ulikt regelverk, har ulik innretning og ulike målsetningar, og det er ikkje høve til å overføre midlar mellom ordningane.

Eg vil oppmode hamna til å søkje om midlar frå aktuelle tilskotsordningar på nytt, dersom dei har planar om å gjennomføre prosjekt som gir gode gevinstar.

SPØRSMÅL NR. 2584**Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 25. juni 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

«Melding Lappland kraftverk, Fauske kommune» av 20.08.2017 har vært til offentlig behandling i flere år.

Har NVE og ED hjemmel i gjeldende lovgivning til å pålegge tiltakshaver (søker) krav om å utarbeide ny melding med forslag til utredningsprogram – med ny tekst, slik det kommer fram av NVEs brev av 16.12.2024 til MuskenSenter AS, og i så fall, hvilke(n) konkrete hjemler vises det til?

BEGRUNNELSE:

Ifølge tiltakshaver har «Melding Lappland kraftverk, Fauske kommune» av 20.08.2017 (Meldingen) har vært til offentlig behandling over flere år.

NVE og ED har gjort krav om endring av Meldingen – at det skal tas inn ny tekst i Meldingen – i samsvar med NVEs brev av 26.02.2020 og 16.12.2024, før meldingen sendes på høring.

Tiltakshaver mener NVEs krav til endring av meldingen slik det kommer frem av NVEs brev av 16.12.2024 er i strid med gjeldende lovgivning, og at NVE ikke har hjemmel i gjeldende lovgivning til å pålegge tiltakshaver krav om anførte aktuelle endringer av Meldingen.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Energidepartementet (ED) sendte Meldingen den 10.10.2017 - etter at denne var kvalitetssikret og godkjent av NVE/ED - til svenske myndigheter for høring, for avklaring med svenske myndigheter.

Senere ved brev av 26.02.2020 og 16.12.2024 har NVE gjort krav om endring av Meldingen, med krav om å ta inn ny tekst i Meldingen. ED stiller krav om at Meldingen må endres slik NVE har gjort krav om, før denne sendes på høring.

NVE gjør krav om endring av Meldingen i brev av 26.02.2020 og 16.12.2024, ved deriblant at følgende tekst må tas inn i Meldingen, sitat:

Krav 1: «Vassdragsinngrepene på norsk side skal behandles av norske myndigheter etter norsk lovgivning.»

Krav 2: «Oversetting av vannkraftmeldingen til svensk og nordsamisk.»

Krav 3: «Etter konvensjonens artikkel 12 må derfor også svenske myndigheter gi samtykke for at det kan gis tillatelse til inngrepene på norsk side.»

Krav 4: «I tillegg blir meldingen sendt til berørte lokale og regionale myndigheter i Sverige, berørte samebyer og Naturvårdsverket, for uttalelse.»

Tiltakshaver mener at det er ingen hjemmel i gjeldende lovgivning til å pålegge tiltakshaver (søker) krav om endring av Meldingen - utarbeide ny melding med forslag til utredningsprogram – med ny tekst slik det fremgår av «Krav» 1 - 4.

Tiltakshaver mener at EDs og NVEs krav om endring av Meldingen – slik det er anført – er i strid med bestemmelsene i Konvensjon mellom Norge og Sverige av 11. mai 1929, og øvrig gjeldende nasjonal og internasjonal lovgivning.

Viser ellers til følgende skriftlig spørsmål, sendt tidligere fra representant Rune Sjøstad: Skriftlig spørsmål - stortinget.no

Svar:

Lappland kraftverk er planlagt med utbygging i både Norge og Sverige. Vannkraftverket er planlagt i Norge, men vanninntakene og reguleringene ligger delvis i Sverige, og de aktuelle vassdragene drenerer til Sverige. Prosjektet har dermed grenseoverskridende virkninger.

Konsesjonsmyndighetene mottok i 2017 et utkast til melding med planer om utbygging av Lappland kraftverk. Behandlingen av større vannkraftverk starter med en melding med forslag til konsekvensutredningsprogram etter bestemmelsene i forskrift om konsekvensutredninger (KU-forskriften). Krav til innholdet i melding med forslag til utredningsprogram framgår blant annet av KU-forskriften § 14. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er ansvarlig myndighet etter KU-forskriften for denne typen anlegg. I tillegg har NVE en veiledningsplikt etter forvaltningsloven § 17.

NVE har ikke stilt krav om å utarbeide en ny melding med forslag til utredningsprogram. NVE har stilt krav om at deler av faktainformasjonen i meldingen må oppdateres eller endres.

Lappland kraftverk krever både nødvendige tillatelser fra norske og svenske myndigheter. Departementet ga i brev av 11. mai 2018 uttrykk for sin forståelse av hvilke krav som stilles til saksbehandlingen av prosjektet. Her er blant annet forholdet til grensevassdragskonvensjonen av 11. mai 1929 og Espoo-konvensjonen omtalt. Det svenske Miljö- och energidepartementet har i brev av 14. juni 2018 vurdert at planene om bygging av Lappland kraftverk må behandles av svenske myndigheter basert på svenske rettsregler. Energidepartementet har lagt til grunn at de inngrepene som vil befinne seg på norsk side skal behandles av norske myndigheter etter norsk lovgivning.

Kravet om oversetting av meldingen til svensk og nordsamisk er hjemlet i KU-forskriften § 34 siste ledd. Bakgrunnen for kravet om oversetting er ifølge NVE at mange av de som kan bli berørt av inngrepene på norsk side av grensen befinner seg i Sverige, og ikke nødvendigvis forstår norsk fullt ut. Tuorpon sameby har derfor bedt om å få meldingen oversatt til svensk og nordsamisk, og NVE har tatt dette kravet til følge. Det har vært omfatten-

de korrespondanse mellom konsesjonsmyndighetene og tiltakshaver om hjemmelen til å kreve slik oversetting, senest ved brev fra departementet av 5. november 2024.

Både NVE og departementet har opplyst tiltakshaver om at meldingen kan sendes på høring så fort den er oversatt og oppdatert. Etter mitt syn har tiltakshaver fått utfyllende veiledning om hvilke endringer som må gjøres før meldingen kan sendes på høring.

SPØRSMÅL NR. 2585

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 25. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil en eventuell forvaltningsoverføring av PNB til Statsbygg påvirke politiets innsatsevne i form av økte kostnader, redusert responskvalitet eller økt responstid?

BEGRUNNELSE:

Det pågår en diskusjon om overføring av Politiets nasjonale beredskapssenter sin eiendomsmasse til Statsbygg. Dette medfører naturlig nok en del spørsmål.

Svar:

Politiet og Statsbygg har gjennomført en grundig utredning om å innlemme eiendomsmassen ved PNB i statens husleieordning. Formålet med utredningen er å legge til rette for en langsiktig og forutsigbar forvaltning av eiendomsmassen og at beredskapsevnen opprettholdes. Foreløpige beregninger tyder ikke på vesentlige økte kostnader for politiet.

Utredningen er eksternt kvalitetssikret, og er nå til behandling i departementet.

SPØRSMÅL NR. 2586

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 27. juni 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kan utenriksministeren redegjøre for hvorfor Norge ikke har innført sanksjoner mot representanter for Hamas, til tross for at både EU og USA har gjort det, samtidig som norske myndigheter nylig har innført sanksjoner mot israelske statsråder?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har valgt å innføre sanksjoner mot to israelske statsråder, med henvisning til deres uttalelser og handlinger i forbindelse med konflikten i Gaza som Hamas startet gjennom sitt brutale terrorangrep 7. oktober 2023. Samtidig er det verdt å merke seg at Norge ikke har innført tilsvarende tiltak mot Hamas og deres ledere, som av både EU og USA er klassifisert som en terrororganisasjon og er sanksjonert. Dette reiser spørsmål om balansen og prinsippene bak norsk sanksjonspolitik. Det er viktig

å få klarhet i hvilke vurderinger som ligger til grunn for at Norge ikke har valgt å sanksjonere representanter for en organisasjon som står bak omfattende voldshandlinger og terror.

Svar:

Regjeringen har fordømt terrorangrepene utført av Hamas 7. oktober 2023 på det sterkeste. Statsministeren gjorde det klart i Stortinget kort tid etter at en organisasjon som har planlagt, gjennomført og tatt ansvar for slike terrorhandlinger som vi så 7. oktober, må karakteriseres som en terrororganisasjon. Regjeringen har også vært svært tydelig på at gisseltaking er ulovlig under enhver omstendighet. Vi fortsetter å kreve at alle gislene må løslates umiddelbart og betingelsesløst.

Norge har av utenrikspolitiske hensyn ikke sluttet seg til lister over terrororganisasjoner utover det Norge er folkerettslig forpliktet til under FN. Det er viktig for Norge å kunne snakke med alle relevante aktører for å kunne bidra til konfliktløsning. Dette har ligget til grunn gjen-

nom vekslende regjeringer. Regjeringen har opprettholdt denne tilnærmingen når det gjelder EUs tiltak mot de som støtter, fasiliteter eller muliggjør voldelige handlinger utført av Hamas og palestinsk islamsk Jihad.

Norge har imidlertid i likhet med EU listeført Hamas' militære gren, Qassam- brigadene, og spesialstyrkene, Nukhba Force, så vel som Palestinsk Jihads militære vinging under EUs globale sanksjonsregime mot alvorlige brudd på menneskerettighetene. Disse sanksjonene innebærer bl.a. frys av alle penger og formuesgoder tilhørende disse organisasjonene som måtte befinne seg i banker og finansinstitusjoner i Norge og EU.

Bakgrunnen for at regjeringen sammen med Storbritannia, Australia, New Zealand og Canada 10. juni besluttet å innføre innreisenekt for de israelske ministrene Bezalel Smotrich og Itamar Ben-Gvir er israelske myndigheters vedvarende og stadig mer alvorlige folkerettsbrudd i Palestina, hvor situasjonen er katastrofal. Dette er to regjeringsmedlemmer som over lang tid har oppfordret til vold og fordrivelse av palestinerne.

SPØRSMÅL NR. 2587

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 26. juni 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kan statsråden forsikre om at lokalt ansatte ved Norges ambassade i Sudan under nedstengingen i april 2023 fikk nødvendig hjelp og beskyttelse i tiden rundt selve evakueringen?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel hos Panorama Nyheter den 16. juni kommer det frem at lokalt ansatte ved Norges ambassade i Sudan er misfornøyd med støtten de fikk da ambassaden brått måtte stenge ned i april 2023. I artikkelen kommer det frem en mye informasjon om hva UD har foretatt seg opp mot lokalt ansatte, særlig knyttet til økonomiske forhold.

Et åpent spørsmål er likevel i hvilken grad lokalt ansatte har blitt ivaretatt i det som var en svært alvorlig og uoversiktlig situasjon, og ikke minst hvilken hjelp og beskyttelse de har fått i etterkant.

Etter uttrekningen fra Afghanistan var det mye å lære om ivaretagelse av lokalt ansatte, og det ble foretatt en rekke vurderinger om hvordan de best ble ivaretatt i

ettertid, og hvilket ansvar Norge hadde. Dette inkluderte at flere fikk opphold og beskyttelse i Norge. Uttrekningen fra Afghanistan viste også at det var behov for bedre rutiner knyttet til ivaretagelse av lokalt ansatte.

Det er viktig at vi trekker lærdom fra disse nedstengingene og uttrekningene, slik at lokalt ansatte ved Norges ambassader skal være sikre på at vi tar det nødvendige ansvaret for å ivareta ansatte som lever med usikkerhet og i fare fordi de har arbeidet for Norge.

Svar:

Det var stor bekymring for lokalt ansatte ved ambassaden i Khartoum. Sikkerhetssituasjonen i landet var alvorlig, og det var stor usikkerhet om hvordan den politiske situasjonen og kamphandlingene ville utvikle seg. Ambassaden holdt løpende kontakt med de lokalt ansatte, men slik situasjonen utviklet seg var det vanskelig å finne en forsvarlig måte å bistå de ansatte med å forlate byen. Banksystemet i landet kollapset og da var det viktig for arbeidsgiver å finne en måte å utbetale lønnsforskudd i kontanter,

slik at de ansatte kunne ivareta seg selv og familien på best mulig måte på det stedet de befant seg.

Selv om ambassaden ble midlertidig lukket opprettholdt de lokalt ansatte sitt arbeidsforhold. I dette tilfellet håpet vi at utviklingen ville snu og at det ikke ville være nødvendig å stenge ambassaden og si opp ansatte. Når det senere ble klart at ambassaden ikke kunne gjenåpne og at de ansatte måtte sies opp, var det viktig at dette ble gjort på en ryddig måte og i henhold til lokal lovgivning i landet.

Ambassaden som arbeidsgiver har ikke et formelt ansvar for ivaretagelse av lokalt ansatte utover hva som

følger av arbeidsforholdet. Når noe så alvorlig som en krig bryter ut, må ambassadene forholde seg til lokal rett i regulering av lokalt ansattes plikter og rettigheter. Ambassaden er ikke ansvarlig for å ivareta sikkerheten til lokalt ansatte og familiene. Dette ansvaret ligger til landets myndigheter.

Stasjonen har heller ikke et rettslig ansvar for å trygge ansattes liv og helse gjennom opphold i Norge. Det ble gjort unntak for ansatte som hadde jobbet for Norge i Afghanistan, fordi de var utsatt for en uakseptabel risiko for represalier fordi de hadde jobbet for Norge. Det er ikke situasjonen i Sudan.

SPØRSMÅL NR. 2588

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 2. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden oversende en oversikt over antallet klage-/varslingssaker som er/blir behandlet i helseforetakene knyttet til behandling, årlig over de siste 5 år?

BEGRUNNELSE:

Oversikten skal være fordelt på regionale og lokale helseforetak, og inkludere hvor mange av sakene som er gått videre til Helsetilsynet, UKOM eller Statsforvalteren.

Svar:

For å besvare representantens spørsmål har jeg innhentet informasjon fra de fire regionale helseforetakene og fra Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom). I spørsmålet er det ikke presisert hvilke typer klager og varsler som etterspørres. Departementet har antatt at det siktes til klager og varsler knyttet til kva-

litet og pasientsikkerhet. Helseforetakene har svart noe ulikt. Jeg gjengir svarene i sin helhet.

Helse Sør-Øst RHF

Helse Sør-Øst RHF opplyser at helseforetakene bruker forskjellige IKT-systemer for å registrere uønskede hendelser, klager mv., og at det derfor er utfordrende å sammenligne antall hendelser/klager mellom helseforetakene. Det må derfor ses på utvikling i et helseforetak over tid. Følgende oversikt er sendt inn:

Akershus universitetssykehus HF

Med henvisning til forespørsel om oversikt over klage- og varslingssaker behandlet i helseforetakene de siste fem årene, oversendes herved tallmateriale for Akershus universitetssykehus HF (Ahus) for årene 2020–2025. Data for 2025 gjelder per 22. juni.

Tabellen nedenfor viser antall varsler, klager og rettighetsklager som er mottatt og behandlet ved Ahus i perioden:

Varsler sendt til Statens helsetilsyn og UKOM

2020	2021	2022	2023	2024	2025
57	82	107	96	99	53*

Klager på helsehjelp

2020	2021	2022	2023	2024	2025
458	469	555	662	747	381*

Rettighetsklager – klage på rett til helsehjelp

2020	2021	2022	2023	2024	2025
214	401	930	1318	1368	739*

*Gjelder til og med 22.06.25.

Tallene på varsler for 2020-2024 er hentet fra Statistikkportal Statens Helsetilsyn. 2025 er basert på interne tall. Ulikheter mellom tilsynets og interne tall kan forekomme og skyldes måten HF og tilsynet teller, mht. hendelses- eller meldedato og hvorvidt det er medregnet varsel fra andre.

Ahus vurderer det slik at både kunnskap om klagemuligheter og pasientrettigheter, samt tilgjengelighet av et digitalt klageskjema på helsenorge.no har bidratt til økningen i antallet registrerte klager.

Forklaring av kategorier:

Varsler omfatter alvorlige hendelser som meldes fra helseforetaket i henhold til spesialisthelsetjenesteloven § 3-3a. Klager omfatter generelle pasientklager som ikke nødvendigvis gjelder rettighetsbrudd. Dette er klager som kommer rett fra pasient/pårørende og ikke de som er oversendt fra Statsforvalter.

Rettighetsklager er formelle klager på manglende oppfyllelse av pasientrettigheter, og oversendes til Stats-

forvalteren for endelig avgjørelse når sykehuset opprettholder sitt avslag.

Oslo universitetssykehus HF

I tabellen under vises antall klager i perioden 01.01.2020 til 31.05.2025 fordelt per år.

Som klager har vi tatt med:

- Klager vi har mottatt fra pasienter/ pårørende
- Klager vi har mottatt via Statsforvalteren (inkludert tilsynssaker)
- Klager vi har mottatt via pasientombudet
- Klager fra «andre» - eksempelvis fra andre behandlere på vegne av pasienter
- Klager fra andre sykehus som gjelder behandling ved OUS

Videre er pasienthendelser som er varslet til Statens helsetilsyn registrert i egen kolonne per år. Disse har som utgangspunkt også hendelser registrert av sykehuset (ikke bare klager) og representerer derfor ikke direkte spørsmålet om «saker som er gått videre til...». Oslo universitetssykehus HF har ingen rapportmessig oversikt over antallet av klagen som har gått videre.

År	Antall klager	Pasienthendelser som er varslet Statens helsetilsyn
2020	1401	82
2021	1830	77
2022	2218	84
2023	2781	81
2024	2717	62
per 30.05.2025	1225	29
Totalt antall	12172	415

UKOM mottar sine henvendelser direkte fra pasienter og helsepersonell og Oslo universitetssykehus HF har ingen oversikt over disse.

Sykehuset i Vestfold HF

Det er helseforetakets oppfatning at både kunnskap om klagemuligheter og rettigheter, samt økt tilgjengelighet (digitalt meldeskjema på helsenorge.no) har bidratt til økningen i antallet registrerte klager. Tidligere gikk nok mange flere direkte til den enkelte avdeling i ulike «formater».

År	Pasientklager totalt (P360)	Tilsyn fra Statsforvalter (P360)	Varslingssaker til Helsetilsynet (statistikk fra Helsetilsynet og P360)	Totalt antall meldte uønskede pasienthendelser (EQS)
2020	298	43	24	2740
2021	430	29	34	3016
2022	658	36	48	3690
2023	992	32	44	3404

2024	960	28	45	3093
2025 (tom 24.06.25)	467	12	23	1564

Vestre Viken HF

Interne avviksmeldinger og rutinemessige varslinger til Statsforvalter, UKOM og Helsetilsynet har helseforetaket god kontroll på gjennom avvikssystemet og noen av disse kan helseforetaket tallfeste. Klager/varslinger på kvalitet og pasientbehandling (tolker dette som henvendelser fra pasienter og pårørende) kommer inn via helseforetakets saksbehandlingssystem (Public360) og registreres inn som «Pasientsak». Disse er ikke videre kate-

gorisert/registrert på hva saken omhandler og kan således være alt fra klager på renhold, kvalitet på mat, skryt/honnør for god behandling eller klager på behandling med mer. For hver enkelt sak har helseforetaket også her god kontroll på saksgangen, hvorvidt saken har resultert i en varsling til Statsforvalter, UKOM eller Helsetilsyn. Saksbehandlingssystemet inneholder imidlertid ingen funksjon for å hente ut en samlet statistikk.

Helseforetaket har hentet ut data fra avvikssystemet (Synergi) og saksbehandlingssystemet (Public360). De rapporterte tallene inneholder betydelige usikkerheter grunnet at systemene ikke kan krysskobles. Det er derfor ikke mulig å si hvor mange saker som omhandler «kvalitet og pasientbehandling» og hvor mange av disse igjen som har resultert i varsling til Statsforvalter, UKOM eller Helsetilsynet. Med så kort frist har helseforetaket ikke mulighet til å gjennomgå alle sakene manuelt for å stadfeste dette.

1. Antall uønskede hendelser (registrerte avviksmeldinger merket med Faktisk hendelse/Pasientrelatert de siste 5 år)

Dato for hendelsen	Saker, Telle
2020	4 244
2021	4 183
2022	3 902
2023	4 242
2024	4 603
Sum 21 174	

Fordelt etter angitt konsekvens fordeler sakene seg slik (den manglende andel er saker hvor konsekvens ikke er angitt):

År	Død	Betydelig	Moderat	Mindre alvorlig	Ingen
2020	1 %	3 %	14 %	23 %	20 %
2021	1 %	3 %	15 %	28 %	18 %
2022	2 %	3 %	12 %	26 %	25 %
2023	2 %	3 %	11 %	27 %	25 %
2024	2 %	3 %	11 %	25 %	24 %
2025	1 %	3 %	9 %	19 %	18 %

2. Antall hendelser meldt til Statsforvalter eller melde.no

Dato for hendelsen	Saker, Telle
2020	56
2021	55
2022	61
2023	61
2024	81
Sum 314	

3. Antall hendelser meldt til Statsforvalter (paragraf 3-3a) fordelt på år og meldt konsekvens

Dato for hendelsen	Saker, Telle
2020	28
2021	55
2022	61
2023	61
2024	81
2025	23
Sum 309	

4. Antall henvendelser helseforetakets arkivsystem merket med «Pasientsak»

Antall saker gjenfunnet i public360 i disse årene merket med «Pasientsak». Det gjøres oppmerksom på at disse sakene kan gå over flere år, og representerer således ikke utelukkende «nye saker», men også «pågående saker». De innkommende sakene er ikke videre kategorisert/registrert på hva saken omhandler og kan således være alt fra klager på renhold, kvalitet på mat, purring på timeavtale, skryt/honnør for god behandling eller klager på behandling med mer.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025 pr 23.06.25
Antall pasientsaker	564	671	528	727	852	489

Sykehuset Telemark HF

Varsling av hendelser innen pasientbehandling

Tidsperiode	Varsel om alvorlige hendelser til Helsetilsynet og UKOM (sphi. § 3-3 a)	Varsel om alvorlig hendelser fra pasient/pårørende til Helsetilsynet og UKOM (pbl. § 7-6 a)
2020	16	

2021	27	
2022	14	
2023	27	
2024	46	3
2025 1-. tertial	12	1
2025 1/5-23/6	10	1

Tabellen viser antall varsel om alvorlige hendelser til Helsetilsynet og UKOM etter Spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 a. Flere av hendelsene er også varslet av pasient og pårørende i henhold til Pasient og brukerrettighetsloven § 7-6 a.

Klager på kvalitet og pasientbehandling

Tidsperiode	Antall klager fra pasient og pårørende som gjelder kvalitet og pasientbehandling (medisinsk behandling)
2020	103
2021	163
2022	131
2023	168
2024	121
2025 1/1-23/6	67

Tabellen viser antall klager innen kvalitet og pasientbehandling mottatt fra pasient og pårørende.

Sykehuset Innlandet HF

Sykehuset Innlandet HF har ikke registrert noen varslingssaker om hendelser knyttet til pasientbehandling de siste fem årene.

Pasientklagesaker (klager på kvalitet og pasientbehandling) de siste fem årene:

Perioden 23.06.2020 til 31.12.2020:

Antall klagesaker er totalt 101, og av disse ble 18 saker behandlet av Fylkesmannen i Innlandet. 2 av sakene ble behandlet av Helsetilsynet.

2021:

Antall klagesaker er totalt 230, og av disse er 55 behandlet av Statsforvalteren. 4 av sakene ble behandlet av Helsetilsynet.

2022:

Antall klagesaker er totalt 243, og av disse er 65 behandlet av Statsforvalteren. 1 sak ble behandlet av Helsetilsynet.

2023:

Antall klagesaker er 349, og av disse er 117 behandlet av Statsforvalteren. 6 av sakene ble behandlet av Helsetilsynet.

2024:

Antall klagesaker er 299, og av disse er 63 behandlet av Statsforvalteren. 5 av sakene ble behandlet av Helsetilsynet

1.januar til 23. juni 2025:

Antall klagesaker er 211 av disse er 39 behandlet av Statsforvalteren. 5 av sakene ble behandlet av Helsetilsynet

Ingen av disse sakene ble behandlet av Statens undersøkelseskommisjon for Helse- og omsorgstjenesten (UKOM).

Sykehuset Østfold HF

Under følger tall for Sykehuset Østfold HF for § 3-3a varsler og klagesaker på kvalitet og pasientbehandling for perioden 2020 og hittil i 2025.

Varsel § 3-3a

2020	2021	2022	2023	2024	Hittil 2025
42	35	32	36	43	14

Pasientklager, alle typer

2020	2021	2022	2023	2024	Hittil 2025
258	274	190	260	225	105

Sunnaas sykehus HF

Varsling er lik 0 - <https://www.helsetilsynet.no/tilsyn/varsel-om-alvorlige-hendelser/statistikk/>

Pasientklager: Sunnaas sykehus HF gjennomfører årlig analyse på klager som er kommet til sykehuset. Forbedringsområder blir identifisert og igangsatt. Analyse resultat er presentert i tabell:

Rehabiliterings prosessen	Klager	2020	2021	2022	2023	2024	2025 01.01.25 - 23.06.25
FØR OPPHOLDET	Ventetid	1	1	1	0	0	0 **
	Rettighetsklage (klage på avslag)	7	16	24	23	32	19 **
UNDER OPPHOLDET	Behandling/ hendelser under oppholdet	15	16	12*	6	7	14 **
	Epikrise/ rapporter	2	3	3*	2	2	0 **
SAMHANDLING/ OVERFØRING ANNEN INSTI- TUSJON/ NIVÅ	Utskrivelse/ overføring annen institusjon	1	2	0	3	0	0 **
Sum klager kategorisert		26	38	38*	34	41	33 **

*To klager er kategorisert både under behandling/hendelser under oppholdet og under epikrise.

** Foreløpig interne tall, som ikke er analysert i henhold til gjeldene retningslinje.

Antall saker som har gått videre til Helsetilsynet, UKOM eller Statsforvalteren: Alle rettighetsklager (klager på avslag) blir videresendt til videre behandling hos Statsforvalteren dersom sykehuset opprettholder avslag (i henhold til gjeldene retningslinje). Ingen andre typer klager er blitt registrert som videresendt til Statsforvalteren, UKOM eller Helsetilsynet.

Sørlandet sykehus HF

Sørlandet sykehus HF har hentet ut data fra helseforetakets kvalitetssystem og fra arkivsystemet Public. Med å så kort svarfrist har helseforetaket ikke hatt mulighet til å krysskoble opplysningene og gjøre manuelle søk. Data fordeler seg som følgende:

1. Antall Uønskede hendelser meldt på pasientforløp i helseforetakets kvalitetsportal.

Det er litt usikkert hva klage/varslingssaker innebærer i denne forespørselen. Helseforetaket har av den grunn valgt å inkludere interne meldte uønskede pasientrelaterte hendelser

2020	4114
2021	5349
2022	5542
2023	6066
2024	6167

2. Antall hendelser meldt til Statsforvalter eller til melde.no

Dette uttrekket er hentet fra kvalitetsportalen til helseforetaket (de interne meldte uønskede hendelsene i pkt. 1 over). Det kan være unøyaktigheter i forhold til hva som er meldt til melde.no og Statsforvalter. For å få et eksakt tall må sakene krysskobles opp mot arkivsystemet, noe helseforetaket ikke har hatt kapasitet til med bakgrunn i den korte fristen

	Meldt som 3-3a	Meldt til SF
2020	62	20
2021	56	24
2022	54	18
2023	66	17
2024	69	17
2025	35	7

3. Tilsynssaker (saker fra fylkeslegen/Statens helsetilsyn) og pasientklager.

Antall saker gjenfunnet i arkivsystemet Public i disse årene med «tilsynssak» eller «pasientklage» i tittelen. Det gjøres oppmerksom på at disse sakene kan gå over flere år, og representerer således ikke «nye saker», men «pågående saker». Det er dessverre ikke mulig å vurdere om pasientklagesakene er kvalitet og behandling eller annet i forbindelse med behandlingen på sykehuset.

Antall saker med «Tilsynssaker» i tittelen:

2020	98
2021	117
2022	84
2023	88
2024	90

Antall saker med «Pasientklage» i tittelen:

2020	454
2021	449
2022	448
2023	434
2024	557

Helse Nord RHF

Helse Nord opplyser at deres oversikt viser antall klage- og varslingssaker knyttet til pasientbehandling de siste fem årene, samt hvor mange som er videreformidlet til Helsetilsynet, UKOM eller Statsforvalteren. Totalt antall klage-/varslingssaker, er tall hentet ut deres kvalitetssystem, hvor uønskede pasienthendelser registreres og behandles. To av

foretakene fører ikke manuell statistikk over saker sendt til UKOM eller Statsforvalteren – disse tallene rapporteres derfor på regionalt nivå. Følgende oversikt er sendt inn:

År	Totalt antall klage-/ varslingssaker	Videre til Hel- setilsynet	Videre til UKOM	Videre til Statsforvalteren
Universitetssykehuset Nord-Norge HF				
2020*	1066	20	0	18
2021	2184	28	0	23
2022	2157	33	0	27
2023	2177	37	0	42
2024	1947	35	1	36
2025**	1204	27	1	23
Finnmarkssykehuset HF				
2020*	400	3		
2021	744	9		
2022	715	4		
2023	763	10		
2024	836	11		
2025**	534	3		
Nordlandssykehuset HF				
2020	581	8		
2021	1215	13		
2022	1154	36		
2023	1421	15		
2024	1227	16		
2025*	744	10		
Helgelandssykehuset HF				
2020*	259	15 hele året		
2021	463	22	0	4
2022	559	17	0	7
2023	459	23	0	16
2024	481	7	0	5
2025**	298	3	0	1

Helse Nord RHF, totalt			
2020*	2306	43	94 hele året
2021	4606	72	90
2022	4585	90	131
2023	4820	85	141
2024	4491	69	139
2025**	2780	Ikke publisert	Ikke publisert

* f.o.m. 24.06.2020

** t.o.m. 23.06.2025

Helse Vest RHF

Helse Vest RHF opplyser at tallene de har fått fra foretakene er hentet fra arkivkoder etter presisering av følgende:

- klager - klager på kvalitet og pasientbehandling
- varslinger - varsling av hendelser innen pasientbehandling
- siste fem år - fem å tilbake i tid fra dags dato

Helse Vest RHF opplyser videre at tallene er hentet ut fra arkivkoder som er felles for foretakene, og de tar forbehold om variasjon i at tallene er hentet fra hvert helseforetak. Helse Vest RHF gjør derfor ikke noen sammenstilling av disse, men presenterer per foretak:

Helse Førde HF

Antall klager-/varslingssaker dei siste fem år										
År	Klager innmott av pasient			Varslingssaker			Tilsynssaker		Saker sendt til UKOM	
	Klage innmott av pasient	Klage innmott av pårørende og andre	Klage innmott av pasient og brukerombudet	Varsel sendt fra pasient/pårørende	Varsel sendt til Helse Førde til helsemyndighet	Varsel innmott av andre	Tilsynssaker som følge av varsel om behandling	Tilsynssaker som følge av varsel om behandling	Klager sendt til Statsforvalteren til behandling i Helse Førde	Klage videre sendt til Helse Førde til Statsforvalteren for avgjørelse
2020	9	12	0	0	0	4	1	0	0	1
2021	17	9	4	0	0	3	0	1	0	1
2022	42	25	11	0	11	2	11	0	0	0
2023	45	12	1	4	9	0	7	0	0	0
2024	63	17	0	0	5	1	0	0	0	0
Sum 2020-2024	136	65	15	4	25	7	18	1	0	2
Samt	212	92	22	13	46	4	26	1	152	4
Samt	975									

Kommentar:

Antall saker er hentet fra arkivsystemet. Systemet er ikke tilrettelagt slik at man automatisk kan ta ut detaljert rapport. Det betyr at her ligger det manuelt arbeid bak og antall saker kan avvike fra faktisk antall.

Det tabellen viser er at Helse Førde i perioden har behandlet 575 klage-/varsel-/tilsynssaker. Totalt antall varsel er ifølge tabellen 59, usikkerhetsmomentet er at samme varsel kan være sendt av både helseforetak og andre aktører, for eksempel pasient/pårørende.

Kolonne K - antall klager sendt fra HF til statsforvalteren for avgjørelse skal være flere enn 2 i 2023 - 2025. Det kan ligge en del skjult i både kolonne b/c/d - klager innsendt av pasient/pårørende og pasient- og brukerombudet

Helse Stavanger HF

Arkivkode	Beskrivelse	01.06.2020 - 31.12.2020	2021	2022	2023	2024	01.01.2025 - 24.06.2025
441	Behandling av medisinske klager og erstatningssaker - gjennom pasienter og pårørende	150	303	342	556	656	352
442	Behandling av medisinske klager og erstatningssaker - gjennom NPE	137	238	225	228	222	116
443	Behandling av medisinske klager og erstatningssaker - gjennom fylkesmannen (Statsforvalter)	64	111	136	162	222	122
444	Behandling av medisinske klager og erstatningssaker - gjennom pasient- og brukerombudet	26	36	48	32	24	7
	Totalt klager	377	688	751	978	1124	597
433	Hendelsesbasert varsling til tilsynsmyndighet	31	56	75	55	57	26
440	Generelt om behandling av klager fra pasienter og pårørende	56	112	183	157	157	92
UKOM	Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenester	1	0	1	1	0	0

Kommentar:

Helse Stavanger har hentet ut de etterspurte tallene tilsvarende hvordan Helse Førde har gjort det, via arkivkoder.

Helse Stavanger har også tatt med kode 440 i sin oversikt, denne koden favner alt i fra klage på behandling, klage på avslag, klage på mat, klage på parkering og klage på behandler. Dette er noe utover presiseringen som er gjort innledningsvis, over.

Helse Fonna HF

Arkivkode	Beskrivelse	2021	2022	2023	2024	2025
441	Behandling av medisinske klager fra pas/pårørende	178	207	242	278	177
442	Behandling av medisinske klager NPE	122	133	134	96	49
443	Behandling av medisinske klager Fylkesmannen	34	68	54	64	54
444	Behandling av medisinske klager Pas- og brukeromb.	5	13	7	5	1
	Totalt klager	339	421	437	443	281
433	Hendelsesbasert varsling til tilsynsmyndighet	6	7	4	11	7

Kommentar:

Antall saker hentet fra arkivsystemet. Sakene gjelder medisinske klager fra hhv.

pasient/pårørende, NPE, Statsforvalter og Pasient- og brukerombud ((arkivkoder 441, 442, 443 og 444).

Helse Bergen HF

Helse Bergen: Periode 01.01.2021 – 24.06.2025

Arkivkode	Beskrivelse	2021	2022	2023	2024	2025
441 ¹⁾	Behandling av medisinske klager fra pasienter og pårørende	695	783	981	1166	640
442 ²⁾	Behandling av medisinske klager og erstatningssaker – gjennom NPE	321	324	332	313	154 ³⁾
443 ³⁾	Behandling av medisinske klager og erstatningssaker - gjennom Fylkesmannen	1	4	23	0	0
444 ³⁾	Behandling av medisinske klager og erstatningssaker - gjennom Pasient og brukerombudet	0	3	2	0	1
	Totalt klager	1017	1114	1338	1479	795
433 ³⁾	Hendelsesbasert varsling til tilsynsmyndighet	43	62	68	43	13 ⁴⁾

¹⁾ Data er hentet via søk i vårt arkivsystem (Elements). Det tas forbehold om at noen saker er kategorisert med annen arkivkode. Det er indikasjon på at saker fra Statsforvalter er kategorisert med arkivkode 441.

²⁾ Norsk pasientskadeerstatning, rapport med nøkkeltall (2021-2024)

³⁾ [Statistikk fra avdeling for varsler og operativt tilsyn – varsler om alvorlige hendelser til Statens helsetilsyn](#)

⁴⁾ Data er hentet via søk i vårt avvikssystem (Synergi) og i arkivsystem (Elements). Det tas forbehold om at vi ikke har funnet alle saker eller at saker er kategorisert med annen arkivkode.

Kommentar:

Helse Bergen presiserer at svaret på første del, som gjelder klage-/varslingssaker som er/blir behandlet i helseforetakene knyttet til behandling, er forstått slik at dette gjelder:

a) saker meldt/varslet etter kapittel 7 i pasient- og brukerrettighetsloven. I hovedsak vil slike saker meldes til Statsforvalter. Hvis pasienter, brukere og nærmeste pårørende bruker sin rett til å varsle etter § 7-6 i loven, vil varselet automatisk gå til Helsetilsynet og UKOM. Helsetilsynet vil i de fleste tilfellene videresende saken til Statsforvalter for vurdering av oppfølging.

b) saker som behandles i Norsk pasientskadeerstatning (NPE-saker)

c) saker varslet etter spesialisthelsetjenesteloven § 3-3a. Disse sakene varsles til Helsetilsynet og UKOM og registreres i offentlig statistikk fra Helsetilsynet. Helsetilsynet videresender en andel av sakene til Statsforvalter for vurdering av tilsynsmessig oppfølging. Hvis Statsforvalter vurderer at saken bør gjennomgås nærmere, blir saken oversendt helseforetaket/sykehuset for egen gjennomgang og læring.

Helse Midt-Norge RHF

Helse Midt-Norge RHF opplyser at de har tatt utgangspunkt i:

- Klager - Klager på kvalitet og pasientbehandling, fra pasient/pårørende
- Varslinger - Varsling av hendelser innen pasientbehandling*
- Siste fem år - Fem år tilbake i tid fra dags dato

* Dette forstår vi som varsler fra virksomheten til Statens helsetilsyn jf. spesialist-helsetjenestelovens § 3-3a, og varsler fra pasienter og pårørende til Statens helsetilsyn jf. helsetilsynsloven § 6.

Helse Midt-Norge opplyser videre at spørsmålet er vanskelig å besvare med verifiserte tall fordi det ikke finnes en standardisert måte å rapportere klage-/varslingssaker på, verken regionalt eller nasjonalt. Tallene som etterspørres, registreres på ulike måter i helseforetakene, der noen helseforetak har byttet system for registrering underveis i perioden det etterspørres for.

Helseforetakene har oppfattet spørsmålet ulikt, og Helse Midt-Norge RHF har derfor fått ulike tall som ikke er egnet til sammenstilling på RHF-nivå. Følgende to tabeller som må derfor leses med forbehold.

Antall klage/ vars- lingssaker vedr pasient-behandling	2025 (per mai)	2024	2023	2022	2021	2020
STO	524	802	799	395	366	588
HMR	319	627	535	523	417	146
HNT*	61	100	91	77	87	36

Tabell 1. Antall klager/varslingssaker vedr. pasientbehandling (klager fra pasienter og pårørende til HF og Statsforvalteren, varsler fra pasienter, pårørende og helsepersonell til Statens helsetilsyn og Statsforvalteren).

*HNT har kun inkludert klager fra pasienter/pårørende direkte til helseforetaket (dvs klager fra pasienter/ pårørende til Statsforvalteren er ikke inkludert), samt de varslene som er sendt Helsetilsynet etter behandling i HNT

Antall klage/ vars- lingssaker vedr pasient-behandling oversendt Helsetilsyn- et, UKOM eller Stats- forvalter	2025 (per mai)	2024	2023	2022	2021	2020
STO	76	106	165	58	53	31
HMR	22	53	59	35	23	28
HNT**	8	26	9	12	17	3

Tabell 2. Antall varsler om alvorlige hendelser til Statens helsetilsyn jf. spesialisthelsetjenesteloven § 3-3a (fra virksomheten) og fra pasienter og pårørende (jf. helsetilsynsloven § 6).

**HNT har avgrenset til varsler sendt til Helsetilsynet etter behandling i HNT

Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom)

UKOM sine tall viser hvor mange av varslene som har skjedd i helseforetak/sykehus. Tallene viser det totale antallet meldinger Ukom har mottatt i perioden, samlet for alle kategorier, altså bekymringsmeldinger, lovpålagte varsler og meldinger om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Ukom kategoriserer ikke meldingene etter hvilket sykehus eller hvilket regionalt helseforetak de kommer fra. Følgende oversikt er sendt inn:

	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt antall mel- dinger	871	1225	1357	2285	2103
Herav fra spes.hel- setjenesten/sykehus	742	868	918	1318	1256

SPØRSMÅL NR. 2589**Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 27. juni 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Aftenposten har dokumentert at kinesiske busser har tilgang til forsvarsbaser gjennom en kontrakt. Forsvaret har om leie av busser. Ekspertene slår alarm om at bussene har utstyr som gjør det mulig for Kina å innhente sensitiv informasjon.

Vil regjeringen sørge for at kinesiske busser ikke lenger får tilgang til slike områder, og foreta en gjennomgang av alle pågående kontrakter i Forsvaret for å forebygge at sensitiv informasjon kan havne på avveie?

Svar:

Andelen busser produsert i Kina har økt i Norge de siste årene. De kinesiske elbussprodusentene er konkurransedyktige, og økningen i andelen elbusser gir lavere klimagassutslipp i tråd med klimapolitiske mål.

Risiko knyttet til informasjonsinnhenting via sensorer er ikke avgrenset til busser, men gjelder alle moderne kjøretøy (herunder også leiebiler, varetransporter og de ansatte i forsvarssektorens private kjøretøyer), samt droner og andre typer materiell. Det vil også gjelde andre bruksområder for teknologi med sensorer, slik som telefoner, smartklokker mv.

Forsvarets kontrakter for busstransport ble anskaffet i 2022. Basert på verddivurderingen fra anskaffelsestid-

spunktet er dette ikke en sikkerhetsgradert anskaffelse. Det er ikke noe krav om at busser produsert i Kina ikke skal benyttes. Det er heller ikke stilt krav om at bussene ikke kan ha sensorer e.l. som er produsert i Kina. Den enkelte bruker av rammeavtalen for busstransport må foreta risikovurdering for sin bruk.

Forsvaret er bevisst på risikoen knyttet til kjøretøyer og andre innretninger som inneholder elektronikk som kan utgjøre en sikkerhetsrisiko. Basert på risikovurderinger kan det i visse områder være aktuelt med forbud mot kjøretøyer med moderne kameraer og sensorer for å skjerme personell, materiell, objekt eller annet. Forsvarsdepartementet vurderer nå etablering av felles retningslinjer for bruk av moderne kjøretøy i sektoren og i tilknytning til sektorens installasjoner. Som del av dette vil det vurderes om det skal innføres tiltak i militærleirer eller andre sensitive områder.

Det finnes andre kontrakter i forsvarssektoren som kan ha lignende utfordringer som busskontraktene, herunder leiebil- og ulike transportkontrakter. Den enkelte avdeling som benytter de ulike tjenestene iht. disse kontraktene må foreta verdi- og risikovurderinger i det enkelte tilfelle. De fleste rammeavtaler med kommersielle tilbydere vil kunne ha en iboende risiko som det er viktig at brukeren vurderer før tjenestene benyttes.

SPØRSMÅL NR. 2590**Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 26. juni 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Meiner finansministeren framleis at noverande system for etiske vurderingar av Oljefondets investeringar er tilstrekkeleg?

GRUNNGJEVING:

Eit knippe faghistorikarar har sett nært på alle israelske selskap som SPU er investert i, grunna openberr risiko for

bidrag til okkupasjon eller krenking av individets rettar i krig og konflikt. Dei har funne fleire titals døme på selskap som, med open tilgjengeleg informasjon, viser seg å medføre uakseptabel risiko for dei grove brotsverka som no blir utført mot palestinske barn og vaksne.

Av mindre kjende døme er Israel Chemicals, ICL Group, som har hatt verksemd på den okkuperte Vestbreidda og Dødehavet i snart hundre år i tillegg til at det er høg risiko for at selskapet produserer kvitt fosfor som

blir seld via USA til IDF. Eit anna døme er Delek Motors, som leverer tenester til biltransport på okkupert land på liknande måte som nyleg ekskluderte Paz Retail and Energy. Eit tredje er Azrieli Group, kategorisert som “Real Estate” av NBIM men er uløyseleg knytt til Azrieli Foundation som gir tusenvis av dollar til skular på okkupert område og tilskot til IDF.

Desse døma gir innsikt i kor tilfeldig Etikkrådets tilrådingar faktisk er, fordi ingen av desse selskapa er ekskluderte eller sett under observasjon så vidt kjent i offentlegheita.

Svar:

Vi har eit rammeverk og etiske retningslinjer for fondet som det er brei semje om i Stortinget. Det fagleg uavhengige Etikkrådet vurderer om selskap fondet er investert i skal utelukkast eller setjast til observasjon. Etikkrådet er klare på at Israel sin okkupasjon og krigføring bryt med folkeretten. Etikkrådet vurderer om det er ein uakseptabel risiko for at eit selskap har verksemd som kan medverke

til Israels brot på folkeretten. Elleve selskap er så langt utelukka frå Statens pensjonsfond utland på bakgrunn av verksemd på Vestbreidda.

Det er utarbeidd fleire lister over selskap i fondet som det blir hevda kan knytast til okkupert palestinsk territorium, mellom anna frå FNs høgkommissær for menneskerettar (OHCHR). Lista som det blir vist til i representanten sitt spørsmål, er eit anna døme.

Etikkrådet har uttalt at slike lister er nyttige utgangspunkt og kjelder til informasjon for rådets undersøkingar. Saker som kan framstå som enkle og opplagde, kan vere mindre klare ved nærare undersøking. Det ligg eit grundig førearbeid bak avgjerder om å utelukke eit selskap frå fondet. Tilrådingane frå Etikkrådet er offentleg tilgjengelege, slik at alle kan ettergå vurderingane som er gjort.

Eg meiner at vi har eit godt system for etiske vurderingar av fondets investeringar. Etikkrådet følgjer løypande med på utviklinga og vurderer om selskap bør utelukkast eller setjast til observasjon.

SPØRSMÅL NR. 2591

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 30. juni 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over utviklingen i antall øvingsdøgn fordelt på forsvarsgrenene siden regjeringen tiltrådte?

Svar:

Konkrete tall på øvingsaktivitet i nær tid er vurdert til å være gradert informasjon. Jeg kan derfor ikke gi en samlet oversikt over antall øvingsdøgn fordelt på grenene Hæren, Luftforsvaret og Sjøforsvaret fra 2022 frem til 2025.

På forespørsel fra departementet gir imidlertid Forsvaret følgende overordnet beskrivelse av utviklingen i perioden:

«Forsvarets vurdering er at aktiviteten har vært jevnt økende for store deler av strukturen i hele perioden, særlig innenfor det

maritime domenet og Heimevernet. Det er likevel noen variasjoner innenfor enkelte materiellsystemer og avdelinger.»

På generelt grunnlag kan jeg legge til at den samlede øvingsaktiviteten i Forsvaret og øvingsaktiviteten i de enkelte grenene varierer over år. Trenings- og øvingsaktiviteten er videre en av mange typer aktiviteter som inngår i de samlede budsjettprioriteringene i Forsvaret for å oppnå målet om størst mulig operativ effekt.

SPØRSMÅL NR. 2592**Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Helge Orten****Besvart 30. juni 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Kan jeg be statsråden innhente en oversikt over alle navngitte tilskuddsmottakere som er fjernet fra statsbudsjettet siden Solberg-regjeringens siste forslag til statsbudsjett?

Svar:

Staten yter tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, stønader til privatpersoner, tilskudd til helseforetak samt tilskudd til andre, herunder organisasjoner.

Utforming og forvaltning av tilskuddsordninger og enkeltstående tilskudd er regulert i bestemmelsene om økonomistyring i staten (bestemmelsene), kapittel 6. Hovedregelen er at tilskudd tildeles og utbetales gjennom tilskuddsordninger i tråd med en rekke krav. For tilskuddsordninger skal det blant annet fastsettes et tilskuddsregelverk og det skal være en tilskuddsforvalter. I tilskuddsordninger fordeles tilskuddsbevilgningen normalt på flere søkere på grunnlag av åpne søknadsprosesser og kjente tildelingskriterier. Slike tilskudd tildeles etter søknader som behandles av en tilskuddsforvalter, og hvem som mottar tilskudd er dermed ikke bestemt på forhånd. Direktoratet for forvaltning og økonomistyring har tidligere anslått at det per 2018 eksisterte om lag 600 tilskuddsordninger, som ble forvaltet av 90 tilskuddsforvaltere.

Bestemmelsene om økonomistyring i staten inneholder et fåtall unntaksbestemmelser som blant annet omfatter enkeltstående tilskudd der tilskuddsmottaker er navngitt i bevilgningsvedtaket eller omtalt i budsjettproposisjonen på en slik måte at tilskuddsbevilgningen må anses ømerket denne mottakeren. Det utbetales årlig et betydelig antall tilskudd iht. unntaksbestemmelsene.

I forbindelse med en spisset områdegjennomgang av enkeltstående tilskudd ble omfanget av slike tilskudd kartlagt i februar 2022. Det var da 891 enkeltstående tilskudd på til sammen 12,8 mrd. kroner, jf. DFØ-notat 2022:3 Spisset områdegjennomgang om enkeltstående tilskudd | DFØ.

Kartleggingen tydet på at antall mottakere av enkeltstående tilskudd hadde økt fra forrige gang det ble gjennomført en kartlegging av enkeltstående tilskudd i 2011, jf. DFØs rapport 2012:2 Når tilskuddsmottakere navngis i budsjettproposisjonene. Der ble 791 enkeltstående tilskudd identifisert.

Det ble redegjort for oppfølgingen av DFØs kartlegging i Prop. 1 S (2022-2023) Gul bok, avsnitt 8.3, og omfanget ble redusert til om lag 800 i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023.

Finansdepartementet har ikke en oppdatert oversikt over alle navngitte tilskuddsmottakere.

SPØRSMÅL NR. 2593**Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 24. juni 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Kan statsråden legge frem en oversikt over årlig utvikling i antall ansatte i barnevernet siden regjeringen tiltrådte?

Svar:

Det har vært en økning i antall årsverk i barnevernet siden 2021. For både kommunalt barnevern og barnevernsinstitusjonene er økningen på i overkant av syv prosent.

	2021	2022	2023	2024
Årsverk i kommunale barnevernstjenester	6431	6647	6815	6903

Årsverk i barnevernsinstitusjoner	4982	5004	5344	
Totalt	11413	11651	12159	

Kilde: SSB tabell 12305 og 11648

Årsverkene i barnevernsinstitusjoner inkluderer både statlige, kommersielle og ideelle institusjoner. Tall for barnevernsinstitusjonene for 2024 er foreløpig ikke tilgjengelig hos SSB. Jeg gjør oppmerksom på at årsverk i Bufetats regionale kontorer ikke er inkludert.

Øvrig statistikk om barnevernet er blant annet tilgjengelig på Statistisk Sentralbyrås (SSB) nettsider eller hos Bufdir.no.

SPØRSMÅL NR. 2594

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen

Besvart 27. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

De som utøver idretten Racing med motorsykler og bruker Nitrometanol som drivstoff er underlagt meget strenge krav til når, hvor og hvorledes de skal kunne benytte nitrometanol i forhold til konkurrenter i naboland. Så vil statsråden arbeide for de samme regler i Norge som i naboland for å sikre like konkurransevilkår?

BEGRUNNELSE:

Her er et utdrag fra en som har brukt Nitrometanol siden år 2000:

Alle i Norge som bruker Nitro til Racing er lisensiert og har gjennomgått kurs for behandling av stoffet.

Dette sammen med at det settes opp regler for hvordan dette skal oppbevares innelåst, eventuelt logging/rapportering av mengde og presisering av regler for anmeldelse ved tyveri, burde være nok til at sikkerheten er ivaretatt.

Vi er tross alt en liten gruppe idrettsutøvere som bruker Nitrometan og er en liten sikkerhetsrisiko. Selv ikke før reglene ble iverksatt var det noen som solgte eller overlot nitrometan til andre enn de som kjørte i samme klasse, så ingen har fått urettmessig tak i stoffet fra idrettsutøvere i Norge.

Så litt om utfordringen vi har. Vi kan ikke få startet opp kjøretøyene våre før vi kommer på banen og skal kjøre løp. Og for oss som stort sett har laget hele motoren selv så må en da bruke tid på løp til å rette feil og mangler en kan ha oversett i gjennom vinteren. Det har noen ganger endt opp med at vi ikke har fått konkurrert men bare måttet jobbe med å få motor og clutch til å jobbe

sammen. Dette hadde vi unngått om vi kunne fått jobbet med dette hjemme før vi kom på løp. På grunn av dette har vi jo også et langt dårligere utgangspunkt enn de utenlandske førerne som vi konkurrerer mot, siden de kan ha drivstoffet hjemme og kan få testet ut kjøretøyene før de kommer på banen.

Svar:

I Norge er stoffer som kan misbrukes til å lage hjemmelagde eksplosiver, slik som nitrometan, regulert i forskrift 28. august 2024 om utgangsstoffer for eksplosiver.

Forskriften skal forebygge at slike stoffer kommer på avveie og blir benyttet til uønskede tilsiktede hendelser. Forskriften gjennomfører forordning (EU) 2019/1148 om markedsføring og bruk av utgangsstoffer for eksplosiver i norsk rett. Forordningen er en del av EUs handlingssplan mot terror.

Forordningen gir regler om tilgjengeliggjøring, innførsel, utførsel, besittelse og bruk av stoffer som kan misbrukes til å lage hjemmelagde eksplosiver. Hovedregelen i forordningen er et forbud mot slike stoffer for medlemmer av allmenheten, altså enhver fysisk eller juridisk person som opptrer med formål som ikke er knyttet til vedkommendes nærings-, forretnings- eller yrkesvirksomhet. Forordningen åpner i artikkel 5 nr. 3 for at medlemslandene kan innføre et lisensregime for medlemmer av allmennheten når det gjelder stoffene nitrometan, salpetersyre, hydrogenperoksid og svovelsyre. Av EUs 27 medlemsland har 20 land valgt å følge hovedregelen om forbud for medlemmer av allmennheten, mens syv

land har innført et lisensregime. Sverige, Finland og Danmark er blant de sistnevnte landene.

Innføring av et lisensregime for visse utgangsstoffer for eksplosiver ble vurdert ved gjennomføring i norsk rett av både 2013- og 2019 forordningene om utgangsstoffer for eksplosiver. I begge tilfellene ble det anbefalt å ikke innføre et lisensregime, blant annet som følge av et ønske om en streng regulering av utgangsstoffene, at omfanget av privatbruk av alle stoffene sett under ett var begrenset, at alternative stoffer eller lavere konsentrasjonsgrensener i de fleste tilfeller kunne benyttes, samt økonomiske og administrative kostnader med å etablere et lisensregime. Norge har derfor i likhet med majoriteten av EUs medlemsland, valgt å følge hovedregelen i forordningen. Dette innebærer at nitrometan over 16 vektprosent er forbudt for medlemmer av allmennheten. Førere som driver

med dragracing med bruk av nitrometan som hobby, er dermed omfattet av forbudet.

Siden 2016 har navngitte førere gjennom en dispensasjon gitt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap til Norges Motorsportforbund (NMF) og Norges Bilsportforbund (NBF), kunnet håndtere nitrometan på stevner og oppvisninger i regi av forbundene. Det er kun NMF og NBF som har dispensasjon fra forskriften og vilkårene for dispensasjon er strenge. DSB har fra 2015 hatt omfattende kontakt med forbundene for å etablere rutiner og praksis for håndtering i tråd med dispensasjonsvedtaket. Dette inkluderer blant annet krav til opplæring, hvordan stoffet skal håndteres, sikring av stoffet og loggføring av mengdeoversikt. DSB vil fortsette dialogen med forbundene.

SPØRSMÅL NR. 2595

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 26. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil helseministeren dela risikorapporten om Teva Pharmaceuticals med Finansdepartementet, Oljefondet og Etikkrådet for vurdering av Oljefondets største israelske investering?

BEGRUNNELSE:

Teva Pharmaceutical Industries Ltd. er det israelske selskapet som Oljefondet har investert mest i: 9,3 milliardar norske kroner. Sykehusinnkjøp har også store kontraktar med Teva.

I vinter ferdigstilte KPMG ein rapport på bestilling frå helseministeren/Sykehusinnkjøp, som kosta 200 000 kr, for å vurdere om Teva Pharmaceuticals burde bli ekskludert frå Sykehusinnkjøp si innkjøpsliste. Rapporten viste tydeleg risiko for at Teva bidrar til apartheid og okkupasjon ut frå opne tilgjengelege kjelder. Sykehusinnkjøp konkluderte dessverre med at dei ønskte å halda fram med å kjøpa frå Teva trass i funna.

Rapporten er uansett eit grunnlag for at Etikkrådet kan be Teva om dokumentasjon som kan bidra til å forstå korleis selskapet forhold seg til ICJ sine avgjerder om apartheid og okkupasjon. At Sykehusinnkjøp og Helsedepartementet deler informasjonen på tvers av departement vil vera eit bidrag for at det kan skje.

Svar:

Den aktuelle granskningsrapporten eller tredjepartsverifiseringen ble ferdigstilt før jul i 2024 av revisjonsselskapet KPMG, og ble publisert med en egen nyhetssak på Sykehusinnkjøp HF sine nettsider 23. desember 2024. Rapporten ligger i sin helhet i nyhetssaken gjennom en lenke:

<https://www.sykehusinnkjop.no/nyheter/nyheter-2024/gransking-teva/>

Følgende er en direkte lenke til rapporten:

<https://www.sykehusinnkjop.no/4b01f0/siteassets/bilder/nyheter/2024/gransking-teva/kpmg-targeted-research-teva-december-2024.pdf>

Rapporten er med andre ord fritt tilgjengelig for alle som skulle ønske å lese den.

SPØRSMÅL NR. 2596**Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 9. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Tenk om vi kunne sikre at alle babyer får morsmelk som sitt første måltid!

Kan ministeren ta initiativ til å opprette et nasjonalt donasjonsprogram for morsmelk, for å sikre lik tilgang til donormelk for alle spedbarn med behov for det?

BEGRUNNELSE:

Jeg hadde den glede av å møte gründer av Anue i Bodø. Anue er et norsk helseteknologiselskap, opprettet av en barnesykepleier, som utvikler og produserer revolusjonerende produkter for oppsamling og lagring av morsmelk.

Dagens oppbevaringsløsninger innebærer mange håndteringer av morsmelk som utsetter melken for lys, oksygen, temperatur, og andre kontamineringspunkter. Dessuten er det ikke optimale prøvetaknings- og sporingsmetoder. Mye verdifull melk går tapt. Anue tilbyr en lukket løsning som tar vare på melken gjennom hele melkereisen. Gründeren fortalte at motivasjonen blant helsepersonell og donorer er økende ved bruk av Anue. Mindre tid brukes på vasking, helling, tining, prøvetaking og forberedelser av måltid.

Det er i dag et stort potensial for å bedre systemer og infrastruktur omkring donasjon av morsmelk, som kommer av ett uregulert fagfelt som ikke har vært belyst i samfunnet i så stor grad som f.eks. blod, organ og sæddonasjon. De færreste i samfunnet vet hva en melkebank er (vi har 12 melkebanker i Norge, og knappe 700 globalt). I dag benyttes dette konsensusbaserte dokumentet som utgangspunkt for drift av melkebanker, men det er ikke lovbestemt. <https://www.helsebiblioteket.no/innhold/retningslinjer/pediatric/nyfodtmedisin-veiledende-prosedyrer-fra-norsk-barnelegeforening/23-drift-av-morsmelkbanker>

Globalt pågår det aktiviteter for å øke tilgang på donormelk, og verdens helseorganisasjon jobber med å utarbeide de aller første globale retningslinjene for drift av melkebanker – Disse vil bli publisert høsten 2025. (<https://www.who.int/news-room/events/detail/2022/12/12/default-calendar/who-donor-human-milk-banking-guidelines-development-meeting>).

I tillegg regulerte EU donormelk i juni 2024 som en del av regelverket for kroppsvæsker (Substance of Human Origin, og vil tre i kraft fra juni 2027. Dette er også kunngjort i februar 2025 fra Direktoratet for medisinske produkter. Da må melkebankene være klare til å møte de krav

som stilles, og her kan bedrifter som Anue være til stor hjelp. (<https://europeanmilkbanking.com/emba-is-invited-to-participate-in-the-european-commission-conference-on-the-new-regulation-on-substances-of-human-origin/> , <https://www.dmp.no/blod-celler-og-vev/ny-soho-forordning-fra-2027>))

Svar:

Morsmelk er den naturlige og beste maten for spedbarn. Morsmelken er spesialtilpasset spedbarnets behov og gir næringsstoffer som barnet trenger, beskytter mot infeksjoner og er gunstig for utvikling av både immunforsvaret og hjernen. Morsmelk kan gjerne være den eneste næringen de første seks månedene, dersom mor og barn trives med det. Det er anbefalt å amme i hele første leveår og gjerne lengre. Samtidig er det en del mødre som av ulike årsaker ikke kan eller ikke ønsker å amme. Her er anbefalingen at barnet får morsmelkerstatning i tillegg til eller i stedet for morsmelk de første 4 månedene, og deretter kan barnet gradvis begynne med fast føde.

Morsmelk er spesielt viktig for barn som er syke eller født for tidlig. Dersom mødre til disse barna ikke har mulighet til å gi barna egen melk, vil barna få morsmelk fra melkebankene. Derfor er melkebankene en svært viktig del av omsorgen for de minste på sykehusene. I Norge er det per i dag 12 morsmelkbanker, og alle er tilknyttet sykehus og neonatale intensivavdelinger. Det stemmer ikke helt at morsmelkbankene er et uregulert felt, siden disse bankene er underlagt en rekke lover og forskrifter, hovedsakelig under matloven. Morsmelkbankene skal ha internkontrollprosedyrer for å sikre at aktivitetene planlegges, utføres og vedlikeholdes i samsvar med gjeldende myndighetskrav. Som representanten skriver, trer EU-forordningen for blod, celler og vev i kraft fra august 2027. Direktoratet for medisinske produkter (DMP) er i ferd med å forberede innføringen av forordningen. DMP vil da også vurdere hvilken betydning den nye forordningen vil ha for morsmelkbankene.

Representant Mossleth spør om det kan opprettes et nasjonalt donasjonsprogram for morsmelk, hvor alle spedbarn med behov for det kan få morsmelk. Hovedmålet med melkebankene er å sikre at syke eller premature barn som trenger morsmelk, får det. Det er ikke en prioritert oppgave å opprette et system som gir alle mødre som av ulike årsaker ikke kan eller vil amme barna sine, mulighet til å gi barna morsmelk. Selv om morsmelk er

den anbefalte næringen, er morsmelkerstatning trygg og fullverdig mat for spedbarn.

Når det gjelder Anue, så er det flott at det skjer innovasjon innen helseteknologiområdet. Det er opp til

sykehusene som har melkebanker, å sørge for at melken blir samlet inn og behandlet på en forskriftsmessig måte.

SPØRSMÅL NR. 2597

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 27. juni 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvor stor andel av totale vedtak, og andel av påklagede vedtak, om avslag på arbeidsavklaringspenger (AAP) fra lokale Nav-kontor blir omgjort av NAV Klageinstans, og hvordan brukes slike omgjøringar til å evaluere og forbedre kvaliteten i førstelinjetjenesten for å sikre riktigere avgjørelser ved første behandling?

BEGRUNNELSE:

Ved utgangen av 1. kvartal 2025 mottok 163 614 personer arbeidsavklaringspenger (AAP) fra NAV.

Brukere påpeker variasjoner i kvaliteten på behandlingen av AAP-søknader ved lokale NAV-kontor.

Et konkret eksempel gjelder en bruker omtalt i Dagsavisen 06.06.2025 som fikk avslag på AAP lokalt. Klage på avslaget ble behandlet av samme kontor over en periode på 27 uker, der avslaget ble opprettholdt. Fem måneder senere ble vedtaket omgjort av NAV Klageinstans, og AAP ble innvilget etter en total saksbehandlingstid på 17 måneder. Ifølge AAP-aksjonen er dette ikke et enkeltstående tilfelle – mange brukere melder om lignende erfaringer.

Det må være et mål at riktige vedtak fattes på riktig grunnlag i første instans. Riktigere førstelinjevurderinger vil styrke rettssikkerheten, redusere belastningen for brukerne og gi mer effektiv ressursbruk i NAV.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til at Arbeids- og velferdsetaten jobber systematisk for å øke kvaliteten i saksbehandling. Blant annet i lys av funnene i NOU 2023: 11 Raskt og riktig som så på svakheter i klage og ankesystemet, ble det iverksatt en rekke tiltak fra Arbeids- og velferdsdirektoratet. Forbedringsarbeid er knyttet til kvaliteten i saksbehandling er et område som departementet følger tett i styringsdialogen med Arbeids og velferdsdirektoratet.

Representanten ber om tall på for mange vedtak som blir avslått, og hvor mange klager på avslagsvedtak truffet av Nav-kontoret som senere blir omgjort. Tall det vises til er derfor kun saksbehandling foretatt på Nav-kontor og Nav klageinstans, ikke saksbehandling som skjer i Nav arbeid og ytelser (NAY). Dette gjelder vedtak truffet av Nav-kontoret etter folketrygdloven § 11-5.

Arbeids- og velferdsdirektoratet viser til at for arbeidsavklaringspenger (AAP) er omgjøringsprosenten noe høyere enn for andre ytelser i Arbeids- og velferdsetaten, noe som blant annet kan forklares ved at inngangsvilkårene for AAP er skjønnsbaserte Arbeids- og velferdsdirektoratet orienterer at:

- I 2024 ble 90 712 søknader for AAP behandlet av Nav-kontorer. Av disse ble 9 288 avslått. Det er en andel på 10,2 prosent. Det kan være flere vedtak per person, så antallet viser ikke hvor mange mennesker det er snakk om.
- Totalt ble 2 269 klager på AAP behandlet ved lokalt Nav-kontor i 2024. Av disse ble 848 omgjort, noe som utgjør en andel på 37,4 prosent.
- Videre behandlet Nav klageinstans 1 114 klager som har blitt fastholdt av Nav-kontorer. Av disse ble 246 omgjort, noe som utgjør en andel på 22,1 prosent.

Direktoratet viser til at det jobbes med å øke kvaliteten på saksbehandlingen på Nav-kontorene og sikre en mest mulig lik praksis nasjonalt. Tilbakemeldingene fra Nav klageinstans til Nav-kontorene er viktig inn i dette arbeidet. Nav klageinstans gir tilbakemelding til Nav-kontoret om resultatet i klagebehandlingen, og disse tilbakemeldingene brukes på det enkelte Nav-kontor til å evaluere og lære og skape en likere og mer riktig praksis. Nav-kontorene, fylkes- og regionkontor kan ta ut oversikt over sine enheter over omgjøringsprosent og kvalitetsvurderinger fra Nav klageinstans. Dette benyttes til å utforme målrettede kompetansetiltak. Nav klageinstans gir også årlige kvalitetsrapporter med sin oppsummering av kvaliteten i saksbehandlingen for AAP. Denne rapporten

brukes til tiltak for å bedre kvaliteten, både på nasjonalt og regionalt nivå.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har orientert meg om at det pågår flere tiltak for å øke kvaliteten på saksbehandlingen av AAP på Nav-kontorene og sikre mer enhetlig praksis nasjonalt, herunder utvikling av et nytt saksbehandlingssystem for AAP som blant annet gir mer faglig støtte og nasjonale fagnettverk for AAP. I løpet av 2025 skal det etableres regionale kvalitetssikringsteam i alle regioner. Rundskriv for folketrygdloven § 11-5 er også omarbeidet og publisert. Etter NOU 2023: 11 Raskt og rik-

tig har etaten også iverksatt tiltak med mål om å styrke samhandlingen i enkeltsaker mellom Nav-kontor og NAY.

Det vil i løpet av 2025 bli etablert regionale kvalitetssikrerteam i alle fylkene/regionene. Disse teamene vil få ansvaret for å kvalitetssikre Nav-kontorenes saksbehandling av folketrygdloven § 11-5 og § 11-6 i alle nye AAP-saker i sitt fylke/sin region. Teamene vil også få ansvar for å avdekke kompetansegap og foreslå kompetanseheving på bakgrunn av erfaringene de gjør seg i kvalitetssikringen. Målet er at dette skal bidra til høyere kvalitet og likere praksis mellom fylkene/regionene.

SPØRSMÅL NR. 2598

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 27. juni 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Mener statsråden at scenografi, i likhet med andre komponenter av et sceneverk, er en del av det kunstneriske uttrykket på en scene, og derfor ikke skal belegges med merverdiavgift?

BEGRUNNELSE:

Unntaket for «kunstverk» og «litterære og kunstneriske verk» i mval. § 3-7 (4), jf. § 7-1 (1), innebærer at verkene ikke skal belegges med merverdiavgift verken ved kjøp eller innførsel. Unntaket gjelder også ved bruk av melommenn.

Definisjonene etter mva.-lovgivningen er ikke nødvendigvis sammenfallende med definisjonen av «åndsverk» etter åvl. § 2, da den favner bredere. Åvl. § 2 andre ledd bokstav c spesifiserer imidlertid at «sceneverk, både dramatiske, musikkdramatiske og koreografiske verk, pantomimer og hørespill» er kunstneriske verk som er opphavsrettslig beskyttet.

Et sceneverk, det være en teater- eller danseforestilling, en musikal e.l., er i realiteten en myriade av opphavsrettslig beskyttede verk som til sammen utgjør et kunstnerisk verk. Det er utøverne på scenen, tekst, musikk, scenografi, kostymer, rekvisitter, lyd- og lysdesign mm. som til sammen gjør sceneverket komplett.

Undertegnede mener at en naturlig konsekvens av dette er at alle de forskjellige komponentene som til sammen utgjør et sceneverk ikke skal belegges med merverdiavgift.

Undertegnede er bekymret over at håndhevingen av merverdiavgiftsunntaket knyttet til kunstnerisk verk er inkonsistent og gir urimelige og tilfeldige utslag. Dette gjelder spesielt aktører som ikke har eget verksted med egne ansatte som produserer de kunstneriske elementene og som må kjøpe tjenester fra utlandet.

Skatteetaten ga 16.01.18 en veiledende uttalelse vdr. avgiftsbehandlingen ved ekstern produksjon av kostymer og rekvisitter, som de anser som unntatt avgiftsplikt. Her vises det til mval. § 3-7 andre ledd, som gir mva-fritak for tjenester som er en integrert og nødvendig del av fremføringen av et åndsverk. I uttalelse fra Skatteetaten av 02.08.18 vdr. syng av kostymer til bruk i en forestilling, gir etaten uttrykk for at også dette er unntatt avgiftsplikt, med tilsvarende begrunnelse.

Tolletaten gjennomførte etterkontroll på scenografi som skulle benyttes i en sceneproduksjon i 2019, som ble innført uten mva.-avgift til Norge under henvisning til kunstunntaket. Det resulterte i at det ble fastsatt innførselsmerverdiavgift på elementene i scenografien. Avgiftsfastsattelsen ble opprettholdt av Skatteklagenemnda i vedtak 30. april 2024 og i dom fra Oslo tingrett 24.04.25 (24-164661TVI-TOSL/04).

Svar:

Etter merverdiavgiftsloven § 3-7 er adgang til teater-, opera- og ballettforestillinger, konserter mv. unntatt fra merverdiavgiftsloven. Det samme er omsetning og formidling av tjenester i form av kunstnerisk fremføring av åndsverk, samt tjenester (ikke varer) som er en integrert

og nødvendig del av fremføringen. Videre er opphaverens omsetning av egne kunstverk og opphavsrett til egne literære og kunstneriske verk, unntatt fra merverdiavgiftsloven, samt formidling av kunstverk for opphavsmannen

Hvorvidt en ytelse er unntatt etter disse bestemmelsene, beror på en konkret vurdering av den aktuelle ytelsen. Jeg har ingen kommentarer til den nevnte tingrettsdommen, som for øvrig ikke er rettskraftig, eller andre enkeltsaker. Jeg vil likevel nedenfor knytte noen generelle kommentarer til merverdiavgiftsreglene på kulturfeltet.

Som nevnt er enkelte ytelser på kulturfeltet unntatt fra merverdiavgiftsloven og dermed helt utenfor merverdiavgiftssystemet. Det innebærer for det første at det ikke skal beregnes utgående merverdiavgift av omsetningen. Den andre hovedvirkningen er at det ikke gis fradrag for inngående merverdiavgift på anskaffelser til bruk i aktiviteten som er unntatt fra merverdiavgiftsloven.

Fraværet av fradragsrett betyr at merverdiavgiften blir en endelig kostnad. I vederlaget for ytelsen som er unntatt fra merverdiavgiftsloven, vil det følgelig være innbakt en skjult avgiftskostnad.

Unntakene fra merverdiavgiftsloven har ulike begrunnelser. Unntaket for opphavsmannens egen omsetning av kunstverk har vært begrunnet i hensynet til avgiftsoppkrevingen og kontrollen, se blant Ot.prp. nr. 17 (1996–1997). Unntaket for kunstnerisk fremføring av åndsverk er dels begrunnet med at mange utøvende kunstnere ikke driver næringsvirksomhet og dermed uansett ikke vil være avgiftspliktige. Det vil derfor kunne gi praktiske utfordringer dersom enkelte utøvende kunstnere ble avgiftspliktige, se blant annet NOU 2008: 7 punkt 5.2.3.

Et annet særtrekk ved kultursektoren er det store innslaget av offentlige tilskudd. De offentlige støtteord-

ningene er så omfattende at det på en del områder har blitt ansett hensiktsmessig å unnta områdene fra merverdiavgiftsloven, se blant annet Ot.prp. nr.2 (2000–2001). Ved en eventuell innføring av avgiftsplikt vil tilskuddsmottakerne etter omstendighetene få en økt støtte gjennom fradragsretten for inngående merverdiavgift, samtidig som de i normaltilfellene bare ville ha måttet beregne utgående merverdiavgift på brukerbetalingene, ikke den offentlige støtten. For aktører som ikke mottar tilskudd, ville innføring av avgiftsplikt derimot gi en økt avgiftsbelastning. En slik skjult og indirekte ytterligere subsidiering av tilskuddsmottakere har ikke vært ansett ønskelig.

Redegjørelsen ovenfor viser for det første at unntakene på kulturfeltet i liten grad er begrunnet i å gi økonomisk støtte til aktørene på kulturfeltet. For det andre at unntak fra merverdiavgiftsloven ikke er ensbetydende med fravær av merverdiavgiftskostnader. Fraværet av fradragsrett medfører endelige merverdiavgiftskostnader på kjøp av avgiftspliktige varer og tjenester til bruk i aktivitet som er unntatt fra merverdiavgiftsloven.

Jeg vil understreke at formålet med merverdiavgiften er å skaffe inntekter til staten. Samtidig skal avgiften virke nøytralt, slik at den ikke påvirker sammensetningen av forbruk og produksjon i økonomien. Avgiftsunntak skaper vridninger i økonomien og kompliserer systemet. Generelt er det derfor ønskelig å utvide avgiftsplikten, også innenfor kulturfeltet. Videre er mange av tjenestene på kulturfeltet godt egnet for merverdiavgiftsplikt, idet tjenestene retter seg mot privat forbruk og i stor grad omsettes mot vederlag. De nevnte særtrekkene ved kulturfeltet, særlig det store innslaget av offentlige tilskudd, gjør likevel at utvidet merverdiavgiftsplikt ikke nødvendigvis vil gi økt nøytralitet.

SPØRSMÅL NR. 2599

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 27. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Helsepersonell og innbyggere er bekymret for utvikling og nedbyggingen av helsetilbud i Finnmark. Slike avsløringer om sammenblandinger av roller bidrar ikke til å bedre forholdene. Tilliten til foretak, direktør og medisinsk direktør er på bunnivå. Dette forhold som konstitusjonelt

ligger under Statsrådets ansvarsområde. Det er unison forventning at uavklarte forhold blir belyst

Er statsråden kjent med forholdene og tilfreds med konsulentbruken, og vil statsråden bidra til innsyn og åpenhet slik at tilliten kan gjenopprettes?

BEGRUNNELSE:

Altaposten publiserte i dag 20. juni en artikkel om at bruken av penger til konsulenter tok av i perioden etter at Ole Hope tok over styringen av Finnmarkssykehuset. 31,9 millioner kroner eks. mva. har foretaket betalt for «konsulentvirksomhet» i 2024 alene.

To av de tre største postene tilhører konsulentsselskap KPMG (8,48 millioner) og Deloitte (4,28 millioner). Neo Consulting har kassert inn betaling for tusenvis av konsulenttimer for Finnmarkssykehuset gjennom sin jobb som underleverandør for KPMG.

Innleid konsulent og tidligere plastikkirurg Eystein Hauge fungerer som Ole Hopes aller øverste medisinskfaglige rådgiver. Hope har selv uttrykt at Hauge skal utfylle direktørens manglende medisinskfaglige kompetanse. Innleid medisinsk direktør Eystein Hauge eier halvparten av konsulentsselskapet Neo Consulting, og har hentet ut 3,5 millioner i utbytte herfra de to siste årene.

Dokumenter knyttet til bestillingen på medisinsk direktør viser at det var administrerende direktør Ole Hope som sto som kontaktperson og oppdragsansvarlig hos Finnmarkssykehuset.

Neo Consultings første oppdrag startet i desember 2023, kort tid etter at Ole Hope ble ansatt som administrerende direktør. Som følge av manglende faglig kompetanse innen medisin, ga Hope styret beskjed om at han hadde behov for en medisinsk direktør, eventuelt en viseadministrerende direktør med helsefaglig bakgrunn.

Da Hope og Finnmarkssykehuset gikk ut i en minikonkurranse og etterlyste medisinsk direktør, var bestillingen fra Finnmarkssykehuset svært spesifikk. KPMG og underleverandør Neo Consulting var de eneste om å levere tilbud.

Også i en annen minikonkurranse, utlyst ett år etter, var KPMG og Neo Consulting de eneste som leverte tilbud. Det førte til minst 2 272 ekstra konsulenttimer, muligens mye mer, i arbeid til Neo Consulting.

Altaposten har bedt Finnmarkssykehuset opplyse hvordan habiliteten til Hope ble vurdert i forbindelse med tildelingen til en konsulent han hadde en tidligere arbeidsrelasjon med. De har også utfordret Finnmarkssykehuset, Hope og Hauge redegjøre for om det var formell eller uformell kontakt mellom Finnmarkssykehuset/Hope og KPMG/Neo Consulting/Hauge i tiden rundt utlysningen av medisinsk direktør. Spørsmålene står ubesvart.

Altaposten har utfordret Finnmarkssykehuset på hvordan de sikret seg tette skott mellom Eystein Hauge som foretakets medisinske toppleder, og beslutningstaker Ole Hope. Altaposten har bedt Finnmarkssykehuset redegjøre for om Eystein Hauge hadde noen som helst rolle eller påvirkningsmulighet knyttet til anbudet som ble vunnet av KPMG/Neo Consulting, og hvilke grep man har tatt for å sikre at lov om offentlige anskaffelser og forskrift

om offentlige anskaffelser er ivaretatt. Også Eystein Hauge har fått spørsmål om han på noe nivå påvirket utformingen av anbudet.

Dette svarer ikke Finnmarkssykehuset, Hauge eller Hope på.

Svar:

Jeg er kjent med at Finnmarkssykehuset HF har benyttet ekstern bistand i forbindelse med både de pågående omstillingsprosessene i virksomheten og i forbindelse med gjennomføringen av byggeprosjektet i Hammerfest. Helse Nord RHF har bekreftet at Finnmarkssykehuset også har økt sin bruk av konsulenter i 2024.

Jeg vil understreke at helseforetakene har et ansvar for å sikre at slike anskaffelser av tjenester skjer i tråd med regelverket, og at vurderinger av habilitet gjøres når det er nødvendig. Samtidig må en også anerkjenne at ledelsen i helseforetak må ha et handlingsrom for å hente inn ekstern kompetanse når det vurderes å være behov for det.

Helse Nord RHF har informert meg om at Finnmarkssykehuset HF har inngått to avtaler med KPMG hvor Neo Consulting har vært underleverandør. Begge anskaffelsene skal ha blitt gjennomført etter gjeldende regelverk med bistand fra Sykehusinnkjøp HF og ble på vanlig måte kunngjort i Mercell, slik at alle konsulentsselskap som i utgangspunktet hadde rammeavtale med Sykehusinnkjøp HF hadde mulighet til å inngi tilbud. I begge tilfeller mottok Finnmarkssykehuset HF kun ett tilbud, altså fra KPMG.

Når det gjelder spørsmålet om habilitet knyttet til dette aktuelle tjenestekjøpet, så opplyser Helse Nord RHF at administrerende direktør i Finnmarkssykehuset HF og den innleide medisinske fagdirektøren har hatt tidligere samarbeid i andre sammenhenger.

Administrerende direktør Hope har imidlertid opplyst til Helse Nord RHF at han ikke har hatt noen privat relasjon til konsulenten Hauge i disse tilfellene, verken noen sosial eller privat omgang. Da Finnmarkssykehuset HF utlyste engasjementet som medisinsk direktør gjennom Sykehusinnkjøp HF var Hope satt opp som kontaktperson for spørsmål om anskaffelsen. Når KPMG leverte tilbud på Hauge, så meldte Hope seg inhabil på grunn av tidligere profesjonell relasjon. Et internt nedsatt utvalg bestående av daværende innkjøpsleder, HR-sjef og foretakstillitsvalgt gjennomførte intervju og valgte etter det KPMG med Hauge som ressurs. Hope har opplyst til Helse Nord RHF at Hauge og han selv har utviklet en god personlig relasjon etter at de har arbeidet sammen i Finnmarkssykehuset i 18 måneder, og at Hope av den grunn oppfatter seg som inhabil i forvaltningen av avtalen om bruk av Hauges tjenester.

Jeg vil avslutningsvis igjen få understreke at det er viktig at offentlig anskaffelser skjer i tråd med regelverket, og samtidig gi min tilslutning til at det er nødvendig å ha

en transparens i slike saker både for å sikre likebehandling av tilbydere og for å opprettholde den generelle tillit til offentlige innkjøpsprosesser. Det har etter det departe-

mentet har fått opplyst ikke kommet klager i forbindelse med de tildelte avtalene som omfatter Hauges tjenester.

SPØRSMÅL NR. 2600

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Mudassar Kapur

Besvart 26. juni 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem en oversikt over hvor mange barn bor på institusjon, og hvor mange barn som venter på institusjonsplass?

BEGRUNNELSE:

Det bes om en oversikt per kommune.

Svar:

I løpet av første tertial 2025 var det totalt 1 075 barn og unge i institusjonstiltak i det statlige barnevernet, det vil si i Bufetats egne institusjoner eller i plasser anskaffet av Bufetat fra private leverandører. I tillegg var 73 barn plassert gjennom Barne- og familieetaten i Oslo. Ved utgangen av første tertial var det 894 barn i institusjon i statlig barnevern. Det er en økning fra 867 barn ved utgangen av 2024. Det foreligger ikke tilsvarende tall for Oslo.

Bufetat har plikt til å bistå de kommunale barnevernstjenestene når barn må flytte ut av hjemmet, jf. barnevernsloven § 16-3 andre ledd («bistandsplikten»). Formålet med bistandsplikten er å sørge for at barn som har behov for tiltak utenfor hjemmet får et egnet sted å bo. Plikten innebærer at Bufetat skal finne frem til en egnet institusjonsplass til det enkelte barnet når kommunen ber om dette. Bufetat kan ikke avslå kommunens forespørsel, verken av økonomiske eller faglige grunner. Bistandsplikten gjelder både ved planlagte og akutte plasseringer.

Ivaretagelse av bistandsplikten innebærer at Bufetat til enhver tid må ha et tilgjengelig og differensiert tiltaksapparat, slik at de kan gi et tilbud raskt. Staten har ikke anledning til å etablere køer, ventelister eller lignende. Det er derfor i prinsippet ikke barn som venter på institusjonsplass.

Fra slutten av 2022 har det imidlertid vært en økning i etterspørselen etter institusjonstiltak, særlig til barna med de største behovene. Dette har utfordret kapasite-

ten i Bufetats tilbud, og bidro til en bekymring for etatens ivaretagelse av bistandsplikten. Samtidig manglet det et tilstrekkelig grunnlag for en helhetlig vurdering av situasjonen. Departementet ga derfor Bufdir i oppdrag å få på plass et system for regelmessig rapportering fra Bufetats regioner om ivaretagelsen av bistandsplikten. Rapporteringen består av tilfeller der Bufetats regioner selv vurderer at de ikke har levert rett tiltak til rett tid på institusjonssområdet. Rapporteringen har oversikt over avvik fra og med januar 2023.

I 2024 var det totalt 188 tilfeller der Bufetats regioner selv rapporterte avvik fra ivaretagelse av bistandsplikten for institusjonstiltak. I 2023 var det totalt 141 slike tilfeller. Per april 2025 var det 26 avvik, noe som kan indikere en bedring av situasjonen. Kartlegginger direktoratet har gjort, indikerer også at bistandspliktbruddene skjer i kortere perioder enn tidligere og at alvorlighetsgraden i sakene har gått noe ned.

Det foreligger ikke tall for avvik per fylke eller for de enkelte kommunene. Rapporteringen er per region i Bufetat, og er som følger:

- Region Sør: 16 avvik i 2023 og 66 i 2024. Hittil i år (per april) har regionen rapportert om 3 tilfeller.
- Region Øst: 56 avvik i 2023 og 40 i 2024. Hittil i år (per april) har regionen rapportert om 3 tilfeller.
- Region Vest: 34 avvik i 2023 og 41 i 2024. Hittil i år (per april) har regionen rapportert om 10 tilfeller.
- Region Midt-Norge: 31 avvik i 2023 og 40 i 2024. Hittil i år (per april) har regionen rapportert om 10 tilfeller.
- Region Nord har ingen rapporterte avvik i 2023, 2024 eller hittil i år (per april).

Bufdir rapporterte for 2024 at der Bufetat selv vurderer at de ikke har levert tiltak innen rimelig tid, så er mer enn halvparten av ungdommene hjemmeboende på henvendelsestidspunktet. Det er også en relativt stor andel som bor i barnevernsinstitusjon og blir ivaretatt av Bufetat når kommunen ber om et annet tiltak til barnet. En del blir også ivaretatt av andre offentlige institusjoner

Bufdir rapporterer videre at når Bufetat ikke leverer et forsvarlig tilbud til rett tid, tilbyr regionen som regel andre tiltak i mellomtiden, som alternativer til det tiltaket kommunen har bedt om. De viktigste kompenserende tiltakene som regionene tilbyr er:

- Familieråd, for å finne et mulig slekt- eller nettverkshjem, eller annen støtte fra slekt/nettverk, og eventuelt tidsavgrenset veiledning til et mulig slekt-/nettverkshjem
- Multisystemisk terapi (MST), for å understøtte at barnet kan bli boende hjemme i påvente av plassering
- Akuttbistand i hjemmet, der akuttinstitusjonen drar på hjemmebesøk til foreldre, gir veiledning og lager planer, og er tilgjengelig på telefon

- Plassering av familien i senter for foreldre og barn for utredningsopphold for de minste barna.

Jeg vil understreke at bruddene på bistandsplikten er svært alvorlig, og arbeidet med å løse dette har høyeste prioritet. Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) skal tilby en forsvarlig institusjonsplass når kommuner ber om det, og det er alvorlig når Bufetat ikke klarer det, eller at tilbudet om plass ikke kommer raskt nok. Barn som trenger omsorg og støtte fordi de ikke kan bo hjemme, har rett på hjelp og skal få det. Regjeringen har derfor prioritert arbeidet med å øke kapasiteten i institusjonstilbudet, senest med betydelige tilleggsbevilgninger i revidert nasjonalbudsjett for inneværende år.

SPØRSMÅL NR. 2601

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 26. juni 2025 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Kan statsministeren gi en oppdatert oversikt over regjeringen, og eventuelt departementene og direktoratene generelt, sin bruk av privatfly (alle strekninger oppgitt) siden regjeringen tiltrådte?

Svar:

Tjenestereiser skal foretas på den for staten hurtigste, rimeligste og mest miljøvennlige måte, så langt dette er forenlig med en effektiv og forsvarlig gjennomføring av reisen. Dette følger av statens særavtaler om dekning av utgifter til reise og kost på reiser både i og utenfor Norge. Regelverket gjelder både statsansattes og regjeringspolitikeres tjenestereiser. På reiser der det er nødvendig å

bruke fly som transportmiddel, benyttes rutefly som den klare hovedregel. Regjeringspolitikere må be Statsministerens kontor om forhåndssamtykke til bruk av leiefly. Dette er omtalt i Håndbok for politisk ledelse punkt 7.12.10. Slikt samtykke gis i særlige tilfeller og der det er mest hensiktsmessig å bruke leiefly vurdert opp mot tid og kostnader eller der det foreligger sikkerhetsmessige grunner. Dersom det er eksterne passasjerer på leieflyet, som representanter for næringslivet, journalister, partikolleger eller andre, skal disse betale for sin plass.

Nedenfor vises en oppstilling av regjeringens bruk av leiefly siden den tiltrådte 14. oktober 2021, med strekninger og antall flyvninger per regjeringsmedlem.

Det finnes ingen rapporteringsordning for annen bruk av leiefly i departementer og direktorater, og dette finnes det derfor ikke noen samlet oversikt over.

Regjeringsmedlem	Strekning	Dato
Statsministeren		
1	Leiefly t/r Oslo-Berlin	18.01 - 19.01.2022
2	Leiefly t/r Oslo-Brest	11.02.2022
3	Leiefly t/r Oslo-Brussel	22.02 - 23.02.2022
4	Leiefly t/r Oslo-Brussel	23.03 - 24.03.2022
5	Leiefly Oslo-Madrid-Rzeszow-Oslo	28.06 - 02.07.2022
6	Leiefly t/r Oslo-Praha	06.10.2022

7	Leiefly Oslo-Munchen	17.02.2023
8	Leiefly t/r Oslo-Chisinau	01.06.2023
9	Leiefly t/r Vilnius-Helsinki	12.07.2023
10	Leiefly Bergen-Rzeszow-Oslo	23.08 - 25.08.2023
11	Leiefly t/r Oslo-Visby	12.10 - 13.10.2023
12	Leiefly t/r Oslo-Caen	05.06 - 06.06.2024
13	Leiefly t/r Oslo-Zürich	15.06 - 16.06.2024
14	Leiefly t/r Oslo-Reykjavik	28.10 – 29.10.2024
15	Leiefly Oslo-Budapest-Kristiansund	07.11.2024
16	Leiefly t/r Oslo-Katowice	27.01.2025
17	Leiefly t/r Oslo-Rzeszow	23.02 – 24.02.2025
18	Leiefly t/r London	02.03.2025
19	Leiefly t/r Oslo-Tirana	16.05.2025
20	Leiefly t/r Oslo-Turku	26.05.2025
Utenriksministeren		
1	Leiefly Oslo-Tel Aviv-Brussel	22.03 - 23.03.2022
2	Leiefly Helsingfors-Hatay-Ankara-Oslo	14.06 - 16.06.2022
3	Leiefly Oslo-Rzeszow-Tromsø-Brussel-Marrakesh-Oslo	07.05 - 12.05.2022
4	Leiefly Oslo-Rostock t/r	01.06 - 02.06.2023
5	Leiefly Riyadh-Jemen-Amman	09.06.2023
6	Leiefly Valletta-Manama	05.12.2024
7	Leiefly Tel Aviv-Oslo	27.05.2025
8	Leiefly t/r Longyearbyen-Ny Ålesund	28.05.2025
Utviklingsministeren		
1	Leiefly t/r Mogadishu-Baidoa	03.12 - 04.12.2022
2	Leiefly Tanzania; Arusha-Haydom sykehus-Kilimanjaro ¹	24.03 - 25.03.2023
3	Leiefly t/r N'Djamena – Adré (Tsjad)	08.05.2025

SPØRSMÅL NR. 2602

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 26. juni 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Mener statsråden det er en bedre løsning at forbrukere deler gjeldsopplysninger via usikre og lite kontrollerbare kanaler som e-post og SMS, fremfor å bruke trygge og lovlige løsninger som bygger på samtykke etter personopplysningsloven og GDPR, eller mener statsråden at

forbrukere ikke er i stand til selv å vurdere og ta stilling til slike samtykkebaserte delinger – til tross for at regelverket nettopp gir dem denne retten?

¹ Kun en statssekretær var med, ikke utviklingsministeren

BEGRUNNELSE:

Det er positivt at statsråden i sitt forrige svar understreker at forbrukere står fritt til å hente ut og dele egne gjeldsopplysninger, også med låneformidlere. Det gjør det imidlertid desto mer uforståelig at departementet samtidig foreslår å forby trygge, samtykkebaserte tjenester som nettopp legger til rette for slik deling. Alternativet for mange forbrukere vil være å dele opplysninger manuelt via e-post, skjermbilder eller SMS – noe som både svekker datasikkerheten og gir redusert kontroll over egne opplysninger.

Det fremstår fortsatt som en sammenblanding av regelverk når det vises til gjeldsinformasjonsforskriften § 6, som gjelder utlevering fra gjeldsinformasjonsforetak til aktører med hjemmel i loven. Denne bestemmelsen kan vanskelig være relevant i tilfeller der forbrukeren selv – basert på gyldig samtykke – velger å dele egne opplysninger med en tredjepart. Slike delinger skjer utenfor gjeldsinformasjonslovens utleveringssystem, og reguleres i stedet av personopplysningsloven og GDPR.

Vi kan heller ikke se noen prinsipiell grunn til at banker eller andre aktører ikke skal kunne motta gjeldsdata gjennom samtykkebasert innsyn, så lenge samtykket er lovlig utformet. At forbrukeren deler mer data enn det banken selv kan innhente med hjemmel i lov, må anses som en legitim bruk av retten til dataportabilitet og kontroll over egne opplysninger.

Samtykkebasert innsyn benyttes i dag av svært mange forbrukere gjennom tjenester med høy kundetilfredshet. Slike løsninger gir bedre økonomisk oversikt, legger til rette for refinansiering og lavere renter, og styrker forbrukerens posisjon i markedet. De bidrar dermed aktivt til å forebygge gjeldsproblemer – i tråd med formålet i gjeldsinformasjonsloven. Å forby slike løsninger generelt fremstår som et uforholdsmessig tiltak og kan virke mot sin hensikt. Eventuelle bekymringer om uønsket markedsføring bør heller adresseres gjennom eksisterende regelverk som er bedre egnet og mer målrettet for å håndtere slike problemstillinger.

Svar:

Jeg har nylig besvart spørsmål omkring dette temaet fire ganger, jf. mine brev 12.6. (spørsmål 2444), 19.5., (spørsmål 2175), 28.5. (spørsmål 2271) og 30.5. (spørsmål 2289).

Jeg er glad for at det etter hvert synes å ha blitt klart at jeg ikke foreslår å frata forbrukerne rådigheten over egne gjeldsopplysninger. Dette er naturligvis noe departementet verken kan eller ønsker å gjøre. Som jeg tidligere har påpekt flere ganger, går forslaget ut på å regulere gjeldsinformasjonsforetakenes utlevering av opplysninger til låneformidlere og andre slik at de kan bli benyttet til markedsføring av kreditt. Departementet har hjemmel til å regulere gjeldsinformasjonsforetakenes utlevering

av gjeldsopplysninger i gjeldsinformasjonsloven § 12 åttende ledd.

Spørsmålsstilleren antar at et slikt forbud vil føre til at gjeldsopplysningene i stedet blir delt med låneformidlere via usikre kanaler som e-post og SMS. Låneformidlernes plikt til å innhente og behandle gjeldsopplysninger og andre taushetsbelagte opplysninger på en forsvarlig måte, vil ikke påvirkes av et eventuelt utleveringsforbud for gjeldsinformasjonsforetak. Dette kan uansett ikke være noen begrunnelse for å opprettholde praksisen med samtykkebasert innsyn.

Jeg vil understreke at spørsmålet representanten tar opp, i prinsippet dreier seg om hvilke aktører som skal ha tilgang til gjeldsinformasjon. Dette spørsmålet ble grundig vurdert under utarbeidelsen av loven. Resultatet ble som kjent, en streng tilgangsbegrensning samt et direkte forbud mot å bruke opplysningene til markedsføring. Bakgrunnen for tilgangsbegrensningen var hensynet til personvernet og faren for misbruk av opplysningene, noe som særlig ble fremhevet av Stortinget under komitebehandlingen av loven. I Innst. 356 L (2016–2017) på side 5 heter det:

«Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen ønsker å begrense tilgangen til gjeldsregisteret i størst mulig grad av personvern hensyn, og støtter denne vurderingen. Av denne grunn er det bare kredittopplysningsselskaper, kredittyttere og visse offentlige organisasjoner som er gitt tilgang. Flertallet er kjent med at andre grupper, herunder økonomiske rådgivere, kunne hatt nytte av tilgang til gjeldsopplysninger i sitt arbeid, men finner det ikke tilrådelig av personvern hensyn. Flertallet minner om at det finnes nærmere 500 offentlige økonomiske rådgivere i Norge. Direkte tilgang for økonomiske rådgivere ville også vært å bruke gjeldsopplysningene utenfor sitt formål, som er å legge til rette for bedre kredittvurderinger.»

Som det fremgår av uttalelsen, vurderte komiteen om andre grupper, herunder offentlige økonomiske rådgivere, burde gis tilgang til gjeldsopplysninger, men fant at dette var utilrådelig.

Det var en viktig forutsetning for innføringen av en gjeldsinformasjonsordning at det kunne etableres et sterkt vern om personopplysningene som skulle registreres. Det er viktig at dette vernet ikke uthules.

Det er nå foreslått å utvide gjeldsregistrene med nye former for gjeld, noe som eventuelt vil medføre at opplysninger om bl.a. boliggjeld og boligverdi samt bilgjeld kan bli tilgjengelig. Også studielån vurderes tatt inn i ordningen. Registrene vil da bli tilført en stor mengde nye persondata som vil øke personvernrisikoen og misbruksfaren ytterligere. Dette gjør det enda viktigere å verne om innholdet i gjeldsregistrene, herunder å vurdere hvilke aktører som bør ha tilgang.

Avslutningsvis vil jeg nevne at jeg forstår spørsmålsstilleren slik at han anser det som ønskelig at praksisen med «samtykkebasert innsyn» får fortsette. Til dette vil jeg i så fall bemerke at dersom det skulle bli aktuelt å gi flere aktører enn i dag tilgang til gjeldsopplysninger,

for eksempel låneformidlere, så vil dette måtte skje gjennom en utvidelse av kretsen som er nevnt i lovens § 12, slik at tilgang gis gjennom ordinære prosesser. Dette vil da på vanlig måte skje etter drøftelse av personvern hensyn,

formålsbetraktninger, hvilken bruk av opplysningene som er aktuell osv. Praksisen med å bruke innsynsordningen for å gi nye aktører tilgang til gjeldsopplysninger ser jeg av flere grunner ikke på som hensiktsmessig.

SPØRSMÅL NR. 2603

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Mudassar Kapur

Besvart 30. juni 2025 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Kan statsministeren legge frem en oversikt som viser hvilke tiltak i Hurdalsplattformen som er gjennomført og ikke?

Svar:

Etter endringene i regjering tidligere i år styrer Arbeiderparti-regjeringen med utgangspunkt i de politiske prioriteringene vi presenterte i februar, sammen med Hurdal-

splattformen, budsjettavtalene mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV og øvrige forlik i Stortinget.

På regjeringen.no har vi publisert en beskrivelse av regjeringens viktigste resultater. Der vil representanten finne en oversikt over status for oppfølging av de ulike punktene i Hurdalsplattformen. Status for oppfølging av Arbeiderparti-regjeringens politiske prioriteringer publiserer vi i august.

Lenke: <https://www.regjeringen.no/no/om-regjeringa/noverande/regjeringen-store/regjeringens-viktigste-resultater2/id3113525/>

SPØRSMÅL NR. 2604

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 1. juli 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Kan jeg be statsråden om en oversikt over alle byggeprosjekter i Statsbygg som har fått utvidet kostnadsrammen siden regjeringen tiltrådte?

BEGRUNNELSE:

Det bes om at summene for overskridelse fremkommer i oversikten.

Svar:

Majoriteten av byggeprosjekter blir ferdigstilt til riktig tid og innenfor kostnadsrammen. Det er ulike årsaker til at kostnadsrammer blir økt. Det kan handle om endringer i konseptet, større kompleksitet enn ventet, underestimerte kostnader i forprosjektfasen, krevende grunnforhold, utfordrende marked eller mangler i styringen. Koronapandemien og krigen i Ukraina medførte markant prisstigning på varer og tjenester, noe som påvirket byggeprosjektene som pågikk i denne perioden.

Styringsramme og kostnadsramme

Styringsrammen blir omtalt som P50 - kostnaden det er 50 prosent sannsynlighet for at sluttkostnaden hol-

der seg innenfor. Kostnadsrammen settes til P85, og er den Stortinget vedtar. Det er med andre ord 15 prosent sannsynlighet for at kostnadsrammen ikke er tilstrekkelig, og at kostnadsrammen må økes. Statistisk sett vil det innebære at to av 13 prosjekter har behov for økt kostnadsramme.

Måloppnåelse i byggeprosjekter hvor Statsbygg er byggherre

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet måler Statsbygg på kostnad, kvalitet og tid for slutførte byggeprosjekter. For kostnadene skal sluttkostnad være lik eller lavere enn styringsrammen, målt på porteføljenivå over

de siste fem år. Samlet sluttkostnad for porteføljen de fem siste årene ligger 10 pst. over samlet styringsramme. Avviket skyldes i hovedsak byggeprosjektet ved Campus Ås. De siste elleve årene har Statsbygg ferdigstilt om lag 140 små og store byggeprosjekter. Sju pst. av byggeprosjektene har fått økt kostnadsramme i perioden 2014 til 2024, noe som er godt under den statistiske sannsynligheten på 15 prosent.

I perioden 2022 og fram til nå, har Stortinget utvidet kostnadsrammer for sju ordinære byggeprosjekter hvor Statsbygg er byggherre, jf. tabellen under.

Tall i millioner kroner

Prosjekt	Økt kostnadsramme	Ekstraordinær prisvekst/valuta	Sum økt kostnadsramme	Vedtak i Stortinget
NTNU Campussamlingen	141,0		141,0	RNB 2025
Fagskole for brann og redningspersonell	228,1		228,1	Prop. 1 S for 2022 og RNB 2023
Vikingtidsmuseet	1 533,0		1 533,0	Nysalderingen 2022
RKV byggetrinn 1		2 083,0	2 083,0	RNB 2022 og RNB 2023
Havteknologisenteret		578,0	578,0	RNB 2023
Livsvitenskapsbygget	6 723,0	76,1	6 799,1	Prop. 1 S for 2022, RNB 2022 og RNB 2024
Sum økt kostnadsramme	8 625,1	2 737,1	11 362,2	

Kostnadsrammen for minnestedet på Utøyakaia ble økt i 2022. Det er vurdert å ikke være et byggeprosjekt, og er dermed ikke med i oversikten.

SPØRSMÅL NR. 2605

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 30. juni 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden garantere at krav om masteroppgave beholdes for grunnskolelærerutdanningene?

BEGRUNNELSE:

Lærer- og lektorutdanningene er igjen i støpeskjeen, og Regjeringen har igangsatt arbeid med å utvikle en ny felles rammeplan for alle de ulike, ordinære lærerutdanningene. Samtidig har statsrådene gitt signaler om at masteroppgaven kan bli fjernet i grunnskolelærerutdanningene,

og at dagens grunnskolelærerutdanninger er for akademiske.

Svar:

Som representanten viser til, pågår det nå en prosess for å utvikle en felles rammeplan for de ordinære lærerutdanningene. Det ligger som et premiss for dette arbeidet at dagens lærerutdanninger skal fortsette å være på samme nivå som i dag. Vi legger opp til å sende forslag til ny rammeplan på høring vinteren 2026.

Grunnskolelærerutdanningene er integrerte mastergradsutdanninger og krav til selvstendig arbeid reguleres i Mastergradsforskriftens § 6. I forskriften fremgår det også at oppgaven på en mastergrad etter § 4 (integrert master) skal ha et minimumsomfang på 20 studiepoeng. Den 21. mars i år sendte departementet forslag til endringer i forskrift til universitets- og høyskoleloven på høring. I høringen foreslår vi å videreføre kravet til masteroppgave og masteroppgavens omfang. Departementet vurderer nå de innspillene som er kommet inn med sikte på ikrafttredelse 1. august.

I brev til utdanningsinstitusjonene 1. april har jeg invitert til å tenke nytt om hvordan lærerutdanningene i

enda større grad kan imøtekomme innspill fra evalueringen av grunnskolelærerutdanningene. I evalueringen etterlyste mange økt innslag av praksis, mer kunnskap om skole-hjem samarbeid og en mangfoldig elevpopulasjon i lærerutdanningene. Jeg har tillit til at lærestedene selv er best plassert til å videreutvikle utdanningene i lys av dette og er åpen for å vurdere også forslag som innebærer en mindre omfattende masteroppgave. Jeg vil også understreke at det er ingen motsetning mellom forskningsbasert og praksisnær utdanning. Jeg synes heller ikke at garantier som potensielt begrenser faglig utvikling og den akademiske friheten til våre akademiske institusjoner er en god tilnærming.

SPØRSMÅL NR. 2606

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 30. juni 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å bedre tilliten til Lotteri- og Stiftelsestilsynet og den norske spillmodellen?

BEGRUNNELSE:

Lotteri- og Stiftelsestilsynet er viktige, og jobben de er ment å gjøre innen spillfeltet skal sørge for at norske spillere kan være sikre på at de spiller innenfor trygge rammer og at spillet de spiller er utformet på en redelig måte. Tilsynet nyter stor tillit blant befolkningen, og har en relativt stor beslutningsmyndighet. Men med den myndigheten og tilliten, så kommer det også et stort ansvar.

Da er det svært bekymringsverdig at en så elementær og ikke minst sentral tjeneste som tipsmulighet, altså at brukere og andre kan tipse tilsynet om feil og mangler de møter når de spiller, ikke har fungert på et helt år. Særlig graverende blir dette når Lotteri- og Stiftelsestilsynet selv er svært opptatt av at selskaper de fører tilsyn med må ha gode rutiner på å fange opp denne typen feil. At de selv ikke har rutiner eller mistenkte at det var noen feil når systemet var nede i over et år er uholdbart.

I tillegg vet vi at anonyme tips fra publikum benyttes i deres arbeid. Feilen kan derfor ha hatt store konsekvenser for norske spillere og spilltilbydere. I perioden har blant annet Norsk Tipping opplevd flere store feil som heller ikke Lotteri- og Stiftelsestilsynet klarte å fange opp.

I lang tid har både tilsyn og norsk tilbyder gjort enorme feil med store konsekvenser, og ingen av dem har

hatt korrekte rutiner på plass. Når vi nå vet at denne feilen har vedvart så lenge, og at tilsynet ikke har hatt gode nok rutiner for å fange opp denne typen feil, hvordan kan vi da ha tillit til at systemet fungerer.

Svar:

Det er beklagelig at publikum i en lengre periode ikke har hatt mulighet til å formidle anonyme tips til tilsynet.

Tilsynet har opplyst at det i hele perioden har motatt tips via e-post eller kontaktskjema, men ikke via tips-skjemaet som er publikums eneste måte å formidle anonyme tips. Det var LS som selv oppdaget feilen, og den ble umiddelbart rettet. LS betrakter selv dette som en alvorlig feil, og de har iverksatt et arbeid for å forebygge mot lignende hendelser i fremtiden.

Tilsynets oppfølging av den tekniske svikten blir et tema på kommende etatsstyringsmøter med departementet og jeg vil forsikre meg om at de interne rutinene er gode nok.

Når det er sagt så opplever jeg LS som et velfungerende tilsyn, og jeg ser ingen grunn til at vi på grunn av denne ene feilen ikke lenger skal kunne ha tillit til at tilsynssystemet fungerer, eller til spillmodellen mer generelt.

SPØRSMÅL NR. 2607**Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 30. juni 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Masteroppgaven gir, ifølge dagens rammeplan, kandidatene spesialisert innsikt i et avgrenset fagområde, og er på minimum 30 STP. 30 studiepoeng utgjør kun et halvt års arbeid.

Er dette for forsknings- og høyere utdanningsministeren «for akademisk» for læreryrket?

BEGRUNNELSE:

Lærer- og lektorutdanningene er igjen i støpeskjeen, og Regjeringen har igangsatt arbeid med å utvikle en ny felles rammeplan for alle de ulike, ordinære lærerutdanningene. Samtidig har statsrådene gitt signaler om at masteroppgaven kan bli fjernet i grunnskolelærerutdanningene, og at dagens grunnskolelærerutdanninger er for akademiske.

Svar:

I henhold til mastergradsforskriftens § 6 er kravet til masteroppgavens omfang på en integrert master på minimum 20 studiepoeng. Som representanten påpeker er det i rammeplanene for de lærerutdanningene som er på mastergradsnivå krav om at oppgaven er på minst 30 studiepoeng. Omfanget av masteroppgaven varierer i dag mellom institusjonene. I forbindelse med NOKUTs evaluering av grunnskolelærerutdanningene, oppga halvparten (51 prosent) av femteårsstudentene at masteroppgaven er på 30 studiepoeng, 44 prosent 31–59 studiepoeng og 5 pro-

sent 60 studiepoeng. I rammeplanene står det at oppgaven skal være profesjonsrettet og praksisorientert. I rammeplanene for de ulike lærerutdanningene er det skissert mer konkret hva masteroppgaven skal inneholde.

Institusjonene kan selv bestemme hvordan de organiserer masteroppgavene. Når studentene arbeider med masteroppgaven, kan disse også knyttes tett til det de lærer i praksis. Noen lager for eksempel læringsressurser til skolen som del av masterarbeidet sitt. Dette er nyttig erfaring og kompetanse som studentene tar med seg videre i yrkeslivet. Et stabilt og systematisk samarbeid mellom lærerutdanningsinstitusjonene og skoler om praksis og om masteroppgaver, vil også bidra til at utdanningen ivaretar både akademiske og profesjonsfaglige krav til studentene.

I følge NOKUTs evaluering av grunnskolelærerutdanningene fra desember 2024 mener de fleste kandidatene at masteroppgaven gir et positivt læringsutbytte som kan være nyttig for utøvelsen av læreryrket. Samtidig mener ca. en tredjedel av studentene at arbeidet med masteroppgaven ikke har forberedt dem godt nok til yrket. Jeg har i brev til utdanningsinstitusjonene invitert til initiativ og forslag som kan styrke innslaget av praksis i lærerutdanningen, innenfor rammen av en mastergradsutdanning på fem år. Det mener jeg er viktig for i større grad forberede lærerstudentene på hverdagen som møter dem. Det er ingen motsetning mellom forskningsbasert og praksisnær lærerutdanning. Jeg ser frem til arbeidet med rammeplan og til videreutvikling av gode lærerutdanninger som kan bli enda bedre.

SPØRSMÅL NR. 2608**Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Ingvild Wethrus Thorsvik****Besvart 26. juni 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere å endre alkoholavgiftene for alkoholholdig drikke med til og med 22 % slik at lavalkoholholdig drikke basert på brennevin likestilles med annen alkoholholdig drikke med samme alkoholprosent?

BEGRUNNELSE:

Særavgiftene er et alkoholpolitisk virkemiddel, og beregnes vanligvis ut fra alkoholemengde slik at mindre alkoholsterke drikker favoriseres. Avgiften høyere for brennevin enn for øl og vin. Dette gjelder også i de tilfeller hvor

destilleriene lager lavalkoholdrikker med over 0,7 volumprosent, for eksempel utblandede brennevinsbaserte drikker. Det vil si at for en drikk på 4,7 volumprosent laget på norsk potetsprit, må produsentene betale en ekstra avgift sammenlignet med en drikk med 4,7 volumprosent basert på importert vin eller annet importert råstoff. All annen drikk enn brennevin er differensiert på alkoholstyrken.

Norge har de siste årene fått en rekke nye destilleries, som blant annet skaper distriktsarbeidsplasser. Mange av disse lager lavalkohol ferdigblandede cocktails der potetsprit er utgangspunktet. Dagens ordning er konkurransehemmende for norske produsenter i forhold til utenlandske aktører som bruker vin eller annet råstoff i de samme produktene. Hensynet bak reguleringen av alkoholprisene gjør seg etter mitt skjønn ikke i større grad gjeldende for brennevinsbasert alkoholholdig drikk, så lenge alkoholprosenten er den samme som annen alkoholholdig drikk.

Svar:

Avgiften på alkohol øker prisen på alkoholholdige drikkevarer. Dette bidrar til redusert forbruk av alkohol, slik at de helsemessige skadene fra bruk av alkohol også reduseres.

Avgiften er inndelt i følgende tre grupper: Den første omfatter brennevinsbaserte drikkevarer over 0,7 volumprosent alkohol, den andre annen alkoholholdig drikk fra 4,7 til og med 22 volumprosent alkohol, mens gruppe tre omfatter annen alkoholholdig drikk til og med 4,7 volumprosent alkohol. Avgiftsgruppene omtales som henholdsvis brennevin, vin og øl.

Avgiftene på brennevin, vin og øl over 4,7 volumprosent (sterkøl) avhenger av alkoholinnholdet, mens avgift på øl med alkoholinnhold til og med 4,7 volumprosent ilegges per liter drikkevare. Brennevin har høyere avgiftssats per volumprosent per liter enn vin og sterkøl. Den høyere avgiftssatsen på brennevin kan begrunnes med at en lettere får høy promille ved inntak av brennevin og at brennevin oftere er kilde til alkoholforgiftning enn annen alkohol.

Alkoholavgiften ble lagt om i 2004 slik at alle brennevinsbaserte drikkevarer ble behandlet avgiftsmessig likt som brennevin med alkoholinnhold over 22 volumprosent. Bakgrunnen for endringen var økt utbredelse av brennevinsbasert rusbruk og et ønske om å forebygge alkoholbruk, særlig hos yngre.

Regjeringen vurderer gjeldende særavgifter løpende. Eventuelle endringsforslag vil bli fremmet i de årlige budsjettene.

SPØRSMÅL NR. 2609

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 30. juni 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Viser til statsrådens tidlegare svar på spørsmål eg leverte 28/2 og 26/5 i år om krillfiske i Antarktis. Statsråden opplyste først i sitt svar til meg 4/6 at Fiskeridirektoratet så tidleg som 28/2 hadde gjeve ervervsløyve. Eg har no vorte kjent med at Fiskeridirektoratet i eit førebels svar den 20/1 opplyste at søknaden om ervervsløyve var sett på vent på grunn av ei avgjerd i NFD.

Kva var årsaka til at søknaden først vart sett på vent og deretter at Fiskeridirektoratet vel fem veker seinare kunne godkjenne den?

GRUNNGJEVING:

Statsråden har i fleire månader vist til at spørsmålet kring løyve til krillfiske i Antarktis og forholdet til deltakarlover

er noko departementet ser nøye på og tek på alvor. No har det kome fram at NFD i januar ba Fiskeridirektoratet sette saka på vent, men at direktoratet så seint i februar likevel kunne gi ervervsløyve til Aker. Det framstår såleis som om det har vore gjort ei politisk vurdering allereie i januar og februar som statsråden ikkje har opplyst Stortinget om trass i gjentekne spørsmål om saka både frå meg og andre. Slik eg ser det, er dette ervervsløyvet i strid med intensjonen i nettopp deltakarlover og eg meiner NFD burde gripe inn. No viser det seg at NFD brukte politisk handlingsrom allereie i vinter gjennom beskjeden dei gav til Fiskeridirektoratet om å avvente svaret til søkar. Det er viktig å få vita om det enno er eit politisk handlingsrom og i så fall også politisk vilje til å omgjera avgjerda.

Svar:

Departementet har på grunn av saka om eigarendringar i krillselskapet Aker BioMarine Antarctic AS hatt behov for å bli halde orientert av Fiskeridirektoratet om enkelte andre søknadsprosessar knytta til krill, og å stanse saksbehandlinga i Fiskeridirektoratet midlertidig. Når det gjeld behandlinga av søknaden om løyve til spesifisert nybygg, så orienterte Fiskeridirektoratet departementet om mot-taket av søknaden. Saka vart deretter stansa midlertidig,

men departementet fann ikkje grunn til å ha innvendingar mot at direktoratet behandla søknaden om løyve til spesifisert nybygg på vanleg måte.

Når det gjelder eigarendringane i krillselskapet Aker BioMarine Antarctic AS som Fiskeridirektoratet godkjente 3. juli i fjor, så har departementet som kjent i etterkant beslutta å sjå nærmare på saka, og vi arbeider framleis med dette. Sidan dette er ei pågåande sak i departementet, kan eg ikkje kommentere innhaldet i saka no.

SPØRSMÅL NR. 2610

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 4. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan helseministeren gi ei oversikt over utviklinga i ventetider frå 2019 fram til i dag frå tidspunkt for registrert tilvising til ferdig utført operasjon på operasjonskrevande tilstander?

GRUNNGJEVING:

Helsedepartementet seier på sine nettsider at «Hovedtallet myndighetene følger med på, er den gjennomsnittlige tiden fra sykehuset har mottatt en pasienthenvisning til helsehjelpen er påbegynt. Denne indikatoren kalles «Ventetid ordinært avviklede» i statistikken.»

Mitt spørsmål går på ventetida frå tilvising fram til behandlinga er ferdig, noko som er spesielt relevant for operasjonskrevande tilstandar.

Svar:

Ventetidsløftet har hatt som mål å sørge for en markant nedgang i ventetidene for påbegynt helsehjelp. Foreløpige tall per 24. juni i år viser at målet om en markant nedgang er nådd, og at ventetidene i juni ligger under styringsmålet for 2025.

I ventetidsløftsarbeidet har vi også fulgt med på utviklingen i andre indikatorer, blant annet utviklingen i tid til tjenestestart og passert planlagt tid (ikke-overholdte pasientkontakter), for å sikre at arbeidet med Ventetidsløftet ikke gir uheldige utslag for pasienter i forløp.

Passert planlagt tid viser antall og andel pasientavtaler som er forsinket i forhold til tidspunkt registrert i pasientdatasystemet. Den supplerer fristbrudd-indikator-

en, ved at den inkluderer alle planlagte kontakter uavhengig av hvor i pasientforløpet de finner sted.

Tid til tjenestestart viser tid fra sykehuset har mottatt en henvisning til et utvalg av bestemte behandlinger eller undersøkelser er utført. Tid til tjenestestart inneholder både behandlings- og utredningstjenester. I disse beregningene bruker Folkehelseinstituttet (FHI) samme diagnose- og prosedyrekoder som brukes for 'Velg behandlingssted' (Velg behandlingssted - Helsenorge).

FHI publiserer tertial-tall for passert planlagt tid. Tall for 1. tertial 2025, som FHI publiserte 26. juni, viser at det er en nedgang i andelen passert planlagt tid sammenlignet med 1. tertial 2023 og 1. tertial 2024. De regionale helseforetakene sine egne månedlige tall til og med mai, bekrefter at det ikke har vært en forverring i andel passert planlagt tid under arbeidet med Ventetidsløftet.

FHI har av kapasitetsmessige grunner ikke publisert tall for tid til tjenestestart siden 2. tertial 2023. Av den grunn har departementet bedt de regionale helseforetakene rapportere på utviklingen i tid til tjenestestart basert på informasjon i deres fagsystemer. De regionale helseforetakene oppgir at det ikke har vært en forverring mens Ventetidsløftet har pågått. Samtidig viser deres tall at det har vært en økning i ventetiden til visse operasjoner og ulike prosedyrer siden 2019.

De regionale helseforetakene rapporterer noe ulikt på indikatoren tid til tjenestestart, slik at tallene ikke er direkte sammenlignbare eller mulige å legge sammen til et nasjonalt tall. For å besvare spørsmålet basert på nasjonale tall har derfor departementet innhentet informasjon fra FHI.

FHI oppgir at de ikke har statistikk som dekker ventetider for alle utførte operasjoner i norske sykehus. De oppgir derfor å ikke kunne svare entydig på hvordan ventetiden for «operasjonskrevende tilstander» i sin helhet har utviklet seg siden 2019. For å belyse spørsmålet fra stortingsrepresentanten, har FHI valgt å se på behandlingstjenestene som inngår i Tid til tjenestestart og holde utredningstjenester utenfor.

FHI har tilrettelagt statistikk for alle behandlingstjenester som inngår i Tid til tjenestestart, samt at de har gjort det samme for utvalgte behandlinger innen fagområder med mange pasienter:

- Ortopedi
- Øre-nese-hals (ØNH)
- Øyesykdommer
- Kvinnesykdommer
- Hud og veneriske sykdommer

For disse fem fagområdene har FHI valgt ut behandlinger hvor mange pasienter har mottatt helsehjelp:

- Hofteleddsartrose (slitasjegikt) (ortopedi)
- Tilpasning av høreapparat (øre-nese-hals-sykdommer)
- Grå stær (øyesykdommer)
- Celleforandringer i livmorhalsen (kvinnesykdommer)
- Fjerning av mindre, godartede føflekker, svulster og vorter (mindre enn 5 cm) (hud og veneriske sykdommer)

Utviklingen for disse behandlingene og utviklingen samlet framgår av vedlegget. Dataene fra FHI bekrefter at det har vært en negativ utvikling i årene fra 1. tertial 2019 til 1. tertial 2025 for alle behandlinger. Samlet sett er det imidlertid en liten bedring fra 1. tertial 2024 til 1.

tertialet 2025 (tabell 2). Det vil si at det ikke har vært en forverring under arbeidet med Ventetidsløftet. Av vedlegget fremgår det også at det er noe variasjon mellom behandlingene i hvorvidt det har vært en bedring eller forverring fra 1. tertial 2024 til 1. tertial 2025, og at det er en vei å gå for å komme ned på nivåene i 2019.

FHI gjør oppmerksom på at det kan være flere grunner til at det kan gå noe tid fra henvisning til tjenestestart. For eksempel at det er forsøkt annen behandling først, sykehuset avventer sykdommens utvikling før behandlingen startes, pasienten ønsker å utsette operasjonen eller ikke møter, pasienten får annen sykdom/tilstand eller konservativ/avventende behandling velges før operasjon (anbefalinger om konservativ/avventende behandling vs operasjon kan også ha endret seg ilt perioden).

FHI gjør også oppmerksom på at data fra avtalespesialister ikke inngår i datagrunnlaget. Avtalespesialistene fører ikke ventelister og det er altså ikke relevante opplysninger tilgjengelig som kan brukes til beregning av ventetid.

Ansatte i sykehusene våre har gjort en meget god jobb med å redusere ventetidene, slik at pasienter raskere får startet helsehjelpen. Målet om markant nedgang er nådd per juni. Nå må vi jobbe videre med å holde ventetidene for påbegynt helsehjelp lave, samtidig som vi må jobbe med å redusere ventetidene i det videre forløpet. Dette er særlig viktig når flere enn normalt har fått påstartet sin helsehjelp. Det er det stor oppmerksomhet om disse forholdene og de regionale helseforetakene og sykehusene har planer for hvordan dette skal følges opp.

Vedlegg:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2024-2025/dok15-202425-2610-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 2611

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 30. juni 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Kan jeg be statsråden innhente en oversikt over utviklingen siden regjeringens tiltrådte i antall årsverk innen myndighetskontakt i alle statlige virksomheter og 100 % statlig eide selskaper?

Svar:

Statsforvaltningen har ingen «myndighetskontakter». Jeg tolker derfor spørsmålet som å gjelde hvor mange som er ansatt for å jobbe med kommunikasjon og viser til mitt svar på ditt spørsmål nr. 2613 om antall årsverk innen PR og kommunikasjon.

Selskaper som er heleid av staten er egne juridiske rettssubjekt, og ikke en del av staten. Det følger av selskapslovgivningen at det er styret og ledelsen i selskapet som er ansvarlig for forvaltningen av selskapet og den daglige driften, inkludert rekruttering av myndighets-/kommunikasjonsfunksjoner. En slik rollefordeling mellom

staten som eier og selskapene følger av selskapslovgivningen, og fremgår også av eierskapsmeldingen til Nærings- og fiskeridepartementet som et bredt flertall på Stortinget har sluttet seg til. Departementet har ikke tall for antall ansatte i myndighets-/kommunikasjonsfunksjoner i statlig eide selskaper.

SPØRSMÅL NR. 2612

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Sandra Bruflot

Besvart 2. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvor mange årsverk er spart i norske sykehus etter de mange initiativene med å ta i bruk kunstig intelligens til å forbedre driften av sykehusene, og hva er prognosene for innsparinger i årsverk over de neste årene?

Svar:

Kunstig intelligens vil være ett av flere viktige virkemidler for å fremme effektiv og bærekraftig organisering av arbeidsprosesser fremover. Kunstig intelligens kan blant annet bidra til raskere og mer presis diagnostikk, bedre beslutningsstøtte for personell, forenklet logistikk og automatisering av administrative oppgaver. Kunstig intelligens kan også bidra til bedre helsekompetanse i befolkningen ved at det kan bli enklere å følge opp egen helse. Samlet vil kunstig intelligens utvilsomt kunne utgjøre et betydelig bidrag til en bærekraftig utvikling av vår felles helsetjeneste.

Det finnes ingen nasjonal oversikt over hvor mange årsverk norske sykehus kan spare ved å ta i bruk kunstig intelligens for å forbedre driften av sykehusene, men flere rapporter og prosjekter viser til mulige betydelige effektiviseringsgevinster. Eksempelvis har bruk av kunstig intelligens innenfor radiologiområdet vist seg å være et nyttig verktøy som kan frigjøre helsepersonellens tid til kjernevirksomhet, samtidig som behandlingskvaliteten ivaretas. Helsedirektoratet publiserte i år en rapport om kvalitetssikring og bruk av kunstig intelligens i helse- og omsorgstjenesten, som også gir en overordnet gevinstvurdering både når det gjelder kvalitet, økonomi og utvikling. Som en del av Ventetidsløftet har Oslo Economics på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet systematisert mer enn hundre tidstyver i norske sykehus og analysert hvilke tiltak som i størst grad kan frigjøre tid

for helsepersonell. Rapporten viser at det er et stort potensial for å frigjøre arbeidstid blant annet gjennom effektivisering av journalskriving og for å forbedre intern logistikk ved å bruke kunstig intelligens. Kunstig intelligens kan blant annet bidra til å optimalisere romfordeling ved å foreslå effektive kjøreplaner for dagen og hindre dobbeltbookinger.

Kunstig intelligens vil kunne bidra til bærekraft og effektiv organisering av arbeidsprosesser og vil om det brukes på riktig måte, også kunne bidra til god bruk av arbeidskraft og deres kompetanse.

SPØRSMÅL NR. 2613

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg
Besvart 30. juni 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Kan jeg be statsråden innhente en oversikt over utviklingen siden regjeringens tiltrådte i antall årsverk innen PR og kommunikasjon i alle departementer, direktorater og statlige virksomheter?

Svar:

Departementet har ikke oversikt over hvor mange kommunikasjonsansatte som finnes i statsforvaltningen per dags dato. Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) publiserer hvert år en rapport om utviklingen i antall ansatte i statsforvaltningen, med egne tall for kommunikasjonsansatte. Rapporten for 2023 ble publisert høsten 2024. Tallene for 2024 vil bli publisert høsten 2025.

I de årlige DFØ-rapportene telles antall ansatte (arbeidsforhold) og ikke årsverk. Erfaringsmessig er forskjellen liten mellom årsverk og arbeidsforhold, men det kan være variasjon mellom virksomheter. Antall ansatte i en

virksomhet er definert med antall arbeidskontrakter på måletidspunktet (både hoved- og biarbeidsforhold). Tallene er basert på egenrapportering fra virksomhetene til DFØ. Generelt påpeker DFØ at det kan være ulikt hva virksomhetene legger i begrepet kommunikasjonsansatte. F.eks. har Patentstyret (underlagt Nærings- og fiskeridepartementet) plassert brukerstøtten sin i kommunikasjonsavdelingen.

I tabellen under er antall kommunikasjonsansatte i departementene og dets underliggende virksomheter fordelt på departementsområder for 2021 og 2023. Tallene er basert på svar fra 152 av 181 virksomheter som har angitt tall for både 2021 og 2023. Andelen kommunikasjonsansatte av totalt antall ansatte i statsforvaltningen har ligget stabilt rundt 1 prosent siden 2016. Se også [DFØ-notat 2024:2 Utviklingen i antall ansatte i statsforvaltningen - 6. Kommunikasjonsansatte i statsforvaltningen | DFØ](#).

Tabell: Antall kommunikasjonsansatte per departementsområde i 2021 og 2023

Dep. område:	2021	2023
AID	154	144
BFD	55	56
FD	129	157
FIN	146	149
HOD	89	75
JD	141	151
KD	652	708
KDD	103	100
KLD	57	64
KUD	47	46
LMD	48	43
NFD	69	102
OED	14	22
SD	82	83
SMK	7	7
UD	31	30

SPØRSMÅL NR. 2614**Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Sandra Bruflot****Besvart 26. juni 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Hvordan sikrer statsråden at lokale ledere i barneverntjenestene organiserer og leder virksomheten slik at ansattes fagkompetanse brukes og utvikles best mulig, og at arbeidsoppgaver som ikke krever fagkompetanse blir gjort av andre?

Svar:

Det er den enkelte kommune som har ansvar for å organisere sin barnevernstjeneste. Dette innebærer at kommunen skal sørge for at barnevernstjenesten er faglig forsvarlig, tilstrekkelig bemannet og har nødvendig kompetanse for å ivareta barn og foreldres rettigheter og behov. Det er store forskjeller mellom barnevernstjenestene i størrelse og geografisk utstrekning. Regjeringen mener derfor at det er kommunene selv som har best forutsetninger for å vurdere hvordan det er hensiktsmessig å innrette sin tjeneste for å ivareta nettopp de barna og de familiene den aktuelle kommune har ansvar for. Dette inkluderer spørsmål om hvem som burde utføre ulike arbeidsoppgaver.

Regjeringen legger samtidig vekt på å øke kompetansen hos ledelsen i barnevernet, slik at de blant annet har gode forutsetninger for å vurdere hvordan tjenesten bør organiseres. Det er derfor utviklet en helhetlig satsing på styring, ledelse og internkontroll. Satsingen består av flere tiltak, inkludert et eget samlingsbasert etterutdanningstilbud som gir verktøy og trening i praktiske lederferdigheter knyttet til blant annet tjenestekvalitet, personaloppfølging, økonomisk styring og strategisk endringsarbeid. Regjeringen har også økt antall studieplasser til videreutdanning i barnevernsledelse. Dette tilbudet fokuserer blant annet på organisasjonsutvikling i barnevernet.

Stortinget har nylig vedtatt regjeringens forslag til endringer i kompetansekravet for det kommunale barnevernet, jf. Prop 83 L (2024-2025). Endringen innebærer at det stilles krav til masterutdanning for leder og stedfortreder, men ikke for øvrige ansatte. I stedet skal det utvikles en ny kompetansemodell som i større grad gir mulighet til å tilpasse kompetansehevingen til lokale behov. Det kan tas mer hensyn til variasjoner mellom kommuner, og innsatsen kan spisses mot de konkrete kompetanseutfordringene i den enkelte barnevernstjeneste. Den nye kompetansemodellen for barnevernet vil bestå av flere elementer, der det blant annet sørges for

- opplæring og veiledning av nyansatte som gir en god overgang mellom utdanning og jobb og trening på kjerneoppgavene i barnevernet
- tilgang på kompetansetiltak for å utvikle og vedlikeholde kompetanse gjennom hele yrkesløpet, med vekt på at ansatte skal kunne håndtere en stor bredde sakstyper og faglige problemstillinger
- tilgang på veiledning og bistand fra kompetansemiljøer og andre tjenester i arbeidet med saker som krever spesiell kompetanse og erfaring

Gjennom disse grepene legger vi bedre til rette for at de ansatte i barnevernstjenestene har riktig kompetanse og at de kan videreutvikle denne gjennom hele yrkeslivet.

SPØRSMÅL NR. 2615**Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 26. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Vil statsråden følge anbefalingene fra organisasjonene Skeiv Verden og NOAS om å unnta lhbtqi+ fra berostillelsen av behandlingen av syriske asylsøknader?

BEGRUNNELSE:

Skeiv Verden og NOAS sendte 11.04.25 brev til Justisdepartementet om realitetsbehandling av søknader for skeive flyktninger fra Syria, hvor de skriver at vilkåret for berostillelse etter utlendingsloven § 33 ikke er oppfylt, da det ikke foreligger konkrete omstendigheter som kan begrunne en forventning om snarlig bedring i situasjonen for denne gruppen i Syria:

«Volden mot LHBTIQ+ har også eskalert etter at det tidligere regimet i Syria ble styrtet. Det kan her vises til blant annet Guardians of Equality Movement (GEM) hasteuttalelse av 11.02 om økende vold:

“We strongly condemn the escalating violence, torture, and hate crimes targeting sexual and gender minorities in Syria. We are deeply alarmed by reports and images emerging from multiple regions in Syria, which reveal a surge in cases of assault, violence, harassment, discrimination, physical and sexual torture, and death threats against members of the LGBTQIA+ community. These violations are accompanied by hate speech and incitement to violence against them, openly and boastfully carried out by armed groups affiliated with the current Syrian government, as well as by non-state armed groups.

Since December 2024, our organizations, in collaboration with human rights activists, have been documenting a series of severe violations targeting LGBTQIA+ individuals in Syria. These include entrapment through dating apps, home raids, abductions, arbitrary arrests, torture, humiliation, threats of physical violence and disfigurement, as well as other dangerous practices such as forced filming and public shaming—putting victims at increasing and continuous risk. These violations have been perpetrated by groups affiliated with the current government as well as non-state armed groups.”

Det vises i tillegg til GEMs uttalelse til ILGA Worlds database om at Syria fortsatt kriminaliserer likekjønnet samtykkede forhold i 2025, og at statlige så vel som ikke-statlige aktører aktivt forfølger LHBTIQ+ personer.»

I tillegg viser organisasjonene til deres sårbarhet og vanskelige livssituasjon som særskilt utsatt gruppe på asylmottakene. I NRK nyhetsmorgen 02.05.25 bekrefter UDI at de er klar over at det er hendelser i mottakene der skeive utsettes for vold og trusler i mottak og at situasjonen er krevende for dem.

Svar:

Det er et mål for regjeringen at innvandringen til Norge skal være kontrollert, rettferdig og bærekraftig. Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Syria er uoversiktlig. Det er likevel flere indikasjoner på at utviklingen i landet samlet sett går i riktig retning, og at det er utsikter til bedring. Av den grunn har Justis- og beredskapsdepartementet formelt besluttet å berostille behandlingen av søknader om asyl (beskyttelse) fra syriske statsborgere og statsløse fra Syria, med virkning fra 24. juni 2025, i inntil seks måneder. Per nå har ikke utlendingsmyndighetene tilstrekkelig informasjon om sikkerhetssituasjonen i landet til å sikre riktige avgjørelser i alle asylsaker.

Jeg vil understreke at instruksen om berostillelse åpner for behandling av saker hvor søkeren har et avklart beskyttelsesbehov, dvs. saker som må anses som klare innvilgelsessaker uavhengig av den nye maktovertakelsen i Syria.

Det er Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda som er nærmest til å vurdere hvilke profiler som må anses som klare innvilgelsessaker, herunder hvorvidt saker om LHBTI+ kan omfattes.

Det fremgår for øvrig av departementets instruks at UDI skal følge utviklingen i Syria tett og raskt komme tilbake til departementet dersom de ser behov for endringer i instruksene.

For søkerne kan det oppleves vanskelig og utfordrende at søknadsbehandlingen stilles i bero. Utlendingsdirektoratet har derfor tett dialog med driftsoperatørene i asylmottakene for å forebygge uønskede hendelser i mottak, og direktoratet har egne retningslinjer for identifisering og oppfølging av sårbare beboere. Utlendingsdirektoratet har også forberedt informasjon som vil bli kommunisert til berørte beboere i mottak i den nærmeste tiden.

SPØRSMÅL NR. 2616

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 27. juni 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem en oversikt over hvor mange barn som venter på fosterhjem per juni 2025, og hvordan dette har utviklet seg siden regjeringen tiltrådte?

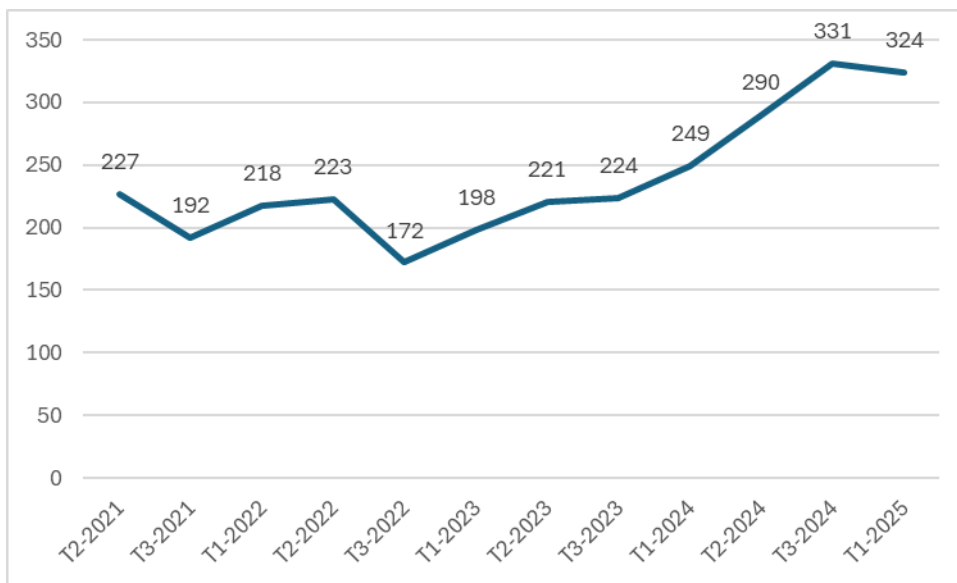
Svar:

Barne- og familiedepartementet får tertialvis rapportering om barn som venter på fosterhjem etter ønsket dato for innflytting. Per 30.4.2025 var det 324 barn som ventet på fosterhjem i Bufetats regioner. I tillegg kommer barn som venter på fosterhjem i Oslo kommune. Barne- og familieetaten i Oslo kommune oppgir i sin årsberetning

for 2024 at det var 21 barn som ventet på fosterhjem etter ønsket dato for innflytting ved utgangen av året. De fleste av barna som venter bor i et beredskapshjem, mens noen bor i et fosterhjem eller en institusjon de skal flytte fra, og noen bor hos foreldrene mens det prøves ut hjelpetiltak.

Regjeringen ser med stor bekymring på at det har vært en økning i antallet barn som venter på fosterhjem. Figuren under viser den tertialvise utviklingen i antallet barn som venter på fosterhjem i Bufetats regioner. Figuren viser at økningen skjedde i løpet av 2023 og 2024. Den siste rapporteringen tyder på at økningen nå har flattet ut, og at det har vært en marginal nedgang siden årsskiftet.

Figur. Barn som venter på fosterhjem etter ønsket dato for innflytting i Bufetats regioner, per tertial. Oslo er ikke medregnet.

Det er sannsynligvis en rekke faktorer som har bidratt til økningen. Mange kommuner strever med å sørge for tilstrekkelige rammer rundt fosterhjemmene, herunder støtte, oppfølging og økonomiske vilkår, som kan sikre stabilitet og forebygge brudd. Dyrtid og økte levekostnader kan også ha bidratt til at flere vegrer seg for å ta på seg et fosterhjemsoppdrag. I tillegg har dommene mot Norge i EMD bidratt til økt vekt på gjenforeningssmålet, og til større usikkerhet om tidshorisonten for et fosterhjemsoppdrag. Det er også indikasjoner på at flere av barna som trenger fosterhjem har en større og mer sammensatt problembelastning enn tidligere, noe som krever mer av hjemmet som skal ta dem imot.

Fosterhjemsmeldingen og kvalitetsløftet inneholder en rekke tiltak som skal bidra til bedre rammer og mer

stabilitet i fosterhjem. Fosterforeldre skal få bedre økonomiske vilkår, og mer beslutningsmyndighet i hverdagen. I tillegg skal andrelinjefunksjonen i Bufetat styrkes. Det skal blant annet etableres kompetansestøtteteam i alle regioner, som kan understøtte og supplere barnevernstjenestens arbeid ut fra de konkrete behovene til barnet og fosterhjemmet. Det er satt av 114 millioner kroner til disse tiltakene i statsbudsjettet. Tiltakene vil bidra til å avhjelpe situasjonen, etter hvert som de får tid til å virke.

SPØRSMÅL NR. 2617**Innlevert 21. juni 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 30. juni 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Mener statsråden det er riktig at millionbeløp i kommunikasjonstjenester og andre kostnader som ikke er nødvendig for å levere tjenesten som innbyggerne skal betale gjennom selvkost, eksempelvis til utforming av julepynt på nettsider og kommunikasjonsråd i forbindelse med en stand på en festival, skal belastes den enkelte innbygger i en kommune under dekke av selvkost for levering av vann- og avløpstjenester, og vil statsråden sørge for en presisering av hvordan selvkostprinsippet skal forstås og praktiseres i kommunene?

BEGRUNNELSE:

Romerikes Blad har gjennom flere saker avdekket og belyst Nedre Romerike vann- og avløpsselskap (NRVA) sin bruk av kommunikasjonstjenester fra selskapet Try Råd. I følge RB 1. juni d.å. har NRVA blitt fakturert for 9,8 millioner kroner for kommunikasjonstjenester, noe som ifølge avisen innebærer en overskridelse av det opprinnelige estimatet med over 390 prosent.

Blant utgiftene som RB dokumenterer i ovennevnte sak er design og budskap, prosjektledelse og møter og idéutvikling i forbindelse med stand på Byfesten i Lill-estrøm på til sammen 112 625 kr. Ståle Grinaker, avdelingsleder for utvikling i NRVA, forsvarer i RB 1. juni pengebruken bl.a. med at:

“Da vi skulle stå på Byfesten, så var det viktig for oss å ha et budskap.”

Etter dette fortsatte pengebruken videre, bl.a. ca. 75 000 kr. til en digital presentasjon og 80 000 til en animasjon på nettsidene til NRA. I løpet av avtalens første 22 måneder kom det i følge RB-saken 134 fakturaer til NRVA fra Try Råd, til en samlet sum på 9,8 mill. kroner.

Kjernen i selvkostprinsippet, som gjelder bl.a. renovasjon, vann og avløp, er at innbyggerne skal betale det investering og drift av tjenesten faktisk koster, verken mer eller mindre. I Selvkostforskriften § 2 heter det at:

“Selvkost er kostnadene som direkte og indirekte gjelder produksjonen av tjenesten som det skal betales gebyr for, og omfatter både faste og variable drifts- og kapitalkostnader. Kostnader som påløper uavhengig av tjenesten, skal ikke inngå i selvkost. Inntekter som knytter seg til kostnader som omfattes av selvkost, skal trekkes fra.”

En kommune eller et interkommunalt selskap kan ikke velte andre kostnader enn de som faktisk gjelder tjenesten over på innbyggerne under dekke av selvkost.

Med påkoblingsplikt har man som innbygger i kommunen ikke mulighet til å reservere seg mot tjenesten. Særskilt i en tid med stor kostnadsvekst i samfunnet, og store VA-investeringer som må foretas i kommunene fremover, er det ekstra viktig å ha fokus på mest mulig effektiv drift og at det kun er helt nødvendige kostnader som pålegges innbyggerne. Av samme årsak har Senterpartiet også vært opptatt av å kutte merverdiavgiften på VA-tjenester, noe som gjennomføres i disse dager, og vi går til valg på å kutte resten av avgiften i neste stortingsperiode.

Svar:

Avløpsrensing er viktig av flere grunner. Blant annet bidrar god rensing til å sikre helse og miljø, og til å ivareta naturen. Infrastruktur på avløpsområdet er et kommunalt ansvar, og forurenser betaler-prinsippet gjelder. Det betyr at vi som bruker avløpstjenestene må betale for disse.

Kommunale vann- og avløpsgebyr er regulert i vass- og avløpsanleggslova og forurensningsforskriften. Etter forurensningsforskriften skal vann- og avløpsgebyret ikke overstige kommunens «nødvendige kostnader» i henholdsvis vann- og avløpssektoren. I Miljødirektoratets veileder til forurensningsforskriften omtales «nødvendige kostnader» som kostnader som direkte eller indirekte har en normal sammenheng med en forsvarlig forretningsmessig drift av vann- og avløpssektoren.

Miljødirektoratet legger til grunn at kostnader brukt på kommunikasjonstjenester etter omstendighetene vil kunne utgjøre «nødvendige kostnader» etter forurensningsforskriften. Kommunikasjonstjenester vil derfor i utgangspunktet kunne inngå i selvkostgrunnlaget.

Den nærmere grensdragningen av hvilke kommunikasjonstjenester og påfølgende kostnader det vil være forsvarlig at den enkelte kommune pådrar seg i forbindelse med kommunikasjonsarbeid, må i første omgang gjøres av kommunen selv og kontrolleres av kommunerevisjonen i den enkelte kommune. Fordi avløpstjenestene finansieres gjennom selvkost, forventer jeg at kommunene gjør det de kan for å holde kostnadene nede. Det er viktig at de kostnadene som inkluderes er nødvendige for å ivareta det samfunnsansvaret kommunene har, og at offentligheten får nødvendig informasjon om avløpssektoren.

SPØRSMÅL NR. 2618**Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 26. juni 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Hvor mange nye barn har fått deltatt i gratis fritidsaktiviteter som følge av påplussingene på kap. 846/61?

BEGRUNNELSE:

Det bes om en oversikt per år fra 2021 og frem til sommeren 2025.

Svar:

Buudir anslår at 10 mill. kroner i økt bevilgning til Tilskudd til inkludering av barn og unge kan gi økt deltakelse for 12 000 barn. Anslaget er basert på rapporter fra tilskuddsmottakere for tilskuddsåret 2022, hvor direktoratet har sett på

tilskuddsbeløp og hvor mange barn og unge tilskuddsmottakerne har rapportert at de har nådd. Beregningene tar utgangspunkt i de aktivitetstypene som innebærer aktivitet for barn og unge. Ettersom de tre ordningene i 2021 hadde en annen innretning og målgruppe enn den nye tilskuddsordningen fra 2022, er det ikke mulig å anslå hvordan økningen fra 2021 til 2022 har påvirket barn og unges deltakelse. I tabellen nedenfor gis det en oversikt over hvor mange flere barn og unge Buudir anslår har fått delta i fritidsaktiviteter som følge av økt bevilgning på tilskuddsordningen i perioden 2022-2025. Oversikten omfatter også midlertidige bevilgningsøkninger på posten i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett og nysalderingen.

(tusen kroner)

År	Bevilgning til Tilskudd til inkludering av barn og unge	Bevilgningsøkning fra året før, inkludert prisjustering	Anslag, økning i antall barn deltakelse i fritids-aktivitet
2022	572 489	26 054*	Ikke mulig å anslå
2023	688 942	116 453	144 125
2024	758 299	69 537	83 229
2025	758 299	-	-

* Økningen i bevilgning i statsbudsjettet for 2022 var på 85 mill. i forhold til 2021 statsbudsjettet. Forskjell i oppgitt bevilgning skyldes RNB og nysaldering i 2021. Buudir anslår at bevilgningsøkningene på ordningen har bidratt til at 227 354 flere barn og unge har fått delta i frit-

idsaktiviteter. Mange av disse er gratis. Jeg vil understreke at dette er et grovt anslag som tar utgangspunkt i selvrapportering fra deltakere. Oslo Economics evaluerer hele tilskuddsordningen i perioden 2025-2026.

SPØRSMÅL NR. 2619**Innlevert 21. juni 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 7. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil helse- og omsorgsministeren sikre at 22,5 mill. NOK brukt i Finnmarkssykehuset på konsulenttjenester som det ikke er redegjort for i regnskapet er i samsvar med habilitets- og anskaffelsesregelverket, hvordan vil statsråden følge opp at helseforetak ikke prioriterer

dyre konsulenttjenester på bekostning av pasientnære tjenester slik tilfellet synes å være ved Finnmarkssykehuset, og vil statsråden ta initiativ til en ekstern og uavhengig gjennomgang av Finnmarkssykehusets ansettelse og konsulentinnkjøp?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Altaposten brukte Finnmarkssykehuset 31,9 millioner kroner på innleie av eksterne konsulenter i 2024. Av dette er det kun redegjort for 9,2 millioner til private legetjenester og 0,16 millioner til Helse Nord IKT. Hele 22,5 millioner kroner er ikke forklart i årsregnskapet.

Det er samtidig verdt å merke seg at det er svært vanskelig for media og offentligheten å få innsyn i denne pengebruken. Lokalavisa Altaposten opplyser at det tok minst to måneder å få innsyn i saken, på tross av at Finnmarkssykehuset er en del av det offentlige helsevesenet og underlagt samme regelverk om offentlighet og innsyn som offentlig sektor ellers.

Saken reiser også alvorlige spørsmål om habilitet. Den nåværende medisinske direktøren ble leid inn til stillingen mens han samtidig eide konsultentselskapet sitt. Kort tid etter fikk dette selskapet omfattende konsulentoppdrag for Finnmarkssykehuset – og ifølge Altaposten er medisinsk direktør i Finnmarkssykehuset fortsatt registrert som eier av selskapet. Samtidig kommer det frem at direktøren i Finnmarkssykehuset tidligere har hatt et arbeidsforhold med vedkommende ved minst to anledninger. Dette gir grunnlag for å stille spørsmål ved habilitet, uheldige bindinger og mulige brudd på regelverket for offentlige anskaffelser.

Det er samtidig verdt å merke seg at helseforetaket ifølge Altaposten ikke stiller til intervju, og heller ikke svarer skriftlig på spørsmål fra media.

Dette skjer samtidig som Finnmarkssykehuset kutter minst 13 årsverk i sentrale kliniske avdelinger – blant annet ved intensiv, akuttmottak, barneavdeling, føde/gynekologi, medisinsk sengepost og kirurgi/ortopedi.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at helseforetakene har et ansvar for å sikre at anskaffelser av varer og tjenester skjer i tråd med regelverket for offentlige anskaffelser, og at vurderinger av habilitet gjøres når det er nødvendig. Samtidig må en også anerkjenne at ledelsen i helseforetak må ha et handlingsrom for å hente inn ekstern kompetanse når det vurderes å være behov for det.

Bruken av ekstern bistand de siste årene i Finnmarkssykehuset HF må ifølge Helse Nord RHF sees i lys av at de både har gjennomført et stort byggeprosjekt i Hammerfest og at de står i en nødvendig omstillingsprosess. Helseforetaket har, som godt kjent i regionen, hatt en betydelig økning i antall ansatte de siste årene, uten tilsvarende befolkningsvekst, og reorganiseringen har som mål å sikre en bærekraftig drift på lengre sikt innenfor de økonomiske rammene som er bevilget.

Helse Nord RHF har opplyst at styret i Finnmarkssykehuset HF har bedt administrerende direktør påse at reorganiseringsprosessen gjennomføres med res-

surser med lang erfaring fra endringsledelse. Sykehuset har ikke hatt egne ressurser med denne typen kompetanse og det tar samtidig lang tid å bygge opp slik kompetanse internt. I tråd med styrets krav, har man derfor valgt å leie inn tjenester både under planlegging og gjennomføring av prosessen.

Helse Nord RHF har videre orientert departementet om at det ikke er riktig at «det ikke er redegjort for» bruken av konsulenttjenester i regnskapet. De opplyser videre at spørsmålsstiller henviser til opplysninger i årsoppgjør på kontogruppenivå. Regnskapet er revidert av ekstern revisor, uten merknader.

Helse Nord RHF opplyser at utgiftsførte kostnader til konsulenthjelp økte fra 13,7 MNOK i 2023 til 31,9 MNOK i 2024, og at innleide legetjenester utgjorde henholdsvis 5,2 og 9,2 MNOK i de to årene. Kostnader knyttet til KPMG var 7,7 MNOK i 2024, og er hittil i år summert til 5,9 MNOK.

Det opplyses videre at differansen på 22,7 MNOK består av kostnader knyttet til ca. 120 ulike leverandører, hvorav 6 leverandører med et beløp på over 1 MNOK – til sammen 12 MNOK. Helse Nord RHF opplyser også at tjenestekjøp mellom 0,1 og 1,3 MNOK gjøres etter forskrift om offentlige anskaffelser (FOA) del 1 kap. 7, mens tjenestekjøp over 1,3 MNOK gjennomføres i tråd med FOA §§ 8-1 til 11-2 (Del II) og §§ 12-1 til 29-2 (del III).

Avslutningsvis så vil jeg nevne at man fra Helse Nord RHF sin side regner med at man i løpet av 2025/2026 forventer at en stor del av reorganiseringen er gjennomført, og følgelig at behovet for å leie inn konsulenter blir mindre i årene fremover.

SPØRSMÅL NR. 2620**Innlevert 22. juni 2025 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik****Besvart 30. juni 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å utforme en forpliktende plan for å innføre et generelt forbud mot overvåkningsbasert markedsføring?

BEGRUNNELSE:

Vi bruker i dag digitale verktøy til nærmest alle livets formål. Informasjon om hvordan vi handler og samhandler, altså data, blir gjennom bruk av disse verktøyene i utstrakt grad kartlagt og sporet av teknologiselskaper for å selge reklame tilbake til oss. Innsamlingen og sammenstillingen av informasjon om oss bryter ikke bare med vår rett til privatliv, men gjør oss sårbare for manipulasjon, diskriminering og svindel.

Flere internasjonale medier har denne uken skrevet om en rapport fra Cambridge University, som ser på risikoene ved at menstruasjonsdata samles inn, analyseres og selges gjennom bruk av kommersielle menstruasjonsapper. Rapporten beskriver disse appene som en "gullgruve" for forbrukerprofilering og innsamling av informasjon. Slik data kan fortelle svært mye om den som oppgir den, fra helsedata, kjønnsidentitet, sosiale vaner, reproduktivt potensiale og planer osv. I rapporten advares det mot alvorlige konsekvenser ved bruk av slike apper, herunder at opplysningene kan brukes til overvåkning og kontroll over reproduktive valg og helse, til diskriminering i jobbsøkerprosesser og innen helseforsikring, vold i nære relasjoner mv.

I forbindelse med implementering av forordningen om digitale tjenester (DSA) i Norge kommer det et begrenset forbud mot overvåkningsbasert markedsføring for barn opp til 18 år og bruk av sensitive personopplysninger. I brev til digitaliseringsministeren av 19.06.25 hvor en rekke organisasjoner og fagpersoner, herunder redd barna, likestillings- og diskrimineringsombudet, forbrukerrådet, Unicef mv. krever utfasing av overvåkningsbasert markedsføring, fremgår det at disse mener at barn beskyttes best gjennom generelt forbud.

Stortinget ba i vedtak 196 i Innst. 100 S (2022-2023) regjeringen om å vurdere konsekvenser ved et norsk forbud mot reklame som er basert på masseinnsamling av personopplysninger, sporing og profilering av enkeltpersoner på digitale plattformer.

Også et flertall i Personvernkommisjonen anbefaler at det utredes hvorvidt et generelt forbud mot atferdsbasert markedsføring er nødvendig for å beskytte norske og europeiske forbrukere.

Svar:

Utfordringer knyttet til kjøp og salg av personopplysninger som grunnlag for adferdsbasert markedsføring er en problemstilling regjeringen tar på største alvor. Det er bred enighet om at omfattende innsamling og bruk av personopplysninger til kommersielle formål kan utfordre både personvernet og tilliten til digitale tjenester. Dette gjelder særlig når det er snakk om sensitive opplysninger, slik som helsedata, og når barn og unge er målgruppen. Vi kan ikke akseptere at befolkningens sårbarhet utnyttes kommersielt, eller at hatprat, desinformasjon og polarisering muliggjøres av tek-selskapene.

Jeg sender om kort tid på høring et lovforslag om gjennomføringen av forordningen om digitale tjenester (Digital Services Act – DSA) i norsk rett. Lovforslaget vil inneholde et generelt forbud mot adferdsbasert markedsføring rettet mot barn. Gjennomføring av DSA i norsk rett vil også bety at vi innfører et forbud mot atferdsbasert markedsføring basert på sensitive personopplysninger. Dette er viktige steg i riktig retning. Samtidig må vi erkjenne at det er svært vanskelig å forstå omfanget av innsamling av personopplysninger på nett og hvordan opplysningene kan brukes til å målrette budskap på måter som kan ha negative konsekvenser både for enkeltpersoner og for samfunnet. Derfor kan det være behov for å vurdere om vi trenger flere tiltak for å sikre et tilstrekkelig vern – også for voksne.

Representanten Thorsvik viser i spørsmålet sitt til anmodningsvedtak 196 i Innst. 100 S (2022–2023), hvor regjeringen ble bedt om å vurdere konsekvensene av et norsk forbud mot reklame basert på masseinnsamling av personopplysninger, sporing og profilering. Hun viser også til brevet 19. juni 2025 fra en rekke organisasjoner og fagpersoner, blant annet Redd Barna, Forbrukerrådet, Unicef og Likestillings- og diskrimineringsombudet, hvor det tas til orde for en utfasing av adferdsbasert markedsføring. Jeg deler bekymringen for hvordan dagens digitale forretningsmodeller kan påvirke og manipulere brukerne, og dermed svekke samfunnets tillit til digitale tjenester. Jeg vil derfor ta disse innspillene med meg i det videre arbeidet med å vurdere behovet for ytterligere tiltak for å beskytte brukere på digitale plattformer.

Regjeringen ønsker et digitalt samfunn som både fremmer innovasjon og blant annet ivaretar personvernet. Vi vil fortsette å arbeide systematisk og kunnskapsbasert med denne problemstillingen, i tett dialog med relevante aktører og fagmiljøer.

SPØRSMÅL NR. 2621**Innlevert 22. juni 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 26. juni 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

I Regjeringens klimamelding og annen korrespondanse, så er det vanskelig å finne faktiske tall for kostnader ved klimatiltak, og det å nå klimamålene. Det fremheves at det trolig vil være langt dyrere å ikke nå klimamålene.

Kan statsråden avklare hvor store kostnadene vil være hvis Norge ikke når klimamålene, hva disse kostnadene består av, samt hvor stor kostnadene vil være for å nå klimamålene - så presist som mulig?

BEGRUNNELSE:

I et svarbrev fra KLD datert 16. mai 2025 stiller EMK spørsmål om hvilken kostnad, tiltak og omstillingskostnader som er lagt til grunn for anslaget på mellom 10 og 21 mrd. i en femårsperiode jf. Prop. 129 L.

Politikken for å oppfylle 2035 målet vil måtte videre utredes, skrives videre. Svaret fra statsråden er ikke tilfredsstillende og lyder som følger:

“Det er ikke beregnet samlede samfunnsøkonomiske kostnader ved utslippsreduksjonene som er lagt til grunn i framskrivingene eller for regjeringens klimaplan. Tiltakskostnader er blant informasjonen som regjeringen tar med seg i vurderingen av ny politikk. Det vil koste å omstille seg og bli et lavutslippssamfunn, men det vil trolig være langt dyrere å ikke gjøre det. Klimapolitikken vil medføre kostnader for samfunnet, men det er krevende å beregne nøyaktige kostnader. Mange kostnader skjer langt inn i fremtiden og er vanskelig å tallfeste.”

Statsråden henviser i samme brev flere ganger til rapporten Norwegian abatement targets for 2035 (SSB 2024) ifm. kostnadsspørsmål.

I St. 25 skrives også følgende:

“Kostnader og nytte for Norge ved å nå et utslippsmål er usikre og er avhengige av politikk og teknologutvikling globalt. Å nå klimamålet for 2035 vil innebære kostnader for samfunnet som helhet og de enkelte aktørene.”

Svar:

Det kommer fram av FNs klimapanelers sjettede hovedrapport at de globale kostnadene ved å redusere utslippene i tråd med Parisavtalens temperaturmål trolig vil være lavere enn kostnadene for verden ved ikke å redusere utslippene. Ekstremvær medfører ny risiko og kostnader, og globalt kan klimakrisens konsekvenser føre til økt uro og migrasjon, samt øke knappheten på vann, mat og andre ressurser. Hyppigere og mer langvarige ekstreme hendelser, blant annet styrtregn og hetebølger, fører til tørke, flom og skogbranner. Det truer liv, helse og matsikkerhet,

ødelegger kritisk infrastruktur, sender folk på flukt fra hjemmene sine og forsterker og forverrer underliggende årsaker til konflikter. Det er likevel ikke mulig å gi et presist kostnadsestimat for hvilke kostnader som vil komme av at vi ikke når klimamålene. Det kommer blant annet an på hvor stor den globale oppvarmingen vil bli.

For å oppnå målet om å redusere utslippene med minst 70–75 prosent i 2035, sammenlignet med utslippsnivået i 1990, er merkostnaden utover fremskrivingene som følge av vedtatt politikk og Klimastatus og -plan for 2025 og godskrivning av Norges deltakelse i EUs kvotesystem anslått til å være mellom 10 og 21 mrd. kroner samlet for femårsperioden. Politikken for å oppfylle 2035-målet vil måtte utredes og besluttes på vanlig måte framover. Valg av tiltak og virkemidler av denne og fremtidige regjeringer vil ha stor innvirkning på kostnaden knyttet til måloppnåelse. Konkrete analyser av de økonomiske og administrative konsekvensene ved ny politikk presenteres på ordinær måte når de enkelte sakene fremmes for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 2622**Innlevert 22. juni 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 3. juli 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Klimamålet på 70-75 % utslippskutt innen 2035 er vedtatt av regjeringen, med støtte fra H og V.

Kan statsråden avklare hvor stor den direkte økningen i kraftforbruket for å nå klimamålene forventes å bli, samt den direkte økningen i nettinvesteringer for å nå klimamålene?

BEGRUNNELSE:

Klimatiltak krever mer kraft og nett. Kostnadene ved klimamålene virker å være i det blå, men som et minimum forventer jeg prognoser på nytt kraftbehov og nettinvesteringer.

Det er interessant å få vite hvilke tall regjeringen operer med her.

Svar:

Stortinget har vedtatt endringer i klimaloven om klimamål for 2035, jf. Lovvedtak 123 (2024-2025). Målet skal være at klimagassutslippene i 2035 reduseres med minst 70-75 pst. fra utslippsnivået i referanseåret 1990. I tillegg vedtok Stortinget å be regjeringen:

- planlegge for at det lovbestemte klimamålet for 2035 skal nås med utslippskutt i Norge og i samarbeid med EU, og komme tilbake til Stortinget i løpet av 2026 med forslag til hvordan dette kan sikres
- vurdere konsekvensene dersom EU vedtar et annet klimamål enn Norge og komme tilbake til Stortinget med en anbefaling om hvordan det følges opp.

I Meld. St. 25 (2024-2025) Klimamelding 2025 – på vei mot lavutslippssamfunnet, legger regjeringen rammene for klimapolitikken mot 2035. Regjeringen er nå i gang med å vurdere hvordan Stortingets vedtak om klimamålet for 2035 og rammene for klimapolitikken best følges opp. Oppfølgingen vil skje innenfor de rammer som Stortingets vedtak fastsetter og som viser til at klimamålet skal planlegges nådd gjennom utslippsreduksjoner i Norge og i samarbeid med EU. Blant annet hensynet til konsekvenser for kraftsystemet blir viktig i den videre utviklingen.

Virkningen på kraftsystemet av å nå et klimamål om minst 70-75 pst. utslippskutt innen 2035, avhenger av hvilke tiltak som gjennomføres. Behovet for kraft varierer avhengig av type tiltak og har også ulike konsekvenser for effektuttak i enkeltregioner, og for det samlede kraftforbruket over året. Noen tiltak som omstilling i industri og

elektrifisering av hele tungtrafikkflåten, er mer kraftintensive. I tillegg er fleksibilitet i forbruk en sentral faktor for hvordan omstillingen påvirker kraftsystemet.

For å få bedre forståelse for virkningen av klimatiltak på kraftsystemet gjennomførte NVE i 2024 forenklede scenarioanalyser av hvordan ulike forutsetninger om klimatiltak kan påvirke kraftforbruk, kraftbalanse og kraftpriser. NVEs første forenklede analyser illustrerer én mulig utviklingsbane for utslippskutt med tiltakene som er lagt til grunn i analysen. Analysene baserer seg på, og supplerer, kunnskapsgrunnlaget utarbeidet av Miljødirektoratet og presentert i Klimatiltak i Norge: Kunnskapsgrunnlag 2024. I rapporten til Miljødirektoratet blir det gjort en analyse av mulige klimatiltak i alle sektorer, som blant inkluderer beregninger på utslippsreduksjoner og anslag på kostnad per tonn, samt andre virkninger av tiltakene.

Siden fjorårets analyse har NVE oppdatert sine langsiktige kraftmarkedsanalyser. I NVEs Langsiktige kraftmarkedsanalyse for 2025 som ble publisert i juni forventer NVE et kraftoverskudd på 7 TWh i 2030, og at dette deretter styrkes til et overskudd på 19 TWh i 2040 og 15 TWh i 2050. Forbruksanslagene gjennom perioden er nedjustert som følge av utsettelse og kanselleringer av stort kraftforbruk, spesielt produksjon av hydrogen og batterifabrikker.

NVE arbeider med nye og oppdaterte scenarioanalyser som skal publiseres til høsten. Med oppdatert kunnskapsgrunnlag vil det gi bedre kunnskap om hvordan ulike klimatiltak vil virke inn på kraftsystemet og kraftbalansen. Økt eller nytt kraftuttak forutsetter også nettilgang. Analysene til NVE har så langt hatt en forenklet representasjon av kraftnettet. Konsekvensene for overføringsnettet vil være et av temaene det skal arbeides videre med i forbindelse med det videre scenarioarbeidet om klimatiltak.

Antakelser om hvilke konkrete tiltak som vil bli gjennomført og hvor stor del av klimakuttene som vil bli tatt i Norge er avgjørende når en anslår virkningen på kraftsystemet av å nå det nye klimamålet. Virkninger på kraftsystem og behov for nettinvesteringer vil være relevante hensyn å ha med i vurderingen når det tas stilling til hvordan klimamålet skal følges opp.

SPØRSMÅL NR. 2623

Innlevert 19. juni 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 27. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden gie ei oversikt over antatt utestående beløp som ikkje er betalt inn frå utalandske kjøretøy i bompengeprojekt, splitta opp i dei enkelte prosjekt i kroner og prosent sidan august 2022 og fram til i dag?

GRUNNGJEVING:

Viser til svar gitt Aleksander Stokkebø datert 27.05.25, der det kjem fram eit samla beløp på utestående bompengeplasseringer i 2023 var på omlag140 mill. Det er av interesse å få ei betre oversikt over dette, frå august 2022 til antatt sum om ein set kutt august 2025, som er tidspunktet vi forventer ein kan starte innkreving med godkjend EETS-regelverk. Ber om at estimata blir fordelt pr prosjekt.

Svar:

Eg har tatt kontakt med Statens vegvesen for å få ein oversikt over utanlandske kjøretøy i bompengeprojekt, opdelt i dei enkelte prosjekta med beløp og prosentdel frå august 2022 og fram til i dag. Statens vegvesen opplyser at desse talla ikkje er ein del av standarrapportertinga frå bompengeselskapa. Det er difor ikkje mogleg å svare på dette med det detaljnivået som blir etterspurt innanfor tidsfristen.

Nedenfor er ein oversikt over tapte passeringssinntekter frå kjøretøy registrert i utlandet for 2024, spesifisert pr. bompengeselskap. Dette svarer til dei 140 mill. kr i 2023 som nemnd i grunngjevinga frå representanten.

Totalt for dei fem bompengeselskapa utgjorde dette eit tap på 117 mill. kr i 2024, og fordelte seg på dei ulike bompengeselskapa slik det er oppgitt i tabellen. I tillegg er tap av passeringssinntekter frå utanlandske kjøretøy som del av totale passeringssinntekter i 2024 for det enkelte selskapet inkludert i tabellen:

2024

	Tapt passeringssinntekt	Del av passeringssinntekt
Bompengeselskap Nord	4 mill. kr	0,5 %
Ferde	30 mill. kr	0,7 %
Fjellinjen	43 mill. kr	0,9 %
Vegamot	12 mill. kr	0,6 %
Vegfinans	28 mill. kr	0,8 %

Bompengeselskapa rapporterer at betalingsgraden, det vil si delen innbetalte bompengar av det som er fakturert for kjøretøy registrert i utlandet utan avtale, ligg gjennomsnittleg på i overkant av 60 pst. i 2024. Dette skuldast i stor grad manglande tilgang til kjøretøyregister i enkelte europeiske land, mellom anna Tyskland, og er ei auke frå rundt 50 pst. dei føregåande åra. Eg sikra at det blei tilgang til kjøretøyregisteret i Nederland i 2024, og også at bompengeselskapa frå 1. mai 2025 får rett til å kreve inn eit gebyr for søk etter eigaropplysningar i ‘opne’ utanlandske kjøretøyregister (altså dei som krev slikt gebyr).

Iverksetjing av EETS-direktivet og tilgang til meldingssystemet EUCARIS, vil bidra til å identifisere utanlandske bilistar frå heile EU-/EØS-området og dermed auke betalingsgraden ytterlegare.

Tabellen skil ikkje på takstgruppe 1 og 2, men dette er i hovudsak knytt til takstgruppe 1 (lette kjøretøy/personbiler) siden det er eit krav om at alle tyngre kjøretøy

i takstgruppe 2, som blir brukt i næringsverksemd, må ha brikke og brukaravtale. Utanlandske kjøretøy i takstgruppe 2 utan slik brukaravtale, utgjør ein svært liten del av dei totale passeringane (om lag 0,02 prosent av dei totale passeringane på landsbasis i 2023 i henhold til Statens vegvesen si rapportering Bompengennevninga i 2023).

Eg vil peike på at tala for 2024 er basert på rapporterte tal frå bompengeselskapa som enno ikkje er gjennomgått av Statens vegvesen. Eg tek difor atterhald om at det kan skje justeringar når endelege tal om bompengennevninga i 2024 ligg føre rundt månadsskiftet august/september i år og når meldingssystemet EUCARIS kan nyttast til å identifisere utanlandske bilistar frå heile EU-/EØS-området.

Eg har forventningar til at bompengeselskapa vil gjere det dei kan for å inndrive ubetalte bompengekrav som ikkje er forelda.

SPØRSMÅL NR. 2624**Innlevert 19. juni 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 27. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at planmidler er inkludert i oversikten over IC-utbyggingen, og presisere om moms er utelatt, samt gjera greie for kvifor ikkje Holm-Nykirke og Farriseiede-Porsgrunn ikkje er med i oversikten?

GRUNNGJEVING:

Viser til statsråden sitt svar til underteikna, dykkar referanse 25/3229, og ønsker med mitt spørsmål å få noko utfyllande informasjon.

Svar:

Planleggingsmidlar er inkluderte i beløpa, men ikkje meirverdiavgift (moms). Bane NOR har frådragsrett for meirverdiavgift, slik at avgifta ikkje inngår i prosjektkostnadene. Holm-Nykirke og Farriseidet-Porsgrunn er ikkje med i oversikta då dei ikkje inngjekk i KVVU for InterCity-strekningane, ref. oppdragsbrev for KVVU InterCity frå SD til Jernbaneverket i 2011. Holm-Nykirke og Farriseidet-Porsgrunn hadde fått investeringsavgjerd i Stortinget før dette, og var betrakta som bundne prosjekt.

SPØRSMÅL NR. 2625**Innlevert 19. juni 2025 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 27. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjør at par som venter et barn med sykdom eller kromosomvariasjoner skal slippe å møte ulike spesialister hver eneste gang de er på kontroll på sykehus?

BEGRUNNELSE:

Å vente et barn med sykdom eller kromosomvariasjon gir ofte utrygghet og mange spørsmål og bekymringer. Når kvinner med sin partner i tillegg møter ulike spesialister hver eneste gang de er på kontroll. Da får de også ulike svar, ulik vektlegging, ulike prognoser, som igjen skaper nye spørsmål og stor utrygghet. Det å møte samme helsepersonell skaper trygghet, relasjon og ivaretagelse.

Svar:

For å besvare representantens spørsmål om oppfølging av gravide hvor det er mistanke om alvorlig sykdom eller kromosomavvik hos fosteret, har departementet innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF. Helse Sør-Øst RHF har så innhentet opplysninger fra Oslo universitetssykehus HF, som ivaretar fostermedisinsk og genetisk oppføl-

ing av de fleste gravide i regionen hvor det er mistanke om alvorlige avvik i fosterlivet.

Helse Sør-Øst RHF sier følgende i sitt svar til departementet:

«Ved oppfølging av gravide par som venter barn med alvorlig sykdom eller kromosomavvik, tilstrebes kontinuitet i behandelende helsepersonell så langt det er praktisk og faglig mulig. I tilfeller der dette ikke kan ivaretas, sørges det for tett samarbeid mellom involverte spesialister.

Alle konsultasjoner dokumenteres i en felles elektronisk pasientjournal, og oppfølgingen skjer i tråd med nasjonale retningslinjer og avdelingens interne prosedyrer. Dette legger til rette for en helhetlig, samordnet og konsistent informasjon, og motvirker risikoen for motstridende vurderinger. Målet er å gi pasientene god medisinsk oppfølging og faglig forankret støtte i en særlig sårbar livssituasjon.

De aller fleste gravide med påvist eller mistenkt fosteravvik i Helse Sør-Øst henvises til Oslo universitetssykehus HF. Enkelte mindre alvorlige fosteravvik følges opp ved lokalsykehusene».

Jeg er enig med representanten Bollestad i at kontinuitet er viktig for å gi god informasjon og støtte til familier i en sårbar situasjon. I slike situasjoner kan det oppstå misforståelser eller feil tolking av informasjonen

fagpersoner gir. God og konsistent informasjon gjennom flere konsultasjoner er viktig for å forstå medisinske fakta, arvelige faktorer, gjentakelsesrisiko og valgmuligheter, slik at familien kan ta informerte beslutninger om sin helse og livssituasjon.

Jeg er trygg på at sykehusene legger til rette for gode rutiner i oppfølgingen av familier med behov for in-

formasjon og psykososial oppfølging. Informasjonen fra Oslo universitetssykehus viser bevissthet om kontinuitet, tett samarbeid mellom ulike spesialister, samt relevant og nødvendig journaldokumentasjon som verktøy for å sikre god og forsvarlig helsehjelp og unngå uklarhet i informasjonen som gis.

SPØRSMÅL NR. 2626

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 2. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre med den svært økonomisk krevende situasjonen som er i Møre og Romsdal, som går utover både ansatte og pasienter?

BEGRUNNELSE:

Helse Midt overstyrte Helse Møre og Romsdal og innførte Helseplattformen til store både økonomiske og menneskelige kostnader.

Nytt sykehus er bygd i en svært dyr tid, som har gitt høye kostnader.

Statsråden har selv ved flere anledninger sagt at man i Norsk Helsevesen vil mangle folk og ikke penger, mens i Møre og Romsdal mangler man penger og en skal redusere antall ansatte. Man kan da kanskje fort komme i en situasjon hvor man mangler både penger og folk, og det er pasientene som må betale den største prisen.

Svar:

Stortingsrepresentant Bollestad har rett i at Helse Møre og Romsdal HF er i en krevende økonomisk situasjon. Departementet har innhentet informasjon fra Helse Midt-Norge RHF i forbindelse med dette spørsmålet. De opplyser at Helse Møre og Romsdal HF hadde et underskudd i 2024 på 553,6 millioner kroner. Helseforetaket forventer i 2025 et underskudd på rundt 470 millioner kroner.

I 2012 besluttet Helse Midt-Norge RHF at det gamle journalsystemet sykehusene i Midt-Norge brukte måtte byttes ut, og det ble i 2019 anskaffet et nytt journal- og pasientadministrativt system for hele regionen. Helseplattformen erstattet en lang rekke enkeltstående IT-systemer i sykehusene. I forbindelse med innføringen av journalsystemet var det nødvendig å øke bemannin-

gen og redusere aktiviteten i sykehusene. Helse Møre og Romsdal HF innførte Helseplattformen i april 2024.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at det ikke er slik at den økonomiske situasjonen i Helse Møre og Romsdal HF alene kan tilskrives innføringen av det nye journalsystemet. Helse Midt-Norge RHF har gitt helseforetaket økte rammer på 263 millioner kroner i perioden 2020-2024 og en engangsstøtte på 170 millioner kroner (per 2024) for å kompensere for kostnader knyttet til innføringen av nytt journalsystem.

Et forhold som har påvirket Helse Møre og Romsdal HF sin økonomiske situasjon er bygging og innflytting i Sjukehuset Nordmøre og Romsdal, Hjelset. Funksjoner innen psykisk helsevern ble samlet og flyttet inn høsten 2024, og somatikk og akuttfunksjoner flyttet inn i april 2025. Det har vært drevet organisasjonsutvikling og opplæring i forkant av innflyttingen. Helse Midt-Norge RHF opplyser at våren 2025 ble aktiviteten i Helse Møre og Romsdal HF langt på vei normalisert, og innen somatikk leverte helseforetaket 2 prosent høyere aktivitet enn planlagt.

Det nye sykehuset på Hjelset, samt nybygg i Ålesund som skal stå ferdig i 2028, vil gi økte kapitalkostnader i årene som kommer. Det er en sentral faktor som bidrar til en krevende økonomi. Helse Midt-Norge RHF opplyser at et viktig premiss for de nye byggene er at de skal gi besparelser og behovsreduksjon i antall ansatte som følge av bedre og mer egnede arbeidsforhold og samling av akuttfunksjoner.

Antall brutto årsverk i helseforetaket økte med 9 prosent fra 4 884 årsverk i 2019 til 5 319 årsverk i 2024. I 2025 er antall årsverk som forutsatt noe synkende, og per mai 2025 var bemanningen 5 225 årsverk. Det forventes som angitt en ytterligere reduksjon av bemanningen som ledd i den planlagte gevinstrealiseringen knyttet til ibruk-

takelse av nye bygg. Sykefraværet er økt noe etter pandemien, men ikke mer enn det vi ser i andre helseforetak.

Helse Midt-Norge RHF har allerede vedtatt ekstra likviditetsstøtte til Helse Møre og Romsdal HF og er i dialog med helseforetaket for å legge en realistisk økonomisk langtidsplan for de kommende årene som skal gi forutsigbarhet, men også en bærekraftig økonomi for helseforetaket på sikt. Helse Midt-Norge RHF og Helse Møre og Romsdal HF har i oppgave å sørge for at innbyggere i Møre og Romsdal har et godt og likeverdig tilbud av spesi-

alisthelsetjenester, også med de tilpasninger og endringer som følger av nye sykehusbygg og investeringer.

Regjeringen har sørget for å styrke sykehusøkonomien de siste årene, blant annet gjennom særskilte ekstra bevilgninger i 2024 og ved å øke de økonomiske rammene til sykehusene i 2025. Det er viktig at Helse Møre og Romsdal HF nå kommer tilbake på et driftsnivå som er bærekraftig og tilpasset Stortingets bevilgning, og jeg legger til grunn at dette følges opp særskilt både i Helse Møre og Romsdal HF og i Helse Midt-Norge RHF.

SPØRSMÅL NR. 2627

Innlevert 21. juni 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 30. juni 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvordan jobber norske myndigheter med å hjelpe barn som er bortført til land som ikke har signert Haagkonvensjonen og hvordan følges familiene opp, og vil utenriksministeren sørge for at norske myndigheter bistår med alt de kan for å hjelpe denne konkrete norske jenten hjem til Norge?

BEGRUNNELSE:

Denne uken kunne vi lese den opprørende historien om en bestefar som kjemper for sitt bortførte barnebarn.

Den lille jenten er sterkt funksjonshemmet og har store omsorgs- og tilretteleggingsbehov.

Jenten er norsk statsborger og ble bortført til Indonesia i januar 2025. Dette skjedd utrolig nok samtidig som far har fullt foreldreansvar og moren er fradømt foreldreansvaret ikke bare en, men to ganger.

Jeg inviterte denne uken bestefaren til Stortinget for å høre mer om han og familien svært krevende situasjon og bekymring for jenten.

Det var en sterk samtale og jeg har stor forståelse for at en bestefar ønsker å gjøre alt for sitt bortførte barnebarn. Denne saken er i tillegg ekstra spesiell fordi jenten har store omsorgs- og oppfølgingsbehov som følge av sin helse situasjon. Det kan derfor også nevnes at det er sendt bekymringsmelding fra barnevernet til indonesiske myndigheter.

Tidsmomentet og langdryge prosesser gjør saken enda mer krevende da all tid jenten går glipp av viktig oppfølging og helsehjelp svekker henne.

Indonesia har ikke signert Haagkonvensjonen, noe som kan begrense norske myndigheter til å få hentet jenten tilbake til Norge. Indonesia har imidlertid signert barnekonvensjonen og Norge har diplomatiske forbindelser med landet for å nevne noe.

Jeg har stor forståelse for at bestefaren ber om hjelp fra norske myndigheter til å få barnebarnet hjem til Norge. Dette er en uholdbar situasjon og jeg tar det som en selvfølge at norske myndigheter bidrar alt de kan for å hjelpe jenten og familien.

Sak fra NRK: <https://www.nrk.no/norge/funksjonshemmet-jente-6-bortfort--hun-er-sterkt-svekket-1.17439873>

Svar:

Jeg har stor forståelse for at denne situasjonen er svært krevende, og for familiens bekymring rundt barnets alvorlige helsesituasjon. Jeg kan forsikre om at saker hvor barn er berørt er prioriterte saker for utenrikstjenesten, på samme måte som andre akutte og alvorlige saker der liv og helse står på spill.

I barnebortføringssaker til land Norge ikke har et konvensjonssamarbeid med, gis det konsulær bistand fra Utenriksdepartementet. Det er dessverre begrensninger for hva norske myndigheter kan gjøre på andre lands territorium, også når det handler om norske barn. Utenrikstjenesten må forholde seg til folkerettslige rammer og vertslandets regelverk, og kan ikke bistå i strid med dette. Norske myndigheter kan heller ikke gripe direkte inn i myndighetsutøvelsen i et annet land. Jeg har stor forståel-

se for at dette oppleves frustrerende for foreldre som har fått sitt barn bortført.

Det gjøres konkrete vurderinger i hver sak om hvilken bistand norske myndigheter har mulighet til å gi. I denne saken har norske myndigheter vært i dialog med indonesiske myndigheter på ulike stadier, og far har mottatt råd og veiledning fra utenrikstjenesten. Norges ambassadør til Indonesia har også tatt opp saken med den indonesiske utenriksministeren. Jeg vil understreke at utenrikstjenesten vil fortsette å gi konsulær bistand og holde kontakt med indonesiske myndigheter. Dessverre vil det ofte være sprik mellom forventningene til hva utenrikstjenesten kan gjøre i slike saker, og det vi faktisk har mulighet til å bistå med, jf. Meld. St. 18 (2024-2025).

Etter folkeretten er det myndighetene i det landet barnet oppholder seg som har ansvaret for å yte helsehjelp og for å følge opp bekymringer for barnets liv og helse. Norske myndigheter kan dessverre ikke bestemme hvilken helsehjelp andre lands myndigheter skal yte egne og utenlandske borgere.

Det er i utgangspunktet to måter å løse barnebortføringssaker til land Norge ikke har et konvensjonssamarbeid med. Den ene måten er at foreldrene kommer til en minnelig løsning seg imellom, og den andre er at den gjenværende forelderen anlegger sak i landet barnet er bortført til. Hvilket av disse to alternativene far ønsker å forfølge, er det han selv som må ta stilling til. Uavhengig av hvilket valg som tas, vil Utenrikstjenesten fortsette å yte konsulær bistand så langt det er mulig.

Dersom barnet har behov for et reisedokument for å returnere til Norge, vil utenrikstjenesten kunne bistå med dette i tråd med reglene i passloven.

Dersom barnet er meldt savnet internasjonalt og bortføreren er internasjonalt etterlyst, skal de bli stoppet dersom de forsøker å krysse landegrensene. Det er politiet som har ansvaret for eventuell strafferettslig forfølgelse i saker om internasjonal barnebortføring.

Utenriksministeren besvarte 10. mars 2025 på skriftlig spørsmål nr. 1442 fra Une Bastholm (MDG) i en barnebortføringssak til Brasil, hvor det også ble redegjort for utenrikstjenestens rammer i disse sakene.

SPØRSMÅL NR. 2628

Innlevert 23. juni 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 27. juni 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kan statsråden opplyse om Utenriksdepartementet har involvert seg, og hva departementet eventuelt har foretatt seg for å bistå i prosessen med å få den bortførte norske jenta hjem, og herunder om statsråden har hatt direkte kontakt med indonesiske myndigheter?

BEGRUNNELSE:

En norsk, alvorlig syk, fem år gammel jente ble bortført fra Norge til Indonesia for seks måneder siden. Hun har store funksjonsnedsettelse og trenger profesjonell assistanse i hverdagen. Ifølge jentas far mangler hun nødvendig helsehjelp i Indonesia, noe han opplyser til VG 06.06.2025. Det er ikke akseptabelt at en norsk jente har blitt bortført til et sted der hun ikke får nødvendig helsehjelp.

Indonesia har i motsetning til Norge ikke signert Haag-konvensjonen som omhandler hjemføring av bortførte barn. Dette gjør denne saken spesielt utfordrende. Men Indonesia har ratifisert FNs barnekonvensjon, som forplikter myndighetene til å sikre barnets beste.

Norsk diplomati bør finne løsninger for å få Aurora hjem. Saken må ikke ende opp i tidkrevende rettsaker i rettssystemet i Indonesia.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at denne situasjonen er svært krevende, og for familiens bekymring rundt barnets alvorlige helsesituasjon. Jeg kan forsikre om at saker hvor barn er berørt er prioriterte saker for utenrikstjenesten, på samme måte som andre akutte og alvorlige saker der liv og helse står på spill.

I barnebortføringssaker til land Norge ikke har et konvensjonssamarbeid med, gis det konsulær bistand fra Utenriksdepartementet. Det er dessverre begrensninger for hva norske myndigheter kan gjøre på andre lands territorium, også når det handler om norske barn. Utenrikstjenesten må forholde seg til folkerettslige rammer og vertslandets regelverk, og kan ikke bistå i strid med dette. Norske myndigheter kan heller ikke gripe direkte inn i myndighetsutøvelsen i et annet land. Jeg har stor forståelse

se for at dette oppleves frustrerende for foreldre som har fått sitt barn bortført.

Det gjøres konkrete vurderinger i hver sak om hvilken bistand norske myndigheter har mulighet til å gi. I denne saken har norske myndigheter vært i dialog med indonesiske myndigheter på ulike stadier, og far har mottatt råd og veiledning fra utenrikstjenesten. Norges ambassadør til Indonesia har også tatt opp saken med den indonesiske utenriksministeren. Jeg vil understreke at utenrikstjenesten vil fortsette å gi konsulær bistand og holde kontakt med indonesiske myndigheter.

Dessverre vil det ofte være sprik mellom forventningene til hva utenrikstjenesten kan gjøre i slike saker, og det vi faktisk har mulighet til å bistå med, jf. Meld. St. 18 (2024-2025). Grunnet taushetsplikten kan ikke utenrikstjenesten kommentere hvilken bistand som konkret gis.

Det er i utgangspunktet to måter å løse barnebortføringssaker til land Norge ikke har et konvensjonssamarbeid med. Den ene måten er at foreldrene kommer til en minnelig løsning seg imellom, og den andre er at den gjenværende forelderen anlegger sak i landet barnet er bortført til. Hvilket av disse to alternativene far ønsker å forfølge, er det han selv som må ta stilling til. Uavhengig av hvilket valg som tas, vil Utenrikstjenesten fortsette å yte konsulær bistand så langt det er mulig.

Det vises for øvrig til utenriksministerens svar på skriftlig spørsmål nr. 2627 fra Silje Hjemdal Frp datert 23.06.2025 om samme sak. Utenriksministeren besvarte 10. mars 2025 på skriftlig spørsmål nr. 1442 fra Une Bastholm (MDG) i en barnebortføringssak til Brasil, hvor det også ble redegjort for utenrikstjenestens rammer i disse sakene.

SPØRSMÅL NR. 2629

Innlevert 23. juni 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 26. juni 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hvordan ser statsråden for seg at Akershus skal klare å levere på fullføringsreformens intensjoner med stadig økende elevtall og lavere inntekter i statsbudsjettet?

BEGRUNNELSE:

I tråd med Stortingets vedtak om Fullføringsreform, samt vekst i nesten samtlige kommuner i Akershus, skal Akershus fylkeskommune tilby elevplass til nesten 600 flere elever fra høsten 2025. Akershus fylkeskommune fikk et nedtrekk i statlig tilskudd i statsbudsjettet 2025 på omtrent en kvart milliard kroner, som følge av utgiftsutjevningen som lå til grunn for budsjettet. Det er klart billigere og mindre plasskrevende å tilby studiespesialisering fremfor praktiske fag - både på grunn av klassestørrelse, men også på grunn av spesialrom mm. Akershus opplever økning i elevtall. De opplever plassmangel på sine videregående skoler. Den økonomiske situasjonen i fylkeskommunen gjør allikevel at man må vurdere å bygge ned studietilbud. At det blir krevende å bygge ut studieplasser på yrkesfag, selv om man har en målsetning om at flere skal velge yrkesfag. Og det er utfordrende å møte elevrettighetene i fullføringsreformen, med mangel på ressurser og plass.

Svar:

Retten til videregående opplæring frem til oppnådd studie- eller yrkeskompetanse (opplæringsloven § 5-1), trådte i kraft høsten 2024. Det er bevilget betydelige midler for å legge til rette for at fylkeskommunene skal oppfylle de nye rettighetene. Det øremerkede tilskuddet til fylkeskommunene for å finansiere fullføringsretten, som utgjør 320 mill. kroner i 2025, er i tråd med kostnadsanslaget for fullføringsretten. Dette tilskuddet er gitt til fylkeskommunene helt siden statsbudsjettet for 2020, slik at de har kunnet utvide tilbudet til flere personer før fullføringsretten trådte i kraft 1. august 2024. I Prop. 1 S (2023–2024) for Kunnskapsdepartementet ble det varslet at departementet tar sikte på å videreføre finansieringen av fullføringsretten som et øremerket tilskudd frem til 2026-budsjettet, for å gi fylkeskommunene forutsigbarhet. Rapporteringen fra fylkeskommunene på bruken av tilskuddsmidlene viser for øvrig betydelige ubrukte midler for enkelte av fylkeskommunene ved utgangen av både 2022, 2023 og 2024. Dette gjelder også Akershus fylkeskommune.

Kostnadsanslaget for fullføringsretten handler om at flere får rett til videregående opplæring, og er ikke knyttet til at fylkeskommunene skal gi opplæring til personer som allerede hadde rett til opplæring før fullføringsret-

ten trådte i kraft. Samtidig innebærer fullføringsretten ikke bare at flere får rett til opplæring, men at fylkeskommunene også i større grad må tilrettelegge opplæringen til den enkelte. Disse kostnadene er vanskelige å anslå. I statsbudsjettet for 2022 ble fylkeskommunene tilført 73,3 mill. kroner over rammetilskuddet til mer tilpasset og fleksibel opplæring. Disse midlene er videreført. Fylkeskommunene får i tillegg det øremerkede tilskuddet til å styrke formidlingen og kvalifiseringen til læreplasser, som i 2025 utgjør 479 mill. kroner. De øremerkede tilskuddene

kommer i tillegg til den ordinære rammefinansieringen til fylkeskommunene.

Flere andre sentrale tiltak i Fullføringsreformen er finansiert over rammetilskuddet til fylkeskommunene, som bl.a. retten til yrkesfaglig rekvalifisering. Videregående opplæring finansieres over rammetilskuddet til fylkeskommunene, kap. 572 på Kommunal- og distriktsdepartementets budsjett. Regjeringen har sørget for betydelig realvekst i de frie inntektene til både kommuner og fylkeskommuner i 2024 og 2025.

SPØRSMÅL NR. 2630

Innlevert 23. juni 2025 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 27. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden gi ein oversikt over kor stor del av dei innbetalte bompengar i 2024 som kjem frå høvevis: vegprosjekt frå før 1. oktober 2013, vegprosjekt mellom 1. oktober 2013 og til 1. oktober 2021, og vegprosjekt etter 1. oktober 2021?

GRUNNGJEVING:

Eg ber statsråden halde bypakkane utanfor. Det avgjerande for tidfesting av prosjekta er dato bompengevedtaket har gått i statsråd.

Dersom det er mogleg å gi tilsvarande oversikt basert på prognosar for 2025 er det og ynskjeleg.

Svar:

I 2024 var passeringssinntektene i alle bompengeprojekt på totalt 15,5 mrd. kr, og 5,7 mrd. kr av desse var knytte til vegprosjekt utanfor byområde. Strekningsvise prosjekt og vegpakker utanfor byområde er inkludert i denne summen for vegprosjekt. Følgjande bompengepakker i byområde er ikkje inkluderte: Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 2/3, Vegpakke Harstad, Førdepakken, Haugalandspakken, Bypakke Grenland, Bypakke Bodø, Bypakke Tenk Tromsø, Bypakke Ålesund, Bypakke Nedre Glomma fase 2, Miljøpakke Trondheim, Bypakke Nord-Jæren, Bypakke Bergen og Oslopakke 3.

Tabellen nedanfor viser korleis passeringssinntektene i 2024 for vegprosjekta fordelte seg etter når prosjekta blei lagt fram i statsråd. I tillegg er tilsvarande fordeling for inntektsprognosane i 2025 oppgjeven.

	2024	2025 (prognose)
Før 1. oktober 2013	51,7 %	49,3 %
1. oktober 2013-1. oktober 2021	47,9 %	50,4 %
Etter 1. oktober 2021	0,4 %	0,4 %

For enkelte av vegpakkene har det blitt vedteke reviderte eller utvida finansieringsopplegg. For desse er det tatt utgangspunkt i den datoen pakken opphavleg blei fremja i statsråd, og ikkje det reviderte opplegget. For strekningsvise prosjekt som sjåast på samla sett når det gjeld innkrevjing av bompengar, er det teke utgangspunkt i datoen for den første stortingsproposisjonen.

Eg gjer merksam på at denne informasjonen er basert på rapporterte tal frå bompengeselskapa som enno

ikkje er kvalitetssikra av Statens vegvesen. Eg tek difor atterhald om at det kan skje justeringar når endelege tal om bompengeinnkrevjinga i 2024 ligg føre rundt månadsskiftet august/september i år.

Det er fleire prosjekt som er vedtekne etter 2013 kor bompengeinnkrevjinga enno ikkje har starta opp, samstundes som det og finst prosjekt i desse periodane som allereie har avslutta innkrevjinga.

SPØRSMÅL NR. 2631**Innlevert 23. juni 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 1. juli 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Når og hvordan vil statsråden følge opp vedtaket om merking av norskprodusert drikke?

BEGRUNNELSE:

Bryggeribransjen i Norge er en gammel og tradisjonsrik industri som representerer lokale industriarbeidsplasser mange steder i landet, og jobber for å være en trygg arbeidsplass. Et eksempel på en slik virksomhet er Aass bryggeri i Drammen. Næringskomiteen har nylig vedtatt et forslag som styrker merkingen av norskproduserte drikkevarer, særlig når det gjelder opprinnelsesmerking, med formål om å bidra til å styrke norske produsenter og gi forbrukerne bedre informasjon.

Svar:

Jeg antar at vedtaket, som det vises til, er Stortingets vedtak om «Endringer i statsbudsjettet 2025 under Landbruks- og matdepartementet (Jordbruksoppgjøret 2025)».

Her fremgår det i vedtak 1121 at

«Stortinget ber regjeringen innføre krav om opprinnelsesmerking av produkter slik at forbrukerne kan ta opplyste valg.»

Jeg antar også at noe av bakgrunnen for stortingsrepresentantens spørsmål er omtalen av frivillige merkeordninger i proposisjonen til jordbruksoppgjøret (Prop. 149 S (2024 –2025) om endringer i statsbudsjettet 2025) under punkt 3.3.3.10. Her omtales merkeordninger som fremhever opprinnelse, forvaltet av Stiftelsen Norsk mat.

En av disse merkeordningene er beskyttede betegnelser. Dette er en offentlig merkeordning som gir mulighet til å lovbeskytte produktbetegnelser på mat og drikke som har en spesiell geografisk tilhørighet, tradisjon eller særpreg. En beskyttet betegnelse innebærer juridisk vern mot etterligninger og kopiering av produktbetegnelsen. Når det gjelder drikkevarer er det i dag kun Sider frå Hardanger, Norsk Vodka og Norsk Akevitt som har beskyttet betegnelse. Det er mulig for flere produsenter å søke om beskyttet betegnelse for sine produkter. Dette kan kanskje være aktuelt for ølprodukter med lang historie og sterk geografisk identitet og tilknytning.

En annen merkeordning som omtales er opprinnelsesmerket Nyt Norge. Vilåårene for å bruke merket er at råvårene er norske, at det kan dokumenteres at råvåreprodusenten har fulgt norske regler og at produktet er produsert og pakket i Norge. Nyt Norge er i dag ganske

utbredt, men først og fremst for produkter hvor råvårene kommer fra landbruket. Ordningen er for eksempel ikke så utbredt for alle typer drikkevarer, blant annet på grunn av mangel på norske råvarer, slik som humle/malt/gjær. Bruken av Nyt Norge forutsetter også at råvåreprodusenten som brukes, benytter seg av Kvalitetssystem i landbruket (KSL). Systemet er et verktøy for internkontroll og kvalitetssikring utviklet for landbruksnåringen. Nyt Norge er dermed mest aktuell for den delen av bryggeribransjen som bruker råvarer fra landbruket. Det er derfor hovedsakelig drikkevarer, som eplemost og jus, som bruker Nyt Norge merket.

Gjennom EØS-avtalen plikter vi å følge det samme regelverket for merking av mat og drikke som gjelder i EU. Det er matinformasjonsforordningen som hovedsakelig regulerer merking, gjennomført i matinformasjonsforskriften. Dette regelverket er i hovedsak Helse- og omsorgsministerens ansvarsområde.

I utgangspunktet er det etter matinformasjonsforordningen frivillig å merke produkter med opprinnelse, men dersom manglende opplysninger om opprinnelse kan villedde forbrukeren, er det likevel obligatorisk å merke med slike opplysninger. For eksempel dersom annen informasjon på emballasjen antyder at produktet kommer fra et annet land, ved bruk av for eksempel bilder eller flagg. Det gjelder imidlertid også obligatorisk opprinnelsesmerking for noen få produkter, som ferskt kjøtt, fisk, honning, frisk frukt, bær, grønnsaker og poteter.

Matinformasjonsforordningen gir helt begrenset rom for å innføre nasjonale obligatoriske tilleggskrav om opprinnelsesmerking på andre produkter.

Til sist vil jeg nevne at bransjen har all mulighet til å merke sine produkter frivillig med opprinnelse fra Norge eller konkret opprinnelsessted. Det er det full anledning til å gjøre så lenge merkingen følger kravene i matinformasjonsforordningen.

SPØRSMÅL NR. 2632**Innlevert 23. juni 2025 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 1. juli 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Hvor store er forenklingene for næringslivet så langt i perioden?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har, etter at Stortinget vedtok det, satt et mål om å gjøre forenklinger for næringslivet tilsvarende 11 milliarder kroner i løpet av inneværende stortingsperiode (2021-2025).

Svar:

Jeg viser til vedlagte tabell for det siste estimerte gevinsttallet fra mai 2025. Der går det frem at det er 36 tiltak med besparelser på om lag 5,8 milliarder kroner.

Departementet gjennomgår nå alle tiltak og estimerer som er registrert med sikte på å offentliggjøre en rapport om forenklingsarbeidet for næringslivet for perioden 2021–2025. Etter planen vil rapporten foreligge i august i år. Status for tiltak og estimerer må avklares med ansvarlige departementer. Det vil derfor kunne bli noen endringer, både om hvilke tiltak som kommer med på den endelige listen og anslagene for forenklingsgevinster.

SPØRSMÅL NR. 2633**Innlevert 23. juni 2025 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 25. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Onsdag 18. juni fikk ICORN og Norsk PEN beskjed fra UDI om at kvoten for overføringsflyktninger nå er nesten full og at de ikke kan fremme flere saker. Dette betyr at ingen flere fribykunstnere, journalister, forfattere kan komme til en norsk friby i år.

Hva kan justisministeren gjøre for at byer som står klare for å gi flere forfulgte journalister og kunstnere vern kan få hjelpe flere?

BEGRUNNELSE:

Kvoten for overføringsflyktninger var i 2025 på 500 plasser. Av disse var 50 plasser 'åpne' dvs. at organisasjoner som Norsk PEN kan fremme saker for behandling hos UDI. Gjennom denne ordningen kommer fribykunstnere, -journalister og -forfattere inn til de nå 26 kommunene som er medlemmer av ICORN, og definerer seg som 'fribyer for forfulgte ytrere'.

I år kan det se ut som bare fire av disse kommunene kan videreføre sitt arbeid som fribyer på grunn av reduksjonen av den åpne kvoten.

Kommunenes fribyarbeid fremmer ytringsfrihet og arbeid lokalt for menneskerettigheter og demokrati, det løfter lokalt kulturliv, samtidig som det øker samarbeid på tvers om integrering.

Hittil i år har UDI innvilget innreiser for bare 3 fribykunstnere. En søknad er fremdeles til behandling. Med familiemedlemmer omfatter dette 14 personer. I tillegg til de fire kommunene som har invitert en ytrer som det er plass til på årets kvote, står åtte norske kommuner klare til å ta imot en fribykunstner, -journalist, -forfatter i år. Tre av disse kommunene har allerede invitert ny fribykunstner, og sakene var nesten klare til å fremmes på kvoten. Dette er personer med familie som har flyktet fra Afghanistan og Iran, og som har akutte beskyttelsesbehov i landene de har flyktet til.

I fjor innvilget UDI innreise for 11 fribykunstnere (31 personer) fra Irak, Afghanistan, Iran, Bangladesh, Syria, Sudan, Eritrea, Myanmar og Palestina (Gaza).

Ytringsfrihet er en forutsetning for andre grunnleggende friheter og demokratisk utvikling. I en stadig mer totalitær verden hvor demokratiske verdier og institusjoner utfordres, er journalister, forfattere, kunstnere, menneskerettsforkjempere og andre ytrere oftest de første

som trues til taushet. ICORN, en internasjonal organisasjon med 89 medlemsbyer.

Svar:

FNs kvoteflyktningssystem er den tryggeste og mest rettferdige ordningen for å sikre beskyttelse til personer på flukt. Kvoten for overføringsflyktninger må imidlertid ses i sammenheng med nivået på ankomster til Norge. Fullskala-

invasjonen av Ukraina har ført til et høyt antall fordrevne til Norge, noe som har satt tjenestetilbudet i norske kommuner under press. Kvoten for inneværende år er på 500 plasser. Av dette er 10 pst. forbeholdt den åpne kvoten. Delkvoten består av saker som kan fremmes av bl.a. UN-HCR, norske utenriksstasjoner og Norsk Pen. Selv med en kvote som er redusert sammenlignet med tidligere år, så er det holdt av plass for disse sakene.

SPØRSMÅL NR. 2634

Innlevert 23. juni 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 26. juni 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å få ned det store etterslepet til Kommunal- og distriktsdepartementets behandling av innsigelsessaker, slik at nødvendige bolig- og utbyggingsprosjekter ikke blir forsinket og regjeringens mål om 130 000 nye boliger innen 2030 kan nås?

BEGRUNNELSE:

Når Statsforvalteren opprettholder innsigelse mot en kommunal areal- eller reguleringsplan etter mekling, sendes saken til Kommunal- og distriktsdepartementet for endelig avgjørelse. Departementets egne anslag på 8 – 16 måneder før vedtak innebærer i praksis at boliger, næringsbygg og viktige infrastrukturprosjekter settes på vent i opptil halvannet år.

Samtidig viser den ferske NIBR/Asplan Viak-undersøkelsen at den totale planprosessen allerede bruker nær tre år i snitt, og at økningen i tidsforbruk særlig skyldes flere innsigelser og klager. Når regjeringen likevel setter et høyt ambisjonsnivå om 130 000 nye boliger innen 2030, blir departementets egen behandlingstid en kritisk flaskehals.

Lang behandlingstid skaper usikkerhet for kommunene, utbyggere og boligkjøpere, driver opp kostnader og bidrar til at boliger kommer senere på markedet.

Svar:

Jeg er opptatt av at de relativt få innsigelsessakene som kommer til mitt departement for avgjørelse skal behandles raskt, men samtidig forsvarlig. I slike saker har departementet møte og befaring med partene lokalt, noe som

ikke minst de berørte kommunene ser på som viktig. Det skal også innhentes uttalelser fra andre berørte departement. Dette tar nødvendigvis noe tid. Av de elleve innsigelsessakene som er avgjort i min tid som statsråd, har åtte hatt enn behandlingstid på mellom fem og ti måneder. Noen få saker har tatt lengre tid, fordi de krever vanskelige avveininger der flere departementer er involvert.

For tiden har departementet 23 innsigelsessaker til behandling. Dette er det laveste antallet på flere år. Hittil i år har det kommet inn fem nye saker, mens 14 vedtak har gått ut. I fjor gikk det ut 26 vedtak, mens 23 kom inn. Det går altså flere saker ut enn det som kommer inn. Av de sakene som departementet har til behandling pr. i dag, er mindre enn en tredjedel relatert til boligbygging.

De aller færreste planer trenger å bli sendt til mitt departement for avgjørelse. Departementet mottar i snitt mellom 20 og 30 saker årlig, mens kommunene selv vedtar mer enn tusen planer hvert år. Det viktigste som kan gjøres for å få framdrift i planprosessene er derfor å se på tiltak for å effektivisere prosessene som skjer mellom kommunene og utbyggerne og mellom kommunene og ulike statlige sektormyndigheter. Her vil jeg se på tiltak for å bidra til å få raskere og bedre planprosesser og gjennom det også legge til rette for økt boligbygging.

SPØRSMÅL NR. 2635**Innlevert 23. juni 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 4. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Gravide og småbarnsforeldre treng lett tilgang til informasjon. Difor der det utvikla ein app på oppdrag frå det offentlege - Mamma Mia - som samlar kvalitetssikra informasjon og råd. Tilsette i helsesektoren fryktar at framveksten av kommersielle appar i helsevesenet, som t.d. Nørs, bryt med gratisprinsippet, truar prinsippet om likeverdig tilgang på informasjon og skaper kjøpepress.

Deler helseministeren desse bekymringane og kva vil statsråden gjere for kome bekymringane i møte?

GRUNNGJEVING:

Gravide og småbarnsforeldre treng lett tilgang til informasjon. Nørs er ein kommersielt utvikla app for gravide og småbarnsforeldre, som i dag blir brukt av fleire kommunar i Norge. Sjølv om den mest grunnleggjande informasjonen er gratis, er han reklamefinansiert, der innhaldet er tilbod, produkt og tenester målretta til gravide og småbarnsforeldre. Det er også mogleg å betale for å få tilgang på endå meir informasjon og fleire funksjonar i appen. Ulike ansattorganisasjonar i helsevesenet har uttalt at dei er bekymra for at slike appar forsterkar dei sosiale skilnadane mellom folk, og at slike kommersielle tilbod bryt med gratisprinsippet og likeverdig tilgang på informasjon. Det er også uttrykt kritikk av at helsepersonell skal tilrå ein app full av reklame og økonomiske interesser til pasientar.

Sjølv om Nørs fyller eit behov om å gje gravide og småbarnsforeldre enkel tilgang på informasjon, har tilsetteorganisasjonar i helsevesenet uttalt at denne informasjonen bør vera gratis tilgjengeleg, og kvalitetssikra av det offentlege. Ein slik app finst: Mamma Mia. Den er utvikla på oppdrag frå det offentlege. Den er heilt gratis å bruke, har lik informasjon og same funksjonar for alle brukarar, i tillegg til å vera kvalitetssikra av helsemyndigheitene. Likevel vel fleire kommunar å bruka den kommersielt utvikla Nørs-appen.

Svar:

Eg takkar representanten for spørsmålet og for at du set fokus på ei viktig problemstilling. Eg er oppteken av at velferdsstaten skal vere den beste helseforsikringa vi har i Noreg, difor er det viktig at vi har ei sterk offentlig helse- og omsorgsteneste med god kvalitet og likeverdig tilgang til kvalitetssikra helseinformasjon, uavhengig av økonomisk status.

Eg tek på alvor at det er behov for å leggje til rette for betre og kvalitetssikra informasjon til kommande og nye foreldre gjennom digitale tilbod tilpassa ulike situasjonar og fasar i ein families liv. Eg har difor i 2025 gitt Norsk helsenett og Helsedirektoratet i oppdrag å vidareutvikle eit tilbod om digital foreldrestøtte. Det digitale tilbodet samlar kvalitetssikra informasjon og råd og skal tilpassast ulike fasar i ein graviditet og i livet til ein nybakt familie. Tilbodet skal leggje til rette for betre overgang frå svangerskap og fødsel til barselstid, og skal omfatte tilpassing til ulike grupper med ulik helsekompetanse, varierende digitale ferdigheiter og ulike utfordringar. Arbeidet blir sett i samanheng med Digitalt helsekort for gravide. Vi har i mai i år starta utprøving av digitalt helsekort for gravide, og utviklar ei brukarflate på Helsenorge for dei gravide og for helsepersonell i eige journalsystem.

Eg er oppteken av at helseappar skal understøtte helsetenesta sitt mål om å bringe fleire helsetenester heim, og det er behov for å gjere tilgjengeleg og normere effektive og kvalitetssikra digitale sjølvhjelps- og behandlingsverktøy. Det blei under og etter pandemien sett i gang eit pilotprosjekt for å vurdere behovet for ei nasjonal godkjenningssordning av helseappar og anna digital innbyggjarretta teknologi. Erfaringane derfrå blir no vidareførte i helseteknologiordninga. Eg har også gitt Helsedirektoratet i oppdrag å utrede korleis ein kan leggje til rette for eit nasjonalt tilbod om informasjon, sjølvhjelp, psykoedukasjon og internettveileda behandling innan psykisk helse, ruslidingar og avhengigheit.

Eg vil avslutte med å seie at for å sikre ei berekraftig helse- og omsorgsteneste som skal halde høg kvalitet, krev det eit godt samarbeid med alle delar av helsenæringa. Mange av utfordringane vi har i vår felles helseteneste kan vi løyse med offentlig-privat samarbeid, og eg heiar fram innovasjonskrafta bak løysingar slik som den representanten viser til.

SPØRSMÅL NR. 2636**Innlevert 23. juni 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 26. juni 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Vil forsvarsministeren garantere at representanter fra veteranorganisasjonene SIOPS og NVIO blir en del av lovutvalget som skal utarbeide et forslag til en særskilt veteranlov, og blir organisasjonene involvert i utarbeidelsen av lovutvalgets mandat?

BEGRUNNELSE:

Et samlet storting har vedtatt at regjeringen skal nedsette et utvalg med mandat til å utrede en særskilt veteranlov, og komme tilbake til Stortinget med et forslag. Et tverrpolitisk flertall har gitt regjeringen et tydelig signal om at Norges militære veteraner fra internasjonale operasjoner og innsats, og deres nærstående, trenger et sterkere rettighetsvern enn det dagens forsvarslov gir. Allierte stater som Nederland og Canada har egne veteranlover, og Stortinget i dialog med veteranorganisasjonene skrev med dette europeisk veteranhistorie.

Veteranorganisasjonene SIOPS (Skadde i internasjonale operasjoner) og NVIO (Norges veteranforbund for internasjonale oppdrag) har arbeidet for en norsk veteranlov i lang tid, og har sendt brev til Forsvarsdepartementet om forventinger til det videre lovforarbeidet. I brevet til den politiske ledelsen i departementet forventer begge organisasjoner at de blir representert i det kommende lovutvalget, og at de involveres i utarbeidelsen av lovutvalgets mandat. Organisasjonene har samtidig kommunisert at sittende og kommende regjeringer prioriterer dette lovarbeidet politisk.

Under Stortingets behandling av representantforslag 253S, uttalte forsvarsminister Tore O. Sandvik at lovarbeidet skal skje i samråd med veteranorganisasjonene, tilnærmet utarbeidelsen av regjeringens tiltaksplan for veteranfeltet, som ble lansert i mars 2024. Både SIOPS og NVIO har uttalt seg kritisk til graden av involvering i dette planarbeidet, der de i realiteten vekslet mellom å være en del av en referansegruppe, arbeidsgruppe og som høring-sinstans.

Svar:

Jeg vil først og fremst anerkjenne den viktige jobben veteranorganisasjonene gjør for våre veteraner. Deres engasjement rundt styrkingen av veteranenes rettigheter er viktig bidrag inn i arbeidet med å ivareta våre veteraner og deres familier.

Stortinget vedtok 11. juni 2025 at regjeringen skal nedsette et utvalg med mandat til å utrede en egen veteranlov som styrker og lovfester rettighetene til veteranene og deres pårørende og etterlatte. Regjeringen skal komme tilbake til Stortinget med forslag til en veteranlov.

Det er viktig for meg at utredningen av en egen veteranlov blir gjort på en grundig måte, slik at vi kan imøtekomme de behovene som er beskrevet både av Stortinget i vedtaket, og som er fremmet av veteranene selv. Forsvarsdepartementet vil derfor involvere arbeidstaker- og veteranorganisasjonene i utarbeidelsen av mandatet til utvalget.

Arbeidstaker- og veteranorganisasjonenes kompetanse, erfaring med og synspunkter på lovreguleringen av veteranens rettigheter blir et viktig grunnlag for utvalgets arbeid.

Det er derfor viktig for meg at arbeidstaker- og veteranorganisasjonene får medvirke til utvalgets arbeid, men på hvilken måte må avklares ved utarbeidelsen av mandatet til utvalget. Den nærmere sammensetningen av utvalget vil Forsvarsdepartementet derfor måtte komme tilbake til.

SPØRSMÅL NR. 2637

Innlevert 23. juni 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg
Besvart 1. juli 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvor stor andel av flyktninger og innvandrere i alderen 20-66 år Norge er selvforsørgende av egen arbeidsinntekt?

BEGRUNNELSE:

Viser til Dokument nr. 15:2488 (2024-2025) der jeg fikk et direkte misvisende svar. I svaret la regjeringen opp til at hvis en person i en husholdning hadde en arbeidsinntekt på over 2G, mens resten av husstanden f.eks. levde på ytelser/trygder så var det 100 % selvforsørgende. Undertegnende mener det er misvisende og ber om tall der samtlige innvandrere og flyktninger i alderen 20-66 år er inkludert, uavhengig hva resten av husstanden tjener. Videre ber jeg om at med selvforsørgelse så menes det at en ikke er mottar noen øvrige ytelser/trygder grunnet lav arbeidsinntekt. Ber i likhet med det opprinnelige svaret at det er brutt ned på antall år bosatt i Norge, landbakgrunn og oppholdsår-sak. Med landbakgrunn ønsker jeg fordelt på land, ikke verdensdel.

Svar:

For å svare på dette spørsmålet har jeg henvendt meg til SSB. SSB gir uttrykk for at begrepet «selvforsørgelse» er vag, og at man mangler en statistisk definisjon og dermed en standard operasjonalisering i statistikk. SSB skriver videre at de i forbindelse med forrige spørsmål operasjonaliserte begrepet etter beste evne ut fra faglige vurderinger.

Når det gjelder presiseringen «med selvforsørgelse så menes det at en ikke mottar noen øvrige ytelser/trygder grunnet lav arbeidsinntekt», mener SSB fra et faglig ståsted

at det er noe uklart hvilke ytelser det siktes til, og om det skal ses i sammenheng med et bestemt nivå av yrkesinntekter.

Jeg viser til SSBs vurderinger og legger ved fire tabeller som SSB også har delt med Frps stortingsgruppe i etterkant av mitt svar på forrige spørsmål fra representanten. Siden jeg i forrige spørsmål gjorde rede for andelen selvforsørgede dersom man ser på husholdningsnivå, hvor 79 prosent av alle innvandrere og 57 prosent av alle flyktninger var selvforsørget etter dette definisjonen, gjør jeg nedenfor rede for hvordan bildet ser ut dersom man ser på to ulike definisjoner på personnivå.

Som det kommer frem i tabell 1, er 75 prosent av alle innvandrere i Norge (i alderen 25-61 år) selvforsørget, dersom man legger til grunn at man er selvforsørget dersom man har en personlig yrkesinntekt som er høyere enn samlede overføringer av andre ytelser. Blant flyktninger er 51 prosent selvforsørget.

Botid har som nevnt i svar på forrige spørsmål mye å si. Det tar tid å komme ut i jobb og bli selvforsørget. Majoriteten av nyankomne flyktninger og familiegienforente til flyktninger deltar i introduksjonsprogram den første tiden i landet. Kvalifisering og norskopplæring mener jeg er helt avgjørende for å kunne bli selvforsørget og få en varig tilknytning til arbeidslivet i Norge. Jeg merker meg også at representantens parti har foreslått å kutte i introduksjonsprogrammet, noe jeg mener vil være uheldig for overgang til det seriøse arbeidslivet og muligheten til å bli selvforsørget.

For flyktninger og innvandrere som har bodd i Norge i seks år er hhv. 65 prosent og 79 prosent selvforsørget. Til sammenligning er 84 prosent av befolkningen utenom innvandrere selvforsørget etter denne definisjonen.

Tabell 1 – Høyere personlig yrkesinntekt enn samlede overføringer av andre ytelser

Innvandringsgrunn	Botid	Antall personer	Andel selvforsørgede
Flyktninger	00-02	32 813	9 %
	03-05	5 002	39 %
	06-09	23 615	65 %
	10+	75 565	65 %
	Alle	136 995	51 %
Alle innvandrere	00-02	114 424	59 %
	03-05	63 014	79 %
	06-09	103 749	79 %
	10+	380 584	77 %
	Alle	661 771	75 %
Befolkning ekskl. innvandrere		2 045 285	84 %

Dersom man derimot legger til grunn at man er selvforsørget dersom man har en årlig yrkesinntekt tilsvarende minst to ganger folketrygdens grunnbeløp og høyere yrkesinntekt enn samlet skattepliktig trygd og pensjon, er det 69 prosent av alle innvandrere i Norge som er selv-

forsørget. Blant flyktninger er 48 prosent selvforsørget. Ser man på innvandrere og flyktninger som har bodd i Norge i seks år, er hhv. 73 prosent og 63 prosent selvforsørget. Til sammenligning er 82 prosent av befolkningen utenom innvandrere selvforsørget med denne definisjonen.

Tabell 2 – Høyere personlig yrkesinntekt enn 2 G:

Innvandringsgrunn	Botid	Antall personer	Andel selvforsørgede
Flyktninger	00-02	32 813	5 %
	03-05	5 002	34 %
	06-09	23 615	63 %
	10+	75 565	63 %
	Alle	136 995	48 %
Alle innvandrere	00-02	114 424	45 %
	03-05	63 014	70 %
	06-09	103 749	73 %
	10+	380 584	74 %
	Alle	661 771	69 %
Befolkning ekskl. innvandrere		2 045 285	82 %

Vedlegg:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2024-2025/dok15-202425-2637-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 2638

Innlevert 23. juni 2025 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 1. juli 2025 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Kan statsministeren redegjøre for hvilke vurderinger som ligger bak Forsvarets bruk av kinesiske busser og hvordan dette er i tråd med målene i totalberedskapsmeldingen som skal gjøre Norge mindre sårbar, når realiteten er at dette øker sårbarheten?

BEGRUNNELSE:

Vi står i den mest krevende sikkerhetspolitiske situasjonen siden 2. verdenskrig. Regjeringen fremhever behovet for å forbedre beredskapen kraftig, da fremstår det svært bekymringsfullt at Norge blir mer sårbar når det satses på kinesiske elbusser.

Den siste uken har Aftenposten avslørt at Forsvaret har brukt kinesiske elbusser på militære øvelser. Avisen har også fortalt at kinesiske elbusser leid inn av Forsvaret har fått kjøre inn på Lutvann leir, som er E-tjenestens

hovedkvarter og et av landets viktigste militæranlegg. De kinesiske elbussene kan også ha blitt brukt av allierte styrker på Norgesbesøk.

Gjennom flere medieoppslag med sikkerhetseksperter har det tidligere kommet frem at kinesiske elbusser som inngår i evakueringsplaner ved krise eller krig, blant annet i Oslo, kan fjernstyres fra Kina. Nasjonal sikkerhet skal ikke ha vært et kriterium da Oslo bestilte nye kinesiske el-busser.

Det fremstår utrolig naivt at kinesiske busser blir brukt av norske og allierte styrker under militære øvelser, får kjøre inn på E-tjenestens hovedkvarter på Lutvann og er en del av den totale beredskapsplanen for evakuering av hovedstaden og andre store befolkningsområder. Fremskrittspartiet mener det kun bør kjøpes inn busser fra land Norge har et sikkerhetspolitisk samarbeid med.

Svar:

Andelen kinesiskproduserte busser har økt i Norge i løpet av få år. De kinesiske leverandørene er konkurransedyktige når busselskapene nå er i ferd med å gå over til el-busser.

Når en økende andel av bussene som norske selskaper råder over er kinesiske, vil dette reflekteres i tilbudet til kundene. Derfor har også Forsvaret i flere tilfeller blitt transportert i slike busser når etaten har benyttet de aktuelle rammeavtalene som ble inngått i 2022.

Det er kjent at busser i dag har kameraer, sensorer, kommunikasjonsutstyr o.l. som kan utnyttes for etterretning og informasjonsinnhenting. Det er ikke bare busser, men også annet transportmateriell og en rekke former for utstyr som har slik elektronikk. Forsvaret er bevisst på denne risikoen. Etaten har derfor, som del av sin grunnsikring, og hjemlet i det generelle sikkerhetsre-

gelverket, ulike forebyggende sikkerhetstiltak som skal hindre uønsket bruk av slik elektronikk i visse områder.

Forsvarsdepartementet vurderer nå etablering av felles retningslinjer for bruk av moderne kjøretøy i sektoren og i tilknytning til sektorens installasjoner. Som del av dette vil det vurderes om det skal innføres ytterligere spesifikke tiltak i militærleirer eller andre sensitive områder.

I henhold til Totalberedskapsmeldingen skal Norge samarbeide og ha dialog med Kina basert på våre interesser og verdier. Samtidig skal det vises forsiktighet overfor Kina av hensyn til nasjonal sikkerhet. Den enkelte avdeling i Forsvaret har ansvaret for tilstrekkelig sikkerhet for sine skjermingsverdige verdier. Som del av dette må det gjøres vurderinger av til hvilke oppdrag og områder det kan benyttes kinesiske busser. Tilsvarende vurderinger må gjøres av andre offentlige etater og private virksomheter som eier eller råder over skjermingsverdige verdier.

SPØRSMÅL NR. 2639

Innlevert 23. juni 2025 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 30. juni 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Når forventer statsråden at vurderingen vil være ferdig og kan vi da forvente at Stortinget vil motta forslag om å innføre krav til universell utforming av IKT-løsninger på arbeidsplassen?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørsmål stilt til Statsråd Tung, 11. juni 2025, Dokument nr. 15:2483 (2024-2025). Der svarer statsråden følgende:

“Jeg ser utfordringen med at kravene til universell utforming av IKT ikke gjelder de systemene som brukes av arbeidstakerne, og erkjenner at det kan føre til at flere kan falle utenfor arbeidslivet. Digitalt utenforskap er et demokratisk problem, og universell utforming er en viktig del av løsningen. Det er et mål for regjeringen å fremme likeverdig samfunnsdeltakelse og hindre digitale barrierer og diskriminering. Derfor trenger vi universelt utformede IKT-løsninger.

Jeg vil sammen med kultur- og likestillingsministeren gå grundig gjennom den juridiske utredningen og den samfunnsøkonomiske analysen for å vurdere nærmere hva som bør gjøres på området, herunder om resultatene tilsier at det bør vurderes endringer i regelverket. På

nåværende tidspunkt er det imidlertid for tidlig å si noe konkret om eventuelle endringer.”

Svar:

Jeg viser til mitt svar på stortingsrepresentantens forrige spørsmål om dette temaet. Den juridiske utredningen og den samfunnsøkonomiske analysen som er gjennomført, reiser flere viktige problemstillinger som krever en grundig gjennomgang før det eventuelt kan sendes et forslag på offentlig høring. Dette gjelder blant annet forholdet til eksisterende regelverk, mulige konsekvenser for arbeidsgivere og arbeidstakere, samt hvordan eventuelle krav best kan utformes for å oppnå ønsket effekt uten å skape unødvendige byrder.

Den juridiske utredningen presenterer blant annet fire ulike alternativer til hvordan et eventuelt krav til universell utforming av IKT på arbeidsplassen kan reguleres. Videre presenterer den samfunnsøkonomiske analysen tre alternativer for hvem som skal være omfattet av kravet. Det må vurderes om plikten skal omfatte alle offentlige og private virksomheter, alle offentlige virksomheter og private virksomheter med 50 eller flere ansatte eller om plikten kun skal gjelde for offentlige virksomheter. Dersom det

skal innføres et ytterligere krav til universell utforming av IKT på arbeidsplassen, må den faglige begrunnelsen være tilstrekkelig gjennomarbeidet før et eventuelt forslag sendes på offentlig høring. Dette forutsetter et grundig arbeid fra departementenes side, og jeg kan på nåværende tidspunkt ikke fastsette et tidspunkt for når dette arbeidet vil være ferdigstilt.

Når det gjelder stortingsrepresentantens spørsmål om hvorvidt Stortinget kan forvente å motta et forslag om å innføre krav til universell utforming av IKT-løsninger på arbeidsplassen, vil det avhenge av resultatene fra den offentlige høringsrunden. Et eventuelt forslag til ny regulering må sendes på bred offentlig høring og det må tas stilling til hvordan høringsinstansenes synspunkter skal følges opp.

SPØRSMÅL NR. 2640

Innlevert 23. juni 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 30. juni 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Den siste tiden har det gått store mengder urensa kloakk ut som overvann i Trondheim. Dette har ført til at det en del steder frarådes å bade.

Har statsråden oversikt over andre steder dette er et problem og hvilke planer har regjeringen for å bøte på det store etterslepet som er i vann- og avløpssystemet i Norge, og hva gjør statsråden for at dagens regler håndheves?

Svar:

Avløpsrensing er viktig blant annet for å sikre helse og miljø, og for å ta vare på naturen. Utslipp fra overløp skal kun skje i unormale situasjoner, enten de skyldes teknisk svikt (nødoverløp) eller unormalt mye nedbør (regnvanns-/driftsoverløp). Det er derfor vanlig praksis at kommunene advarer om bruk av badeplasser som ligger nær slike overløp kort tid etter perioder med styrtregn. Overløp vil i tilfeller av for eksempel strømstans eller styrtregn, bidra til å forebygge tilbakeslag i bygninger eller at avløpssystemet blir overbelastet. Å eliminere behovet for bruk av overløp fullstendig kan derfor føre til konsekvenser som oversvømmelse av innbyggernes kjellere el. Målet er i stedet å begrense behovet for og bruken av overløp så mye som mulig. Overløp skal imidlertid ikke brukes for å avlaste avløpsnett eller renseanlegget som et alternativ til å dimensjonere anlegget riktig. Ulovlig utslipp av urensset avløpsvann fra overløp skal ikke skje.

Antall overløp og bruken av disse inngår i kommunenes egenkontrollrapporter. Fra rapportåret 2022 har Miljødirektoratet også etterspurt informasjon om lokalisering av det enkelte overløp og driftsforhold, som

antall i bruk. Hensikten er blant annet å bevisstgjøre kommunene om hvor mange overløp de har, lokalisering av disse, utslipp og utslippsmengder samt forurensningsfare.

Det er statsforvalterne som er forurensningsmyndighet for utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser. Det er vanlig at statsforvalterne presiserer i utslippstillatelser at bruken av overløp, inkl. nødoverløp, i utgangspunktet er uønsket og skal begrenses så mye som mulig. Kommuner med mange overløp i hyppig bruk kan få krav om å lage planer for å redusere bruken og senere ulovlige overløp. Krav i tillatelser og forskrift følges opp gjennom tilsyn.

Vann- og avløpsinfrastruktur er et kommunalt ansvar, og det er kommunene som må løse oppgavene i avløpssektoren. Forurensere betaler-prinsippet gjelder, og det er vi som bruker avløpstjenestene som må betale for disse. Kommunene skal ha oversikt over alle utslipp de er ansvarlig for, og utslippenes konsekvenser. Utslipp fra overløp illustrerer at infrastrukturen på avløpsfeltet er sårbar. Her må kommunene jobbe målrettet og systematisk, og planlegge langsiktig. Norge har et betydelig vedlikeholdsetterslep på avløpsområdet, og det er viktig at avløpsrenseanleggene oppgraderes og vedlikeholdes for å sikre best mulig drift.

Regjeringen ønsker at bedre rensing skal komme raskt på plass. Den alvorlige miljøtilstanden i Oslofjorden er et eksempel på hvilke konsekvenser blant annet dårlig avløpsrensing kan få. Her bidrar regjeringen gjennom tilskuddsordningen for nitrogenfjerning som i år er på over 50 millioner kroner. Vi har også styrket Miljødirektoratet og statsforvalterne slik at kommunene kan få god veiledning og at saksbehandlingen skal gå raskere.

SPØRSMÅL NR. 2641**Innlevert 23. juni 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 30. juni 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Mens utslippene fra flere sektorer i Norge går ned, så øker klimagassutslippene til sjøs. Stikk i strid med Norge og regjeringens mål for klimakutt. I slutten av mai ble det kjent at Brødrene Aa måtte melde seg konkurs.

Er statsråden enig i at dette er en svært alvorlig situasjon for hele den grønne maritime verdikjeden, vil han ta initiativ til ekstraordinære tiltak som på kort og lang sikt kan sikre at man kommer seg gjennom denne alvorlige situasjonen, og hva gjøres for at fylkeskommunene kan være en aktiv medspiller i dette?

BEGRUNNELSE:

Tall fra Norsk klimastiftelse viser at mens utslippene fra flere sektorer i Norge går ned, så øker klimagassutslippene til sjøs. Stikk i strid med Norge og regjeringens mål for klimakutt.

I slutten av mai ble det kjent at Brødrene Aa måtte melde seg konkurs. Det er svært alvorlig og trist for de 170 ansatte og familiene deres, for Hyen, for Gloppen, og hele Vestland. Men det er også nedslående nytt for den maritime grønne omstillingen og for næringslivet langs kysten.

Brødrene Aa har i flere år vært markedslynde i å ta i bruk og utvikle ny grønn teknologi. Et industrieventyr som ikke bare har vært ei hjørnesteinsbedrift, men en vesentlig del av hele den grønne maritime næringskjeden. De har omstilt seg i den tro at staten vil følge opp egne klimavedtak, men det har ikke skjedd. Derimot har vi sett at klimakrav er trukket tilbake og gjort markedet mer uforutsigbart.

Det er flere forhold som har ført til denne alvorlige situasjonen, men som blant annet Vestland fylkesting påpeker i sin uttalelse fra 18.juni, så er dette også et resultat av at fylkeskommunene over år ikke har fått noe midler til denne type risikoavlastning og til å være med å sikre en smidig overgang til ny teknologi. Statlig kompensasjon for å stille klimakrav har latt vente på seg. Dette har ført til at en kommersiell bedrift som Brødrene Aa har endt opp med å bære mye av risikoen aleine.

Vestland fylkesting etterspør ekstraordinære tiltak fra nasjonale myndigheter som kan gjøre at man kommer seg gjennom denne alvorlige situasjonen. Tidligere har det vært gjennomført ekstraordinære tiltak for å redde arbeidsplasser ved verft og innen oljeindustri, nå trengs det ekstraordinær tiltak for den grønne maritime næringen.

Spesielt etterlyser Vestland fylkeskommune tiltak og/eller finansiering, eks. insentivordning, slik at fylke-

skommunen som innkjøper kan være en fleksibel medspiller og økonomisk risikoavlaster når man krever lav- og nullutsleppsløsninger. En ber også at man gjennomgår hvilke regulatoriske krav som blir stilt i anskaffelsesprosessene i forhold til hvilken teknologi som har relevans, og er utvikla, i den tidsperioden anskaffelsene foregår.

Svar:

Regjeringen jobber målrettet med reduksjon av klimagassutslipp fra skipsfarten gjennom en rekke virkemidler hvor CO₂-avgiften er helt sentral. Skip over 5 000 brutotonn er nå også omfattet av kvoteregulverket og skal allerede i år levere inn kvoter til oppgjør. Sjøfarten er siden 2023 også omfattet av omsetningskrav for biodrivstoff på 6 %.

For å legge til rette for økt bruk av klimavennlige drivstoff i skipsfarten, har regjeringen fått på plass både støtte til skip og til produksjon og distribusjon av klimavennlige drivstoff. Enova har siden 2021 vedtatt 5,850 milliarder kroner til maritim sektor, hvorav 1,447 av disse er utbetalt. Hurtigbåtprogrammet, som har til formål å bidra til raskere innfasing av nullutslippshurtigbåter i fylkeskommunale samband, ble styrket med 200 millioner kroner til totalt 240 millioner kroner i årets budsjett.

Offentlige anskaffelser er et avgjørende virkemiddel for introduksjon av elektriske ferjer. Alle nye anbud har siden 1. januar i år måttet stille krav om nullutslipp.

Regjeringen jobber også for reduserte utslipp fra skipsfarten gjennom avtale om klimapartnerskap med skipsfartsbransjen, og ved å legge til rette for offentlig-privat samarbeid og klyngesamarbeid gjennom Grønt skipsfartsprogram. Jeg deler Haltbrekkens bekymring over manglende utslippsreduksjon, men politikken vi har etablert nå vil gi utslippsreduksjoner i kommende år.

Sjøfarten er utpreget internasjonal. Globalt og europeisk samarbeid er helt sentralt for å redusere utslipp fra denne sektoren. Regjeringen ønsker å innføre FuelEU Maritime, EUs regelverk for innfasing av lavutslippsdrivstoff i sjøfartsnæringen. Forslag til forskrift om dette har vært på høring. AFIR, EUs regelverk om infrastruktur for alternative drivstoff i blant annet havner vil også bli gjort gjeldende for Norge. Norge har også aktiv deltakelse i utviklingen av globale klimakrav for skipsfarten gjennom FNs sjøfartsorganisasjon (IMO). IMO har satt mål om at utslipp fra internasjonal skipsfart skal reduseres til netto null i 2050 med etappemål om 20, helst 30 prosent i 2030

og 70, helst 80 prosent i 2050. I oktober i år skal IMO fastsette det juridiske rammeverket for dette.

I Meld. St. nr. 25 (2024-2025) Klimamelding mot 2035 – på vei mot lavutslippssamfunnet gir Regjeringen en grundig omtale av gjeldende og planlagt politikk for å redusere klimagassutslippene fra skipsfarten:

«Regjeringen vil:

- følge opp varslede krav i Regjeringens klimastatus og -plan, herunder for offshorefartøy og havbruksfartøy
- støtte offentlig-privat samarbeid gjennom Grønt skipsfart-program og relevante klyngesamarbeid
- prioritere det nordiske samarbeidet, og gjennom det bidra til at regionen er ledende i klimaomstillingen av skipsfarten
- prioritere at det etableres internasjonale grønne korridorer fra norske havner
- at sjøforsvarets nye standardfartøy skal designes for å kunne holde følge med den teknologiske utviklingen og gi mulighet for rask utnyttelse av nye teknologiske løsninger som blir tilgjengelig i fartøyenes levetid, herunder å være tilrettelagt for utfasing av fossilt drivstoff i fartøyenes levetid
- gjennomgå det regulatoriske rammeverket for fiskefartøy for å gi flåten bedre insentiver til å omstille seg, blant annet med tanke på å mulig gjøre økt innfasing av nye teknologier og drivstoff

• gjøre en vurdering av hvordan de forsterkede klimakravene i anskaffelsesregelverket bidrar til reduserte utslipp i skipsfarten, og på dette grunnlag vurdere nødvendige forbedringer, blant annet av retningslinjer og veiledning

• årlig gjennom Klimastatus og -plan rapportere på status for tilgjengeliggjøring og bruk av klimavennlige drivstoff i skipsfarten

• årlig gjennom Klimastatus og -plan utrede og vurdere nye krav og satsinger innen skipsfarten»

Norge er en stor skipsfartsnasjon og grønn skipsfart er et prioritert innsatsområde for Regjeringen. Dette er en særlig krevende sektor å omstille. Det er merkostnader både ved å bygge/bygge om skip til lav- og nullutslippsløsninger og merkostnader ved å etablere produksjon og infrastruktur for distribusjon og bunkring av nullutslippsdrivstoff. Som omtalt ovenfor er det en rekke virkemidler på plass og under planlegging for å stimulere både tilbud og etterspørsel etter nullutslippsdrivstoff som etter hvert vil gi nødvendig omstillingen av denne sjøfartsnæringen.

I spørsmålet vises det til at verftet Brødrene Aa har gått konkurs. Jeg deler representant Haltbrekkens vurdering av at dette er et verft som har vært en positiv pådriver for å utvikle grønn teknologi og at konkursen er uheldig. Totalt sett gir regjeringens politikk for grønn skipsfart muligheter for norsk maritim næring.

SPØRSMÅL NR. 2642

Innlevert 24. juni 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 1. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at behandling med røntgenveilevende Botox, herunder Botulinum Toxin Type A, kun tilbys på Ullevål sykehus og at det ikke er mulig for pasienter å betale for dette selv i tilfeller hvor sykehuset har bestemt at behandlingen skal opphøre?

BEGRUNNELSE:

I situasjoner hvor enkeltpasienter trenger en spesiell type behandling for å kunne fungere i hverdagen, særlig uten store smerter, er det viktig at helsevesenet gjør hva de kan for å øke livskvaliteten. Undertegnede er gjort kjent med tilfeller hvor det tilsynelatende ikke fremstår som om dette fungerer. Dersom det medfører riktighet at det kun er ved Ullevål sykehus ta røntgenveilevende Botox kan tilbys til pasienter, mener undertegnede det er kritikkver-

dig at slik behandling etter lang tid kan opphøre uten at det finnes (og tilbys) tilstrekkelig alternativ behandling. Enda mer alvorlig er det dersom det viser seg at økonomiske motiverte beslutninger veier tyngre enn hensynet til pasienten.

Undertegnede ber derfor statsråden svare på om det medfører riktighet at det kun er på Ullevål sykehus det er mulig for pasienter å få slik behandling.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har bedt Helse Sør-Øst RHF om innspill. Helse Sør-Øst RHF legger til grunn at spørsmålet gjelder botulinumtoksin til behandling av migrene.

Helse Sør-Øst RHF har innhentet opplysninger fra Oslo universitetssykehus HF. De opplyser at behandling med botulinumtoksin tilbys ved Nevrologisk poliklinikk, og avdelingen har samlet denne aktiviteten på Ullevål. Indikasjonen er kronisk migrene der forebyggende behandling med tre legemidler er forsøkt, i tråd med godkjent indikasjon for legemiddelet. Det gis injeksjonsbehandling etter standard internasjonal protokoll, men ikke røntgenveiledet slik det angis i spørsmålet. Etter tre behandlinger gjøres evaluering av effekt før beslutning om eventuell videre behandling tas.

Samtidig behandling med botulinumtoksin og moderne migrenemedisiner (CGRP-hemmere) er util-

strekkelig dokumentert og gis ikke rutinemessig ved Oslo universitetssykehus HF. For å avklare effekten av dette, leder ovennevnte avdeling en multisenterstudie som nylig er startet.

Behandlingen tilbys også hos avtalespesialister i nevrologi, og pasienter kan få forskrevet behandling etter individuell søknad til Helfo på indikasjon kronisk migrene. Oslo universitetssykehus HF kjenner ikke praksis ved andre sykehus, men legger til grunn at de følger samme retningslinjer.

Når det gjelder barn med spastisitet og/eller dystoni (bevegelsesforstyrrelse) i skjelett-muskulatur, er Oslo universitetssykehus HF sitt tilbud om Botulinum nevrotoksin A lagt til Rikshospitalet. Behandling gis alltid ultralydveiledet og eventuelt med tilleggsveiledning med elektrisk muskelstimulering.

Helse Sør-Øst RHF opplyser avslutningsvis at de kjenner til at det utføres endoskopisk injeksjon av botulinumtoksin i stemmebånd som poliklinisk behandling ved Lovisenberg Diakonale Sykehus AS. Botulinumtoksin (Botox) brukes blant annet som behandling ved stemmelidelsen spastisk dysfoni. Ved spastisk dysfoni har pasientene krampe (dystoni) i stemmebåndsmusklene, og stemmen blir hakkete og spastisk. Dersom man injiserer Botox i stemmebåndsmusklene, blir stemmebåndene slakkere og stemmen normaliseres.

SPØRSMÅL NR. 2643

Innlevert 24. juni 2025 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 30. juni 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Kva har regjeringa gjort sidan hausten 2021 for å styrke økonomien i norsk jordbruk?

GRUNNGJEVING:

Eg ber om eit oversyn over tiltak, beløp og regelverksendringar både innafor jordbrukspolitikken og skattepolitikken.

Svar:

Spørsmålet likner et som daværende statsråd Pollestad fikk fra representanten Westgaard-Halle sent i 2024. Ned-

enfor blir det gjort rede for det Støre-regjeringen har gjort for å styrke økonomien i jordbruket. Gjennomgående for budsjettbevilgninger blir budsjett for 2025 sammenliknet med regjeringen Solbergs forslag til budsjett for 2022. For jordbruksavtalen er det budsjett for 2026 som følger av vårens jordbruksoppgjør som sammenliknes med regjeringen Solbergs forslag for 2022 (gitt av jordbruksoppgjøret 2021).

Jordbruksavtalen

Bevilgningen til gjennomføring av jordbruksavtalen er økt med om lag 12,2 mrd. kroner, bl.a. som en del av arbeidet med å følge opp opptrappingsplanen for inntektsmulighetene i jordbruket, se Tabell 1.

Tabell 1. Kapittel 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen. Mill. kroner.

Post	Forslag 2022, mill. kr	Budsjett 2026, mill. kr	Endring
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	19	39	20
50 Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond	1 379	2 641	1 262
70 Markedstiltak, <i>kan overføres</i>	278	318	40
71 Tilskott ved produksjonssvikt, <i>overslagsbevilgning</i>	83	104	21
73 Pristilskott, <i>overslagsbevilgning</i>	4 025	6 193	2168
74 Direkte tilskott, <i>kan overføres</i>	9 891	17 886	7995
77 Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	288	453	165
78 Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 535	2 040	505
	17 498	29 674	12 176

I tillegg ble det i RNB 2025 bevilget 175 mill. kroner til investeringsstøtte i jordbruket (IBU-midler), samt 3 mill. kroner til strategi for lokalmat og 2 mill. kroner til ystefaglig kompetanse.

Tilskudd (utenfor jordbruksavtalen)

Utenfor jordbruksavtalen blir det gitt strømstøtte til jordbruk, veksthus og vanningslag. Budsjettet for 2025

er på 29 mill. kroner, etter en nedjustering i RNB fra opprinnelig 60 mill. kroner med grunnlag i nye prognoser for strømpris. I 2023 ble det utbetalt 468,1 mill. kroner over ordningen. For 2024 har det vært prognosert en utbetaling på 102,3 mill. kroner (endelige tall rapporteres i Prop. 1 til høsten).

Tabell 2. Strømstøtte til jordbruk, veksthus og vanningslag. Mill. kroner.

Kap.post	Forslag 2022, mill. kr	Budsjett 2025, mill. kr	Endring
1145.75 Stønad til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømutfgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	0	29	29

Justeringer i tollvernet

Regjeringen la fra 1.1.24 om tollvernet fra krone-toll til prosenttoll for issalat, knollselleri, rødbeter, kålrot samt poteter og potetprodukter. For at markedsaktørene skulle få tid til å tilpasse seg omleggingen besluttet LMD at prosentsatser for potet først ble iverksatt fra 1.9.2024.

Det er ikke mulig å beregne eksakt de økonomiske fordelene ved omleggingen, men målet er at omleggingen

skal sørge for å bevare og øke produksjon av disse varene hos norske bønder over tid. I dag utgjør produksjon av disse grøntproduktene en omsetning på omtrent 2 mrd. kroner for norske bønder.

Landbruksforskning

I sum har midler til landbruksforskning økt med 86 mill. kr siden regjeringen tiltrådte. Fordelingen på ulike poster er vist i Tabell 3.

Tabell 3. Bevilgning til landbruksforskning siden Prop 1. S for 2022, mill. kroner

Kap.post	Forslag 2022, mill. kr	Budsjett 2025, mill. kr	Endring
1137.71 Forskingsaktivitet - Noregs forskingsråd	216	204	-12
1137.72 Grunnløyving til forskingsinstitutt	195	213	18
1137.54 - Næringsretta matforskning (FFL)	175	240	65
1150.50 Forskingsmidler over jordbruksavtalen	77	92	15
Endring fra Prop. 1 S 2022			86

Bionova

Bionova ble opprettet i mai 2023, og skal bidra i satsingen på bioøkonomi og klimatiltak i jordbruk, skogbruk og havbruk. For 2025 er det bevilget 173,25 mill. kroner til Bionova over kap. 1152 post 70. I tillegg forvalter Bionova midler fra jordbruksavtalen (Verdiskapingspro-

grammet for fornybar energi og teknologiutvikling under Landbrukets utviklingsfond).

Fordeler i skattesystemet

Formuesverdien av jordbrukseiendom er om lag verdsatt på samme måte som under regjeringen Solberg. De verdsettes under ett for bygninger og rettigheter som

hører til eiendommen (driftsbygninger, våningshus, kår-bolig, jord og grunn). Den potensielle inntjeningsverdien er ofte lav. Formuesverdien på våningshus skal maksimalt utgjøre 25 pst. av markedsverdien, på samme måte som for annen primærbolig. Skattemessig formuesverdi av jordbrukseieendom skal ifølge Skattedirektoratets takseringsregler ikke utgjøre mer enn 80 pst. av markedsverdi eller kostpris (inkludert grunn). I mange tilfeller vil formuesverdien av jordbrukseieendom ta utgangspunkt i historisk kostpris for bygninger og grunn.

I vedlegg 1 i Prop. 1 LS (2024–2025) side 331 beskrives særbehandlingen av primærnæringene i skattesystemet, herunder også jordbruket. Skatteutgiftene beregnet for primærnæringen er oppgitt på side 335.

Støre-regjeringen har gjennomført flere skatteendringer til særskilt fordel for jordbruket under regjeringssperioden.

Innføring av jordbrukskonto

Ordningen innebærer at enkeltpersonforetak kan velge om årets overskudd skal inntektsføres direkte i inntektsåret eller føres på jordbrukskonto. Er saldoen på kontoen positiv ved slutten av året, skal minst 85 prosent av saldoen inntektsføres. Ordningen ble i forbindelse med Revidert Nasjonalbudsjett vedtatt innført for hele inntektsåret 2025. Fra 1. januar 2026 reduseres grensen for inntektsføring i jordbrukskonto fra 85 til 80 prosent.

Forslaget er anslått å gi et påløpt og bokført provenytap i 2025 på omtrent 570 millioner kroner. På lang sikt er ordningen anslått å ha et årlig provenytap på omtrent 40 millioner kroner, som er renteeffekten av utsatte skatteinnbetalinger. En ny skatteordning med jordbrukskonto vil også komplisere regelverket, og dermed medføre administrative kostnader.

Økt jordbruksfradrag

I Prop. 1 LS (2021–2022) foreslo Solberg-regjeringen å nominelt videreføre jordbruksfradraget. Regjeringen Støre trakk dette forslaget og foreslo heller å øke fradraget. Med virkning fra 2022 ble det inntektsuavhengige fradraget økt fra 90 000 kroner til 93 000 kroner, og det maksimale fradraget fra 190 400 kroner til 195 000 kroner. Satsen i fradraget ble videreført uendret på 38 pst.

Støre-regjeringen økte samtidig reindrifftsfradraget, sjømannsfradraget og fiskerfradraget. Provenyvirkningene ble beregnet samlet for endringene. Dette ble i Prop. 1 LS Tillegg 1 anslått å redusere provenyet, sammenlignet med Prop. 1 LS (2021–2022), med 32 mill. kroner påløpt og 26 mill. kroner bokført i 2022. Anslagvis utgjør endringene i jordbruksfradraget hoveddelen av den samlede provenyvirkningen.

For 2025 er det generelle fradraget prisjustert fra 93 000 kroner til 95 800 kroner og det maksimale fradraget fra 195 000 kroner til 200 850 kroner. Satsen i fradraget er uendret på 38 pst., jf. Prop. 1. LS (2024–2025) punkt. 3.2.3. Dette er en reell videreføring og har ingen provenyvirkninger i 2025.

Lavere skatt på gevinst som følge av realisasjon av melkekvote

Gevinst ved realisasjon av alminnelig gårdsbruk i familien er fritatt for skatteplikt. Gevinst ved realisasjon utenfor familien er fritatt for personinntektsberegning. Disse reglene gjelder også for melkekvote som realiseres sammen med gårdsbruket. Som en oppfølging av jordbruksforhandlingene ble med virkning fra 2024 også separat realisasjon av melkekvote fritatt for personinntektsberegning, jf. Prop. 1 LS (2023–2024) punkt 5.6. Gevinsten beskattes som en kapitalinntekt med satsen for alminnelig inntekt på 22 pst. Provenytapet ble beregnet til om lag 5 mill. kroner påløpt og bokført i 2024.

Lovfesting av skattefritakspraksis

Etter realisasjonsprinsippet skal en fordel som er innvunnet ved overføring fra andre, tas til inntekt det året da skattyteren får en ubetinget rett til ytelsen. Skattepraksis har i konkrete typetilfeller åpnet for unntak fra denne hovedregelen ved tidfesting av enkelte tilskudd/omstillingsbidrag og erstatninger i jordbruket. Det har dreid seg om ulike ordninger knyttet til produksjon av kjøtt, egg, melk mv., der det er blitt godkjent at inntektsføringen av en engangsutbetaling kan fordeles til beskatning over flere år eller utsettes til et senere år. Praksisen ble lovfestet (ny skattelov § 14–29) med virkning fra 2022 for å gi den et tryggere rettsgrunnlag, jf. Prop 1 LS (2022–2023) punkt 5.6. Endringen ble antatt å ikke ha administrative eller økonomiske effekter av betydning.

Andre endringer

I tillegg er det gjort flere endringer i skattereglene under Støre-regjeringen som kommer jordbruket til gode, men som ikke er en økonomisk fordel særskilt rettet mot jordbruket. Provenyanslagene for disse endringene vil dermed ikke være et anslag på støtte til kun til jordbruket og er dermed ikke inkludert. Disse endringene inkluderer blant annet reduksjon i trafikkforsikringsavgiften, økt fradrag til kontingent til fagforening og landsomfattende yrkes- og næringsorganisasjon, økt bunnfradrag i formuesskatten, økt grense for direkte utgiftsføring av driftsmidler, reduksjon i trygdeavgiften på næringsinntekt og vekslingen fra minstefradrag til personfradrag, som er til særlig gunst for selvstendig næringsdrivende.

I tillegg ble grunnavgiften på mineralolje avviklet fra 2023. Over tid vil imidlertid denne lettelsen bli motsvart gjennom jordbruksoppgjøret. Det skyldes at endringer i jordbrukets kostnader reflekteres i rammen for jordbruksoppgjøret.

SPØRSMÅL NR. 2644**Innlevert 24. juni 2025 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 27. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvorfor har ikke regjeringen og HOD tatt dialog med forskerne før RNB, for å sikre registerdata i tråd med Stortingsvedtaket etter Prop. 39 L (2024–2025), og mener dere virkelig at verdifulle helsedata nå er ivarettatt?

BEGRUNNELSE:

Forskere ved NTNU varslet HOD allerede i oktober 2024 om at forslaget i Prop. 1 S – å fjerne trygderefusjon til kiropraktorpasienter – ville true en tredel av helsedata om muskel- og skjeletthelse fra primærhelsetjenesten. De ba om møte, men ble avvist. Først rett før RNB kom, fikk de et kort digitalt møte. Der ble det sagt at Stortingsvedtaket skulle følges, og at datainnsamling ikke skulle baseres på dugnad.

Forskerne har flere ganger advart mot databrudd, som reduserer forskningskvaliteten. Likevel har dere ikke gått i reell dialog for å unngå disse konsekvensene. Nå forventes det at en godtgjørelse på kr 4 per takst skal sikre videre datainnsamling. Hva er rasjonale bak dette?

Hver kiropraktor må betale ca. 40 000 kr årlig for systemer som kan levere data. Med det nye forslaget får de kun 8–9 000 kr tilbake. Dette gjelder innrapportering av data fra rundt 1 000 kiropraktorer, 400 000 unike pasienter, og 2,2 millioner takster (HELFO 2024).

For å styrke samhandling fikk kiropraktorene tidligere kr 413 for tverrfaglige samarbeidsmøter (K3) og kr 68 for kommunikasjon med annet helsepersonell om enkelt pasienter (K4), likt det annet tilsvarende helsepersonell får. Nå foreslås en flat sats på kr 4 – også som refusjon til pasientene som iht Folketrygdloven § 5- 9 har krav på trygderefusjon, en fjerdedel av nivået i 1975 da ordningen ble innført.

All registerdatainnhenting i Norge er knyttet til økonomiske insentiver. Erfaring fra «Raskere tilbake» viser at rapportering uteble fra sykehusene da slike insentiver manglet – selv med pålegg. Hvorfor forventer dere et annet utfall nå?

Dette gjelder ikke bare forskningsdata for kiropraktorer, men registerdata brukt til helsetjenesteforskning og helseøkonomiske analyser på tvers av profesjoner og nivåer – data regjeringen også selv har ønsket mer bruk av for å styrke kunnskapsbaserte helsetjenester.

Svar:

Flertallet anmodet i forbindelse med behandlingen av Prop. 39 L (2024-2025), jf. Innst. 175 L (2024-2025), regjeringen om å «komme tilbake til Stortinget med et forslag om en minimumstakst som gir grunnlag for å fortsette datagrunnlaget i KPR. Refusjonen er ikke ment å skulle ha en størrelse som gir økonomiske insentiver, men har til formål å opprettholde systemene slik at data kan samles inn i påvente av en mer langvarig løsning for datainnsamling i tråd med ny forskrift.»

Regjeringen foreslo, i tråd med flertallets merknad, i revidert nasjonalbudsjett å gjeninnføre refusjon for kiropraktorbehandling med en minimumstakst som ikke ga økonomiske insentiver, men som la til rette for at vi fortsatt får inn data om aktivitet i tjenesten. Stortinget sluttet seg til denne løsningen i forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett.

Primærformålet med data som samles inn til Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR) er å gi sentrale og kommunale myndigheter grunnlag for planlegging, styring, finansiering og evaluering av kommunale helse- og omsorgstjenester. Selv om forskning på primærhelse-tjenester er både viktig og ønskelig, er forskning et sekundærformål med dataene i registeret.

SPØRSMÅL NR. 2645**Innlevert 24. juni 2025 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 1. juli 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Reglene om forhåndsregistrering for merverdiavgift er strenge, og reglene opererer med en kort tidsperiode på tre uker for å oppnå omsetningsgrensen på 50 000 kroner dersom man skal innrømmes fradrag på forhånd for inngående merverdiavgift.

Hva er bakgrunnen for at reglene er så strenge som de er?

BEGRUNNELSE:

Merverdiavgiften er en avgift som legges på omsetning til sluttbruker verdikjeden, mens næringsdrivende innenfor merverdiavgiftssystemet har fradrag for inngående merverdiavgift. Man blir ikke avgiftspliktig før man når en omsetning på 50 000 kroner, men for noen virksomheter kan det være snakk om større investeringer før man kan begynne å få inntekter fra virksomheten. Hvis man i investeringsperioden ikke får fradrag for inngående avgift innebærer det en stor likviditetsbelastning.

Det kan være god grunn til å være restriktiv med å tillate fradrag for inngående merverdiavgift som gir negative mva-oppgaver og utbetaling fra staten, fordi det kan øke muligheten for svindel. Det er likevel grunn til å tro at avgiftssvindel der den avgiftspliktige forsvinner i langt mindre grad foregår når det er snakk om større stedfaste industriprosjekter.

Det bes om svar på hvordan merverdiavgiftsregelverket kan endres for å gi større industriprosjekter mulighet til forhåndsregistrering med fradrag for inngående merverdiavgift frem til omsetningen finner sted over en lenger tidsperiode enn det som tillates i dag, eventuelt flere år, herunder om det er mulighet for å gjøre en slik avgrensning ut fra internasjonale forpliktelser Norge har. Det bes også om svar på hva provenyet av en slik endring vil være, både med og uten avgrensning på størrelse.

Svar:

Spørsmålet gjelder forhåndsregistrering for å kunne fradragføre merverdiavgift før virksomheten oppfyller beløpsgrensevilkåret for ordinær registrering.

Innledningsvis gjør jeg oppmerksom på at den tidsperioden på tre uker som det vises til i spørsmålet, knytter seg til forhåndsregistrering etter merverdiavgiftsloven § 2-4 første ledd bokstav b). Dette er ett av to mulige grunnlag for forhåndsregistrering. Forhåndsregistrering når beløpsgrensen for ordinær registrering vil passeres

senest innen tre uker etter at omsetningen igangsettes, er antatt å kunne gi virksomhetene administrative besparelser. Risikoen knyttet til forhåndsregistrering i slike tilfeller antas å være begrenset.

Det andre mulige grunnlaget for forhåndsregistrering er merverdiavgiftsloven § 2-4 første ledd bokstav a). Etter denne bestemmelsen kan en virksomhet på nærmere vilkår forhåndsregistreres dersom virksomheten har foretatt betydelige anskaffelser som har direkte sammenheng med senere avgiftspliktig omsetning. De nærmere reglene er fastsatt i merverdiavgiftsforskriften § 2-4-1. Betydelige anskaffelser er definert til minst 250 000 kroner, inkludert merverdiavgift. Et annet vilkår for forhåndsregistrering etter denne bestemmelsen er at virksomheten ikke antas å ville oppfylle beløpsgrensevilkåret – for ordinær registrering – i løpet av de fire første månedene etter at virksomheten søkte om forhåndsregistrering. Forhåndsregistrering på dette grunnlaget, som jeg antar er det mest aktuelle alternativet for større industriprosjekter med flerårige investeringer, kan gis for flere år, i påvente av at virksomheten oppfyller beløpsgrensevilkåret for ordinær registrering.

Fradragsrett for inngående merverdiavgift for virksomheter som investerer over tid, før omsetning kommer i gang, er blant temaene som inngår i departementets løpende vurdering av regelverket. Mitt utgangspunkt er at merverdiavgiftsreglene og eventuelle endringer bør være nøytrale, herunder mellom ulike bransjer og aktører. Dette er i noen grad også en EØS-rettslig forpliktelse, blant annet ved avtalens forbud mot statsstøtte.

SPØRSMÅL NR. 2646**Innlevert 24. juni 2025 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien****Besvart 26. juni 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Behandlar statsråden kommunar på Austlandet annleis enn kommunar på Vestlandet, og vil statsråden no gjere ei ny vurdering av Sandøya og Ona-Husøya sett i lys av at det no er opna for grensejusteringar?

GRUNNGJEVING:

Den 7. februar 2025 varsla den nye kommunal- og distriktsministeren Kjersti Stenseng (Ap) at det likevel ikkje blir nokon grensejustering for Sandøya og Ona-Husøya. Dette kom etter at den dåverande kommunal- og distriktsministeren Erling Sande (Sp) veka før støtta tilrådinga frå Statsforvalteren om grensejustering.

Kommunalministeren sa til NRK den 7. februar i samband med saka: – “No er det på tide å bli ferdig med reversering, oppsplitting og grensejustering og bruke tid og krefter på å gi innbyggjarane gode tenester.”

Den 23. juni gav kommunalministeren likevel godkjenning til at Gran kunne få flytte over til Akershus. Statsråden fører ein annan praksis for kommunar på Austlandet enn for kommunar på Vestlandet.

Svar:

Etter inndelingsloven § 8 kan initiativ om grensejusteringer komme fra innbyggere, grunneiere, registrerte næringsdrivende og kommunestyrene i de berørte kommunene. Initiativene som fremmes begrunnes ut fra konkrete lokale behov, og kan gjelde alt fra grensejusteringer av mindre områder til flytting av hele kommuner fra et fylke til et annet fylke. Enhver grensejusteringssak har

dermed sin egenart, og må vurderes konkret. Jeg vurderer de grensejusteringssakene som havner på mitt bord, uavhengig av hvor i landet dette er. I noen saker vurderer jeg det som riktig ikke å endre kommunegrensene. I andre saker kan det være tungtveiende momenter som taler for grensejustering.

Gran kommune har søkt om å bytte fylkestilhørighet fra Innlandet fylke til Akershus fylke, slik at de kommer i samme fylke som nabokommunene Jevnaker og Lunner, som til sammen utgjør Hadelandsregionen. Statsforvalteren i Innlandet har behandlet søknaden grundig, og mener at ulempene ved et fylkesbytte ikke veier tungt nok. Jeg er enig i dette, og mener at det har flest fordeler for Gran og deres innbyggere at Hadelandskommunene samles i ett fylke. Det er bare Stortinget som kan vedta et fylkesbytte, jf. inndelingsloven § 6. Jeg vil derfor legge fram en sak for Stortinget med forslag om at Gran kommune bytter fylkestilhørighet fra Innlandet fylke til Akershus fylke, slik at søknaden fra Gran kommune kan behandles i løpet av vårsesjonen 2026.

Når det gjelder kommunegrensene mellom Ålesund og Aukra, for øyene Sandøya og Ona-Husøya, vurderte departementet at en grensejustering ikke ville føre til reelle forenklinger i innbyggernes hverdag. Saken ble også debattert i Stortinget 29. april 2025 gjennom representantforslag 8:86 S (2024–2025) om å ta lokalbefolkningen på alvor ved justering av kommunegrenser. Representantforslaget ba regjeringen sørge for at Ona-Husøya og Sandøya skulle bli grensejustert over til Aukra kommune i tråd med tilrådingen fra Statsforvalteren i Møre og Romsdal 6. desember 2024. Dette ble ikke vedtatt av Stortinget, og jeg anser denne saken som endelig avgjort.

SPØRSMÅL NR. 2647**Innlevert 24. juni 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 2. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden gripe inn og sørge for at en pasient med en alvorlig og sjelden form for epilepsi får tilgang til medisi-

nen Epidyolex på H-resept eller gjennom unntaksordningen, i tråd med føringene i prioriteringsmeldingen om økt individuell tilgang for klinisk eksepsjonelle pasienter?

BEGRUNNELSE:

En kvinne i midten av 30-årene fra Nordland, som ble omtalt i Nordlands Avis 31. mai, har hele livet levd med en sjelden og alvorlig form for reflektær epilepsi knyttet til diagnosen båndheterotopi – en medfødt utviklingsforstyrrelse i hjernen. Hun har gjennom nesten tre tiår forsøkt nærmest samtlige tilgjengelige epilepsimedisiner, inkludert VNS (vagus-stimulator), uten tilstrekkelig effekt og med betydelige bivirkninger. Blant annet har hun opplevd midlertidig synstap og alvorlig fysisk svekkelse som følge av behandlingen.

Etter å ha startet med Epidyolex – et godkjent, cannabisbasert preparat uten rusgivende effekt – har anfallene blitt færre og mildere. Likevel mottar hun kun 15 prosent av anbefalt dose, fordi hun selv må dekke kostnadene. Det anslås at familien har brukt over 750 000 kroner på dette. Legemiddelet er godkjent i Norge for enkelte epilepsisyndromer, men ikke for denne pasientens tilstand, til tross for dokumentert effekt i hennes tilfelle.

Epilepsiforbundet har reagert kraftig på avslaget, og peker på at dette er en klinisk eksepsjonell pasient som burde kvalifisere for individuell tilgang. Forbundets leder har blant annet uttalt at Epidyolex «burde kunne gis på gruppenivå», og omtaler myndighetenes praksis som «stivbeint og lite hensiktsmessig».

I stortingsmeldingen om prioritering i helse- og omsorgstjenesten (Meld. St. 17 (2023–2024)), vedtatt i april 2025, fremgår det eksplisitt at regjeringen ønsker å legge bedre til rette for at pasienter med klinisk eksepsjonelle tilstander kan få medisiner gjennom unntaksordningen. Likevel ble denne pasientens søknad avslått av Helse Nord – uten begrunnelse.

Saken fremstår som både urimelig og uverdig for en pasient som allerede responderer godt på en godkjent behandling. I en tid der det offentlige finansierer legemidler med langt høyere risiko for avhengighet og alvorlige bivirkninger – som opioidet OxyContin – må det stilles spørsmål ved hvorfor staten ikke bidrar når en alvorlig syk pasient endelig har funnet en behandling som virker.

Svar:

Denne regjeringen har som mål å legge til rette for rask og likeverdig tilgang til ny og lovende behandling, uavhengig av diagnose og bosted, gjennom systemer som både ivaretar pasientenes behov for trygg og virkningsfull behandling og som sikrer en bærekraftig og rettferdig ressursbruk.

Det er viktig at innføringen av nye behandlingstilbud i spesialisthelsetjenesten skjer innenfor rammen av system for Nye metoder og i tråd med prioriteringskriteriene. Det vil si at metoder som innføres i spesialisthelsetjenesten skal oppfylle prioriteringskriteriene nytte, ressursbruk og alvorlighet.

I Meld. St. 21 (2024–2025) Helse for alle – rettferdig prioritering i vår felles helsetjeneste, legger regjeringen fortsatt til grunn de tre prioriteringskriteriene om nytte, alvorlighet og ressursbruk. Disse skal anvendes mest mulig likt på tvers av pasientgrupper og behandlingsformer. Målet er å sikre åpne, etterprøvbare og rettferdige prosesser, samt likeverdig tilgang til behandling i hele landet.

Hovedgrepene i meldingen er blant annet å etablere en ordning for individuell tilgang til nye metoder som Beslutningsforum har sagt nei til. Dette skal være en sikkerhetsventil for eksepsjonelle tilfeller, og er nå trådt i kraft. Ordningen vil gjelde for klinisk eksepsjonelle pasienter som individuelt oppfyller prioriteringskriteriene, selv om pasientgruppen de tilhører samlet sett ikke gjør det. I tillegg legges det føringer for at systemet for Nye metoder i større grad skal vurdere om det er grupper av pasienter som skiller seg ut og kan oppfylle prioriteringskriteriene. Dette kommer i tillegg til dagens unntaksordninger som gjelder enkeltpasienter og pasientgrupper for metoder som er under vurdering i system for Nye metoder. Ordningen for klinisk eksepsjonelle pasienter gjelder imidlertid ikke for utprøvende behandling.

Epidyolex er et antiepileptikum med innhold av cannabidiol, som har markedsføringstillatelse i Norge til behandling ved noen sjeldne former for epilepsi. Legemidlet er godkjent i system for Nye metoder for disse tilstandene. Bruk av Epidyolex i tråd med godkjent bruksområde dekkes over ordningen med H-resept. Ordningen forutsetter resept fra sykehuslege eller avtalespesialist.

Bruk av Epidyolex til andre former for epilepsi enn det er gitt markedsføringstillatelse for, regnes som utprøvende behandling. Dette da det ikke foreligger tilstrekkelig dokumentasjon av effekt og sikkerhet til at behandlingen kan inngå i det ordinære behandlingstilbudet. Bestillerforum besluttet 28. august 2023, etter behandling av innkommet forslag fra privatperson, at det ikke gis oppdrag om metodevurdering for Epidyolex til behandling av medisineresistent epilepsi på bakgrunn av at det ikke foreligger dokumentasjonsgrunnlag til å gjøre en slik metodevurdering.

Pasienter har ikke en lovmessig rett på utprøvende behandling. Utprøvende behandling skal som hovedregel tilbys pasienter gjennom kliniske studier. Unntaksvis kan utprøvende behandling gis til enkeltpasienter utenfor kliniske studier når dette er faglig forsvarlig, jf. nasjonale prinsipper for utprøvende behandling. Helseforetakene har et finansieringsansvar for all behandling med legemidler utenfor godkjent bruksområde som startes i sykehus. Det kommer frem av rammeverk for legemiddelbehandling utenfor godkjent indikasjon i spesialisthelsetjenesten. En beslutning om å tilby utprøvende behandling bør tas etter en god beslutningsprosess. Helseforetaket bør ha rutiner for dette. Det er et mål å gi mest mulig likeverdig tilgang til utprøvende behandling. Nasjonalt organ for

rådgivning ved alvorlig livsforkortende sykdom (Ekspertpanelet) kan gi råd om utprøvende behandling til enkelt-pasienter. Ekspertpanelet er kun rådgivende, og ansvarlig helseforetak og lege må i samråd med pasienten ta beslutning om rådet følges eller ikke.

Pasienter som ikke har fått tilbud om utprøvende behandling i den offentlige helsetjenesten, og som velger

å sette i gang slik behandling selv – må dekke behandlingen selv.

Jeg kjenner ikke til de vurderingene som er gjort i Helse Nord RHF for denne enkeltpasienten, men legger til grunn at beslutningen om ikke å finansiere Epidyolex er tatt etter en faglig vurdering i tråd med anbefalingene i nasjonale prinsipper og rammeverket.

SPØRSMÅL NR. 2648

Innlevert 24. juni 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 30. juni 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvordan mener statsråden at forsvaret styrkes av at vel-fungerende kompetansemiljø som HV-staben flyttes?

BEGRUNNELSE:

Forsvaret står overfor store utfordringer og satsinger. I forsvarrets langtidsplan er det vedtatt en økning på over 600 milliarder kroner, og det blir sannsynligvis behov for ytterligere økning. For å realisere denne satsingen er vi helt avhengig av å beholde og videreutvikle de gode kompetansemiljøene vi har, samtidig som vi utvikler nye. En av forsvarrets utfordringer er tilgang på nok personell. Derfor blir det også svært viktig å beholde personellet vi allerede har.

Flere medier har nylig omtalt at forsvarssjefen vil anbefale flytting av HV-staben på Terningmoen til Værnes. Nærmere 100 ansatte vil i så fall bli berørt. Sett i lys av forsvarrets behov for kompetent personell i en tid med oppskalering virker det underlig og lite strategisk å flytte velfungerende kompetansemiljøer, slik HV-staben på Terningmoen er. Slike relokaliseringer medfører ressursbruk og risiko for ustabilitet. Personell byttes ut og nytt må rekrutteres, med de utfordringer det gir. I slike prosesser er det mer enn sannsynlig at man mister kompetent personell på veien.

Det er grunn til å stille spørsmål ved om alle sider ved en flytting av HV - staben er vurdert fullt ut, og om helheten når det gjelder økonomi og personell er ivare-tatt. For at det skal lønne seg med en flytting må fordelene være klart større enn ulempene. Ut fra det vi nå vet virker ikke det sannsynlig.

Svar:

I arbeidet med gjennomføringen av Forsvarsløftet, er det enkelte satsinger og tiltak Forsvaret vurderer særskilt med hensyn til lokalisering. Dette inkluderer lokalisering av Sjef HV med stab. I disse spørsmålene er det flere viktige hensyn som skal veies opp mot hverandre. Tilgangen på personell og kompetanse er blant de viktigste tiltakene for å lykkes med Forsvarsløftet. En utredning må, blant annet, vise de personellmessige konsekvensene på kort og lang sikt, ved ulike lokaliseringalternativer. Dette hen-synet må videre sees opp mot konsekvensene for andre områder, som for eksempel operativ evne og økonomi. En utredning må legge til rette for at beslutninger fattes på et helhetlig grunnlag.

Jeg vil derfor måtte komme tilbake til dette på eg-net måte, når forslaget til tiltak er ferdig utredet i Forsva-ret, og jeg har hatt anledning til å vurdere den endelige anbefalingen fra Forsvaret.

SPØRSMÅL NR. 2649**Innlevert 24. juni 2025 av stortingsrepresentant Sandra Borch****Besvart 30. juni 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for å få felt denne bjørnen og hva gjøres for å redusere antall bjørn i Finnmark?

BEGRUNNELSE:

En mann i Jarfjord i Finnmark ble angrepet av en bjørn denne uken.

Svar:

Jeg har forståelse for at det skaper utrygghet når det skjer viltangrep på mennesker, og kan forsikre at slike saker blir tatt svært alvorlig. Bjørneangrep på mennesker tilhører sjeldenhetene, men alle store viltarter kan potensielt være farlige for mennesker. Erfaringen fra Skandinavia er at tilfeller der bjørn skader mennesker normalt er knyttet til spesielle omstendigheter. I den aktuelle saken i Jarfjord er hendelsesforløpet ikke helt klart, men Statens naturoppsyn har gjort funn av en død elg i området og samlet inn biologisk materiale fra bjørn på stedet for DNA-analyse. Det vurderes også som sannsynlig at dette kan handle om ei binne med unger.

Ved angrep på mennesker er det politiet som har ansvaret for å håndtere og etterforske hendelsen, og Miljødirektoratet bistår politiet. Samtidig har Miljødirektoratet det sentrale forvaltningsansvaret for rovvilt med myndighet til å sette inn tiltak for å ivareta offentlige interesser. I den innledende fasen i denne saken var det viktig for Miljødirektoratet å få oversikt over situasjonen slik at det kunne vurderes om felling av bjørnen eller andre

tiltak var aktuelle og mulige å gjennomføre. Det ble derfor satt inn forsterket tilstedeværelse av profesjonelt feltpersonell fra Statens naturoppsyn og gjennomført undersøkelser i området fra tirsdag 24. juni. Samtidig gikk både politiet og Miljødirektoratet ut med en oppfordring om at folk ikke bør oppsøke bjørner i området. Miljødirektoratet har også lagt ut nyhetssak om situasjonen. Etter de innledende undersøkelsene og kartlegging av situasjonen besluttet Miljødirektoratet den 26. juni å iverksette fellingsforsøk på den aktuelle bjørnen, og det er Statens naturoppsyn som har fått oppdraget. Basert på beskrivelser og foreløpige undersøkelser i felt skriver Miljødirektoratet at det ikke kan utelukkes at hendelsen er et resultat av forventet atferd der mordyr søker å beskytte sitt avkom, men at når mennesker påføres skade av rovvilt er det dette som må vektlegges.

Representanten Borch spør også om hva som gjøres for å redusere antall bjørner i Finnmark. Til dette viser jeg til at Stortinget har vedtatt et nasjonalt bestandsmål for bjørn på 13 årlige ungekull som ikke er oppnådd. Det samme gjelder delmålet om seks årlige ungekull i forvaltningsregion 8 (Troms og Finnmark). I tråd med Stortingets rovviltforlik betyr dette at forvaltningen skal legge til rette for en videre bestandsvekst både nasjonalt og i region 8. Jeg vil imidlertid understreke at dette ikke er til hinder for å gjennomføre uttak av enkeltindivider som gjør skade på beitedyr eller slik som i dette tilfellet går til angrep på mennesker. Skadefelling av en bjørn 29. april i år i Sør-Varanger grunnet skadepotensial på tamrein, og fellingsforsøket som nå pågår i Jarfjord, er eksempler på dette.

SPØRSMÅL NR. 2650**Innlevert 25. juni 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 26. juni 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvorfor ble fire dokumenter fra Wiersholm som ble motatt av Energidepartementet 20. februar, 28. februar, 19.

mars og 28. april ikke fortløpende ført inn i postjournalen, men først publisert i journalen 6. juni?

BEGRUNNELSE:

Dokumentene det gjelder omhandler om forslaget om ny lov om Norgespris og strømstønad til husholdninger er innenfor EØS-retten. Andre anerkjente advokatfirmaer har stilt spørsmål ved om lovforslaget er innenfor EØS-retten, og om Norgespris må notifiseres av ESA som statsstøtte. Departementet har nektet innsyn i dokumentene fra Wiersholm.

Det bes om at statsråden i sitt svar vurderer departementet sin journalføring opp mot Offentleglova § 10, Arkivlova og Arkivforskriften.

Svar:

I forbindelse med arbeidet med Norgespris innhentet Energidepartementet juridiske vurderinger fra Wiersholm om ulike spørsmål. Dokumentene ble mottatt og vurdert av departementet fortløpende i arbeidet med lov om Norgespris og strømstønad for husholdninger.

Energidepartementet er som et offentlig organ pliktig til å ha et arkiv og journalføre inn- og utgående dokumenter. De ovennevnte dokumentene ble journalført som inngående dokumenter. På grunn av høy arbeidsbelastning ble dokumentene journalført noe senere enn normal praksis i departementet.

SPØRSMÅL NR. 2651

Innlevert 25. juni 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 3. juli 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Når vil Energiministeren overfor NVE følge opp stortingsvedtaket i forbindelse med Kraftløftet for Finnmark og Melkøya om å likebehandle Davvi og få prosjektet sendt ut på høring?

BEGRUNNELSE:

Stortingsvedtak 654 i Innst. 221 S (2024-2025) ble fattet 6.mai d.å og lyder som følger:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at omsøkte prosjekter som kan gi tilstrekkelig kraft til Melkøya sikres fremdrift og deretter realitetsbehandling, slik at de potensielt kan være i drift innen 2030, og øke tempoet for realisering av kraftløftet.»

Som bakgrunn for vedtaket fremgår det av flertallsmerknad at «Flertallet viser i denne sammenheng til NVEs prosessuelle avgjørelse om å nedprioritere behandling av det mest modne prosjektet i Finnmark. Flertallet mener det er viktig at alle modne prosjekter som kan bidra til tilstrekkelig kraft til Melkøya, gis prioritet av myndighetene og sikres konsesjonsbehandling innen rimelig tid. Flertallet mener derfor at omsøkte prosjekter må sendes på høring så fort som mulig og få en realitetsbehandling av myndighetene så raskt som mulig deretter.»

NVE har uttalt offentlig at de fortsatt ikke har mottatt noen instruks eller andre føringer fra departementet i denne saken. Da fremdrift er slått fast som et selvstendig poeng fra Stortingets side ville det være å forvente at

stortingets vedtak ble fulgt opp raskt og tydelig av departementet.

Svar:

Alle konsesjonssøknader, forutsatt at de er godt nok opplyst og ellers tilfredsstillende krav som må oppfylles i løpet av søknadsprosessen, skal behandles. Konsesjonssøknaden for Davvi vindkraftverk ligger i dag til behandling i Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Det følger av forvaltningsloven § 11 a første ledd at saker skal avgjøres uten ugrunnet opphold. Dette gjelder også Davvi vindkraftverk.

Jeg er opptatt av framdrift i behandlingen av nye prosjekter om produksjon og nett i Finnmark. Mitt departement sendte 26. juni 2025 et felles brev til Grenselandet DA og Folkeaksjonen mot Davvi vindkraftverk, med kopi til både NVE og Lebesby kommune. Brevet er et svar på henvendelser som kom på bakgrunn av Stortingets anmodningsvedtak nr. 654.

I brevet står det blant annet at departementet legger til grunn at NVE vil behandle konsesjonssøknaden for Davvi vindkraftverk i tråd med gjeldende rett, herunder forvaltningsloven § 11 a første ledd. Videre heter det at NVE må vurdere om konsesjonssøknaden slik den foreligger er godt nok opplyst, eller om det er behov for ytterligere utredning eller høring i saken, før vedtak kan treffes.

Samtidig er det i brevet av 26. juni 2025 understreket at NVE må se den videre behandlingen av Davvi vind-

kraftverk i lys av den samlede behandlingen av vindkraft-prosjekter i Finnmark.

Brevet følger opp Stortingets anmodningsvedtak og fastsetter rammene for NVEs videre behandling av pro-

sjektet. Nærmere oppfølging av saken ligger etter dette til NVE.

SPØRSMÅL NR. 2652

Innlevert 26. juni 2025 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 2. juli 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hvorfor har ikke statsråden fulgt opp enigheten fra forliket i Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Viser til Kunnskapsdepartementets høring på forslag til ny finansieringsforskrift for private barnehager sendt 25. juni 2025.

Stortingsflertallet har i sine merknader vært tydelig på følgende:

- Dekning av kostnader som overstiger pensjonstilskudd utmålt etter sjablong
- Søknadsordningen må være fungerende og forutsigbar
- Søknadsordningen er et supplement til utmåling etter sjablong, og er en nødvendig sikkerhetsventil
- Resultatet skal være at barnehagene får dekket dokumenterte kostnader under et rimelig tak.
- Ordningen innføres i 2026, og skal dekke utgifter i det året det søkes for

Departementets forslag til forskrift er ikke i tråd med stortingsflertallets tydelige intensjon.

Svar:

I juni ble flertallet av partiene på Stortinget enige om et nytt lovverk for styring og finansiering av barnehagesektoren. Det nye lovverket gir barnehager, foreldre, ansatte og kommunene et godt og forutsigbart regelverk for fremtiden, og er viktig for å sikre likeverdige barnehagetilbud av høy kvalitet.

For å følge opp endringene i barnehageloven sendte Kunnskapsdepartementet 25. juni forslag til ny forskrift om tilskudd til private barnehager på offentlig høring. Med utgangspunkt i føringene fra Stortinget har departementet foreslått å innføre en ny søknadsordning for barnehager som ikke får dekket sine pensjonsutgifter etter hovedregelen om pensjonstilskudd.

Som representanten viser til, har Stortinget i behandlingen av lovproposisjonen fattet anmodningsvedtak hvor Stortinget blant annet ber om at det innføres en søknadsordning som dekker dokumenterte pensjonskostnader, og at ordningen skal ha et «rimelig tak». Disse føringene har jeg lagt til grunn i arbeidet med høringsnotatet. Stortinget har ikke bevilget midler for å finansiere eventuelle merutgifter til en ny søknadsordning. Det har derfor vært nødvendig å utforme forslaget innenfor gjeldende budsjettammer.

For å ivareta at søknadsordningen holdes innenfor gjeldende budsjettammer er det nødvendig at ny søknadsordning inneholder enkelte rammer som sikrer en viss kostnadskontroll. Forslaget til ny søknadsordning innebærer at private barnehager som samlet over tre år har mer enn 5 prosent høyere pensjonsutgifter enn de får dekket gjennom hovedregelen, etter søknad skal få dekket utgiftene som overstiger 5 prosent, oppad begrenset til 13 prosent av den private barnehagens pensjonsgivende lønn.

Forslaget til den øvre grensen på 13 prosent av barnehagens pensjonsgivende lønn er den høyeste grensen som jeg vurderer kan fastsettes innenfor gjeldende bevilgninger til kommunesektoren. Til forskjell fra den eksisterende søknadsordningen, er ikke den nye søknadsordningen avgrenset til barnehager som har pensjonssavtaler inngått før en gitt dato. Det betyr at en større del av sektoren vil omfattes av den nye søknadsordningen og at mange barnehager vil ha krav på mer i tilskudd til pensjon enn de får i dag. Dersom det skal innføres en ny søknadsordning som følger opp alle forutsetningene i tråd med Stortingets anmodningsvedtak, må det økte bevilgninger til for å dekke opp merutgiftene dette vil påføre kommunesektoren. I høringsnotatet har jeg derfor også synliggjort noen alternativer til øvre grenser som forutsetter økte bevilgninger over statsbudsjettet.

SPØRSMÅL NR. 2653**Innlevert 26. juni 2025 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 2. juli 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at barnehagene får dekket sine pensjonsutgifter fra og med 2026?

BEGRUNNELSE:

Viser til Kunnskapsdepartementets høring på forslag til ny finansieringsforskrift for private barnehager sendt 25. juni 2025.

Svar:

I behandlingen av de nylig vedtatte endringene i barnehageloven har flertallet på Stortinget bedt regjeringen om å innføre en ny søknadsordning for pensjonsutgifter fra 2026. Det har vært viktig for meg å følge opp føringene fra Stortinget, og i forslaget til ny finansieringsforskrift som departementet nylig har sendt på høring, foreslås det en ny søknadsordning som jeg tar sikte på at kan tre i kraft fra

og med 2026. Den nye søknadsordningen vil dermed tre i kraft tidligere enn øvrige endringer i tilskuddsregelverket.

På bakgrunn av føringene fra Stortinget har jeg foreslått en søknadsordning som, i motsetning til dagens ordning, ikke er avgrenset til barnehager som har pensjonsavtaler inngått før en gitt dato. I utgangspunktet vil dermed hele sektoren omfattes av den nye søknadsordningen, og mange barnehager vil kunne få mer i pensjonstilskudd i 2026 enn de får under gjeldende regelverk. For å sikre kostnadskontroll og at den nye søknadsordningen holdes innenfor gjeldende budsjettammer, har det imidlertid vært nødvendig å foreslå en ordning med enkelte rammer. Forslaget til søknadsordning innebærer at private barnehager som samlet over tre år har mer enn 5 prosent høyere pensjonsutgifter enn de får dekket gjennom hovedregelen, etter søknad skal få dekket utgiftene som overstiger 5 prosent. Videre er beløpet som kan dekkes gjennom søknadsordningen foreslått å være oppad begrenset til 13 prosent av den private barnehagens pensjonsgivende lønn.

SPØRSMÅL NR. 2654**Innlevert 26. juni 2025 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 1. juli 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hva er diskrepansen mellom utstyrsstipend og de faktiske gjennomsnittlige utgiftene til elever på de ulike yrkesfaglige programmene?

BEGRUNNELSE:

Ber om siste oppdaterte tall for kostnader og stipendsats for hvert studieprogram.

Svar:

Utdanningsstøtten til elever i videregående opplæring under 21 år er et supplement til foreldreøkonomien. Iht. barnelova § 68 har foreldre forsørgelsesplikt – i den grad

de har mulighet – for egne barn frem til fylte 18 år eller fullført ordinær skolegang. Utstyrsstipendet gjennom Lånekassen skal bidra til å dekke utgifter elevene har til nødvendig individuelt utstyr.

Siste tilgjengelige kunnskapsgrunnlag som kartlegger elevenes utgifter og sammenligner det med nivået på utstyrsstipendet er en Rambøll-rapport fra 2019. Spriket mellom enkeltelevers utgifter var svært store, og det var betydelige forskjeller mellom utdanningsprogrammene. På bakgrunn av kartleggingen ble det i Rambøll-rapporten konkludert med at det ikke er praktisk gjennomførbart å innføre en modell der alle elevene får dekket de faktiske utgiftene til utstyr gjennom et stipend. Hovedgrunnen til dette er at elevene selv kjøper inn det utstyret de trenger

til undervisningen, og at det er store variasjoner i hvilket utstyr elevene velger.

Anbefalingen var derfor å gruppere utdanningsprogrammene i kategorier med relativt like utgifter til utstyr. Deretter tas det utgangspunkt i medianelevens utgifter i de ulike kategoriene. Dersom satsene settes slik at de tilsvarer medianelevne i kategoriene, kan man si at elev-

ene får dekket utgiftene til utstyr. Halvparten vil dermed få mer enn de faktisk bruker, og halvparten vil få mindre enn de faktisk bruker.

Tabellen under viser rapportens anslag på medianutgifter i 2019 for de ulike gruppene justert til 2025-kroner og satsene for utstyrsstipendet for skoleåret 2025-26.

Kategori	Rambøllrapportens forslag, 2025-kroner	Ustyrsstipend satser 2025-2026	Differanse mellom utgifter og stipend 2025-26
1	2 038 kr	1 398 kr	-640 kr
2	3 521 kr	2 630 kr	-891 kr
3	4 718 kr	4 242 kr	-462 kr
4	5 696 kr	5 762 kr	66 kr
5	6 936 kr	7 202 kr	806 kr

Siden rapporten la frem sin anbefaling i 2019, har det forekommet endringer i innplasseringen av studieprogrammer i kategoriene.

For skoleåret 2025-26 er utdanningsprogram og programkategorier inndelt i følgende kategorier.

Kategori 1:

Studiespesialisering og påbygging til generell studiekompetanse, medier og kommunikasjon, musikk, dans og drama (unntatt programområde dans).

Kategori 2:

Helse- og oppvekstfag, Naturbruk (programområdene landbruk og studieforbereende for Vg3), Kunst, design og arkitektur, Salg, service og reiseliv, Informasjonsteknologi og medieproduksjon, Teknologi og industrifag (programområde kjemiprosess- og laboratoriefag).

Kategori 3:

Studiespesialisering med toppidrett, Elektro og datateknologi, Frisør blomster, interiør og eksponeringsdesign (unntatt programområde frisør), Teknologi og industrifag (unntatt programområde kjemiprosess- og laboratoriefag).

Kategori 4:

Idrettsfag, Musikk, dans og drama (programområde dans).

Kategori 5:

Restaurant- og matfag, Håndverk, design og produktutvikling, Bygg- og anleggsteknikk, Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (programområde frisør), Naturbruk (unntatt programområdene landbruk og studieforbereende for Vg3).

SPØRSMÅL NR. 2655

Innlevert 26. juni 2025 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 2. juli 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva vil det koste å innføre et arbeidsfradrag?

BEGRUNNELSE:

Jeg ber om informasjon om provenytapet av å innføre et fradrag uten utfasing for lønnsinntekt som vil gi personer 10 000 kroner i lavere skatt når man får fullt utnyttet fradraget, senke personfradraget slik at alle med tilstrekkelig

inntekt får 2 000 kroner i lavere skatt, øke frikortgrensen til 150 000 kroner og øke verdsettelsesrabatten for aksjer og driftsmidler i formuesskatten til 100 prosent, og jeg ønsker provenyeffekten av å innføre endringene isolert og alle samlet. Videre ber jeg om fire fordelingstabeller gitt at alle endringene gjennomføres samlet: Etter intervaller for inntekt og formue inkludert minst de med formue over 100 og 1 000 millioner kroner, og etter desiler pluss øverste persentil, 0,1 prosent og 0,01 prosent rikeste for inntekt og formue.

Svar:

Tabell 1 viser anslåtte provenyvirkninger av endringene, i tråd med spørsmålet. Det er lagt til grunn at et nytt fradrag gis i arbeidsinntekt (lønns- og næringsinntekt) ved fastsetting av alminnelig inntekt.

Tabellene 2-5 viser anslåtte fordelingsvirkninger som følge av endringene. I tabell 2 og 3 er alle personer 17 år og eldre inndelt i intervaller for hhv. bruttoinntekt og nettoformue. I tabell 4 og 5 er alle personer delt inn i 10 like store grupper (desiler) etter hhv. stigende bruttoinntekt og nettoformue. Hver gruppe består av om lag 459 000 personer. Tabellene viser også topp 1 pst. (45 900 personer) og topp 0,1 pst. (4 590 personer). Inndelingen avviker noe fra det som angis i spørsmålet. Det har vært nødvendig å bruke standard inndeling i LOTTE-Skatt for å kunne besvare spørsmålet innen fristen.

Beregningene inkluderer kun de direkte, mekaniske virkningene på skatteinntektene. De tar ikke hensyn til at endringer i skattereglene kan påvirke skattyternes atferd, som igjen kan ha betydning for offentlige finanser.

En fjerning av formuesskatten på aksjer og driftsmidler vil kunne føre til store tilpasninger. Personer vil kunne flytte formue fra banksparing til aksjer, inkludert å flytte banksparing mv. til et aksjeselskap (AS), for å betale vesentlig mindre formuesskatt. De som leier ut sekundærboliger, kan tilsvarende redusere formuesskatten på boligene ved å leie dem ut gjennom AS. Provenytapet av å fjerne formuesskatten på aksjer og driftsmidler må over tid antas å bli betydelig høyere enn anslått ovenfor som følge av tilpasninger.

Et arbeidsfradrag vil kunne ha ulike, og til dels motstridende, effekter på samlet arbeidstilbud. Et arbeidsfradrag styrker insentivene til å delta i arbeidsmarkedet

sammenlignet med å stå helt utenfor, og forventes derfor å ha en positiv effekt på sysselsettingen. Størrelsen på responsen er imidlertid svært usikker. For personer som allerede er i arbeid, vil fradraget øke den disponible inntekten etter skatt. Denne «inntektseffekten» trekker isolert sett i retning av redusert arbeidstilbud, ettersom det kan forventes at disse personene vil ta ut noe av inntektsøkningen i mer fritid. Avhengig av utforming, kan et arbeidsfradrag også påvirke lønnsomheten av å jobbe en time ekstra («substitusjonseffekt»), ved at det endrer skatten på den siste kronen man tjener. Typisk vil et arbeidsfradrag redusere marginalsakten og dermed styrke insentivene til å jobbe litt ekstra for personer med lave inntekter (der fradraget fases inn).

Basert på dagens kunnskapsgrunnlag er det betydelig usikkerhet om hvilke effekter et arbeidsfradrag vil ha på det samlede arbeidstilbudet. Behovet for mer kunnskap er bakgrunnen til at regjeringen vurderer en mulig begrenset forsøksordning med et arbeidsfradrag for et tilfeldig utvalg unge. Utformingen av forsøket er avgjørende for at det skal gi oss mer kunnskap om effektene. Dersom man innfører et arbeidsfradrag for alle, uten et forutgående forsøk, vil det trolig heller ikke i ettertid være mulig å vite hvilke effekter fradraget har.

Beregningene er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2022. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til 2025. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet.

Tabell 1 Anslåtte provenyvirkninger av endringer i skattereglene. Negative tall betyr lettelser. Sammenlignet med 2025-regler

	Mrd. kroner
Innføre arbeidsfradrag på 45 454 kroner	-27,6
Øke personfradraget med 9 090 kroner	-7,6
Øke frikortgrensen til 150 000 kroner	-1,2
Fjerne formuesskatt på aksjer mv.	-21,0
Samlet	-57,3

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 2 Anslåtte fordelingsvirkninger etter bruttoinntekt. 1 Personer 17 år og eldre. Sammenlignet med 2025-regler. Negative tall betyr lettelse. Kroner

Bruttoinntekt ¹	Antall	Gjennomsnittlig skatt	Herav formuesskatt	Gjennomsnittlig endring i skatt	Herav endring i formuesskatt
0–100 000 kr	307 800	1 000	1 000	-600	-600
100 000–200 000 kr	212 000	6 000	1 200	-4 600	-1 000
200 000–250 000 kr	132 200	11 800	1 200	-4 200	-600
250 000–300 000 kr	200 900	18 000	1 000	-4 200	-400
300 000–350 000 kr	250 100	33 000	1 400	-5 200	-600

350 000–400 000 kr	288 100	51 200	1 600	-5 400	-400
400 000–450 000 kr	285 600	68 600	2 000	-6 600	-600
450 000–500 000 kr	271 800	85 800	2 600	-8 000	-800
500 000–550 000 kr	282 400	102 600	2 600	-9 000	-800
550 000–600 000 kr	273 300	118 200	2 800	-10 400	-1 000
600 000–700 000 kr	510 500	141 200	3 200	-11 600	-1 000
700 000–800 000 kr	424 400	173 800	3 800	-12 600	-1 600
800 000–1 mill. kr	509 300	229 000	5 800	-14 000	-2 600
1–2 mill. kr	548 500	406 600	15 400	-20 600	-9 000
2–3 mill. kr	59 700	889 400	58 400	-52 000	-40 400
3 mill. kr og over	33 600	2 556 000	345 600	-289 600	-278 400
I alt	4 590 200	165 200	7 400	-12 400	-4 600

1 Omfatter samlet inntekt før skatt. Det vil si lønns-, nærings-, kapital-, trygde- og pensjonsinntekt samt andre skattepliktige og skattefrie ytelser.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 3 Anslåtte fordelingsvirkninger etter beregnet nettoformue.1 Personer 17 år og eldre. Sammenlignet med 2025-regler. Negative tall betyr lettelse. Kroner

Beregnet nettoformue	Antall	Gjennomsnittlig skatt	Herav formuesskatt	Gjennomsnittlig endring skatt	Herav endring i formuesskatt
Negativ	1 023 000	131 600	0	-8 600	0
0 - 500 000	1 076 600	76 800	0	-6 400	0
500 000 - 1 mill. kr	324 600	145 200	100	-8 800	0
1 mill. - 2 mill. kr	557 800	154 400	200	-8 800	-100
2 mill. - 3 mill. kr	489 000	161 200	800	-8 500	-200
3 mill. - 4 mill. kr	345 800	177 200	1 600	-8 400	-400
4 mill. - 5 mill. kr	231 800	197 600	3 400	-8 600	-900
5 mill. - 10 mill. kr	399 400	263 200	13 200	-11 300	-3 600
10 mill. - 50 mill. kr	132 000	601 400	87 600	-51 900	-43 500
50 mill. - 100 mill. kr	6 400	1 991 600	540 000	-428 700	-418 700
100 mill. - 150 mill. kr	1 400	3 176 400	1 008 400	-853 400	-842 800
150 mill. - og over	2 600	7 850 600	4 060 100	-3 650 700	-3 640 400
I alt	4 590 200	165 200	7 400	-12 400	-4 600

1 Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket bruttogjeld. Beregnet bruttoformue inkluderer formue uten formelle verdsettelsesrabatter for primærbolig og aksjer og driftsmidler. For øvrig benyttes ligningsverdier. Gjelden er heller ikke redusert.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 4 Anslåtte fordelingsvirkninger etter desilfordelt bruttoinntekt.1 Personer 17 år og eldre. Sammenlignet med 2025-regler. Negative tall betyr lettelse. Kroner

Desiler	Inntektsintervall	Gjennomsnittlig inntekt	Gjennomsnittlig skatt	Gjennomsnittlig endring i skatt	Herav endring i formuesskatt
1	0 – 173 000	69 000	2 200	-1 800	-800
2	173 000 – 314 600	254 400	16 000	-4 400	-400
3	314 600 – 397 400	357 400	44 600	-5 400	-400
4	397 400 – 479 000	437 600	73 200	-7 000	-800
5	479 000 – 561 600	520 600	101 000	-9 000	-800
6	561 600 – 647 800	604 200	127 400	-10 800	-1 000
7	647 800 – 743 600	694 400	155 200	-12 000	-1 200

8	743 600 – 873 200	803 400	195 200	-13 000	-1 800
9	873 200 – 1 129 800	982 600	269 000	-15 000	-3 800
10	> 1 129 800	1 884 800	668 400	-46 200	-34 600
Herav topp 1 pst.	> 2,63 mill.	5 249 000	2 160 800	-230 200	-219 000
Herav topp 0,1 pst.	> 8,31 mill.	17 445 400	7 641 200	-1 121 600	-1 110 600
I alt		660 800	165 200	-12 400	-4 600

1 Omfatter samlet inntekt før skatt. Det vil si lønns-, nærings-, kapital-, trygde- og pensjonsinntekt samt andre skattepliktige og skattefrie ytelser.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 5 Anslåtte fordelingsvirkninger etter desilfordelt beregnet nettoformue. 1 Personer 17 år og eldre. Sammenlignet med 2025-regler. Negative tall betyr lettelse. Kroner

Desiler	Formuesintervall	Gjennomsnittlig nettoformue	Gjennomsnittlig skatt	Gjennomsnittlig endring i skatt	Herav endring i formuesskatt
1	< (-434 000)	-1 529 400	180 400	-9 600	0
2	(-434 000) – (-35 800)	-198 200	96 000	-8 000	0
3	(-35 800) – 35 600	4 400	47 800	-4 800	0
4	35 600 – 236 400	116 400	80 600	-6 800	0
5	236 400 – 784 800	475 800	129 000	-8 400	0
6	784 800 – 1 586 800	1 179 400	153 400	-8 800	0
7	1 586 800 – 2 442 200	2 006 600	156 400	-8 600	-200
8	2 442 200 – 3 535 400	2 952 200	168 000	-8 400	-200
9	3 535 400 – 5 498 200	4 383 000	198 000	-8 600	-800
10	> 5 498 200	13 700 600	444 200	-52 400	-44 400
Herav topp 1 pst.	> 18,23 mill.	60 681 200	1 564 000	-382 800	-373 400
Herav topp 0,1 pst.	> 92,04 mill.	311 638 800	5 764 600	-2 410 600	-2 400 200
I alt		2 309 000	165 400	-12 400	-4 600

1 Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket bruttogjeld. Beregnet bruttoformue inkluderer formue uten formelle verdsettelsesrabatter for primærbolig og aksjer og driftsmidler. For øvrig benyttes ligningsverdier. Gjelden er heller ikke redusert.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

SPØRSMÅL NR. 2656**Innlevert 26. juni 2025 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson****Besvart 2. juli 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Kan det bes om fylkesvis oversikt over hvilke yrkesfaglige linjer som har blitt lagt ned de siste 4 årene?

BEGRUNNELSE:

Halvparten av alle elever i Norge velger nå yrkesfaglig utdanning i VGO. I høst stod det flere kamper for å bevare yrkesfaglinjer rundt om i landet, og beklageligvis resulterte det i nedlegging av flere skoler og linjetilbud.

Svar:

Det er fylkeskommunene som har ansvar for dimensjonering av det videregående opplæringstilbudet. Beslutninger om opprettelse og nedleggelse av opplæringstilbud baseres på elevtall, søkermønstre, innspill fra mange

ulike regionale aktører og økonomiske vurderinger i den enkelte fylkeskommune. Slike avgjørelser har stor betydning for enkeltmennesker og for samfunnet. I opplæringsloven som trådte i kraft august 2024 er det presisert at fylkeskommunen i planleggingen og utbyggingen av det videregående opplæringstilbudet skal legge stor vekt på hva slags kompetanse samfunnet har behov for. Over halvparten av elevene søker nå til yrkesfaglige utdanningsprogrammer.

Det publiseres ikke nasjonal statistikk over opplæringstilbud som har blitt opprettet, videreført eller lagt ned ved skoler eller i fylkeskommuner hvert enkelt år. Fylkeskommunenes informasjonstjeneste for søkere til videregående opplæring (vilbli.no) har imidlertid informasjon om det videregående opplæringstilbudet fylkeskommunene tilbyr til enhver tid.

SPØRSMÅL NR. 2657**Innlevert 26. juni 2025 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 2. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvilke risikoanalyser og beredskapsplaner finnes for helsemyndighetenes håndtering av Hammerfest sykehus i en situasjon med alvorlig ulykke/hendelse på LNG-anlegget på Melkøya?

BEGRUNNELSE:

Da energiministeren redegjorde for HMS-situasjonen ved Hammerfest LNG i Stortinget torsdag 19. juni 25, ble det gjort rede for ulike typer hendelser på Hammerfest LNG, herunder eksponeringshendelser:

«Om eksponeringshendelsene har Equinor forklart at flere personer ble utsatt for en ukjent påvirkning, som førte til helseplager ved arbeid på Hammerfest LNG i juni 2024. Flere oppsøkte legevakst, og noen ble sykmeldt. Equinor har forklart at det på bakgrunn av denne hen-

delsen ble iverksatt flere tiltak, bl.a. patruljering med streifvakter utstyrt med gassmålere.

Det oppsto nye eksponeringshendelser i april og juni i år, hvor det ble registrert utslag på gassmålerne. Equinor har forklart at gassmålerne viste lave utslag – langt under grenseverdiene for eksponering for de ulike gassene. Likevel opplevde flere av vaktene helseplager og oppsøkte legevakst. Noen av disse ble sykmeldt.

Equinor har forklart at de har satt mye ressurser inn på å undersøke eksponeringshendelsene. Så langt har ikke selskapet lykket med å avdekke årsakene til at ansatte ble syke. Equinor gransker nå også disse hendelsene. Havindustriilsynet har også iverksatt sin egen gransking.»

Eksponeringshendelsene gir grunnlag for frykt for lekkasjer og gassulykker på Melkøya og i Hammerfest. Det er også påpekt at Melkøya er blant landets største terrormål og er svært utsatt ved et eventuelt krigsutbrudd.

Sykehuset for befolkningen i Vest-Finnmark, Hammerfest sykehus, ligger bare noen hundre meter fra gassanlegget på Melkøya. Dersom en ulykke eller annen hendelse skjer ved gassanlegget på Melkøya, er det også risiko for at sykehuset i Hammerfest rammes. Sykehuset ligger rett ved sjøen, like ved Melkøya, med ventilasjonssystem som fører luften inn fra sjøen, og det nye sykehuset er bygget uten tilfluktsrom.

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet fra representanten Irene Ojala for Helse Nord RHF. De presiserer i sitt svar at det er kommunens ansvar, gjennom plan- og bygningsloven, å sikre at nye bygg eller virksomheter i nærheten av storulykkevirksomheter, ikke øker risikoen for mennesker eller miljø. Dette kan gjøres ved at kommunen krever sikkerhetssoner, bufferområder eller andre avbøtende tiltak.

Helse Nord RHF informerer om at Finnmarkssykehuset HF har gjennomført risikoanalyser og har beredskapsplaner. Det har over langt tid vært gjort mye arbeid for å øke både kapasitet og kapabilitet i helseberedskapen. Dette er en kontinuerlig oppgave, ettersom ny kunnskap kommer til og konteksten og handlingsrommet stadig endrer seg. Finnmarkssykehuset HF har blant annet deltatt i å utarbeide og nå senest revidere, Finnmark fylkeskommunes risiko- og sårbarhetsvurdering. Arbeidet koordineres av Statsforvalter i Troms og Finnmark.

Helse Nord RHF har gitt alle helseforetak i oppdrag å gjennomgå kritisk infrastruktur for å avdekke sårbarheter og å planlegge for scenarioer som kan ha store samfunnsmessige konsekvenser. Dette arbeidet pågår, og inkluderer planer for relokalisering av større deler av tjenesten ved behov.

Helse Nord RHF viser til at Storulykkeforskriften (FOR-2016-06-03-569) ikke stiller eksplisitte avstandskrav i meter mellom storulykkevirksomheter og for eksempel boliger, sykehus eller annen sårbar infrastruktur. I stedet

krever forskriften at virksomhetene og arealplanmyndighetene vurderer risiko og konsekvenser i planlegging og drift. Helse Nord RHF opplyser om at ved tomteutredningen ble hensynet til tilgjengelighet, funksjonell egnethet, planstatus, økonomi og gjennomføring, miljø og tekniske forhold, samt andre samfunnsmessige konsekvenser, vurdert.

Helse Nord RHF viser videre til Equinors sikkerhetsrapport for Hammerfest LNG, som er basert på dokumentet "Informasjon til allmennheten om risiko og beredskap Hammerfest LNG". Rapporten inneholder konsekvensanalyser for ulike scenarier, inkludert gasslekkasjer, brann og eksplosjon. Det er vurdert hvordan slike hendelser kan påvirke mennesker, miljø og materiell, både på anlegget og i nærområdet. Equinor informerer om at de samarbeider med lokale nødetater og har etablert beredskapsplaner for ulike hendelser. Fra rapporten s. 8 siteres:

«Alle beregninger og vurderinger viser at verken gassutslipp, brann eller eksplosjoner vil berøre lokalbefolkningen.»

Basert på offentlig tilgjengelig informasjon om risiko, er det ikke gjennomført eksplisitte risikovurdering av sykehusets aktivitet i tilfelle en eksponeringshendelse ved industrianlegget på Melkøya.

Etter flere eksponeringshendelser i 2024 og 2025 har Havindustritilsynet gitt Equinor pålegg om å:

- Dokumentere forsvarlighet før gjenopptakelse av arbeid i utsatte områder
- Gjennomføre nye analyser av eksponeringsforhold og arbeidsmiljø
- Involvere fagekspertise og vernetjeneste i vurderingene

Helse Nord RHF og Finnmarkssykehuset HF holder seg til Equinors sikkerhetsrapport for Hammerfest LNG, og eventuelle vurderinger som kommer frem gjennom oppfølging av ovenfor nevnte pålegg.

SPØRSMÅL NR. 2658

Innlevert 26. juni 2025 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 2. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

For at folk skal bo i Finnmark, må befolkningen oppleve trygghet for grunnleggende velferdstjenester, der det aller

viktigste for tryggheten og livskvaliteten er tilgang til akuttfunksjoner, fullverdig fødeavdeling og tjenester for eldre og kronikere.

Ser statsråden behovet for å etablere et beredskapssykehus i Alta med relevante funksjoner både for å betjene sivilbefolkningen i Finnmark, og å understøtte Forsvarets og allierte styrker i Finnmark?

BEGRUNNELSE:

I en verden med fred og forsoning og stabilt vær uten stengte fjelloverganger og uten dramatiske klimaendringer, ville kanskje dagens sykehusstruktur i Finnmark, Norges største fylke, være grei.

Men slik er det ikke: Den geopolitiske situasjonen er dramatisk endret. Det har vi tatt konsekvensen av ved å ruste opp Forsvaret. I tillegg skal det norske totalforsvaret og norsk totalberedskap styrkes, herunder helseberedskapen.

Sykehuset i Kirkenes ligger nær grensen mot Russland og gjør det dermed sårbart i en krise/krigssituasjon. Sykehuset i Hammerfest kan det også settes et stort spørsmålstegn ved hvordan vil fungere i en krise/krigssituasjon. Hammerfest sykehus ligger bare noen hundre meter fra gassanlegget på Melkøya. I tillegg er sykehuset utilgjengelig i lange perioder om vinteren på grunn av dårlig vær og stengte fjelloverganger, og for dårlig flyvær.

Sykehuset i Narvik har allerede fått status som et beredskapssykehus for Forsvaret og Nato i nord. Mange ser nå behovet for et akuttisykehus i Alta, et beredskapssykehus for Finnmark med de nødvendige funksjoner i Alta. Det er flere gode argumenter som taler for dette, blant annet byens beliggenhet og at Alta er Finnmarks største by med et stort befolkningsgrunnlag inkludert omlandet. Alta har nå fått status som hærkommune. Siden våre naboland Finland og Sverige kom med i Nato, har Altas beliggenhet med hensyn til å ta imot alliert støtte som kommer sjøveien blitt veldig aktualisert. Alta er helt sentral med havn, flyplass, og store miljøer og institusjoner som kan bidra i en krisesituasjon.

Statsråden gjorde det kjent denne uken at Helse Nord skal lage en forpliktende plan for å videreutvikle Klinikk Alta, inkludert en opptrappingsplan for økt aktivitet, spesielt for funksjoner som brukes ofte og mye av befolkningen i området. Videre skal Helse Nord kartlegge relevante beredskapskapasiteter og -behov i spesialisthelsetjenesten. Statsråden uttalte at oppdraget til Helse Nord innebærer at det skal skje mer i Alta, og det begrunnes blant annet med at den geopolitiske situasjonen er fundamentalt endret og at det er behov for å se framover og skape noe som er bedre, som gir trygghet og forutsigbarhet. Statsråden pekte på behovet for at trygghet er grunnleggende for at folk skal bo her også i framtiden.

Svar:

Befolkningen skal være trygge på og ha forutsigbarhet for at de kan få helsehjelp med god kvalitet når de trenger

det. Gode tjenestetilbud og akuttberedskap er like viktig i Finnmark som i resten av landet.

Finnmarkssykehuset HF har i dag to akuttisykehus. Disse skal vi sikre. Det er verken helsepersonell eller nok pasienter til å drifte enda et akuttisykehus i Finnmark. Helse Nord RHF opplyser at da Finnmarkssykehuset HF vedtok å utvikle det dagkirurgiske tilbudet ved Klinikk Alta i 2024, var dette nettopp av hensyn til å ivareta de beredskapskritiske fagområdene kirurgi og ortopedi ved de to akuttisykehusene. Vi må ha akuttisykehus som fungerer både ved normal drift og ved forhøyet beredskap. I tillegg til å sikre et godt akuttilbud ved akuttisykehusene og i den prehospitale tjenesten, skal Finnmarkssykehuset HF ha et bredt tilbud av tjenester til pasienter som trenger helsetjenesten ofte.

Da det dagkirurgiske tilbudet ble utviklet, vedtok Finnmarkssykehuset HF å øke aktiviteten innen somatikk ved Klinikk Alta med 3 000 pasientkontakter. Helse Nord RHF opplyser at det har tatt tid å bygge opp nye tilbud, men at prognosene nå viser at Finnmarkssykehuset HF sannsynligvis vil nå målet i løpet av inneværende år. Helse Nord RHF har en klar målsetting om ytterligere desentralisering av tjenester i helseregionen. Tjenestene i Alta skal utvikles videre i tråd med innbyggerens behov og ved å utnytte medisinsk teknologi. Regjeringen har også bidratt med særskilte midler både i 2024 og 2025 for å styrke den polikliniske virksomheten og dagtilbudet ved Klinikk Alta, og vil be Helse Nord RHF om en forpliktende plan for å videreutvikle Klinikk Alta – inkludert opptrapping for å øke aktiviteten for funksjoner som brukes ofte og mye av befolkningen i området og som det lar seg rekruttere til.

Avslutningsvis vil jeg understreke at helsetjenestene som ytes skal være forsvarlige. Helse Nord RHF og Finnmarkssykehuset HF må sikre spesialisthelsetjenester som er tilpasset befolkningens behov og som lar seg bemanne. Erfaringene fra pandemien lærte oss at tjenestetilbudet ikke kan være basert på høy grad av innleie av helsepersonell. Helse Nord RHF og Finnmarkssykehuset HF må derfor planlegge for tjenester det lar seg rekruttere til og som er bærekraftige over tid. Det gir også god beredskap.

SPØRSMÅL NR. 2659

Innlevert 26. juni 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 3. juli 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor mange mennesker brukte Intercity-triangelet (Vestfoldbanen, Dovrebanen og Østfoldbanen) i 2024?

BEGRUNNELSE:

I Nasjonal transportplan 2014-2023 ble det lovet en storstilt satsing på Intercity-triangelet. I forkant ble det utarbeidet konseptvalgutredninger for IC-strekningene Oslo-Lillehammer, Oslo-Skien og Oslo-Halden. På bakgrunn dette arbeidet laget Jernbaneverket brosjyren «InterCity gjør Østlandet til ett arbeidsmarked.

Der kan en lese følgende om trafikktallene den dagen Intercity-utbyggingen er ferdig:

«Anslagsvis vil 4,8 millioner mennesker bruke InterCity i Østfold hvert år, opp fra dagens 2,3 millioner. Antall Intercity-reisende i Fredrikstad beregnes å øke med 800.000 passasjerer til 1,8 millioner årlig.»

«Anslagsvis 2,9 millioner mennesker vil bruke InterCity på Dovrebanen hvert år, opp fra dagens 1,5 millioner.»

«Anslagsvis vil 9,5 millioner mennesker bruke InterCity i Vestfold hvert år, opp fra dagens 4,8 millioner.»

Nå er det gått 12 år siden fremleggelsen av NTP 2014-2023. I den anledning er det ønskelig å se hvilken effekt alle tiltakene har hatt på trafikktallene. Ber om at dere

i svaret tar utgangspunkt i tallene og definisjonen som ble brukt i brosjyren «InterCity gjør Østlandet til ett arbeidsmarked? Det er også ønskelig at dere forklarer definisjonen som ble brukt for å måle trafikk på Intercity.

Svar:

Utbyggingen av intercity-triangelet er et pågående arbeid som ikke er ferdigstilt. Det indre intercity-triangelet inkluderer jernbanestrekningene fra Oslo til hhv. Hamar, Tønsberg, og Fredrikstad. I første del av planperioden for Nasjonal transportplan 2025-2036 blir de indre intercity-strekningene til Tønsberg på Vestfoldbanen og Hamar på Dovrebanen ferdig. I tillegg er slutføring av indre intercity på Østfoldbanen til Fredrikstad prioritert for oppstart. Den videre utviklingen av ytre intercity, dvs. mellom Hamar og Lillehammer, Fredrikstad og Halden og Tønsberg og Skien vurderes av Jernbanedirektoratet i et pågående arbeid med ny fjerntogstrategi.

I begrunnelsen til spørsmålet, vises det til en brosjyre som ble utgitt av Jernbaneverket i 2012, hvor det angis prognoser for passasjertall ved fullt utbygd intercity-triangel, og det bes om at svar tar utgangspunkt i tall og definisjoner fra denne brosjyren. Dette har ikke latt seg gjøre. Jernbanedirektoratet har innhentet følgende tall på reisende med tog innenfor intercity-triangelet fra 2012 og 2024:

Antall av- og påstigninger	2012	2024 (**)
IC Dovrebanen	1 790 000	2 600 000
IC Vestfoldbanen	3 120 000	4 390 000
IC Østfoldbanen	2 860 000	3 460 000
Sum	7 770 000	10 450 000

(**) Fra og med 2017 ble det innført en ny metode basert på telleutstyr om bord. Utstyret ble gradvis faset inn på ulike linjer. Tall før og etter 2017 er derfor ikke direkte sammenlignbare.

Definisjon av strekningene i dette svaret:

Antall av- og påstigninger på IC Dovrebanen inneholder stasjonene:

- Lillehammer
- Moelv
- Brumunddal
- Hamar
- Tangen
- Stange

Antall av- og påstigninger på IC Vestfoldbanen inneholder stasjonene:

- Skien

- Porsgrunn
- Larvik
- Sandefjord
- Torp
- Stokke
- Tønsberg
- Skoppum
- Holmestrand
- Sande

Antall av- og påstigninger på IC Østfoldbanen inneholder stasjonene:

- Halden
- Sarpsborg
- Fredrikstad
- Råde
- Rygge
- Moss

SPØRSMÅL NR. 2660

Innlevert 26. juni 2025 av stortingsrepresentant Gro-Anita Mykjåland

Besvart 2. juli 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Er det akseptabelt at det kan gå ti dager fra et dokumentert rovdyrangrep til det blir gitt skadefellingstillatelse, og vil statsråden garantere raskere saksbehandling og tydeligere beredskap dersom det skjer nye rovdyrangrep i Agder i løpet av sommeren – særlig med tanke på den prekære situasjonen i Setesdal Vesthei?

BEGRUNNELSE:

I Setesdal Vesthei går det over 40 000 sau og lam på utmarksbeite, og det er det viktigaste beiteområdet for bønder fra både Agder og Rogaland. Området er beiteprioritert, og Stortinget har vedtatt at det ikke skal være ynglinger av jerv i region 1, og heller ikke i region 2, med unntak for streifdyr. Likevel har jervebestanden økt dramatisk det siste året, med ynglinger og dokumenterte skader på sau.

Det ble vinteren 2024 felt fem jerver i området av Statens naturoppsyn (SNO), men det er fortsatt flere individer igjen – og bestanden har potensial til å vokse raskt. Det måtte et stort politisk trykk på saken for å få fortgang i uttak av jerv i området, dette til tross for at det er

et beiteprioritert område. Situasjonen er alvorlig og det er mange sauebønder som er spent på årets beitesesong.

I Finnmark gikk det 10 dager fra dokumentert bjørneskade på rein til skadefelling ble godkjent. Det er ikke akseptabelt at beitenæringens behov for rask respons treneres slik. Når man vet at situasjonen i Setesdal allerede er prekær, er det avgjørende at statsråden sørger for at forvaltningen er i beredskap og evner å handle raskt også i Agder. Spesielt når Stortingets bestandsmål for jerv er overskredet nasjonalt, og det ikke er rom for ynglinger i denne regionen.

Svar:

Jeg kan forsikre om at akutte skadesituasjoner prioriteres høyt i rovviltforvaltningen, og det er etablert vaktordninger for å håndtere dette raskt. Instruksen til forvaltningsmyndighetene er at søknader om skadefelling ved akutte skadesituasjoner skal behandles innen tre dager, og ofte blir søknadene behandlet i løpet av minutter eller få timer. Forutsetningen for slik rask behandling er at det foreligger tilstrekkelig informasjon om den enkelte situasjon for å kunne gjøre en forsvarlig saksbehandling og sikre at vilkårene for tillatelse til skadefelling av rovvilt er til stede. I noen tilfeller er situasjonen uklar, for eksempel

ved at det er usikkerhet knyttet til skadeårsak på beitedyr, og dette kan medføre at saksbehandlingen tar noe mer tid. I slike tilfeller er det ofte dialog med søker om å avvente endelig behandling av søknaden om skadefelling.

I begrunnelsen for spørsmålet viser stortingsrepresentant Mykjåland til en sak i Finnmark der det gikk 10 dager fra dokumentert bjørneskade på tamrein til skadefelling ble godkjent. Jeg legger til grunn at dette er samme situasjon som jeg redegjorde for 17. juni 2025 i svar på skriftlig spørsmål nr. 2481. I svaret fremgår blant annet følgende:

«I den aktuelle saken representanten Iversen viser til, ble den muntlige skadefellingssøknaden 27. mai behandlet raskt av Miljødirektoratet, og innenfor gjeldende tidsfrist på tre dager. Kort tid etter at søknaden kom inn reiste Statens naturoppsyn ut for å undersøke skadesituasjonen, og det ble da påvist én rein tatt av bjørn. Statens naturoppsyn snakket med reineierne

og ble i området over natten, uten at det ble funnet spor eller gjort observasjoner av videre bjørneaktivitet i området. På den bakgrunn ga Miljødirektoratet den 28. mai muntlig avslag på skadefellingssøknaden, altså innen én virkedag fra de mottok muntlig søknad. Samtidig ga Miljødirektoratet beskjed om at reinbeitedistriktet kunne ta ny kontakt dersom situasjonen skulle endre seg. Reinbeitedistriktet mottok også midler fra statsforvalteren til å gjennomføre forsterket tilsyn av reinen.

Senere ble det en ny utvikling i saken, og reinbeitedistriktet sendte den 6. juni en ny søknad om skadefelling. Søknaden ble sendt klokken 12:21, og ble muntlig innvilget klokken 12:23. På det tidspunktet forelå det kunnskap som ble vurdert tydelig å oppfylle vilkårene for tillatelse til skadefelling, noe som gjorde at søknaden kunne behandles meget raskt.

Dette viser at det i den aktuelle saken representanten Iversen viser til er saksbehandlingsfristen overholdt i begge søknadsrundene om skadefelling av bjørn.»

SPØRSMÅL NR. 2661

Innlevert 26. juni 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 30. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvem av Rune Bakervik og Stian Davies sitt syn representerer regjeringen sitt syn på Hordfast?

BEGRUNNELSE:

“Det er viktig for oss å si at Vestland Ap ønsker fergefri E39”, sa varaordfører Stian Davies da fylkestinget i Vestland før sommeren diskuterte om de skulle gå inn i påvirkerselskapet Stavan-ger2Bergen.

Dette er andre signal fra fremtredende Ap representanter i Vestland enn det for eksempel tidligere byrådsleder Rune Bakervik skrev i et leserbrev at “verden har (heldigvis) gått fremover siden 2013, da alle heiet på Hordfast” og at “Hordfast-prosjektet med bro over Bjørnafjorden bør derfor ikke bare utsettes. Det bør legges helt bort”.

I dag er Rune Bakervik andrekandidat på Aps stortingsliste i Hordaland.

Siden det nå er en ren Ap-regjering og man dobbeltkommuniserer på Vestlandet om Hordfast hadde det vært nyttig før stortingsvalget å avklare hva som er Arbeiderpartiet sitt syn på Hordfast.

Svar:

Jeg vil vise til at regjeringens vurdering og prioritering av veiprojektet E39 Hordfast (Ådland-Svegatjørn) fremgår av Nasjonal transportplan 2025-2036, jf. Meld. St. 14 (2023-2024).

Dette er et så stort prosjekt at det alene vil legge beslag på en stor andel av midlene til store veiinvesteringer i Nasjonal transportplan. I gjeldende transportplan inngår prosjektet i Statens vegvesens utviklingsportefølje. Det er ikke satt av midler til å bygge prosjektet i inneværende planperiode. Det må vurderes i fremtidige transportplaner om prosjektet skal prioriteres opp til planporteføljen, det vil si blant strekningene som vurderes viktigst å få bygget innenfor en transportplanperiode.

I Meld. St. 14 (2023-2024) la regjeringen samtidig til grunn at reguleringsplanen for prosjektet skal fullføres, og at det vil gi det beste grunnlaget for å vurdere prosjektet ved senere rullering av transportplanen. Samferdselsdepartementet har nå sendt forslaget til statlig reguleringsplan til Kommunal- og distriktsdepartementet, som er øverste planmyndighet for planen, for videre behandling og endelig vedtak.

SPØRSMÅL NR. 2662**Innlevert 26. juni 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 3. juli 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvilke strakstiltak vil regjeringen iverksette etter rasene som har gått på E10 i Lofoten, og når vil utbedring av E10 starte nå som et flertall på Stortinget har prioritert denne veien i National transportplan?

BEGRUNNELSE:

Det arbeides fremdeles med å rydde etter raset som gikk i Vågan i Lofoten i april. Det er fem rasutsatte områder bare i Lofoten og E10 er ikke dimensjonert for den økte trafikken som følge av turisme. Riksveien ble bygget på 1960-tallet og tok ikke høyde for den eksplosjonen i reiseliv som regionen har opplevd. Det er svært trafikksikkerhetlig både for fastboende og tilreisende slik veiforholdene er nå men regjeringen har ikke vist noen vilje til å gjøre strakstiltak for rassikring på kort sikt og komme i gang men en opprusting av E10 med tilstrekkelig veibredde og gul midtlinje.

Svar:

E10 i Lofoten er en krevende veistrekning med både flaskehalser og naturfareelementer som skred, vind og bølger. Strekningen er Nasjonal turistveg, og deler av E10 i Lofoten inngår også i Nasjonal sykkelrute. Konseptvalgutredning (KVU) for transportløsninger i Nord-Norge fra

2024 støtter seg på KVU Fiskebøl-Å fra 2015. I begge KVU-ene har det vært viktig å få frem behovet for næringstransport, bo- og blilyst, sikkerhet og beredskap.

Med bakgrunn i skredet fra april i Vågan, vurderer Statens vegvesen at det er behov for strakstiltak på dette stedet. Statens vegvesen vil derfor sette opp en mur av betongelementer langs E10 forbi skredområdet. Det vil stoppe nedfall i nedre del av ura fra å nå veien. Samtidig forsterker driftsentreprenøren tilsyn og observasjon av rasområdet, og det vil bli skiltet parkering forbudt på E10 forbi skredområdet.

En større utvikling av E10 Fiskebøl-Å er i Nasjonal transportplan 2025-2036 delt i to prosjekter: E10 Fiskebøl-Nappstraumen ligger i utviklingsporteføljen. For prosjektene i utviklingsporteføljen er handlingsrommet for ressursbruk til planlegging begrenset i første seksårsperiode i transportplanen. E10 Nappstraumen-Å ligger i planporteføljen med oppstart i perioden 2025-2030. Statens vegvesen holder på å utarbeide reguleringsplan. Et hovedmål for prosjektet er skredsikring. Tiltakene vil være spredt utover strekningen. Prosjektet vil gi bedre trafiksikkerhet, vesentlig reduksjon i reisetid og dermed bedre trygghetsfølelse for trafikantene.

Statens vegvesen vil uansett vurdere mindre tiltak på hele strekningen, blant annet skredsikring som nå skal gjøres etter skredet i Vågan, i påvente av at en langsiktig løsning kan være på plass.

SPØRSMÅL NR. 2663**Innlevert 26. juni 2025 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 2. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Ambulansetjenesten ved OUS reduserte beredskapen med inntil fem biler sommeren 2024. For sommeren 2025 er det varslet en kraftigere reduksjon. Nå kan inntil 15 biler tas ut av drift på dagtid, og inntil fem på natt, mandag til fredag.

Mener helseministeren at beredskapen i prehospitaltjenester i det området som OUS har ansvar for vil være god nok i sommer?

BEGRUNNELSE:

Oslo universitetssykehus har ansvaret for ambulansetjenesten i Oslo, Glåmdalen, Øvre og Nedre Romerike, Asker,

Bærum og Follo. Sommeren 2024 reduserte ambulansetjenesten beredskapen med inntil fem biler. For sommeren 2025 er det varslet en kraftigere reduksjon. Nå kan inntil 15 biler tas ut av drift på dagtid, og inntil fem på natt, mandag til fredag. Tillitsvalgte i tjenesten sier at en slik reduksjon kan få alvorlige konsekvenser for både pasientsikkerheten og arbeidsbelastningen for de ansatte. SV er bekymret for tryggheten i dette svært folkerike området.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF, som igjen har innhentet informasjon fra Oslo universitetssykehus HF.

Oslo universitetssykehus HF opplyser at deres beredskap er tilpasset aktiviteten gjennom døgnet og uken ved at det er flere biler på vakt på dagtid enn natt, og flere biler på natt fredag og lørdag enn andre dager i uken. Ambulansetjenesten tilpasser også aktiviteten gjennom året. Det innebærer perioder hvor tjenesten skalerer opp og perioder hvor tjenesten skalerer ned. Ett eksempel er helgen 28. juni og 29. juni hvor det var mange store arrangementer, og der ambulansetjenesten satte inn flere ressurser gjennom helgen.

Oslo universitetssykehus HF opplyser at det er om lag 10 prosent redusert oppdragsaktivitet i sommerferieperioden. Ambulansetjenesten tilpasser seg denne aktiviteten og de ansatte får avviklet sommerferie på lik linje med øvrige deler av helseforetaket. Ambulansetjenesten planlegger primært samme nedtrekk i sommerperioden i 2025 som i 2024. Det ble i gjennomsnitt i 2024 planlagt

for 5 biler/vakter ute av drift i sommerperioden. I 2025 er det i gjennomsnitt planlagt for om lag 5,4 biler/vakter ute av drift i sommerperioden.

Videre opplyser Oslo universitetssykehus HF at sommerferieavviklingen evalueres årlig. Som følge av funn fra evalueringen i 2024, har ambulansetjenesten i år styrket de elektive oppdragene noe mere. Dette er ressurser som kommer i tillegg til den planlagte tilpasningen som er beskrevet over.

Utover reduksjonen i sommerperioden har ambulansetjenesten hatt en reduksjon i oppdragsmengde på 6,5 prosent så langt i 2025. Det var også en nedgang i aktivitet i 2024. Oslo universitetssykehus HF opplyser at dette er et resultat av god samhandling mellom ambulansetjenesten, AMK (akuttmedisinsk kommunikasjonssentral) og primærhelse-tjenesten hvor legevaktene spiller en sentral rolle. Videre fremhever helseforetaket at en aktivitetsbasert tilpassing er en bærekraftig og fremtidsrettet løsning mtp. hvordan man benytter felles helseressurser og i tråd med Meld. St. 23 For nye, forsterke, forbedre. Framtidens allmennlegemelding og akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus.

Det er Oslo universitetssykehus HF og Helse Sør-Øst RHF som har ansvaret for at ambulanseberedskapen er riktig dimensjonert og at den er forsvarlig. Det er bra at helseforetaket har brukt evalueringen fra 2024 i planleggingen av sommeren 2025 og at aktiviteten er tilpasset behovene – slik at befolkningen har trygghet for at de får god hjelp når der haster.

SPØRSMÅL NR. 2664

Innlevert 26. juni 2025 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 4. juli 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Er det aktuelt for Norge å anskaffe langtrekkende presisjonsild utviklet av den israelske forsvarsindustrien, fra et selskap med eierskapsforbindelser til en israelsk våpenprodusent?

BEGRUNNELSE:

Forsvarsmateriell har fått i oppdrag av Forsvarsdepartementet å anskaffe langtrekkende presisjonsild. I den forbindelse har de sendt ut en Invitation to Tender til

våpenprodusenten KNDS, som tilbyr det såkalte MARS 3 systemet. En hovedaktør bak KNDS og MARS 3 er israelske Elbit Systems, som har utviklet våpensystemet i utgangspunktet.

Svar:

Forsvarsdepartementet (FD) har gitt Forsvarsmateriell (FMA) i oppdrag å gjennomføre en konkurransebasert anskaffelse av langtrekkende presisjonsild til Hæren, gjennom prosjekt P1095. Anskaffelsen skal gi Forsvaret

økt evne til presis ild på lange avstander, og inngår som et prioritert tiltak i langtidsplanen for forsvarssektoren.

Prosjektet følger ordinære anskaffelsesprosedyrer med en rettet markedsdialog og en strukturert vurdering av flere tilbydere. De mottatte tilbudene er til vurdering hos FMA.

I FMAs evaluering av de ulike alternativene vektlegges en rekke forhold, herunder operativ effekt, teknologisk modenhet, kostnader, leveransedyktighet, forsyningssikkerhet og etterlevelse av sikkerhetsmessige krav og eksportkontroll. Leverandørens opprinnelse, eierskap og underleverandører inngår som en del av FMAs vurderinger.

SPØRSMÅL NR. 2665

Innlevert 26. juni 2025 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 2. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

I går ble det kjent at HKS har gitt uforsvarlig hormonell behandling til barn og unge under 18 år, ifølge et tilsyn gjennomført av Statsforvalteren og Helsetilsynet. Rapporten påpeker også alvorlige mangler i samhandling med spesialisthelsetjenesten, vurderinger av barnets beste, og beslutningsgrunnlaget for å starte hormonell behandling.

Hva vil helseministeren gjøre for at barn kan være trygge på å få en forsvarlig helsehjelp, slik de har krav på?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til mitt spørsmål til helseministeren 13. juni og helseministerens mangelfulle svar 16. juni om HKS sin kjønnskorrigerende behandling av barn i Oslo. Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom) anbefalte i 2023 at den nasjonale retningslinjen for kjønnsinkongruens endres basert på en systematisk kunnskapsoppsummering. De mente at pubertetsblokkere og hormonell og kirurgisk behandling for barn og unge må defineres som utprøvende behandling, fordi det faglige grunnlaget er for svakt. De regionale helseforetakene støttet vurderingen. Helsedirektør Bjørn Guldvog sa i fjor at direktoratet også støttet dette og at de vil endre retningslinjene. Dette skulle bety at behandlingen ikke kan tilbys barn under 18 år, verken av spesialisthelsetjenesten, private aktører, kommuner eller fastleger, med mindre det skjer gjennom en prospektiv klinisk behandlingsstudie.

“At HKS fortsatt tilbyr slik behandling til barn og unge, er etter vår vurdering en uforsvarlig praksis”, sier overlege Anne Wæhre ved Rikshospitalet til Aftenposten 10. juni. Hun mener ifølge Aftenposten at de ikke burde gjøre noe de ikke er tillagt ansvar for og peker på at Rikshospitalet har det nasjonale ansvaret.

I Sverige, Finland og Storbritannia får ikke barn lenger pubertetsblokkere eller hormonell behandling frem til de er 18 år. Helseminister Wes Streeting fra Labour sier at måten medikamentene har blitt brukt på tidligere overfor barn er en “skandale”.

Svar:

Barn, unge og deres foresatte skal være trygge på at utredning og behandling for kjønnsinkongruens er i tråd med lovverk og faglige anbefalinger, og at nødvendig kompetanse er på plass i alle deler av forløpet. Derfor ga departementet i juni 2023 oppdrag til de regionale helseforetakene om å følge opp rapporten fra Undersøkelseskommisjonen for helse- og omsorgstjenesten (Ukom), herunder vurdere hvordan anbefalingen om å definere medisinsk behandling av barn og unge som utprøvende kan følges opp gjennom systemet som er etablert for dette. Oslo universitetssykehus HF fikk på den bakgrunn i oppdrag fra de regionale helseforetakene å utrede hvordan utprøvende medikamentell behandling av kjønnsinkongruens hos barn og unge kan gjennomføres som en klinisk behandlingsstudie.

Den nasjonale behandlingstjenesten for kjønnsinkongruens jobber fremdeles med å etablere de forskningsbaserte rammene for utprøvende behandling. Målet med omleggingen er å få bedre dokumentasjon på effekt og sikkerhet av behandlinger som pubertetsblokkere, testosteron og østrogen. Parallelt med oppfølgingen i spesialisthelsetjenesten startet Helsedirektoratet dialog med Ukom, helseforetakene, noen av de større kommunene og brukerorganisasjonene for å avklare hva som trengs for å utvikle det samlede behandlingstilbudet i ønsket retning.

Representanten Ulstein viser til at Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus i samarbeid med

Helsetilsynet har gjennomført tilsyn ved Helsestasjon for kjønn og seksualitet i Oslo kommune (HKS). I forbindelse med tilsynet har det blitt avdekket «flere avvik fra god praksis», ifølge omtale av saken på statsforvalterens egne nettsider – herunder utilstrekkelig samhandling med spesialisthelsetjenesten, som også representanten Ulstein viser til.

Jeg er opptatt av at alle helseaktører i Norge slutter opp om vedtatte, nasjonale faglige føringer for utredning og behandling av ulike tilstander og sykdommer. Dette er grunnleggende for ivaretagelse av den enkelte persons lovfestede rett til kvalitet og pasientsikkerhet i møte med helsetjenesten, som også gjelder på små fagområder hvor det er kunnskapsmangel og ulike syn på behandling. Dette er ikke unikt for området kjønnsinkongruens, men et gjennomgående prinsipp for all helsehjelp i det offentlige.

Jeg merker meg at statsforvalteren har gitt HKS pålegg om å rette seg etter den nasjonale faglige retningslinjen for kjønnsinkongruens, som innebærer at oppstart av behandling med pubertetsutsettende hormoner og potensielt irreversibel hormonbehandling til personer under 18 år skal gis ved nasjonal behandlingstjeneste ved Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet. Videre noterer jeg at HKS i sin tilbakemelding til Statsforvalteren opplyser at helsestasjonen fremover ikke vil starte opp slik behandling, og bekrefter at dette hører til spesialisthelsetjenestens ansvar – med henvisning til den nasjonale retningslinjen.

Jeg legger til grunn at tjenesteyterne samler seg om det som er gjeldende faglige anbefalinger for helsehjelp til personer med kjønnsinkongruens i Norge. Ved uenighet om konkrete faglige føringer for behandling må dette tas opp med Helsedirektoratet som har ansvar for den nasjonale faglige retningslinjen for kjønnsinkongruens.

SPØRSMÅL NR. 2666

Innlevert 26. juni 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 1. juli 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan statsråden gi en status på planen for videre opptrapping av Finanstilsynets enhet på Hamar, herunder om alle de 10 utlyste stillingene nå er ansatt, og hvor mange ansatte det etter planen vil være på Hamar ved utgangen av 2025?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med statsbudsjettet for 2025 bestemte Senterpartiet og Ap at det skulle opprettes en ny enhet i Finanstilsynet på Hamar for å styrke tilsynets arbeid mot økonomisk kriminalitet. Enheten skal, når den er fullt etablert ha 20 ansatte, og 10 stillinger ble lyst ut allerede i vinter. Enheten vil både bli viktig for vårt nasjonale arbeid mot hvitvasking, terrorvirksomhet og styrke forebyggingen og avdekkingen av økonomisk kriminalitet.

Noe av grunnen til at Hamar ble valgt som lokasjon var muligheten til å bygge videre på finansmiljøet som allerede er i Hamar, at skatteetaten og politiet allerede har store kontorer i byen, og Hamars sentrale plassering både opp mot Oslo-området og den nye bedragerienheten i Økokrim som Senterpartiet og Ap la til Gjøvik i 2023.

Hamar Arbeiderblad kunne i mars opplyse om svært stor interesse for de nye stillingene på Hamar med 168 søknader på de ti første stillingene.

Økonomisk kriminalitet påfører hvert år Norge store tap og det er viktig at den nye enheten så raskt som mulig får full kapasitet. Det vil også være en stor styrke for kompetansemiljøet i Hamar om de resterende ti ansatte kommer på plass så raskt som mulig.

Svar:

Finanstilsynet er godt i rute mot å nå målet om at kontoret skal være fullt besatt i løpet av 2026. Det er også inngått leieavtale om lokaler. Oppbyggingen av enheten følger plan, og vil i første omgang styrke arbeidet med antihvitvasking, tilsyn med revisorer og regnskapsførere, samt bekjempelse av låne- og investeringssvindel.

Finanstilsynet lyste i februar 2025 ut ti stillinger med kontorsted Hamar. Seks nye medarbeidere er ansatt og tiltrer etter planen 1. september. I tillegg flytter én medarbeider internt fra Oslo. Rekrutteringen fortsetter, og det er forventet at flere vil være på plass før utgangen av 2025.

SPØRSMÅL NR. 2667**Innlevert 27. juni 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 3. juli 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Det haster å finne løsninger for lusefri og miljøvennlig produksjon der det er nedtrukken kapasitet, men for at ikke aktører i nord skal bli hengende etter i utviklingen, og samfunn i nord blir hengende etter når det gjelder arbeidsplasser og verdiskaping, haster det med løsninger andre steder også.

Hva kan og vil ministeren gjøre for å sørge for at aktører som allerede er i gang med lusefri og miljøvennlig produksjon, men mangler produksjonstillatelser, kan få kjøpe miljøkonsesjoner for bærekraftig vekst snarest?

BEGRUNNELSE:

Havbruksmeldinga er behandlet i Stortinget og det er en brei enighet om at Norge skal ha en verdensledende havbruksnæring med tydelige miljømål, som skal sikre inntekter til lokalsamfunnene hvor verdiskapinga skjer. Stortinget støtter innføring av en teknologinøytral miljøteknologiordning der nedtrukken kapasitet kan tas i bruk i anlegg med nullutslipp av lakselus. Havbruksmeldingen er tydelig på at det skal legges til rette for bærekraftig vekst, samtidig som miljøpåvirkningen i næringa skal reduseres. Det er allerede aktører i næringa som

driver i semilukkede anlegg uten lus og med oppsamling av slam. Det haster å la aktører som allerede er i gang med lusefri og miljøvennlig produksjon få ta del i bærekraftig vekst, også i de områder hvor det er ok eller moderat påvirkning (grønne og gule områder). En løsning er å selge miljøtillatelser til disse produsentene før årsskiftet, kanskje med 25 års varighet.

Svar:

Jeg er enig med representanten Mossleth i at det haster å få på plass løsninger for mer bærekraftig havbruk i Norge. Jeg er også, i likhet med representant Mossleth, kjent med at det er flere aktører langs hele kysten som i dag driver med lave utslipp av lus. Dette er bakgrunnen for regjeringens forslag i St. Meld 24 (2024-2025) Fremtidens havbruk, der regjeringen foreslo et reguleringsystem som legger til rette for at de som produserer med lave luseutslipp skal kunne øke sin produksjon innenfor bærekraftige rammer.

Regjeringen jobber nå for å følge opp havbruksmeldingen og Stortingets vedtak i forbindelse med behandlingen av denne, og vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2668**Innlevert 27. juni 2025 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 4. juli 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere å gi tydeligere føringer for gjennomføringen av muntlig og muntlig praktisk eksamen for privatister?

BEGRUNNELSE:

Privatisteksamen er en viktig vei tilbake til skolebenken, inn i arbeidslivet eller videre til høyere utdanning – og det er viktig at denne veien må være rettferdig og lik for alle, også uavhengig av hvilket fylke man bor i. I dag er det til

dels store forskjeller mellom fylkene på hvordan muntlig eksamen for privatister gjennomføres. Det er blant annet forskjeller på hvor lang gjennomføringstid det er for eksamen i samme fag. Spørsmålsstiller har fått tilbakemelding fra utdanningssektoren om at nasjonale rammer for måloppnåelse privatist fag oppleves som mangelfulle. Spørsmålsstiller mener det er en utfordring for likebehandling dersom det er slik at reglene for stryk varierer mellom fylker, reglene for fusk skal være nasjonalt ikke er standardiserte og rettferdige. Videre at det bør være tyde-

lige nasjonale regler som slår fast at en karaktersettende sensor ikke kan ha undervist kandidaten i faget.

Svar:

Eksamen er en sentral del av vurderingsordningen i videregående opplæring. Eksamensformen er fastsatt i læreplanen for det enkelte faget. Fag kan ha både sentralt gitte eksamener og lokalt gitte eksamener, flere har begge disse eksamensformene, for eksempel norskfaget.

Alle eksamener skal være i samsvar med læreplanverket og de skal gi kandidatene mulighet til å vise sin kompetanse i så stor del av faget som mulig utfra eksamensformen. Hvor stor del av læreplanen som prøves til eksamen, vil kunne variere blant annet ut fra eksamensform, tidsramme og hvordan kompetansemålene er formulert i læreplanen.

Det er fylkeskommunen som har ansvaret for lokalt gitt eksamen, jf. opplæringsforskriften § 9-26 andre ledd. Fylkeskommunen er ansvarlig for å utvikle eksamensoppgaver, sette dato for eksamen og gjennomføre sensuren. Det betyr at det kan være forskjeller mellom fylkene. Fylkeskommunene organiserer arbeidet med eksamen på ulike måter, blant annet gjennom interkommunale samarbeid i oppgavelaging og sensurering. Fylkeskommunene samarbeider i dag om utvikling av eksamensoppgaver i fag med lokalt gitt skriftlig eksamen.

Alle eksamener skal vurderes av to sensorer. Ved sentralt gitt skriftlig eksamen skal begge sensorene være eksterne. Ved lokalt gitt eksamen er det krav om minst én ekstern sensor. Videre følger det av opplæringsforskriften § 9-33 tredje ledd at faglærer skal være sensor dersom fylkeskommunen ønsker det. Fylkeskommunene har i fellesskap besluttet at fra 1. januar 2025 skal ikke faglærer lenger være sensor på lokalt gitt skriftlig eksamen. Det er derfor store likheter mellom sentralt gitt og lokalt gitt skriftlig eksamen i videregående opplæring, og

sensuren foregår i praksis på tilsvarende måte. Slikt samarbeid bidrar til større felles forståelse av og likhet i hva som prøves til eksamen, i tillegg til likere rammer for eksamenssituasjonen.

For at eksamen fortsatt skal ha legitimitet som kvalifisering for videre utdanning og arbeid, må eksamensordningene videreutvikles for å fortsatt oppleves som gyldige, pålitelige og rettferdige. Utdanningsdirektoratet har nå fått i oppdrag å utrede hvordan vi kan få en sikrere og forbedret eksamensordning i videregående opplæring. Målet med oppdraget er å få en bred gjennomgang for å gi sikrere, mindre komplekse og mer bærekraftige eksamensordninger og eksamensformer som gir kandidatene god mulighet til å vise sin kompetanse i faget.

Det er sendt på høring et forslag til endring av tidspunkt for fastsettelse av standpunktkarakter og tidspunkt for når elevene skal få vite om trekk til eksamen. Et av forslagene som høres har sammenheng med at fylkeskommunene fra 1. januar 2025 har bestemt at faglærer ikke lenger skal være sensor på lokalt gitt skriftlig eksamen. Ettersom det er en forutsetning for endringen av tidspunktet for fastsettelse av standpunktkarakter i fag med lokalt gitt skriftlig eksamen at faglærer ikke er sensor, er et av forslagene som nå er sendt på høring å justere opplæringsforskriften § 9-33 tredje ledd og privatskoleforskriften 6-33 tredje ledd slik at det ikke er opp til fylkeskommunen og skolen å avgjøre om faglærer skal være sensor på disse eksamenene. Høringen har frist for uttalelser 20. august 2025.

Utover høringen som er nevnt ovenfor, er det i dag ingen ytterligere planer om å legge føringer for hvordan lokalt gitte eksamener gjennomføres. Hvis det, som en oppfølging av oppdraget som Utdanningsdirektoratet har fått, kommer forslag til endringer i eksamensordningene, vil disse høres på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 2669

Innlevert 27. juni 2025 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 3. juli 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

I fjor leverte Hovedorganisasjonen KA en rapport til BFD som viste at andelen kremasjoner ved dødsfall i Norge nå er på 50 %, og økningen har vært stor de siste ti årene. Fra

et samfunnsøkonomisk perspektiv antas det at kremasjoner er god økonomi, fordi det sparer samfunnet for dyre utvidelser av gravplasser.

Hva er budsjetteffekten av å stryke gravplasslovens § 10 siste ledd, og slik gjøre det gratis for etterlatte å velge

kremasjon ved dødsfall, og hva tenker statsråden om en slik endring?

BEGRUNNELSE:

I dag er det etter gravferdsloven gratis for de etterlatte å velge kistegravferd, mens gravplassmyndigheten kan kreve en avgift dersom de velger kremasjon. Dette er flere steder snakk om flere tusen kroner.

Samfunnet står overfor et høyere antall dødsfall fremover. I Hovedorganisasjonen KAs rapport fra 2024 om kapasitetsbehovet for krematorier og kjølerom i framtiden, pekes det på at mens det i 2023 døde ca. 44 000 personer i Norge, vil samme tall i 2050 sannsynligvis være ca. 60 000. Samtidig øker andelen som ønsker kremasjon drastisk.

I gravferdslovens § 10, siste ledd, står det:

«For kremasjon kan det kreves avgift.»

Dette er nødvendig fordi tilskuddene gravplassmyndighetene mottar i dag, ikke dekker transport til nærmeste krematorium, forbrenningsprosess og tilbaketransport. Dette blir derfor en ekstrakostnad, som loven dermed åpner for at gravplassmyndigheten kan ta inn ved å kreve en avgift dersom de etterlatte ønsker kremasjon. Kistegrav er derimot gratis.

Når vi står overfor en stor økning i antall dødsfall, stadig flere ønsker kremasjon, og det er mye som tyder på at det vil være god samfunnsøkonomi i å legge til rette for dette, er et naturlig første steg å finne ut av hvor mye mer det vil koste det offentlige i form av økte tilskudd, om man skulle fjernet gravplassmyndighetens anledning til å ta inn avgift ved kremasjoner.

NOU 2014:2 Lik og likskap pekte også nettopp på at likestilling mellom urne og kiste ville være et naturlig steg i utviklingen av gravplassforvaltningen i Norge. Nå haster det med å få på plass en statlig politikk som tilrettelegger for regional utbygging av krematorier i landet, og samtidig få ryddet i regelverket, slik at ikke familier som ønsker kremasjon ved dødsfall, må betale dyrt for det.

Svar:

Kremasjonsavgiften er en avgift kommunene kan kreve inn. Det er opp til lokale myndigheter hva innbyggerne må betale for kremasjon. Avgiften fastsettes av kommunen etter forslag fra gravplassmyndigheten. Mange steder er det gratis. Stortinget tok stilling til spørsmålet om å fjerne kremasjonsavgiften i 2020 da ny trossamfunnslov ble behandlet, se Innst. 208 L (2019–2020) jf. Prop. 130 L (2018-2019) punkt 22.6.2. Avgiften ble ikke fjernet.

Hvorvidt kremasjon er samfunnsøkonomisk å foretrekke framfor kistegravlegging, var et av spørsmålene i NOU 2014: 2 Lik og likskap som fant at «[e]in kan (...)

ikkje utan vidare seie at kremasjon er meir samfunnsøkonomisk lønsamt enn kistegravlegging».

På tross av at kistegrav kan framstå som rimeligere for etterlatte enn urnegrav der hvor det kreves kremasjonsavgift, øker kremasjonsandelen hvert år. Etterlatte har rett på stønad fra NAV til båretransport i forbindelse med kremasjon, se folketrygdloven § 7-3 andre ledd. Dette gjør kremasjon til en mulighet over hele landet.

Inntektene fra kremasjonsavgiften ble anslått til om lag 40 mill. kroner i 2012, se NOU 2014: 2 Lik og likskap punkt 6.4.2.1. Et grovt anslag med utgangspunkt i tall innhentet fra leverandørene av fagsystemer til gravplassmyndighetene og krematoriene tilsier at inntektene var om lag 86 mill. kroner i 2023. Dette estimatet samsvarer med prisveksten og økningen i kremasjonsandelen siden 2012. Både framtidig prisvekst og økt kremasjonsandel vil drive dette beløpet oppover. Dersom kremasjon skal være kostnadsfritt for de etterlatte, må inntektsbortfallet kompenseres i rammetilskuddet til kommunene som finansierer den lokale gravplassmyndigheten og eier enkelte av krematoriene. Denne utgiftsveksten må i budsjettssammenheng veies mot andre formål.

Utformingen av en eventuell lovregulering av at kremasjon skal være kostnadsfritt for de etterlatte, bør utredes nærmere. Det er ikke gitt at det vil være tilstrekkelig å oppheve gravplassloven § 10 sjette ledd og endre § 21 andre ledd.

Gravplass- og krematoriesektoren i Norge er utfordret av økende kremasjonsandel og en varslet økning i dødstill de neste tiårene (SSBs befolkningsframskrivninger). Det pågår en diskusjon om hvordan utfordringene skal møtes, og sektoren har gitt innspill til rapporten fra Hovedorganisasjonen KA fra august 2024.

Departementet vil arbeide videre med å utrede relevante spørsmål knyttet til regulering og drift av krematorier.

SPØRSMÅL NR. 2670**Innlevert 27. juni 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 3. juli 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Kva har regjeringa gjort for å støtta opp om nye bilaterale og multilaterale kjernefysiske nedrustingsavtalar, og kva rolle ser regjeringa for seg at Noreg kan ha i eit slikt arbeid framover?

GRUNNGJEVING:

Stortinget debatterte nyleg representantforslag om å slutta seg til FN's atomvåpenforbod og om å setja fredsarbeid i sentrum for norsk utanrikspolitikk. I desse debattane vart det sagt at Noreg er ein seriøs og konstruktiv aktør i spørsmål som gjeld kjernefysisk nedrusting. Regjeringa la nyleg fram ei stortingsmelding om Noregs rolle i fredsarbeid for å underbyggja dette. I meldinga står det at dette arbeidet inkluderer eit breitt sett med tiltak, mellom anna "...styrking av multilaterale forpliktingar med mål om mellom anna nedrusting og ikkje-spreiing av atomvåpen." (Meld. St. 30 (2025-2025), s. 8)

Dei siste åra har den globale tryggleikssituasjonen forverra seg. Dei siste møta i ikkje-spreiingsavtalen (NPT) har ikkje klart å oppnå semje. Russland har trekt tilbake si ratifisering av prøvestansavtalen (CTBT), og Trump trekte USA ut av fleire viktige avtalar som skulle avgrensa spreidinga av atomvåpen, som til dømes INF-avtalen og Iran-avtalen.

Atomvåpenmaktene USA og Russland har per i dag éin gjeldande nedrustingsavtale: New START. Denne avtalen vart framforhandla av president Obama og president Putin i 2018 og går ut i februar 2026, noko som er under eit halvt år til. Verken noverande president Trump eller Putin har gjeve nokon indikasjonar på at ei ny avtale er under arbeid.

Når New START-avtalen går ut, vil det ikkje finnast nokon bilaterale avtalar mellom verdas største atomvåpenstatar. Fleire ekspertar er uroa for at dette kan markera starten på eit nytt våpenkappløp, som òg kan inkludera fleire land, som til dømes Kina. Ekspertane åtvarar om at eit multipolart opprustingskappløp vil vera ustabilt og kan auka risikoen atomvåpen utgjer.

Svar:

Noreg sitt mål er ei verd fri for kjernevåpen. Regjeringa legg stor vekt på å støtte opp om og styrkje internasjonale avtalar om kjernefysisk nedrusting, ikkje-spreiing og rustingskontroll. All bruk av kjernevåpen vil kunne få

katastrofale globale konsekvensar – for menneske, miljø og natur.

Ikkje-spreiingsavtalen (NPT) er bærebjelken i det globale regimet for kjernefysisk nedrusting og ikkje-spreiing. I 55 år har avtalen hindra spreiding av kjernevåpen og vore sentral i arbeidet for nedrusting. Det er avgjerande for både Noreg si og verdas tryggleik at det internasjonale samfunnet vernar om NPT, og at statspartane etterlever forpliktingane sine. Å hegne om NPT har vore – og er – eit hovudmål for denne regjeringa.

Dagens spente tryggingsspolitiske situasjon gjer dette arbeidet endå viktigare. Verda står på terskelen til eit nytt rustingskappløp. Spreiingspresset aukar. I Kina skjer det ei rask og skjult opprusting av det kjernefysiske arsenalet. Talet på stridshovud aukar betydeleg. Russland har i si brutale angrepskrig mot Ukraina opent truga med bruk av kjernevåpen, trekt tilbake ratifikasjonen av Prøvestansavtalen og sidan februar 2023 suspendert deltakinga i New START – den siste bilaterale rustingskontrollavtalen med USA. Avtalen går formelt ut neste år. Arbeidet med risikoreduksjon, som er ei av regjeringa sine strategiske prioriteringar innan kjernefysisk nedrusting, har fått ei ny og skjerpa tyding i dette landskapet.

Noreg har tydeleg uttrykt ei forventning om at Russland gjenopptar etterlevinga av den rettsleg bindande New START-avtalen. Vi tek jamleg til orde for at USA og Russland startar forhandlingar om ei etterføljaravtale som kan sikre gjensidige avgrensingar på strategiske kjernevåpen, og oppmodar Kina til å slutte seg til dialogen. Samstundes må vi erkjenne at det er krevjande tider: Spenningsnivået er høgt, dialogen svekt, tilliten tynnsiten. Russland nyttar kjernefysisk risiko som politisk pressmiddel, rustar opp, og utgjer ein veksande tryggleikstrussel mot allierte land. Den alvorlege situasjonen i Europa understrekar behovet for at NATO held ved lag evna til truverdig kjernefysisk avskrekking. Det er viktig å understreke at NATOs kjernevåpenpolitikk, som Noreg er tilslutta, ikkje står i motsetnad til ein tydeleg politisk visjon om, eller hindrar ein aktiv verksemd for, ei kjernevåpenfri verd.

Rustingskontroll og nedrusting krev politisk vilje hjå dei som skal avstå frå våpen. Det er langsiktig arbeid. I denne samanhengen har Noreg i ei årrekke løfta det humanitære perspektivet på kjernefysisk nedrusting. Sidan Oslo-konferansen i 2013 har dette perspektivet fått stadig større plass på den internasjonale agendaen. I 2024 stod Noreg – som einaste NATO-land – som medforslagsstiller til resolusjonen i FN's generalforsamling som oppretta eit

vitskapleg panel for å greie ut konsekvensane av kjernefysisk krig. Regjeringa tek sikte på å inngå ein avtale med FN om finansiell støtte til panelet i løpet av dei komande månadene.

Den politiske viljen til ny framgang i nedrusting er ikkje til stades i dag. Dei aukande globale spenningane har sett eksisterande regime under stort press. Det finst lite handlingsrom for nye avtalar. Samstundes minner historia oss om at fleire av dei viktigaste nedrustingsinstrumenta blei til nettopp under periodar med høg spenning i den kalde krigen. Auka risiko kan også skape insentiv for å finne løysingar.

Nye «moglegheitsvindauge» vil opne seg, og når dei gjer det, må vi vere førebudde på å utnytte dei best mogleg. Difor er arbeidet Noreg leier med verifikasjon av kjernefysisk nedrusting heilt sentralt. Det handlar om å bygge ein best mogleg verktøykasse for det internasjonale samfunnet, slik at framtidige avtalar kan gjennomførast effektivt. Det grunnlagsarbeidet vi gjer i dag, vil vere viktige bidrag når slike avtalar kjem på plass.

Regjeringa har vidareført og styrkt Noreg sitt langvarige arbeid med verifikasjon. Noreg deltek aktivt i fleire internasjonale verifikasjonsprosessar, og var så seint som i juni i år vertskap for det årlege møtet i det fleirnasjonale Internasjonale partnerskapet for kjernefysisk nedrustingsverifikasjon (IPNDV). I tillegg leier Noreg, saman med Brasil, ein prosess i FN med mål om å etablere ein teknisk-vitskapleg institusjon innan FN-systemet for verifikasjon av kjernefysisk nedrusting.

Dette er eitt av få område innan kjernefysisk nedrusting der det har vore reell framgang, og der

kjernevåpenstatane framleis kan møtast for å finne felles grunnlag. Slike tillitsskapande prosessar er spesielt viktige i ei tid der Kina og Russland har avvist dialog og samarbeid med USA om strategisk stabilitet og rustingskontroll.

Saman med Storbritannia har Noreg sidan 2022 vore initiativtakar og pådrivar for internasjonalt arbeid med prinsippet om irreversibilitet i kjernefysisk nedrusting. Statspartane til NPT har anerkjent irreversibilitet som eitt av tre grunnleggjande prinsipp for nedrusting. Samstundes er dette prinsippet langt mindre utvikla enn prinsippa om openheit og verifikasjon. På liknande måte som arbeidet vårt med verifikasjon, er satsinga på irreversibilitet eit bidrag til å leggje grunnlaget for framtidige avtalar, slik at det internasjonale samfunnet står best mogleg rusta når eit nytt moglegheitsvindauge opnar seg.

I åra framover skal Noreg halde fram som aktiv og truverdig pådrivar for kjernefysisk nedrusting, ikkje-spreiing og rustingskontroll. Vi skal vere ein brobyggjar og ein tilretteleggjar for dialog – mellom allierte, mellom kjernevåpenstatar og ikkje-kjernevåpenstatar, mellom teknisk ekspertise og politisk leiarskap. Med våre lange tradisjonar for freds- og tryggingsspolitisk engasjement, vårt breie samarbeid med både NATO-partnarar og det globale sør, har Noreg ei konstruktiv rolle å spille. I møte med aukande spenning og fragmentering vil Noreg halde fram med å fremje løysingar som tener global tryggleik og byggjer opp under folkeretten, eksisterande avtaler og den sterke normen mot bruk av kjernevåpen. Gjennom vidare arbeid med risikoreduksjon, verifikasjon og irreversibilitet, byggjer vi tillit og legg til rette for ny framgang når høvet byr seg mot målet om ei verd utan kjernevåpen.

SPØRSMÅL NR. 2671

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 4. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvor vellykket synes statsråden at innføringen av Helseplattformen i Møre og Romsdal er, når man nå legger innføringen av fastlegene på is?

BEGRUNNELSE:

Hele forutsetningene for Helseplattformen var at den skulle være et felles system mellom sykehus, sykehus og primærhelsetjenesten og mellom sykehus og fastleger. Fastleger som ofte er navet i helsehjulet for pasientene, og

døråpner for pasienter inn i sykehus. Helseplattformen ble tvunget frem, men nå vil det mangle et viktig ledd, nemlig fastlegene. Viser til NRK 19. juni 2025.

Svar:

Innføringen av Helseplattformen har vært krevende og det er fortsatt utfordringer. Departementet har blant annet gjennom faste oppfølgingsmøter tett kontakt med Helse Midt-Norge RHF, hvor også Helseplattformen naturlig nok er tema. Jeg har gjennom departementets dia-

log med Helse Midt-Norge RHF, forstått at Helse Møre og Romsdal HF nå etter et drøyt ett år med Helseplattformen er tilbake på tilsvarende aktivitetstall som før innføringen av Helseplattformen og at avviksmeldingene også er tilbake på normalt nivå. Dette er sammenfallende med erfaringene fra St. Olavs hospital HF som innførte Helseplattformen før Helse Møre og Romsdal HF. Helse Midt-Norge RHF har opplyst at driftsulempene i forbindelse med innføringen i Helse Møre og Romsdal HF var større enn man forutsatte. Til tross for dette leverer sykehuse-
ne i Møre og Romsdal våren 2025 aktivitet i henhold til plan, og har samtidig med flytting og sammenslåing av to akuttsykehus til det nye sykehuset på Hjelset – lykkes med å redusere ventetider og antall ventende betydelig. Jeg er imponert over den innsatsen de ansatte og ledelsen i Helse Møre og Romsdal HF har lagt ned for få til dette. Jeg er på samme måte også imponert over kommunene og deres ansatte som parallelt har bidratt til at man har lykkes med innføringen av Helseplattformen i Møre og Romsdal.

Når det gjelder det konkrete spørsmålet som stortingsrepresentant Bollestad tar opp, så har departementet forelagt dette for Helse Midt-Norge RHF. De har i sin tilbakemelding understreket at innføring av løsningen for fastleger ikke er kansellert, men satt midlertidig på pause. De opplyser videre at det skal gjøres en ny vurdering tidlig

i 2026. Helseplattformen AS har lagt ned et omfattende utviklingsarbeid for å utvide og forbedre fastlegeløsningen, men erfarer at det har vært vanskelig å få fastleger til å ta i bruk produktet.

Styret i Helseplattformen AS har ifølge Helse Midt-Norge RHF kommet til at det ikke er riktig å drive en videreutvikling av fastlegeløsningen uten at flere kommuner og fastleger forplikter seg til å ta i bruk løsningen, og har i denne situasjonen besluttet at det er mest hensiktsmessig å rette innsatsen mot å innføre løsningen i legevaktene. Helse Midt-Norge RHF støtter denne tilnærmingen og mener også at en må å gjøre en fornyet vurdering av videre arbeid med fastlegeløsningen i 2026. Det regionale helseforetaket peker i tillegg på at man da også kan hensynta resultatene fra den pågående analysen av Helseplattformen som Stortinget bestilte i vinter, og som skal være ferdig i desember i år.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at selv om fastlegeløsningen ikke følger det planlagte innføringsløpet, så har den digitale samhandlingen mellom Helseplattformens øvrige brukere og fastlegene blitt styrket. Ambulansepersoneell har fått lesetilgang, 140 legekantor i regionen har tilgang til Helseplattformen, og fastleger gis tilgang til å lese pasientjournaler, mulighet til å rekvirere prøver og tilgang til laboratorieresultater.

SPØRSMÅL NR. 2672

Innlevert 20. juni 2025 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 8. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan tenker statsråden sykehusene i Finnmark kan være sentrale i beredskap ift. til forsvaret og en potensiell krig?

BEGRUNNELSE:

Narvik Sykehus har fått status som et beredskapssykehus for Forsvaret og NATO, spesielt med tanke på situasjoner i nord. Det er både rett og viktig.

Avstandene til Finnmark er store og her er grenseproblematikken kanskje mer krevende enn noen andre steder. Vi har et nytt sykehus helt i øst i Finnmark og Forsvaret har lokasjoner og øvelser i det geografiske områder.

Samtidig sliter Finnmarksykehuset med økonomien og man må redusere. Dette samtidig man har den geopolitiske situasjonen vi alle står i.

Svar:

En grunnleggende forutsetning for god beredskap og krisehåndtering er at virksomhetens daglige drift er sikker og robust. Det betyr at helseforetakene må finne en best mulig balanse mellom beredskap og planlagte oppgaver.

I lys av den endrede geo- og sikkerhetspolitiske situasjonen har jeg i tilleggskdokument til oppdragsdokument 2025 datert 4. juli 2025, gitt et oppdrag til Helse Nord RHF og de andre regionale helseforetakene om å kartlegge relevante beredskapskapasiteter og -behov i spesialisthelsetjenesten. Oppdraget må ses i sammenheng med oppdrag

som er gitt til Forsvaret i etatens tildelingsbrev for 2025 knyttet til militært behov for sivil støtte. Helse Nord RHF og de andre regionale helseforetakene må løse oppdraget med dialog innenfor rammen av gitte føringer til Forsvaret, og skal også klargjøre rollefordeling og logistikkbehov mellom sykehusene i den enkelte helseregion og behovet for samarbeid på tvers av helseregionene. Det vil også bli gitt et oppdrag til Helsedirektoratet om at Utvalg for sivil-militært helseberedskapssamarbeid skal bidra inn i arbeidet, og spesielt vurdere behovet for samarbeid med kommunehelsetjenesten og med andre aktører.

Helse Nord RHF har flere små sykehus der en relativt stor andel av bemanningen står i daglig beredskap for å håndtere mindre og større hendelser i det daglige. Akuttberedskap gjør at det blir relativt færre ressurser til planlagte oppgaver. Isolert sett tilsier befolkningsgrunnlaget at det hadde vært nok med ett akuttssykehus i Finnmark, mens hensynet til avstander og klimatiske utfordringer tilsier at det må være to. Det betyr også at kritisk kompetanse må samles for å skape robuste fagmiljøer i de to sykehusene. Gjennom reorganiseringen skal Finnmarkssykehuset HF bygge opp to robuste akuttssykehus med tilfredsstillende trening og faglig nivå. Endringen bidrar til å håndtere behovet for omstilling samtidig som Finnmarkssykehuset

HF ivaretar sitt oppdrag. Klinikk Alta har infrastruktur som kan brukes ved en eventuell krise. Operasjonsstuen i Alta er fullt operativ og inngår i totalberedskapen, forutsatt at ressurser kan omdisponeres fra andre steder i spesialisthelsetjenesten. I det nevnte tilleggsdokument til oppdragsdokument 2025 har jeg bedt Helse Nord RHF om å utarbeide en forpliktende plan for å videreutvikle Klinikk Alta, inkludert en opptrappingsplan for å øke aktiviteten spesielt for funksjoner som brukes ofte og mye av befolkningen i området.

De to akuttssykehusene i Finnmarkssykehuset HF understøttes av en god prehospitaletjeneste. Ifølge Helse Nord RHF disponerer helseforetaket 5,5 prosent av alle ambulansebiler i landet. Videre er 30 prosent av ambulanseflyene og 7 prosent av ambulansehelikoptrene i landet stasjonert i Finnmark. I tillegg bemanner foretaket redningshelikopteret i Banak med lege. I tilleggsdokument til oppdragsdokument 2025 har jeg også gitt Helse Nord RHF i oppdrag å sørge for at Finnmarkssykehuset HF, i samarbeid med kommunene i Finnmark, legger fram en konkret plan for styrking av de akuttmedisinske og prehospitale tjenestene, blant annet gjennom prosjektet Trygg akuttmedisin.

SPØRSMÅL NR. 2673

Innlevert 27. juni 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 4. juli 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Mener statsråden at rekrutteringen av ansatte til bedragerienheten på Gjøvik ble vellykket, og om så, er det muligheter for å legge enda mer av Økokrims framtidige aktivitet i tilknytning til den nye bedragerienheten på Gjøvik?

BEGRUNNELSE:

Senterpartiet er opptatt av at statlige arbeidsplasser må spres i hele Norge, ikke bare legges til Oslo. I mai opplyste Økokrim i en pressemelding at de utvider virksomheten til større deler av landet og skal etablere seg blant annet i Tromsø, Trondheim og Bergen.

For ganske nøyaktig to år siden valgte Senterpartiet og Ap å legge Økokrims nye bedragerienhet til Gjøvik. Gjøvik har over tid utviklet et internasjonalt miljø innenfor teknologi, datasikkerhet og beredskap, særlig knyttet til arbeidet som skjer på NTNU i byen. For Senterpartiet

som er opptatt av å ta hele Norge i bruk, og spre statlige arbeidsplasser i hele landet, var Gjøvik med sitt unike miljø rundt datasikkerhet et naturlig valg for plassering av bedragerienheten.

Samtidig var det ikke alle som så slik på lokaliseringsspørsmålet. Både i forkant av avgjørelsen og etter at det ble offentlig at regjeringen og daværende justisminister Emilie Enger Mehl ville peke på Gjøvik var det flere som mente det ville bli utfordrende å rekruttere ansatte til Gjøvik.

Den nye bedragerienheten på Gjøvik ble åpnet i oktober i fjor med 22 ansatte i flotte lokaler midt i Gjøvik sentrum. Enhetsleder Tone Udahl opplyste da at de etter planen skulle bli 26 ansatte totalt på Gjøvik. Da enheten vinteren 2023-2024 lyste ut 11 stillinger fikk de hele 399 søkere. Den store interessen for stillingene tyder på at Gjøvik er en attraktiv lokasjon for personer som er aktuelle for å jobbe i Økokrim. Noe av målet med å flytte stat-

lige arbeidsplasser ut av Oslo er at videre vekst i de statlige etatene kan skje utenfor hovedstaden. Det er derfor viktig at regjeringen hele veien ser etter muligheter for å bygge videre på kompetansemiljøet på Gjøvik.

Svar:

Å bekjempe og begrense økonomisk kriminalitet er både et spørsmål om å verne våre felles verdier og å beskytte enkeltindivider mot økonomisk tap.

Det store antallet bedragerier, og de gevinstene dette gir for de kriminelle, er en særskilt utfordring. Den nye bedragerienheten skal identifisere bedragerilovbrudd som rammer innbyggere på tvers av politidistrikt, eller

har internasjonale forgreininger, for å få i stand en mer effektiv og strukturert bedrageribekjempelse.

Enheten skal først og fremst jobbe forebyggende. Sammen med private og offentlige etater skal den jobbe for å hindre at folk og bedrifter utsettes for digitale bedragerier. Ifølge Politidirektoratet er erfaringene så langt at bedragerienheten bidrar til at politiet evner å se sammenhenger og iverksette forebyggende tiltak i samarbeid med private aktører i større utstrekning enn tidligere.

Bedragerienheten har bare vært i drift i litt over et halvt år, og det er derfor for tidlig å konkludere med hvilke eventuelle konsekvenser etableringen vil ha for Økokrims samlede virksomhet.

SPØRSMÅL NR. 2674

Innlevert 27. juni 2025 av stortingsrepresentant Anja Ninadotter Abusland

Besvart 3. juli 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hva definerer forsvarsministeren som operativ en lokasjon jf. romertallsvedtaket VII og hvordan vil regjeringen følge opp dette vedtaket i RNB 2025 om å videreutvikle Forsvarets tilstedeværelse på Sørreisa hvor man sikrer at Sørreisa fortsatt er en operativ lokasjon for Forsvaret?

BEGRUNNELSE:

I Revidert nasjonalbudsjett 2025 har Stortinget vedtatt at Sørreisa fortsatt skal være en operativ lokasjon for Forsvaret i Romertallsvedtak VII

«Stortinget ber regjeringen videreutvikle Forsvarets tilstedeværelse på Sørreisa, og komme tilbake til Stortinget i forbindelse med rapporteringen på langtidsplanen våren 2026. Sørreisa skal fortsatt være en operativ lokasjon for Forsvaret også i fremtiden.»

Det har kommet informasjon om at 40 ansatte ved Luftforsvarets stasjon Sørreisa flyttes til Bodø i juni, til tross for Stortingets behandling og vedtak i saken. Dette reiser alvorlige spørsmål om hvordan nasjonale luftoperasjoner skal ivaretas fremover, særlig dersom CRC Sørreisa ikke reetableres. Det er derfor behov for tydelige svar fra forsvarsministeren om hvordan regjeringen følger opp Stortingets vedtak om videreutvikling av Forsvarets tilstedeværelse på Sørreisa og sikrer nasjonal kontrollkapasitet i luftrommet.

Svar:

NATO har satt en ambisiøs tidsfrist for at det tredje luftoperasjonssenteret (CAOC) skal være etablert og oppnå operativ evne. Opprettelse av CAOC krever en kraftsamling av nødvendig kompetanse, og flyttingen av personell er en forutsetning for at Luftforsvaret skal kunne bemanne stillingene som kreves for å etablere en NATO CAOC i Norge.

Sørreisa forblir imidlertid en viktig lokasjon for Forsvaret, og den delen av det operative miljøet som ivaretar luftbildeproduksjonen vil fortsatt gjøre dette fra Sørreisa. Som beskrevet i Meld. St. 33 (2024–2025), vil regjeringen ha tett dialog med Stortinget om videreutviklingen av langtidsplanen. Regjeringen vil som en del av den kontinuerlige langtidsplanleggingen se på hvordan Sørreisa kan utvikles videre. Det skal gjøres betydelige investeringer i Sørreisa i årene som kommer, blant annet ved at det opprettes et regionalt vedlikeholdssenter for radarer. Videre vil Sørreisa styrkes som en operativ lokasjon for Forsvaret gjennom etableringen av et alliert treningssenter underlagt Hæren som vil tilrettelegge for samlet amfibietrening av og med allierte styrker.

SPØRSMÅL NR. 2675**Innlevert 27. juni 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 7. juli 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Har statsråden en oversikt over hvor mange norsk-somaliske barn som er tatt ut av skole og med til utlandet gjennom de siste 10 årene, og hvor mange år har de bodd der?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen fremmet nylig forslag til flere lovendringer som blant annet innebærer at barnevernet framover vil kunne stoppe utreise. Målet som regjeringen viser til, er å beskytte barn og unge som står i fare for å bli sendt på det som benevnes som skadelig utenlandsopphold.

NRK publiserte 21. juni 2025 en sak om at regjeringen vil frata passene til barn der foreldrene planlegger å sende ungene på koranskoler i Somalia. I saken refereres det til tidligere saker hvor NRK har avdekket at norsk-somaliske barn og ungdom i perioden 2017 og 2018 ble sendt til såkalte koranskoler i Kenya og Somalia. Der fortalte de om behandling som norske myndigheter kalte tortur. Det er snakk om grov vold, der norsk ungdom blant annet ble lenket fast og pisket med ledninger. Men NRK viste til også i fjor, at det tyder på at norsk-somaliske foreldre fortsatt sender barn og unge til Somalia og Kenya.

Dersom foreldre velger å ta med barna ut av landet for å sende dem på koranskole over lengre tid kan det dukke opp tilfeller hvor passene må fornyes ved en norsk ambassade. I dag varer passet for barn 0 til 5 år i 2 år, barn 5 til 10 år i 3 år, barn 10 til 16 år i 5 år og over 16 år i 10 år. Passregisteret gir muligheten til å få en samlet oversikt over utstedte norske pass, samt norske pass på avveie. Dette registret kan eventuelt brukes til å kartlegge hvor flere av barna som har blitt sendt på koranskole befinner seg.

Svar:

Våre barn og unge skal ikke bli sendt på ufrivillige eller skadelige utenlandsopphold. Å forhindre at dette skjer er høyt prioritert av regjeringen, og ett av innsatsområdene i den nye handlingsplanen mot negativ sosial kontroll og æresmotivert vold.

Erfaringer fra enkeltsaker viser at det er svært utfordrende å hjelpe barn som blir etterlatt i utlandet. Derfor er det så viktig å gjøre mer for å forhindre at barn og unge sendes ut av landet mot sin vilje.

Jeg mener vi må ta i bruk hele verktøykassa for å få en slutt på dette.

I mai 2025 lanserte regjeringen den nye handlingsplanen Sjef i eget liv – styrket innsats mot negativ sosial kontroll og æresmotivert vold (2025–2028), med konkrete tiltak for å forebygge ufrivillige og skadelige utenlandsopphold og styrke det rettslige vernet til personer som er, eller står i fare for, å bli utsatt for dette.

Den 20. juni 2025 fremmet regjeringen en lovproposisjonen med forslag om utreiseforbud for barn som står i fare for å bli utsatt for skadelig utenlandsopphold, for eksempel der det er fare for tvangsekteskap eller kjønnslemlestelse. Brudd på utreiseforbud vil kunne medføre straff.

Vi vil også utrede stans av offentlige ytelser og barnebidrag i saker hvor foreldre utsetter barna sine for skadelige utenlandsopphold.

I tillegg er veldig viktig at alle som møter barn og unge som oppsøker hjelp – på skolen, i barnevernstjenesten, hos politiet – kjenner til faresignaler, hvordan de kan forebygge slike opphold, og hvem de kan kontakte for råd og veiledning.

Kompetanseheving er et viktig innsatsområde i den nye handlingsplanen, og vi har flere særskilte tjenester som jobber med å øke kompetansen blant ansatte i tjenesteapparatet og bistår utsatte direkte. Regjeringen har de siste årene styrket flere av disse tjenestene, herunder Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, mangfoldsrådgiverordningen og det nasjonale bo- og støttetilbudet for trusselutsatte personer over 18 år.

Regjeringen sendte også før sommerferien ut et beredskapsbrev til alle kommuner, fylkeskommuner og statsforvaltere. Brevet inneholder konkret informasjon om hva ansatte i tjenesteapparatet skal gjøre dersom de er bekymret for at et barn skal bli sendt på ufrivillig eller skadelig utenlandsopphold.

Det finnes ikke sikre tall på hvor mange som er utsatt for ufrivillige eller skadelige utenlandsopphold.

Institutt for samfunnsforskning har brukt registerdata for å kartlegge utflytting i sin studie Trøblete utenlandsopphold: Barn og unge voksne tilbakeholdt i utlandet: fenomenforståelse og oppfølging. Rapporten inneholder blant annet tall på antall barn og unge som har utvandret fra Norge i perioden 2012 til 2021, etter landbakgrunn. Registerdata kan imidlertid ikke si noe om hvorvidt de registrerte flyttingene skjer frivillig eller ufrivillig.

Antall saker om ufrivillige utenlandsopphold til det nasjonale tverretatlige Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, til spesialutsending

gene for integreringssaker på fire utenriksstasjoner og til IMDis mangfoldsrådgivere har økt jevnlig de siste årene.

Antall saker sier imidlertid ikke nødvendigvis noe om omfanget av problematikken, men kan handle om at

økt kompetanse i hjelpeapparatet og at mer tilgjengelige tjenester bidrar til at flere tar kontakt for råd og veiledning.

SPØRSMÅL NR. 2676

Innlevert 27. juni 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 3. juli 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Som følge av advarsler fra våre sikkerhetstjenester om høy etterretningstrussel fra enkelte land, har FrP flere ganger adressert og fremmet forslag om at Norge bør avslutte forskningssamarbeid med land som vi ikke har sikkerhetssamarbeid med og som våre sikkerhetstjenester advarer mot. Regjeringen har avvist dette.

Hva tenker statsråden om at Nordland i sensitive stillinger ikke vil ansette personer fra land som Norge mangler sikkerhetssamarbeid med, og vil hun nå støtte FrPs forslag om å stanse forskningssamarbeid med slike land?

BEGRUNNELSE:

VG omtalte nylig at Nordland fylkeskommune innfører bakgrunnssjekk ved alle ansettelser.

I en del stillinger, spesielt de som omhandler informasjon om infrastruktur knyttet til regional og nasjonal beredskap, skriver avisen at kandidater fra land Norge mangler sikkerhetssamarbeid med bli ansatt. Tiltaket kommer ifølge avisen etter en risikovurdering som avdekket fare for etterretningsaktivitet og sabotasje.

Svar:

I sine åpne vurderinger peker Etterretningstjenesten og Politiets sikkerhetstjeneste på at akademiske institusjoner er utsatte mål for forsøk på overføring av sensitiv kunnskap og teknologi fra stater vi ikke har sikkerhetspolitisk samarbeid med. Herunder er det risiko for at legitimt internasjonalt forskningssamarbeid kan utnyttes til fordekte formål. Samtidig er en åpen og internasjonalt orientert forskningssektor viktig for å sikre Norge tilgang på kunnskap, kompetanse og teknologi, styrke norsk konkurransekraft og bidra til å finne løsninger på globale utfordringer. Norden og Europa har høy prioritet, men

Norge er også avhengig av kunnskapssamarbeid med sterke globale partnere utenfor Europa.

Norge har, og skal ha, forskningssamarbeid og dialog også med land vi ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid med. Forskningen skal være så åpen som mulig, og så sikker som nødvendig. Da trenger vi infrastruktur og regelverk som sikrer åpenhet og tilgjengelighet der det er mulig, og beskyttelse og skjerming der det er nødvendig. Regjeringen prioriterer arbeidet med sikkerhet i forskning høyt. I Meld. St. 14 (2024–2025) gjør regjeringen rede for hva vi har gjort på dette området de siste årene, og presenterer nye tiltak som skal legge til rette for en mer helhetlig tilnærming til arbeidet med forskningssikkerhet og ansvarlig internasjonalt samarbeid.

Regjeringen har tatt initiativ til flere tiltak for økt kunnskap og bevissthet om risiko forbundet med internasjonalt forskningssamarbeid. Det er utviklet egne retningslinjer og verktøy for ansvarlig internasjonalt samarbeid, det gjennomføres årlige sektormøter for sikkerhet i høyere utdanning og forskning, det er etablert et nettverk for sikkerhetsarbeid i kunnskapssektoren, og Kunnskapsdepartementet gjennomfører regelmessige rundebord for akademisk samarbeid med Kina. Videre har regjeringen utpekt forskning og utvikling (FoU) av betydning for nasjonal sikkerhet som en grunnleggende nasjonal funksjon etter sikkerhetsloven, fordi FoU er avgjørende for statens evne til å ivareta nasjonale sikkerhetsinteresser. Det betyr ikke at all forskning og utvikling skal skjermes eller sikkerhetsgraderes, men at noen avgrensede deler av sektoren må skjermes bedre.

Videre prioriterer regjeringen blant annet følgende tiltak:

- sikre at relevant regelverk er forståelig, treffsikkert og mulig å håndtere praktisk
- styrke norsk forskningsledelse på Svalbard gjennom å etablere Svalbard forskningskontor
- kartlegge hvilke teknologiområder som krever særlig beskyttelse

- utvikle en felles kunnskapsbase om sensitive fagområder og særlig krevende samarbeidsland
- kartlegge behov for mer koordinert rådgivning og veiledning fra myndighetenes side
- samordne forskningssystemene på sivil og militær side

Når det gjelder ansettelsespraksis, så er dette opp til den enkelte virksomhet å vurdere. Nordland fylkeskommune, i likhet med forskningsinstitusjonene, må selv vurdere risikoen ved ansettelse med tilknytning til

høyrisikoland individuelt i lys av de årlige nasjonale truselvurderingene opp mot annet gjeldende lovverk. Dette med henblikk på den utlyste stillingens funksjon og oppgaver.

Jeg er trygg på at vi med tiltakene nevnt over, vil lykkes med å redusere risikoen ved forskningssamarbeid med land vi ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid med, slik at vi kan ivareta balansen mellom åpenhet og aktsomhet på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 2677

Innlevert 27. juni 2025 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 3. juli 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å styrke norsk fagspråk i akademia?

BEGRUNNELSE:

Språkrådet la 26.06.2025 frem Språkstatus 2025. Språkrådet skriver at norsk språk generelt står svakere som undervisningsspråk i 2023 enn det gjorde for ti år siden. De siste ti årene har nedgang i andelen emner som har norsk som undervisningsspråk på universiteter og høyskoler i Norge fortsatt, nedgangen er markant for bacheloremner. Andelen vitenskapelige publikasjoner på norsk har sunket fra 15 % i 2015 til 8 % i 2023, og andelen doktorgradsavhandling på norsk har sunket til 5 %.

Forleggerforeningens bransjestatistikk viser at det i 2024 ble solgt 100 000 færre lærebøker og fagbøker i høyere utdanning. Omsetningen har sunket med 36 % på tre år, norske studenter kjøper nå i snitt 1,6 lærebøker i året.

I Dagsnytt18 26.06.25 uttalte statsråden at hun er helt enig i at "vi må gjøre mer" for å redde norsk fagspråk.

Svar:

Jeg er helt enig i at et levende norsk fagspråk er viktig. Det trenger vi for at det norske samfunnet kan få nytte av kunnskapen og kompetansen som utvikles ved universitetene og høyskolene. Det må vi hele tiden jobbe med. Derfor er det også lovpålagt både å bruke og videreutvikle det norske fagspråket. Undervisningsspråket skal være norsk eller samisk, og unntak fra dette må begrunnes særskilt.

Regjeringens politikk på området er samlet i handlingsplanen for norsk fagspråk i akademia, «Frå ord til handling», som vi følger opp i samarbeid med Kultur- og likestillingsdepartementet. Her er det konkrete tiltak for å sikre og styrke norsk fagspråk som vi etter hvert vil høste gevinstene av. Eksempelvis gir handlingsplanen studentene rett til å skrive bachelor- og masteroppgavene på norsk. Vi har også fulgt opp forslag fra Norsk studentorganisasjon og tar inn at denne retten også vil gjelde eksamensoppgaver. I dag skrives nesten annenhver masteroppgave på engelsk. Jeg mener derfor dette er et godt bidrag for å styrke norsk fagspråk. I tillegg støtter vi utgivelse av fagbøker på norsk og stiller krav om at alle som skal ansettes fast ved norske universiteter må beherske norsk språk på et høyt nivå.

Jeg er opptatt av at vi skal benytte tiltak som virker. Samtidig som vi jobber hardt for å bevare norsk fagspråk, må vi sørge for at norsk forskning er koblet på verden. Norge er et lite land, og vi må tiltrekke og beholde flere internasjonale talenter. Da må vi fjerne unødvendige barrierer for internasjonale studenter og forskere. Derfor har vi fjernet språkkravet for utenlandske stipendiater og postdoktorer, som opprinnelig var et tiltak i handlingsplanen. Dette kravet ville etter min vurdering ikke bidratt til forskning, undervisning eller publikasjoner på norsk.

Regjeringen har videre satt inn en rekke tiltak for å stimulere til bruk av norsk fagspråk, både i læremidlene, i undervisningen og i språkteknologiske hjelpemidler, slik som kunstig intelligens. Gjennom Forskningsrådet har vi blant annet finansiert to nasjonale forskningssentre for norsk fagspråk ved Universitetet i Bergen og Universitetet i Oslo på til sammen 120 millioner over åtte år. Formålet er å styrke kunnskapsgrunnlaget på viktige felt som termi-

nologi, leksikografi, navnegransking og språkteknologi, slik at vi kan sikre et levende norsk fagspråk for fremtiden. KI-utvalget for høyere utdanning skal også gi en analyse av muligheter og utfordringer KI innebærer for blant annet tilegnelse av norsk fagspråk.

I arbeidet med å sikre trygg og effektiv bruk av kunstig intelligens, er norsk språk grunnleggende for regjeringens politikk. Vi trenger språkmodeller på norsk,

slik Nasjonalbiblioteket nå arbeider med å utvikle. I statsbudsjettet for 2025 satte regjeringen derfor av 40 millioner kroner til trening, oppdatering og tilgjengeliggjøring av norske og samiske språkmodeller, hvorav 20 mill. kroner til Nasjonalbibliotekets for arbeidet og 20 mill. kroner til Sigma2 AS for tungregnekraft til trening av språkmodellene.

SPØRSMÅL NR. 2678

Innlevert 27. juni 2025 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 7. juli 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren sørge for at bomfritaket på Fv 84 for de to bommene på Bergshøgda i Brumunddal og Vien i Hamar og halv pris for bomstasjonen på nye Rv 3/25 og fri bompassering for bommen på Fv 1809 mellom Løten og Elverum videreføres også i 2026?

BEGRUNNELSE:

Da FrP forhandlet statsbudsjett med Solberg regjeringen fikk vi gjennomslag for en modell med bomfritak på de to bommene på Bergshøgda og Vien på Fv 84 mellom Brumunddal og Hamar og halv pris på nye Rv 3/25 og bomfritak på gamle Rv3/25 mellom Løten og Elverum.

Det var noen som fryktet at dette ville svekke inntaksgrunnlaget til bomselskapet så mye at det ville bli vanskelig å nedbetale veiprosjektet i løpet av planlagt tidssperiode.

Men modellen har vist seg å fungere bra. De som fryktet at det ville bli problemer å finansiere vegen tok heldigvis feil.

Nedbetaling av E6 går raskere enn planlagt. De opprinnelige prognosene som ble lagt til grunn for finansiering og nedbetaling av veiprosjektene var for forsiktige og basert på feilaktige trafikkprognoser.

En ny trygg og sikker 4-felt motorvei har, som forventet, resultert i økt bosetting og næringsetablering. Flere bilister velger den nye og trygge motorveien pga. at det bl.a. er sikrere og går raskere enn å kjøre andre veier.

I Stange og Ullensaker ble bommene fjernet før tiden og nå den 7. juli så fjernes også to bommer i Eidsvoll før tiden. Jf. mitt skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:2284 (2024-2025) ligger det også an til at bommene på E6 i Ringsaker og Hamar fjernes flere år før opprinnelig plan.

Dette tilsier at den betalingsmodellen som FrP fikk fremforhandlet med bomfritaket på Fv 84 mellom Hamar og Brumunddal og Fv 1809 mellom Løten og Elverum, samt halv pris på nye Rv3/25 fungere bra og at den bør videreføres.

Svar:

Regjeringen har i 2025 videreført ordningen med fritak i innkreving i bom på sidevei for prosjektet E6 Kolomoen–Moelv og fritak på sidevei og halv takst på hovedvei for prosjektet rv. 3/25 Ommangsvollen–Grundset/Basthjørnet, begge strekningene i Innlandet.

For fritaksordningen tilknyttet E6 Kolomoen–Moelv er det satt av 60 mill. kroner, jf. Prop. 1 S (2024-2025). Prosjektet har siden 2021 fått tilskudd for å dekke inn reduserte bompenginntekter på grunn av midlertidig stans av innkrevingen i bommer på sideveier.

For å videreføre ordningen med fritak på sidevei og halv takst på hovedvei for prosjektet rv. 3/25 Ommangsvollen–Grundset/Basthjørnet er det satt av 125 mill. kr, jf. Prop. 1 S (2024-2025).

Finansiering av ordningene vurderes årlig i forbindelse med fremleggelse av statsbudsjettet.

SPØRSMÅL NR. 2679**Innlevert 28. juni 2025 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 7. juli 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvorfor har ikke samferdselsministeren sørget for å gjennomføre det enstemmige vedtaket i Stortinget og når har samferdselsministeren planer om å sørge for at det går nye tog på Rørosbanen?

BEGRUNNELSE:

Den 25/5 2023 fremmet Frank Sve, Morten Stordalen, Hans Andreas Limi og Tor Andre Johnsen forslag om å kjøpe nye tog på Rørosbanen. Etter en god og grundig behandling i Stortinget så vant FrP og fikk gjennomslag for forslaget. I november 2023 så vedtok et enstemmig Stortinget å be regjeringen så raskt som mulig gi Norske tog handlingsrom til å kunne bestille nye fjerntog til Rørosbanen.

Det har nå gått over 2 år siden FrP fremmet forslaget om nye tog og det er snart to år siden forslaget ble vedtatt, men fortsatt brukes det gamle og dårlige tog på Rørosbanen. De eldste er fra 1980 tallet. De gamle togene er overmodne for å bli byttet ut med nye tog. Det er uholdbart at vi i Norge i 2025 fortsatt har tog på Rørosbanen som er så dårlige så dørene og doene fryser om vinteren og at passasjerer ikke får ladet verken mobil, pc eller kjøpt mat. Dessverre så har dagens Samferdselsminister

vist liten eller ingen vilje eller interesse for å følge opp det enstemmige Stortingsvedtaket om å anskaffe nye tog og sørge for at passasjerene på Rørosbanen får et bedre togtilbud.

Svar:

Regjeringspartiene sluttet seg til forslaget i Stortinget om at Rørosbanen skal få nye tog, og jeg vil sørge for å følge opp anmodningsvedtaket på best mulig måte. Jeg redegjør i mitt svar datert 14. februar 2025 til representant Mona Fagerås for regjeringens plan for å sikre nye tog til Rørosbanen. Gitt utviklingen av togtilbudet i Midt-Norge og tidspunkt for når nye fjerntog kan leveres til Rørosbanen, ligger det p.t. an til at overføring av tog av type 76 vil være den beste løsningen. Andre løsninger vil også kunne vurderes fremover av fagetatene.

Jeg merker meg innstillingen fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om anmodnings- og utredningsvedtak i stortingssesjonen 2023–2024 (Innst. 216 S (2024-2025)). Regjeringen vil i statsbudsjettet for 2026 legge frem for Stortinget en materiellberedskapsplan, jf. anmodningsvedtak nr. 710 (Innst. 306 S (2024-2025)), og jeg vil i den forbindelse komme tilbake til saken.

SPØRSMÅL NR. 2680**Innlevert 29. juni 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 7. juli 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre finansiering og langsiktighet for strandrydding langs norskekysten?

BEGRUNNELSE:

Fra flere hold meldes det om bekymring knyttet til finansieringen av strandrydding. Bekymringsmeldingene kommer både fra organiserte kystrenovatører som har fått støtte fra Handelens Miljøfond gjennom Rydd i Tide-pro-

grammet, og fra uorganiserte strandryddere som bidrar på dugnad med støtte fra Miljødirektoratets tilskuddsordning.

Miljødirektoratet opplyser at de prioriterer søkere i områder som ikke er omfattet av Rydd i Tide-programmet. Samtidig opplever mottakere av tilskudd gjennom Rydd i Tide, at Handelens Miljøfond setter av mindre penger til formålet. Dette har igjen ført til at aktører som tidligere har kunnet rette mesteparten av innsatsen mot strandrydding, må spe på med charterturisme og andre

inntektskilder - samtidig som omfanget av forsøpling er like stort som før.

Bekymringen er dermed at utilstrekkelige bevilgninger rammer både kystnaturen, og aktører som har gjort omfattende investeringer for å kunne drive effektiv rydding av kysten vår.

Svar:

Marin forsøpling er et stort miljøproblem og arbeidet mot plastforurensning er høyt prioritert av regjeringen. Regjeringen har sikret midler i statsbudsjettet til tiltak mot marin forsøpling hvert år de senere årene. Den statlige tilskuddsordningen for tiltak mot marin forsøpling er på 27,4 millioner kroner i 2025. Miljødirektoratet forvalter denne tilskuddsordningen og prioriterer midlene ut fra kriterier som er fastsatte på forhånd. I 2025 prioriterte Miljødirektoratet store, samordnede prosjekter som organiserte regionale eller nasjonale oppryddingstiltak, og prosjekter i området som ikke er omfattet av Rydd i Tide

programmet som Handelens Miljøfond administrerer. Også Handelens Miljøfond bidrar med betydelige midler til opprydding av plastforsøpling. Hvordan de prioriterer bruken av sine midler, er opp til Handelens Miljøfond selv. Totalt sett er summen som brukes på plastydding større enn noensinne.

Arbeidet mot plastforurensning er høyt prioritert av regjeringen. Vi jobber på flere fronter for å hindre tilførselen av plast til naturen. For eksempel har vi fått på plass forbud mot visse engangsprodukter. Vi har også innført designkrav til enkelte plastprodukter. For tiden arbeider vi med å innføre produsentansvarsordninger både for enkelte engangsprodukter av plast og utstyr fra fiskeri, fritidsfiske og akvakultur. I tillegg fortsetter regjeringen arbeidet med en internasjonal plastavtale med mål om å stanse plastforurensningen innen 2040 og forpliktelser som reduserer produksjon og forbruk av primærplast til bærekraftige nivåer og dermed også reduserer forsøpling.

SPØRSMÅL NR. 2681

Innlevert 29. juni 2025 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 7. juli 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvordan skal Norge rapportere på måloppnåelsen på Norges klimaavtale med EU og den internasjonale naturavtalen?

BEGRUNNELSE:

Gjennom Norges klimaavtale med EU er Norge forpliktet til å ikke ha klimagassutslipp fra arealendringer innen 2030, og gjennom naturavtalen er Norge forpliktet til å verne 30 % natur og restaurere 30 % natur innen 2030.

Det pågår et systematisk arbeid i fylkeskommunene der man i samarbeid med kommunene lager regionale arealregnskap, for å ha oversikt over planlagt arealbruk og endring i arealbruk over tid. Fylkeskommunene samarbeider om system og metode og samordner sitt arbeid gjennom et Ks -prosjekt. Staten v/ KD og Mdir deltar i dette prosjektet.

Noen fylker har imidlertid kommet lengre enn andre, Arealregnskapsprosjektet for Akershus, Østfold og Buskerud, som er et arealregnskap med natur, er utvidet gjennom mange år og har bl.a. også utslippstall knyttet

til omdisponering av areal. Prosjektet skal også lage en mal for kommunale arealregnskap. I statsbudsjettet for 2025 er det satt av 50 mill. kroner til et naturregnskap, men det er uklart hvordan dette arbeidet forholder seg til pågående arbeid i kommuner og fylker, og hvordan dette skal inngå i Norges rapportering på målene i naturavtalen og Norges klimaavtale med EU. Norge skal rapportere til EU på utslipp fra arealbruksendringer fra 2026.

Det er viktig at det nasjonale arbeidet med areal- og naturregnskap kobles til arbeidet som allerede pågår i fylkene og til det løpende arbeidet i kommunene, og at man har felles løsninger, system og metodikk for rapportering på arealbruk og utslipp fra omdisponering av areal som grunnlag for rapportering på måloppnåelse i naturavtalen og Norges klimaavtale med EU.

Svar:

Norge utarbeider hvert år et nasjonalt klimagassregnskap for norske utslipp av klimagasser. Utslippsregnskapet inkluderer informasjon om menneskeskapte utslipp og opptak av klimagasser knyttet til hvordan vi bruker are-

alene våre. Det norske klimagassregnskapet utarbeides av Miljødirektoratet, Statistisk sentralbyrå (SSB) og Norsk institutt for bioøkonomi (Nibio) i samarbeid. Norge rapporterer sine utslipp og opptak av klimagasser til Stortinget, EU, og FN.

Klimasamarbeidet mellom Norge og EU innebærer at Norge i tillegg til å delta i EUs kvotehandelssystem, også deltar i innsatsfordelingsforordningen og skog- og arealbruksregelverket. Med bakgrunn i spørsmålsstillers begrunnelse vil jeg i det videre fokusere på regler knyttet til skog- og arealbruksregelverket.

Under skog- og arealbruksregelverket er målet for perioden 2021–2025 å balansere utslipp og opptak av klimagasser fra skog- og arealbruk (netto-null-forpliktelsen). Det er fastsatt regler for å beregne hvordan opptak og utslipp skal bokføres, innenfor kategoriene forvaltet skog, avskoging, påskoging, dyrka mark, beite og vann og myr. Dette inkluderer å telle alle utslipp fra avskoging og alt opptak fra ny skogplanting. Det er også spesifikke referanseperioder for å vurdere opptak og utslipp fra de ulike arealkategoriene. For forvaltet skog er det en framover-skuende referansebane (forest reference level – FRL) som er basert på skogforvaltningen i referanseperioden 2000–2009. Det er avviket fra denne referansebanen som blir bokført som utslipp eller opptak opp mot netto-null-forpliktelsen. For perioden 2026–2030 får hvert land et tallfestet mål for økt opptak av CO₂ i sektoren.

Oppgjøret for hvert lands netto-null-forpliktelse for perioden 2021–2025 skjer i 2027. Vurderingen av om hvert land når sine nasjonale budsjetter for 2026–2029 og målet for 2030 gjøres på grunnlag av data om utslipp og opptak i de nasjonale klimagassregnskapene slik de rapporteres til FN. Oppgjøret for forpliktelsene i perioden 2026–2030 skjer i 2032.

Både Norge og EU har forsterket sine klimamål for 2030 etter at vi ble enige om å samarbeide om å nå det opprinnelige 2030-målet. For å nå sitt forsterkede klimamål har EU vedtatt endringer i sine klimaregelverk som må gjøres gjeldende for Norge for at 2030-målet skal oppfylles gjennom deltakelse i EU-regelverkene.

I oppfølgingen av naturavtalen og dens tilhørende gjennomføringsrammeverk, skal Norge levere nasjonal rapport til Konvensjonen om biologisk mangfold innen 28. februar 2026. Rapporten vil ta utgangspunkt i en standardisert mal og tilhørende indikatorrammeverk som ble ferdigstilt på naturtoppmøte i februar 2025. Naturregnskap som følger FN-standard, vil bli brukt som underlag for hvordan landene følger opp flere av målene i naturavtalen. Et første nasjonalt naturregnskap for Norge vil være ferdig i 2026. Regnskapet blir laget av Miljødirektoratet og Statistisk Sentralbyrå, og vil inneholde regnskap for utbredelse, regnskap for tilstand og regnskap for økosystemtjenester i Norge for referanseåret 2024.

SPØRSMÅL NR. 2682

Innlevert 29. juni 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 8. juli 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Omlag kor mange tilsette i Innovasjon Norge og øvrige deler av det næringsretta offentlege virkemiddelapparatet (inkl. fylkeskommunar og kommunar) til saman har som hovudoppgåve å hjelpe gründarar med oppstart av bedrift, og kor mange tilsette i det næringsretta offentlege virkemiddelapparatet har som hovudoppgåve å hjelpe allereie oppstarta bedrifter med den påfølgande skaleringsfasen?

Svar:

Det er mange aktørar i det næringsretta offentlege virkemiddelapparatet som jobbar med å hjelpe gründerar

i oppstartsfasen og i skaleringsfasen, på ulikt vis. Under mitt ansvarsområde er Innovasjon Noreg og Siva sentale aktørar.

Innovasjon Noreg peikar på at oppstarts- og skaleringsfasane har ulik lengd i ulike næringar, og at kunderådgevarane i hovudsak jobbar med både oppstart og skalering. Dei kan difor ikkje skilje nøyaktig mellom talet på tilsette som jobbar med høvesvis oppstart og skalering. Totalt anslår Innovasjon Noreg at dei har om lag 32,5 årsverk som jobbar i hovudsak mot selskap i oppstartsfasen, og 23,5 årsverk som jobbar i hovudsak mot selskap i skaleringsfasen. Dette omfattar tilsette ved regionkontor, utekontor, eksportsenteret og Vekst- og gründersenteret. I tillegg er støttefunksjonar innan finan-

siering, produkt og teknologi viktig for arbeidet mot gründerar.

Siva jobbar i hovudsak indirekte, gjennom andre aktørar. Anslaga frå Siva gjeld følgeleg tilsette som jobbar med dei indirekte verkemidla, og tilsette i strukturen som gjennom tilskudd frå Siva jobbar direkte med verkemidla. I Siva er det om lag 21 årsverk som jobbar med høvesvis Katapultordninga, Inkubasjonsprogrammet, Næringshageprogrammet og eigarskap i innovasjonsselskap. Målgruppene i desse ordningane er mellom anna SMBar, inkludert bedrifter i tidleg fase og utvikling/skalering, oppstart av bedrifter og innovasjon/skalering frå etablerte bedrifter. Gjennom Inkubasjons- og Næringshageprogramma får 71 selskap med om lag 650 tilsette oppdrag om å jobbe med gründerar og skalering. Gjennom Katapultordninga er det om lag 40 tilsette som jobbar med

SMBar i ulike fasar av industrialisering (gründerar og skalering).

I tillegg har Forskringsrådet ordningar retta mot kommersialisering av lovande forskningsresultat, og Patentstyret hjelper til med å ta vare på immaterielle verdiar og rettar. Norske gründerar kan og få støtte gjennom Enova og gjennom ulike ordningar i EU.

Eg har bedt Kommunal- og distriktsdepartementet om å spele inn når det gjeld kor mange som jobbar med gründerar i fylkeskommunar og kommunar. Departementet peikar på at næringsutvikling ikkje er ei lovfesta oppgave, og at kommunar og fylkeskommunar difor ikkje har plikt til å rapportere om kor mange tilsette som jobbar med desse oppgåvene. Det finnst følgeleg ikkje statistikk over kor mange årsverk som jobbar med å hjelpe gründerar i oppstarts- og skaleringsfasen i fylkeskommunar og kommunar.

SPØRSMÅL NR. 2683

Innlevert 29. juni 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 4. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Sommaren er høysesong for fødsjar. Jordmødrene ved Ålesund sjukehus har nylig varsla om uforsvarlege arbeidstilhøve og for låg bemanning ved fødeavdelinga ved inngangen til sommaren.

Har helseministeren ei samla oversikt over tilsvarande varsel ved alle norske sjukehus med fødeavdelingar så langt i 2025, og kan statsråden garantere at det er forsvarlege arbeidstilhøve og tilstrekkeleg bemanning for fødande kvinner ved alle landets fødeavdelingar sommaren 2025 og resten av året?

Svar:

Befolkningen skal ha trygghet for at fødetilbudene ved landets helseforetak er trygge og forsvarlige. Stor aktivitet ved fødeinstitusjonene samtidig som det skal avvikles sommerferie, stiller store krav til bemanningsplanlegging og prioritering. Dette har sykehusene erfaring med. Samtidig er situasjonen krevende, grunnet mangel på jordmødre og begrenset tilgang på vikarer. Enkelte steder er det også nødvendig å stenge en fødeinstitusjon i korte perioder om sommeren for at lovpålagt ferie kan avvikles forsvarlig. Helseforetakene har ansvar for å sikre tilstrek-

kelig bemanning og gode arbeidsforhold. Det har jeg tillitt til at de gjør.

Representanten Bjørlo spør om jeg kan garantere tilstrekkelig bemanning ved alle landets fødeavdelinger. Helsedirektoratet har publisert en nasjonal retningslinje for fødselsomsorgen med anbefalinger for bemanning på fødeavdelingene. Jeg mener det er en god sjekkliste når sykehusene skal planlegge bemanning ut fra aktivitet, beredskap, pasientsammensetning og lovpålagte oppgaver. Vi kommer til å følge med på at sykehusene setter i verk denne retningslinjen.

Tilgang til fagfolk er en av de største utfordringene helsetjenesten står overfor i årene framover – også innen svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen. Det innebærer at vi blant annet må utdanne flere spesialsykepleiere, inkludert jordmødre og helsesykepleiere. Vi må også se på hvordan vi både beholder og bruker helsepersonell bedre enn i dag, for eksempel gjennom bedre samarbeid mellom sykehus og kommuner om jordmorressurser. Det er gitt oppdrag til de regionale helseforetakene om å kartlegge mulighetene for kombinerte stillinger i samarbeid mellom helseforetak og kommuner, særlig innen svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen. Regjeringen har innført et rekrutterings- og samhandlingstilskudd som skal understøtte gode pasientforløp, effektiv ressursbruk

og tjenesteutvikling mellom nivåene, f.eks. til utprøving og etablering av kombinerte stillinger i svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen.

Jeg har nylig lagt fram en liste med ti grep for en bedre fødselsomsorg. Det handler blant annet om bedre oppgavedeling i svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen. Vi må for eksempel bruke barnepleiere og andre yrkesgrupper i større grad fremover. De regionale helseforetakene har fått i oppdrag å sette i gang arbeid regionalt for å fremme riktig oppgavedeling mellom personell og effektiv organisering ved å vurdere og systematisere kompetansebehovet i ulike arbeidsprosesser. Arbeidet understøttes blant annet med midler fra Tørn-programmet. Programmet er rettet mot både spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten, og skal blant annet støtte forsøk med nye arbeids- og organisasjonsformer, bruk av kombinerte stillinger, hensiktsmessig oppgavedeling, samlokalisering av tjenester og alternative arbeidstids- eller turnusordninger. For 2025 er det bevilget 71,4 millioner kroner til Tørn-programmet.

Med utgangspunkt i tidligere gitte oppdrag for å fremme hensiktsmessig oppgavedeling, vil jeg nå gi et

oppdrag til de regionale helseforetakene om å iverksette et eget systematisk arbeid for å etablere hensiktsmessig oppgavedeling og god organisering av arbeidsprosesser mellom personellgrupper som er sentrale i svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen. Det skal tas utgangspunkt i fagarbeiderkompetanse i arbeidet.

Videre ga regjeringen alt i 2023 et oppdrag til de regionale helseforetakene om å utarbeide en årlig felles rapport om personell, kompetanseutvikling og utdanning med tiltak for å rekruttere, videreutvikle og beholde personell, med nasjonal oversikt over behov for legespesialister, ABIOK-sykepleiere og jordmødre i spesialisthelsetjenesten. De regionale helseforetakene får på bakgrunn av dette nå et oppdrag om å utarbeide regionale planer for å rekruttere og beholde fagfolk som er sentrale i svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen, herunder barnepleiere, jordmødre og legespesialister i fødselshjelp og kvinnesykdommer. Virkemidler innen områdene i) arbeidsmiljø og arbeidsvilkår; ii) oppgavedeling og effektiv organisering; og iii) rekruttering, kvalifisering og kompetanseutvikling, skal inngå i planene.

SPØRSMÅL NR. 2684

Innlevert 29. juni 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 4. juli 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Regjeringens Rådgivende utvalg for finanspolitiske analyser, finansminister Stoltenberg, og nå sist NVE med sin langsiktige kraftmarkedsanalyse har alle konkludert med at havvind i Norge ikke vil bli lønnsomt, og kreve stor statlig støtte.

Kan statsråden avklare hva disse 3 aktørene ikke forstår med regjeringens havvindsatsing, samt legge fram framtidsprognoser som viser når havvind forventes å bli lønnsomt og klare seg uten statlige subsidier?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens egne eksperter tror på full stopp for havvind i Norge etter at staten har brukt sine milliarder på subsidier. Ifølge NVE er Norge ut fra naturgitte forutsetninger unikt dårlig posisjonert til havvind, og blir utkonkurrert av våre naboland.

Finanspolitiske utvalg kom har anbefalt å stanse eller sette på pause satsingen på havvind i Norge. De men-

er at havvind ikke er et effektivt klimatiltak og heller ikke samfunnsøkonomisk lønnsomt.

Finansminister Jens Stoltenberg har stilt seg tvilende til om havvind blir lønnsomt og advart mot vedvarende grønne subsidier.

Det er meget interessant å få vite hva regjeringen vet som disse 3 aktørene ikke forstår.

Svar:

Regjeringen har mål om at tilgang på ren og rimelig kraft skal være et fortrinn for norsk industri og bidra til verdiskaping og sysselsetting i hele landet. Regjeringen har derfor tatt en rekke grep for å sørge for mer kraft i årene framover, og havvindpolitikken ligger fast. Vi har ambisjon om å tildele areal for 30 GW havvind innen 2040 og har mål om at havvindsatsingen skal gi mer fornybar kraftproduksjon og bidra til teknologi- og industriutvikling.

NVEs Langsiktige kraftmarkedsanalyse 2025 tilsier at kraftforbruket fremover vil øke. NVE legger også til grunn økt kraftproduksjon fram mot 2050. Samtidig har vi lang erfaring med at kraftutbygging ofte innebærer krevende avveier mellom viktige samfunnshensyn, og ikke kommer av seg selv. Regjeringen er derfor opptatt av å føre en forutsigbarhet politikk som legger til rette for ny kraftutbygging, og som blant annet ivaretar hensynet til lokal innflytelse og medvirkning.

I 2024 ble den første auksjonen for tildeling av et prosjektområde til havvind på norsk kontinentalsokkel gjennomført. Vinneren ble Ventyr SN II AS. Ventyr gjennomfører nå prosjektspesifikk konsekvensutredning. Prosjektet vil kunne produsere kraft tilsvarende strømforbruket til mer enn 400 000 husholdninger.

Nylig lyste Energidepartementet ut konkurranse om tildeling av tre prosjektområder for flytende havvind i Utsira Nord. Etter å ha gjennomført prosjektspesifikk konsekvensutredning vil prosjektene som er tildelt areal få anledning til å delta i konkurranse om statsstøtte. Dette er Norges første konkurranse om arealtildeling og

statsstøtte til flytende havvind i stor skala. Regjeringen har lagt vekt på å gjennomføre en ansvarlig og balansert havvindsatsing. Stortinget har gitt Energidepartementet fullmakt til å inngå avtaler om støtte til flytende havvind i Utsira Nord, men slik at de samlede statlige forpliktelsene ikke overstiger en kostnadsramme på 35 mrd. 2025-kroner.

Regjeringen legger videre opp til jevnlige utlysninger av areal og støttekonkurranser. Det vil bli vurdert og tatt stilling til statsstøtte i forbindelse med utlysningsrundene. Over tid er det en forutsetning at havvind blir lønnsomt for de industrielle aktørene uten statsstøtte. Flere analysemiljø forventer et betydelig kostnadsfall i løpet av de neste tiårene. Når havvind blir lønnsomt for utbygger uten statsstøtte avhenger av en lang rekke faktorer, inkludert utvikling i kostnadene til havvind, utbygging av alternative teknologier, kraftetterspørsel og fremtidige kraftpriser. Regjeringen har mål om at utviklingen av flytende havvind i Utsira Nord skal gi kostnadsreduksjoner for etterfølgende prosjekt.

SPØRSMÅL NR. 2685

Innlevert 29. juni 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 4. juli 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Mer kraft, mer nett og mer energieffektivisering har regjeringen og diverse utvalg konkludert med de siste årene. Store satsinger på batteriproduksjon, hydrogen, ammoniakk, generell elektrifisering og alskens klimatiltak skulle resultere i en storstilt økning i kraftbehov. Siden har utallige prosjekter kollapset.

Kan statsråden opplyse om: -hvor mange modne prosjekter som står i nettkø nå, -som har fått tilsagn på kraft, -det totale antall MW for prosjekter i kø, -samt hvor mange prosjekter og MW som har fallt bort siden 2021?

BEGRUNNELSE:

Grønne prosjekter kolliderer i øst og vest, nord og sør.

Kraftprognosene ser ut til å ikke stemme helt mer, både i forbruk og produksjon. Statnett meldte tidligere at de forventet kraftunderskudd i 2026. Det er vi langt unna.

Det er interessant å få opplyst hvor mange grønne prosjekter som står i nett- og kraftkø nå, samt hvor mange

som har fallt bort/kollapset siden Støre-regjeringen tiltrådte.

Svar:

De siste årene har mengden forespørsler om ny og økt nettkapasitet vokst betydelig, og vi har i lengre tid sett at ønsket nettkapasitet i store deler av landet overstiger ledig kapasitet. Regjeringen har derfor prioritert flere tiltak for at det skal gå raskere å etablere nye nettanlegg, og for at nettet skal utnyttes mer effektivt.

Fra 1. januar i år plikter nettselskapene å vurdere om et prosjekt er tilstrekkelig modent før det kan reservere kapasitet eller få plass i tilknytningskøen. Prosjektet må også vise tilstrekkelig framdrift for å kunne beholde reservasjonen eller kjøplassen. Dette mener jeg er helt avgjørende for å legge til rette for næringsutvikling og verdiskaping. Det er prosjekter som faktisk realiseres som kan bidra med arbeidsplasser, verdiskaping og kutt i klimagassutslipp.

Statnett har siden 31. mars sørget for større åpenhet om reservert nettkapasitet og hvem som står i kø. Dette er nyttig informasjon for aktører som ønsker å etablere seg eller øke sitt forbruk. Statnetts nettside viser statistikk om tilknytningssaker, og man kan hente ut informasjon om hvem som har fått reservere nettkapasitet, volum på reservasjonen, hvor kunden skal tilknytte seg, og hvilken næringstype det er snakk om. Det samme gjelder for prosjekter i kapasitetskø. Statistikken omfatter dessuten både forbruk og kraftproduksjon.

Oversikten viser at Statnett per 1. juli har reservert 7 870 MW til nytt og økt forbruk og 7 068 MW til kraftproduksjon. Forespørsler om økt eller nytt forbruk med et samlet volum på 9 371 MW er stilt i kapasitetskø. For produksjon er tilsvarende tall 8 547 MW.

Da regjeringen la fram handlingsplan for raskere nettutbygging og bedre utnyttelse av nettet våren 2023,

var det reservert nettkapasitet til 6 600 MW forbruk og 600 MW kraftproduksjon. Ved utgangen av 2023 orienterte Statnett om at foretaket hadde reservert om lag 7 900 MW til forbruk, og at om lag 3 550 MW av dette var reservert i løpet av 2023. Statnetts åpne statistikk viser at av de 7 870 MW som nå er reservert, ble 1 995 MW reservert i 2023, 1 913 MW i 2024 og 1 107 MW i 2025.

Dette illustrerer at porteføljen av tilknytningsforespørsler og reservasjoner er dynamisk. Mens noen prosjekteiere stiller sitt prosjekt i bero, vil andre miste sin reservasjon eller kjøplass som følge av manglende framdrift. Atter andre kan forsvinne ut av statistikken som følge av at prosjektet tilknyttes nettet. På den andre siden vil prosjekter i kapasitetskø kunne få reservere kapasitet som følge av at nettkapasitet frigis, og nye prosjekter vil vurderes som modne og bli en del av statistikken.

SPØRSMÅL NR. 2686

Innlevert 29. juni 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 4. juli 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvor og hvordan foregår registrering og transportering til ankomstmottak av personer som søker asyl ved ankomst til Oslo Lufthavn på Gardermoen, og verifiseres det at personer som søker asyl ved ankomst til Oslo Lufthavn faktisk ankommer/møter opp på ankomstmottaket?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til spørsmålet som ble stilt i dokument nr. 15:2555 (2024-2025).

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 2466 fra representant Gulati, hvor jeg svarte følgende:

«Politiets utlendingsenhet (PU) opplyser at normal prosedyre når utenlandske borgere kontakter lokalt politidistrikt ved Oslo lufthavn Gardermoen for å søke om beskyttelse (asyl), er at de blir overført til Nasjonalt Ankomstsenter (NAS) i Råde etter en forenklet registrering hos lokalt politidistrikt. Identitetsdokumenter blir samlet inn, kontrollert av dokumentgransker og sendt til PU, som gjennomfører asylregistrering.

Basert på en individuell vurdering sendes søkeren til ankomstsenteret med ordinær kollektivtransport eller taxi, alterna-

tiv transporteres personen av politiet dersom dette vurderes nødvendig på grunn av sikkerhet eller når det er konkrete holdepunkter for å anta at utlendingen ikke vil møte opp på ankomstsenteret og ikke har annet lovlig oppholdsgrunnlag i Norge. Enslige mindreårige søkere sendes til innkvartering på et asylmottak for enslige mindreårige eller til omsorgssenter, avhengig av alder. Ukrainere plikter selv å besørge reisen helt frem til ankomstsenteret. Det kan gjøres unntak for enslige mindreårige og andre særskilt sårbare personer, og dersom det er fare for personens liv og helse. Politiet kan i disse tilfellene organisere transporten.

PU's erfaring er at de fleste som har oppsøkt lokalt politi for å søke om beskyttelse, også møter på ankomstsenteret som avtalt. Å fullføre søknaden om beskyttelse og få tilbud om mottaksplass krever at vedkommende møter opp. Søkeren må også henvende seg til PU hvis vedkommende ønsker å trekke asylsøknaden og få tilbake innleverte identitetsdokumenter. Ved særlig grunn til bekymring undersøker PU om det er mulig å lokalisere en asylsøker som ikke har møtt på ankomstsenteret som avtalt. Når det vurderes at faren for unndragelse er høy og det er forholdsmessig og hensiktsmessig, kan det også besluttes at en utlending pågripes og overføres til Politiets utlendingsinternat i påvente av asylregistrering og vedtak i saken. Eventuelt kan utlendingen pålegges meldeplikt eller å oppholde seg på et bestemt bosted, jf. utlendingsloven § 105.»

SPØRSMÅL NR. 2687**Innlevert 30. juni 2025 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 4. juli 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva er status for arbeidet med planlegging av dobbeltspor på strekningen Stokke-Torp-Sandefjord?

BEGRUNNELSE:

SV sikret gjennom budsjettforhandlingene med regjeringen at det i statsbudsjettet 2025 ble det bevilget 30 millioner til arbeidet med videre planlegging av dobbeltspor på strekningen Stokke-Torp-Sandefjord.

Svar:

Som jeg har informert om tidligere, blant annet i svar på spørsmål nr. 1945 fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, er oppfølgingen beskrevet i Prop. 1 S 2024-2025.

Der omtales det at for prosjektet Stokke-Torp-Sandefjord er det behov for å jobbe videre med å optimalisere infrastruktur-løsningen som vil gi to tog i timen i grunnrute til Skien, med sikte på å redusere kostnadene og bedre den samfunnsøkonomiske lønnsomheten.

Regjeringen har fulgt opp vedtaket i tildelingsbrevet til Jernbanedirektoratet for 2025, der tilbudsforbedringen som skal gi to tog i timen til Skien er innlemmet i porteføljen med tilbudsforbedringer som er prioritert i planens første seksårsperiode, og omtalt at det er bevilget 30 mill. kroner til videre planlegging av dobbeltspor på strekningen Stokke-Sandefjord.

Det er nå inngått avtale mellom Jernbanedirektoratet og Bane NOR om videre planlegging, og Bane NOR etablerer prosjektet og prosjektorganisasjonen.

SPØRSMÅL NR. 2688**Innlevert 30. juni 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 3. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kva vil helseministeren gjere for å sikre at ikkje Nordfjord Sjukehus som ein samla nasjonal modell for framtidens lokalsjukehus der dei ulike tilboda ved sjukehuset heng tett saman med kvarandre, herunder fullverdig indremedisinsk døgnavdeling med overvakingssenger, akutteam, skadepoliklinikk, dagkirurgi og God start-eining for fødekvinne i Nordfjord, blir bygd ned bit for bit som følge av pågåande innsparingsprosessar i helseforetaket og dermed riv grunnlaget vekk frå den samla sjukehusmodellen?

GRUNNGJEVING:

Då Arbeiderpartiet sist sat i regjering (2005-2013), vart ortopedisk avdeling og fødeavdelinga ved Nordfjord Sjukehus lagt ned. I staden ga dåverande regjering, med noverande statsminister som helseminister og noverande finansminister som statsminister, Helse Vest i oppdrag å

utvikle ein nasjonal modell for «Framtidens Lokalsjukehus» ved Nordfjord sjukehus.

Modellen for «Framtidens Lokalsjukehus», jmf. sluttrapport frå 2013, vart innført ved Nordfjord sjukehus bygd på tilrådingane og føringar frå regjeringa Stoltenberg, m a i brev til Helse Vest frå Helseminister Jonas Gahr Støre (Ap) i 2013, der Støre m a skriv følgande:

«Modellen som er føreslått for Nordfjord sjukehus inneber eit sjukehus med indremedisinsk døgntilbod, skadepoliklinikk, eit breitt dagbehandlingstilbod, utvida og nye polikliniske tenester, psykisk helsevern og rusbehandling, ei «God Start»-eining og støttetjenester.»

Modellen for Nordfjord Sjukehus inneber mellom anna at sjukehuset som del i det samla akutt-/traumetilbodet for innbyggjarane i Nordfjord skal vere eit eige akutteam/ stabiliseringsteam ved Nordfjord sjukehus, beståande av «anestesilege, spesialsjukepleiar (anestesi eller intensiv), indremedisinar, turnuslege, radiolog/radiograf, bioingeniør, lege og sjukepleiar frå skadepoliklin-

ikken og ambulansepersonell. Teamet skal vere trent til mellombels å kunne løyse akutte problem på grunn av luftvegs- og respirasjonsproblematikk og om nødvendig legge ein pasient på respirator før vidaretransport til Førde eller Bergen.» (Sitat frå Sluttrapport for utviklingsprosjekt Nordfjord sjukehus, kap 5.5)

Nordfjord sjukehus har som del av det samla tilbodet også overvakingssenger (intensivseng kategori 2) integrert i indremedisinsk seksjon, som m a gjer at sjukehuset kan handtere vanlege akuttmedisinske tilstandar som sepsis, akutt hjertesvikt med lungeødem og KOLS-forverringar og sikre stabilisering og rask igangsetting av behandling.

Det samla somatiske tilbodet ved sjukehuset, inkludert medisinsk akuttberedskap og akutteam, heng også saman med tilbodet sjukehuset har innanfor psykiatri og rus, mellom anna med ein regional ruspost.

God Start-eininga er etablert for å sikre eit godt tilbod til fødekvinne i Nordfjord, etter at Ap-regjeringa la ned fødeavdelinga ved Nordfjord sjukehus.

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet fra representanten Alfred Jens Bjørlo for Helse Vest RHF, som igjen har bedt Helse Førde HF om informasjon om saken.

Utgangspunktet er at Helse Førde HF er i en krevende økonomisk situasjon, og gjennomgår derfor både tjenestetilbudet og organisering av tjenestene i hele helseforetaket.

Når det gjelder tilbudet ved Nordfjord sjukehus, opplyser Helse Vest RHF at Helse Førde HF har gjennomført flere tiltak for å styrke tjenestene ved sykehuset. Høsten 2024 ble det montert en ny MR-maskin, som erstatning for den gamle maskinen som hadde vært i drift i om lag 17 år. For Helse Førde HF og for Nordfjord sjukehus var dette en viktig oppgradering, og med den nye maskinen kan sykehuset tilby pasientene den nyeste teknologien innen medisinsk billediagnostikk. Helse Førde HF har også i nær framtid planer om å sette av midler for utskifting av CT-maskinen ved sykehuset, til en mer moderne og tidsriktig maskin. Fra høsten 2024 tilbyr Nordfjord sjukehus også undersøkelse, vurdering og behandling av de fleste typer lungesykdommer. Dette med bakgrunn i at Nordfjord sjukehus har fått avansert utstyr til testing av lungefunksjon, som er avgjørende for moderne drift av lungepoliklinikken. Dette har de fått til på grunn av styrket bemanning av overleger ved medisinsk avdeling.

Helse Vest RHF viser også til at i 2024 samlet Helse Førde HF tilbudet for ruspasienter til Nordfjord sjukehus/ Nordfjord psykiatrisenter. Videre ble Nordfjord psykiatrisenter/Nordfjord BUP i 2024 tildelt prosjektet «Pilotering av ei integrert barne- og ungdomsteneste i Nordfjord». Regjeringen ønsker å prøve ut en modell som integrerer tjenester og nivå på en bedre måte. I arbeidet skal en teste

ut en integrert ungdomsteneste der kommunen og spesialisthelsetjenesten skal samarbeide på samme nivå.

Helse Vest RHF viser videre til at modellen «Framtidas lokalsjukehus» for Nordfjord sjukehus er mer enn ti år gammel. Spesialisthelsetjenesten er i stadig utvikling. Bare på det grunnlaget vil det være formålstjenlig å gjennomgå tjenestene, for å se om noen av forutsetningene som ble lagt til grunn for organisering og drift av sykehuset den gangen har endret seg. Siden rapporten «Framtidas lokalsjukehus» ble utarbeidet har også oppgavedeling mellom helsepersonell, digitalisering, simulering/øving, samhandling og hospitering fått et mye større fokus. Dette påvirker også hvordan spesialisthelsetjenesten må organiseres for å løse sine oppgaver.

Arbeidet i Helse Førde HF med å gjennomgå og evaluere tjenestene, er ikke ferdig. Helse Vest RHF opplyser at Helse Førde HF heller ikke har vedtatt å gjennomføre endringer i foretaket, eller ved Nordfjord sjukehus, som ikke følger av medisinske føringer eller retningslinjer. Tilbudet ved sykehuset er som tidligere, dvs. med indremedisinsk akuttberedskap 24/7 hele året gjennom. Anestesilege er også tilstede på samme måte som tidligere. Helse Vest opplyser videre at Helse Førde HF over tid har hatt dialog med kommunene om dimensjonering, organisering og kostnadsfordeling av tjenesten knyttet til «God start» ved Nordfjord sjukehus. Kommunene og Helse Førde HF er enige om å møtes på ny i begynnelsen av september, men ingen endringer av tilbudet er vedtatt.

SPØRSMÅL NR. 2689**Innlevert 30. juni 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 4. juli 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Nylig ble Fosenaksjonistene frikjent i Høyesterett. Politiet ville i utgangspunktet frafalle bøter og tiltale men statsadvokaten ville det annerledes.

Hva har rettsforfølgelsen av aksjonistene i retten kosta statsadvokaten og hvor mye tid har gått med til denne rettsprosessen?

Svar:

Innledningsvis ønsker jeg å presisere at straffeprosessloven § 55 a stadfester det sentrale og viktige prinsippet om at påtalemyndigheten er uavhengig ved behandlingen av den enkelte straffesak. I en rettsstat som Norge er dette prinsippet avgjørende for å opprettholde tilliten til rettssystemet og sikre rettssikkerheten til den enkelte borger. Det følger av bestemmelsen at ingen kan instru-

ere påtalemyndigheten i enkeltsaker eller omgjøre en påtaleavgjørelse. Det rapporteres heller ikke til departementet om behandlingen av enkeltsaker eller om de vurderinger som gjøres. En beslutning om å åpne etterforskning er påtalestyrt, basert på sentrale og lokale prioriteringer.

Som statsråd kan jeg på denne bakgrunn ikke gripe inn i eller kommentere påtalemyndighetens vurdering og behandling av den enkelte straffesak, men vil likevel å understreke at etterforskning av enkeltsaker finansieres innenfor gjeldende budsjettrammer.

Jeg har forelagt spørsmålet for Riksadvokaten som har opplyst at saken ble aktoert av Oslo statsadvokatembeter, og at domstolsbehandlingen pågikk over 10 rettsdager, fordelt på tingrett, lagmannsrett og Høyesterett. Oslo statsadvokatembeter har anslått at det gikk med 27 dager i forberedelsestid.

SPØRSMÅL NR. 2690**Innlevert 29. juni 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 4. juli 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kjenner samferdselsministeren til at Statens vegvesen har ein strategi for å gje eit desentralisert tilbod som svarer ut behovet på dette området, og kva plikt har Statens Vegvesen til å gje eit tilbod som tek hand om dette behovet - evt. kva vil ministeren konkret gjera for å imøtekomma behovet til ungdommane?

GRUNNGJEVING:

Kvam ungdomsråd og Tuft transportskule har engasjert seg i utfordringa for ungdomar i Kvam, nemlig å få til eit lokalt tilbod om å ta traktorsertifikat. Skal ein få dette på plass, er tilbod om lokal oppkøyring ein forutsetning.

Statens vegvesen i Bergen og på Voss har vore kontakta for å få etablert lokal oppkøyring. Dette er dei diverre avvisande til. Utfordringa med å nytta tilbod på Voss er at dette er svært avgrensa, fører til reisetid på minimum

3 timer, og at ein då i praksis må nytta ein heil dag for lærekøyringstimer og det samme for oppkøyring. For Bergen sin del er tilbodet ved Stend jordbruksskule når det gjeld oppkøyring, køyretimer må ein ta ved trafikkskule i Knarvik i Alver kommune. Reisetid for dette tilbodet er og 3 timer og i praksis ein heil dag for læretimer og det samme for oppkøyring. Dette gjer stort fråvær for ungdomane som kjem i konflikt med fråværsgrense.

Det har og vore stilt spørsmål til Statens Vegvesen sentralt der dei er utfordra på om det er nokon overordna strategi for å gje eit desentralisert tilbod på dette området. I skrivande stund er det trass purring, ikkje komme svar på denne henvendelsen. Kvam har oppkøyring på personbil som eit desentralisert tilbod dreve av Statens Vegvesen på Voss. Dette fungerer svært bra.

Kvam er ein stor landbrukskommune med eit breidt spekter av små og store garer. Utfordringane med at ungdomane ikkje får teke sertifikat på traktor er uheldig

for næringa og ungdomane. Det er og uheldig for å skapa rekrutering og engasjement rundt næringa, noko som er viktig for å oppretthalde matproduksjon i dagens urolige verden.

Svar:

Tenestene til Statens vegvesen er viktige for mange ulike brukarar – frå privatpersonar, næringsverksemdar og lokalsamfunn. Målet til Statens vegvesen er å tilby tenester av høg kvalitet som er tilgjengelege og tilpassa behov i alle delar av landet.

Representanten er sikkert kjend med at Statens vegvesen dei siste åra har gjennomført ei reform for trafikant- og køyretøyområdet. Reforma byggjer på at stadig fleire tenester kan verte tilbydde meir effektivt og med større grad av tilgjengelegheit over digitale plattformer, utan krav til fysisk oppmøte. For å bruke ressursane mest mogleg effektivt, har det vore nødvendig å justere kva tenester som blir tilbydde kvar. Stortinget vart orientert om dette arbeidet i Prop. 1 S (2020-2021) for Samferdselsdepartementet.

Eg forstår at det er viktig for ungdom å kunne ta førarkort utan for lang reiseveg og for mykje fråvær frå skule. Samstundes peikar Statens vegvesen på at gjennomføringa av praktiske førarprøver er ei ressurskrevjande ein-til-ein-teneste. For å effektivisere førarprøver, må talet på prøver vere stort nok til at sensorressursane

vert utnytta fullt ut. Stader med få prøver og lange avstandar gjer det utfordrande å levere tenestene slik at dei både dekkjer forventningane til kundane og støttar opp under krav til effektivisering.

Avgjerda om kvar førarprøvestadar skal vere lokaliserte, vert gjort etter faglege vurderingar frå Statens vegvesen. Den geografiske dekninga vert vurdert for å sikre at flest mogleg har tilgang til førarprøvetenester utan urimeleg lang reisetid. Befolkningsgrunnlaget, tilgjengeleg infrastruktur, ressursar og kapasitet, samt trafikktryggleik og eigna vegar og trafikkforhold for førarprøver, er andre avgjerande faktorar i vurderinga som vert gjort.

Føraropplæringa, med tilhøyrande prøve, er eit vesentleg bidrag i nullvisjonsarbeidet. Det vil seie arbeidet for at ingen skal verte drepne eller hardt skadde i vegtrafikken. Førarprøven har ein viktig funksjon i å skilje den som på prøvetidspunktet fyller visse minimumskrav frå den som ikkje gjer det. Den praktiske prøva skal måle om kandidaten har utvikla tilstrekkeleg kunnskap og ferdigheit til at det er forsvarleg at vedkomande får høve til å fortsette å utvikle sin førarkompetanse på eiga hand etter at prøven er bestått. For at den praktiske prøva skal bidra i nullvisjonsarbeidet, må vegforholda ved prøvestaden vere slik at det let seg gjere å gjennomføre ei førarprøve av god kvalitet, og trafikkforholda må gi grunnlag for å vurdere kandidatens køyrekompetanse i ulike miljø og situasjonar.

SPØRSMÅL NR. 2691

Innlevert 30. juni 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 3. juli 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Om en også inkluderer Sandbukta-Moss-Såstad i regnestykket for Intercity, hvor mye vil det koste å ferdigstille Indre Intercity?

BEGRUNNELSE:

Medregnet Follobanen er det i perioden 2014-2025 brukt cirka 91,5 milliarder nominelle kroner på IC-utbyggingen. Statsråden har vært tydelig på at han vil fullføre Indre Intercity, noe som betyr at en ikke er i mål. Det er derfor av interesse å få et anslag på hva det vil det koste å fullføre Indre Intercity, der det tas utgangspunkt i siste tilg-

jengelige kostnadstall for enten sluttprognose eller styringsramme.

Svar:

Fra og med 2026 er det beregnet at gjenstående produksjon på Indre Intercity er om lag 50 mrd. kroner. Dette inkluderer sluttkostnader for Follobanen og fullføring av arbeidene som er i gang på Dovre-, Østfold- og Vestfoldbanen. Videre inkluderer beregningen de siste prosjektene som vil fullføre Indre Intercity: dobbeltspor Haug–Seut og andre nødvendige tiltak for to tog i timen Oslo–Fredrikstad. Det er stor usikkerhet om anslagene.

Tabellen nedenfor viser hvordan kostnadene fordeles mellom ulike effektpakker.

IC-UTBYGGING, PRODUKSJON 2014-2025 OG GJENSTÅENDE PRODUKSJON FRA 2026		
IC-UTBYGGING, PRODUKSJON 2014-2025 OG GJENSTÅENDE PRODUKSJON FRA 2026		
Infrastrukturavtaler IC - effektpakker	SUM T.O.M 2025	Prognose gjenstående produksjon
E02 - Flere og raskere tog på Østfoldbanen (Oslo-Ski)	38,4	0,8
E03 - Flere og raskere tog på Østfoldbanen (Oslo-Moss)	12,6	13,6
E04 - Flere og raskere tog på Vestfoldbanen (Oslo-Tønsberg)	23,1	3,2
E08 - Flere og raskere tog på Dovrebanen (Oslo-Hamar)	16,4	10,8
E22 - Flere og raskere tog Østfoldbanen (Oslo-Fr.stad)	0,6	19,4
SUM Produksjon Indre IC	91,1	47,8

SPØRSMÅL NR. 2692

Innlevert 30. juni 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati
Besvart 7. juli 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

På hvilket formelt styringsgrunnlag og etter hvilke vilkår er Norsk Tipping tildelt muligheten og enerett til å drive spillvirksomhet i Norge, og mener statsråden det er forekommet brudd på selskapets vilkår for pengespilldrift, og hvor mener eventuelt at grensen går for antallet og omfang av uakseptable hendelser fra Norsk Tipping før det bør få konsekvenser for deres tillatelse til å drive?

BEGRUNNELSE:

Tilliten til Norsk Tipping er i fritt fall. I løpet av et drøyt halvår har Norsk Tipping gjort flere alvorlige feil som alene er store nok til å svekke tilliten til den norske pengespillmodellen.

Pengespilloven, selve grunnlaget for Norsk Tippings enerett, er tydelige på hvilke krav som skal stilles aktører som skal tilby pengespill i Norge. På generelt grunnlag heter det seg at:

«Tilbydere av pengespill skal gjennomføre pengespillene på en redelig måte som er egnet til å vinne allmennhetens tillit.»

Videre er Norsk Tippings formål beskrevet i loven som:

«Selskapets formål er å legge til rette for et ansvarlig pengespilltilbud...»

Begge disse utdragene av Pengespilloven er viktige, og kan oppsummeres i to ord: Ansvarlighet og tillit. To ting Norsk Tipping mangler.

Med så tydelige brudd på mandatet som vi har opplevd i det siste, alt fra at mindreårige har fått spille og at personer med spilleproblemer ikke har kunnet utestenge seg fra deres plattform, til urettferdige vinnerejanser og nå sist feilinformasjon om millionpremier til titusenvis av spillere, så må det få konsekvenser.

Det kan virke som at den eneste som får en millionutbetaling etter at titusenvis av nordmenn feilaktig fikk en varsel om milliongevinst på lørdag, er den nå avgåtte direktøren som ifølge mediene får en etterlønn på totalt 3,7 millioner kroner (6 måneders oppsigelsestid + 6 måneders etterlønn).

Så langt har styret i Norsk Tipping og statsråden som generalforsamling vært lite villig til å diskutere de faktiske bruddene på vilkårene for Norsk Tippings drift, og om modellen i det hele fungerer. Det er på tide at også regjeringen tar tak i disse spørsmålene og gjør sitt for at den norske pengespillmodellen er best mulig, og faktisk våger å gjennomføre en seriøs gjennomgang av tingenes tilstand.

Svar:

Norsk Tipping er tildelt enerett til å tilby visse typer pengespill i Norge med hjemmel i pengespilloven. Formålet med enerettsmodellen er å sikre ansvarlige rammer for pengespill og å begrense skadevirkninger.

Det formelle styringsgrunnlaget for Norsk Tipping består av:

- Pengespilloven, som gir selskapet tillatelse til å tilby pengespill under offentlig kontroll, og som blant annet stiller krav om at pengespill skal tilbys «på en redelig måte som er egnet til å vinne allmennhetens tillit», jf. § 8 første ledd.
- Selskapets vedtekter, som blant annet fastslår at selskapet skal formidle pengespill i betryggende former.
- Departementets eierstyring, som utøves i tråd med statens prinsipper for godt eierskap.
- Stortingsmeldinger, senest Meld. St. 12 (2016–2017) Alt å vinne – Ein ansvarleg og aktiv pengespelpolitikk, som understreker at det er avgjørende at aktørene som har tillatelse til å tilby pengespill, opptrer ansvarlig og har høy legitimitet.

De siste månedene har det vært flere alvorlige hendelser knyttet til Norsk Tippings virksomhet. Slike hendelser utfordrer tilliten til selskapet. Det er derfor helt nødvendig at dette følges opp. Departementet har hatt tett dialog med styret og ledelsen i Norsk Tipping etter at disse feilene ble oppdaget.

Det er Lotteritilsynet som fører tilsyn med pengespillregelverket. Når det gjelder den siste hendelsen 27. juni så mottok Lotteritilsynet en foreløpig rapport kort tid etter hendelsen, og går nå grundig gjennom denne. De skal også gjøre en konkret vurdering av om det foreligger brudd på pengespilloven. I tillegg arbeider Lotteritilsynet med en utredning av krav om bruk av uavhengige testinstitutter, med mål om å styrke sikkerheten i spilltilbudet og forebygge feil, misbruk og manipulering. Utredningen er igangsatt etter bestilling fra departementet tidligere i år. Videre er Norsk Tipping allerede gjenstand for ekstern evaluering. Styret har bestilt to vurderinger som et resultat av feilene som har vært avdekket. PwC gjennomfører en internrevisjon av kjerneprosessene for lotterispillene i Norsk Tipping. Rapporten skal adressere konkrete forbedringstiltak. Videre er KPMG engasjert til å gi en uavhengig og ekstern rotårsaksanalyse av feilene som har vært avdekket. Norsk Tipping har også satt ned en egen intern kontrollgruppe med en ekstern leder som gjennom ulike arbeidsstrømmer jobber med å avdekke feil og sårbarheter i deres systemer.

Jeg vil være tydelig på at det som har skjedd er alvorlig. Norsk Tipping er helt avhengig av god styring, kontroll og kvalitet i gjennomføringen av sitt oppdrag. Jeg har derfor gjort det klart overfor styret at jeg forventer at de tar nødvendige grep for å sikre bedre kontroll og gjenopprette tilliten, noe jeg opplever at de er i gang med.

SPØRSMÅL NR. 2693

Innlevert 30. juni 2025 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 7. juli 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hva viser den nyeste tilgjengelige statistikken om bestand, utlån og bibliotekartimer pr. elev i skolebibliotek, og hvilke søknads- og bevilgningsbeløp samlet, pr. fylke, pr. kommune og pr. skole har vært hhv. omsøkt og tildelt i Utdanningsdirektoratets utlyste midler til bøker i skolebibliotek, inklusive søknadene innkommet til siste søknadsrunde med søknadsfrist juni 2025?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen foreslo i revidert nasjonalbudsjett å bevilge 12 millioner kroner til innkjøp av oppdatert litteratur til skolebibliotek. Utdanningsdirektoratet lyste ut midlene

med søknadsfrist 20. juni. Bevilgningen ble utlyst betinget av bevilgning i revidert nasjonalbudsjett, og rett før søknadsfristens utløp ble det meldt at Ap, SV og Sp valgte å kutte disse 12 millioner kroner til innkjøp av oppdatert litteratur i skolebibliotek. Dersom bevilgningen hadde blitt stående ville det kunne gitt anslagsvis 30.000-35.000 nye bøker til barn og unge i Norge.

Leseforskningen har både dokumentert at norske barns lese lyst er på et bunnivå, og samtidig at barns leseferdigheter faller mer i familier med lavere sosioøkonomisk status. På samme tid avdekker den nyeste leserundersøkelsen fra Bokhandlerforeningen og Forleggerforeningen større forskjeller i foreldres lesing for barn. Færre foreldre leser for barn, og mens kvinner med høy-

ere utdanning er overrepresentert blant de som leser for barn, er det oftere menn med lavere utdanning som ikke leser for barn. At et godt skolebibliotek nettopp gir alle elever, uavhengig av bakgrunn, mulighet til å oppdage leseglede, bli flinkere til å lese og oppdage nye ting var nettopp en av begrunnelsene for de økte midlene i regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett.

Det er også tidligere omtalt store forskjeller i tilgangen norske elever har til oppdatert litteratur i skolebibliotekene. Situasjonen førte til et nasjonalt opprop for ny opplæringslov skulle vedtas. Der skolebibliotek mottar litteratur fra innkjøpsordningen for barne- og ungdomslitteratur rapporteres det at ordningen i stor grad gir høyere utlån og økt leselest. Ordningen er likevel fremdeles kraftig underfinansiert, i 2025 ble bare 162 av landets nær 2 700 grunnskoler inkludert, mens 331 søknader ble avvist pga. manglende bevilgning.

Etter at ansvaret for og produksjonen av skolebibliotekstatistikk ble flyttet fra Nasjonalbiblioteket til Utdanningsdirektoratet, ser statistikken som gir viktig kunnskap om utviklingen i bibliotekbruk hos norske elever ut til å være forsvunnet. Det er derfor ønskelig med oppdatert informasjon, f.eks. slik det tidligere ble publisert årlig fylkesvis skolebibliotekstatistikk over bestand, utlån og bibliotektimer pr. elev.

Svar:

Skolen skal gi alle elever, uavhengig av bakgrunn, mulighet til å bli gode lesere. Å kunne lese er grunnmuren i all læring, og er avgjørende for å fungere i dagliglivet og arbeidslivet. Lesing er en forutsetning for å kunne delta aktivt i samfunnslivet på en kritisk og reflektert måte. Jeg er derfor helt enig med stortingsrepresentanten i at det er viktig å satse på skolebibliotek. Alle elever bør ha tilgang til et åpent skolebibliotek med ansatte som kan finne bøker og annet lesestoff som passer elevenes ulike forutsetninger, interesser og behov.

Lesing og leselest er høyt prioritert av regjeringen. Blant annet gjennomfører vi leseleststrategien, styrker både Nasjonalt lesesenter og Nasjonalt senter for skriveopplæring og skriveforskning, og fortsetter å styrke skolebibliotekene. Regjeringen har i tillegg lansert Tid for lesing, en ny nasjonal satsing som blant annet skal bidra til å styrke skolenes arbeid med leseopplæring og lesemotivasjon. Regjeringen har også tiltak på barnehagenivå, med vekt på økt høytlesning i barnehagene og økt samarbeid med folkebibliotek for å sikre tilgang på bøker.

Kommunene har en lovfestet plikt til å gi elever tilgang til et bibliotek i skoletiden gjennom opplæringsloven. Skolebibliotekene har en viktig rolle i å støtte opp under skolens arbeid med lesing, og forskrift til opplæringsloven § 11-2 stiller krav til kvaliteten på skolebibliotekene. Jeg mener det er viktig å legge til rette for utvikling av gode skolebibliotek lokalt. Regjeringen har derfor

styrket tilskuddsordningen for personalressurser og kompetanseutvikling i skolebibliotek kraftig de siste årene for å ytterligere støtte dette arbeidet.

I 2021 utgjorde tilskudd til skolebibliotek 14,0 mill. kroner. Etter det har tilskuddet blitt styrket ved flere anledninger. I 2022 ble det utbetalt 17,1 mill. kroner i tilskudd, i 2023 økte utbetalt beløp til 24,7 mill. kroner, mens i 2024 ble det utbetalt 45,8 mill. kroner. I 2025 er beløpet 54,2 mill. kroner, og det gis tilskudd til 52 kommuner.

I 2025 har 98 kommuner søkt om tilskudd til skolebibliotek hvor det ble søkt om til sammen 105,68 millioner i år. Til sammenlikning var det 65 kommuner i 2024 som søkte om tilskudd hvor samlet søkebeløp var på 53,1 millioner kroner. Departementet har imidlertid ikke informasjon om antall – eller fordeling – på skolenivå, men i utgangspunktet skal tilskuddet komme alle skolebibliotek i kommunen til gode. Jeg viser for øvrig til udir. no hvor det står mer om tilskuddsordningen og en oversikt over hvilke kommuner som har fått innvilget tilskudd fra og med 2018 til og med 2025: Tilskudd til skolebibliotek | udir.no: <https://www.udir.no/om-udir/tilskudd-og-prosjektmidler/midler-kommuner/sok-om-tilskudd-til-skolebibliotek/#a154646>

Som stortingsrepresentanten viser til, er det viktig å ha en oversikt over både tilgangen til skolebibliotekene og kvaliteten på skolebibliotekene. Som del av Nasjonal bibliotekstrategi 2020-2023 ble forskriften om bibliotekstatistikken endret. Ansvaret for å hente inn statistikk om skolebibliotek ble overført fra Nasjonalbiblioteket til Utdanningsdirektoratet, og spørsmål om skolebibliotek ble innlemmet i Grunnskolens informasjonssystem (GSI). I overføringen ble det bestemt å ikke videreføre innsamlingen om bestand, utlån og bibliotektimer pr. elev i skolebibliotek. Vurderingen handlet blant annet om at Nasjonalbiblioteket hadde begrenset bruk for statistikken, statistikken var vanskelig å tilpasse GSI sin rapporteringsmetode, og det var et ønske om å begrense rapporteringsbyrden hos kommunene. I tillegg ble andre kilder, slik som Spørsmål til Skole-Norge, vurdert som mer relevante. Den nyeste tilgjengelige statistikken vi har på disse områdene er dermed fra den siste rapporteringen fra Nasjonalbiblioteket sin gjennomføring i 2018. Se lenke for detaljene: Arkiv - Statistikk for skolebibliotek: <https://bibliotekutvikling.no/statistikk/forside/statistikk-for-skolebibliotek/arkiv-statistikk-for-skolebibliotek/>

Det er likevel verdt å merke seg at GSI samler inn enkelte data om skolebibliotekene. I GSI rapporterer kommunene om tilgang til skolebibliotek i grunnskolen, antall timer skolebiblioteket er åpent i uka og skolebibliotekarere i årsverk. For å få utfyllende kunnskap om skolebibliotek har vi i 2018, 2020 og 2024 stilt spørsmål til skoleeiere og ledere i grunnskoler og videregående skoler om skolebibliotek gjennom Spørsmål til Skole-Norge. Her får vi informasjon og utvikling om blant annet tilgang til skolebibliotek, bemanning, utdanning hos skolebibli-

otekansvarlig, kommunens planer for skolebibliotek og skolebibliotekets funksjon i henhold til forskriften.

I tillegg vil rapporteringer og erfaringer fra tilskuddsordningen til skolebibliotek kunne bidra til

kunnskapsgrunnlaget. Jeg mener at disse nevnte kildene dekker mye av kunnskapsbehovet vi har om skolebibliotek, og at det er viktig at vi ikke overbelaster kommunene med rapporteringskrav.

SPØRSMÅL NR. 2694

Innlevert 30. juni 2025 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 8. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Ser ikke helse- og omsorgsministeren at dersom PCI-behandlingen i Bodø er åpen hele døgnet og i helgene, sikres hjertepasientene både i Nordland, Troms og Finnmark kortest mulig reisevei til PCI, og dermed får vi flere overlevende og færre pasienter med kronisk hjertesvikt i nord?

BEGRUNNELSE:

Styret i Helse nord har vedtatt at invasiv kardiologi (PCI) skal være faglig, organisatorisk og administrativt samlet i ett senter, ved Universitetssykehuset i Nord-Norge. Senteret har to driftssteder, ett døgntilbud senter lokalisert ved Universitetssykehuset i Nord-Norge, og ett dagtilbud lokalisert ved Nordlandssykehuset, som etter nyttår er virksomhetsoverdratt til UNN. Dette betyr at PCI-senteret i Bodø er stengt etter kl. 16 på hverdager og i alle helger. Akutte PCI-prosedyrer på kveld, natt og i helgene utføres da i Tromsø, selv om det innebærer lenger reisevei for mange pasienter.

Statsforvalteren i Nordland avgjorde 11. juni at det har blitt begått brudd på Spesialisthelsetjenesteloven paragraf 2-2 i forbindelse med to pasienter som ikke fikk hjelp innen rimelig tid under pågående hjerteinfarkt. Begge var kort reisetid fra PCI-laben i Bodø, men i og med at hjerteinfarkt kom utenfor Bodøs åpningstid, måtte pasientene fraktes helt til Tromsø.

Tre overleger fra fagmiljøet i Bodø har nylig skrevet i Nordnorsk debatt at slik situasjonen er i dag, må pasienter som ikke kan motta trombolyse ligge i timesvis og vente før de blir transportert til Tromsø, mens mer og mer av hjertemuskulaturen ødelegges, og de utvikler hjertesvikt, og noen kan dø.

Helse Nords ordning gir tidstap som er avgjørende for liv, helse og livskvalitet for pasienter, og unødvendig transport som både tapper kapasiteten fra andre ambulansesflybehov og som gir store klimautslipp.

Overlegene skriver at de gjennom sin jobb med egne øyne ser at pasienter blir skadelidende og får betydelig nedsatt livskvalitet resten av livet. De peker på at dette ikke bare handler om de to pasientene i saken Statsforvalteren har behandlet, men at disse to er eksempler på en praksis og et system vedtatt av Helse Nord som hver dag rammer pasienter med hjerteinfarkt i større og mindre grad.

De påpeker videre at Helse Nord sier de arbeider ut i fra et prinsipp der man desentraliserer det man kan, og sentraliserer det man må, men at organiseringen av PCI-tilbudet er et eksempel på det motsatte. De mener som fagfolk at det ikke finnes et eneste godt argument for at PCI ikke skal desentraliseres der det kan, og at PCI-senteret i Bodø kan være operativt 24/7.

Svar:

Universitetssykehuset Nord-Norge HF tok fra nyttår over ansvaret for PCI-virksomheten i Bodø, og drifter dagtilbudet i Bodø og døgntilbudet i Tromsø. Ifølge Helse Nord RHF har Universitetssykehuset Nord-Norge HF og Nordlandssykehuset HF samarbeidet godt om ny organisering. Kvalitetsforbedringsprosjektet Trygg akuttmedisin gjennomføres i hele regionen, og akutte bryst smerter er en av tilstandene som inngår i prosjektet. Jeg er også orientert om at Helse Nord RHF har etablert et regionalt forum hvor alle helseforetakene i regionen deltar og jevnlig gjennomgår pasientforløpene for pasientene med de alvorligste hjerteinfarktene (STEMI-infarkter). Når det gjelder tilsynet som representanten Ojala viser til, mottok Helse Nord RHF Statsforvalternes brev 20. juni og vil gjennomgå dette.

Jeg viser ellers til Norsk Hjerterefertregisterets årsrapport for 2024 som viser at behandlingen av pasienter med hjerteinfarkt i Nord-Norge gir resultater som er i toppsjiktet, sammenliknet med resultatene i resten av landet. For alle typer av hjerteinfarkt var dødeligheten i

Nord-Norge i fjor ni prosent, ett år etter at hjerteinfarkt inntraff – mens landsgjennomsnittet var 11 prosent. For pasienter med de største infarktene (STEMI), var dødeligheten i Helse-Nord sju prosent, mens den var ti prosent på landsbasis. Dette viser betydningen av et godt samspill mellom de akuttmedisinske tjenestene utenfor sykehus og fagmiljøet inne på sykehuset for å kunne opprettholde høy kvalitet i utredning og behandling. Årsrapporten fra Hjerterefertregisteret presenterer også data for hvordan pasientene vurderer sin egen helse etter hjerteinfarkt og behandling. De nordnorske pasientene rapporterer minst like god livskvalitet som i resten av landet. Årsrapporten viser ellers at hjerteinfarkt rammer stadig færre, og fra 2015 er antallet hjerteinfarkt redusert med fire prosent hvert år.

Representanten Ojala tar til orde for et døgnåpent PCI-tilbud, og spør om jeg ikke ser at det vil gi et bedre tilbud til pasienter med hjerteinfarkt. Jeg forstår det store

engasjementet for PCI-tilbudet i Bodø, noe jeg selv opplevde på folkemøtet tidligere i år. Det er Helse Nord RHF som har sørge for ansvaret og som skal sikre et godt helsetilbud til befolkningen. Helse Nord RHF angir at ressursene til PCI-behandling i regionen benyttes i tråd med faglige råd og styrets intensjoner, slik at både pasienter som rammes av hjerteinfarkt, og pasienter som rammes av andre sykdommer, fortsatt kan oppnå behandlingsresultater som er likeverdige med resten av landet.

Det er viktig at Universitetssykehuset Nord-Norge HF og Nordlandssykehuset HF får PCI-tilbudet til å virke best mulig. Helse Nord RHF har selv varslet en oppsummering av erfaringene til høsten og da er det anledning til å vurdere eventuelle tiltak hvis det er behov for det. Det er Helse Nord RHF og helseforetakene som skal gjøre en vurdering etter oppsummeringen og som også må håndtere Statsforvalters innsigelser.

SPØRSMÅL NR. 2695

Innlevert 30. juni 2025 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 3. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Stortinget fattet i 2018 anmodningsvedtak om forbedringer i pasientreiseordningen, slik at ordningen ivaretar det overordnede målet om å gi gode og likeverdige helsetjenester til alle som trenger det, når de trenger det, og slik at ordningen ikke har feil, mangler eller urettferdige sider som gjør reisen problematisk for pasientene.

Mener statsråden at dagens ordning sikrer at alle får likeverdig tilgang på helsetjenester, eller hva vil statsråden gjøre for å sikre at alle pasienter og pårørende sikres dette?

BEGRUNNELSE:

Da endringer i pasientreiseforskriften var på høring i 2024, kom mange høringsinstanser med en rekke viktige innspill til forbedringer. Spørsmålet er i hvilken grad behovene for endringer er ivaretatt i den oppdaterte forskriften.

Det har lenge vært kjent at mange mener det er vanskelig som pasient og pårørende å forstå og bruke pasientreiseordningen. Flere høringsinstanser mente det var viktig at forskriften forenkles og endres slik at det blir enklere å bestille pasientreise og å få refusjon. Som

Pasient- og Brukerombudet påpekte i høringen, er det viktig at regelverket blir lettere å forstå for pasientene, ikke bare enkelt og kostnadseffektivt for helseforetakene. Spørsmålet er om ordningen nå er lettere å forstå og bruke for pasienter og pårørende.

Som en rekke høringsinstanser fra Finnmark påpekte i høringen, er avstandene lange for pasienter i Finnmark. Kravet om å benytte billigste reisealternativ medfører at pasientene ofte får svært lange reiser, både geografisk og tidsmessig. Å måtte vente på en flyplass i mange timer fordi at det er billigere å reise med siste fly, er en urimelig belastning for mange. Her må forskriften presisere at hensynet til pasientens beste har forrang foran økonomiske hensyn. Spørsmålet er om dette er ivaretatt i den oppdaterte forskriften.

Det kom mange innspill om at faktiske utgifter til nødvendig overnatting må dekkes. Dagens sats er så lav at det ofte er svært stor differanse mellom faktiske utgifter og pasientreiserefusjonen. Satsene er vedtatt av Stortinget, men spørsmålet er hva som er den spesifikke bakgrunnen for nivået og hvilke vurderinger og hensyn som ligger til grunn for disse satsene. Stortingets vedtak om en prøveordning i Helse Nords område tyder på at flere ser behovet for justeringer her.

Flere høringsinstanser understreket at pasientreiseordningen må fungere også i Finnmark og andre steder med utfordrende geografiske og klimatiske forhold. Flybilletter må kunne endres og være fleksible. Pasientreiser må være mindre rigide i møte med pasienter som hindres av vær- og føreforhold. Det må være mulig å reise dagen før hvis det er usikkert om en kan rekke fram samme dag. Spørsmålet er om den oppdaterte forskriften gir rom for slik fleksibilitet, eventuelt hvorfor ikke.

Svar:

Jeg viser til endringene i pasientreiseforskriften som ble satt i kraft 3. mars 2025, hvor det blant annet innføres mer pasientvennlige og presise begreper som gjør forskriften tydeligere og lettere å forstå. Det er også tydeliggjort i forskriften at behandlere har ansvar for å vurdere om pasienten på grunn av sin helsetilstand har behov for særskilt tilrettelagt transport, og for å informere helseforetaket om dette.

Videre er det forskriftsfestet et krav om at transport som organiseres av helseforetaket skal være forsvarlig for den enkelte pasient. Kravet om forsvarlig transport setter en ytre grense for hva som er akseptabel reisetid eller ventetid. I vurderingen av hva som er akseptabel reisetid eller ventetid, er det mange hensyn som må vektlegges og utfallet av vurderingen kan dermed variere fra sak til sak. Det er derfor vanskelig å fastsette konkrete kvalitetskrav som for eksempel krav til maksimal reisetid, som eventuelt skulle gi grunnlag for å fravike kravet om billigste reise måte.

Departementet har gitt Helsedirektoratet i oppdrag å utarbeide et rundskriv med nasjonale retningslinjer som skal gi støtte ved anvendelsen av de enkelte bestemmelsene i forskriften, og bidra til en mer forutsigbar og ensartet praksis. Samlet sett mener jeg at den reviderte forskriften, sammen med nasjonale retningslinjer, følger opp Stortingets anmodningsvedtak og vil bidra til mer likeverdig tilgang til helsetjenester.

Jeg er kjent med at det i Helse Nord er særlige utfordringer knyttet til lang reisevei for å komme til helsetjenesten. Helse Nord har også særlige utfordringer knyttet til utnyttelse av behandlingsskapasitet, og det er lang ventetid innenfor enkelte fagområder. Tilgjengelig kapasitet i sykehusene blir ikke benyttet fullt ut fordi pasientene vegrer seg mot lengre reiser fordi dette innebærer større privatøkonomiske kostnader for pasienten. For å redusere reiseutgifter for pasienter og sikre bedre kapasitetsutnyttelse i Helse Nord, vil regjeringen opprette en forsøksordning med økt pasientreisestønad i Helse Nord. I revidert nasjonalbudsjett har Stortinget bevilget 7 mill. kroner i 2025 til tiltaket. Forsøksordningen innebærer en sats på om lag 1300 kroner for overnattingsgodtgjørelse til pasienter bosatt i Helse Nord som har hotellovernatting i Helse Nord. Eventuelle endringer i øvrige satser må håndteres i de ordinære budsjettprosessene.

Når det gjelder behovet for å endre bestilte flybilletter på grunn av vær- og føreforhold, er dette et forhold som ikke er direkte regulert av pasientreiseforskriften. Det er opp til pasientreisekontorene å gjøre eventuelle endringer i billettbestillingen, samtidig som det må tas hensyn til pris siden det er de faktiske utgiftene som dekkes.

SPØRSMÅL NR. 2696

Innlevert 30. juni 2025 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 4. juli 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Har justisministeren tenkt å foreta seg noe i henhold til handlings- og avvergingsplikten – og er hun enig i fremstillingen i begrunnelsen?

BEGRUNNELSE:

Politiansattes Varslingsombud (PAVO) har varslet om en utvikling i norsk politi som synes å kreve umiddelbar oppmerksomhet og inngripen. Dokumenter fra Spesialenheten for politisaker viser at politiet i stedet for å etterforske

dokumenterte lovbrudd som er meldt inn, har kartlagt varslerne. Dette skjer til tross for at varslingsene synes å gjelde langvarige og systematiske brudd på arbeidsmiljøloven, og at forholdene har vært gjenstand for omfattende dekning i media og undersøkelser over mange år. Flere polititjenestepersoner har anmeldt politi- og lensmannsetaten for systematiske brudd på arbeidsmiljøloven kapittel 2A om varsling, og flere av dem har i etterkant mistet jobbene sine.

Svar:

Ansatte i politiet skal ha et godt ytringsklima, og regjeringen er opptatt av at det skal være trygt for ansatte i politiet å si fra om uønskede hendelser og kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Politietatens uavhengige varslingsombud ble derfor opprettet 1. juli 2024. Ombudet ble etablert av departementet i samarbeid med de ansattes organisasjoner i politiet.

Organisasjonen PAVO (Politiansattes varslingsombud) ble etablert samme år og drives av frivillige, som oppgir at de selv er varslere. Noen av disse er ikke lenger ansatt i politiet.

Felles for initiativtakerne til PAVO har vært at de har varslet på kritikkverdige forhold og anmeldt mange enkeltpersoner og ulike instanser i justissektoren. Sakene har fått omtale i media og på sosiale medier.

Det skjer sjelden at ansatte i politiet blir sagt opp eller avskjediget fra stilling. Det kan skje ved brudd på tjenesteplikter eller alvorlige forhold utenom jobben.

Jeg kan som justisminister ikke uttale meg om enkeltsaker, men både arbeidsgiver og de ulike instansene håndterer medlemmene i PAVO sine saker på helt ordinær måte.

SPØRSMÅL NR. 2697

Innlevert 30. juni 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 2. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Ministeren viser stadig til Helse Nords «sørge-for-ansvar» i stedet for å ta ansvar for PCI-tilbudet i Bodø. Statsforvalteren har konkludert med «Helsehjelpen pasienten fikk i den aktuelle situasjonen var ikke i tråd med god praksis» da infarktpasienten ble sendt til Tromsø, selv om PCI-Bodø var åpent. I andre PCI-saker har Statsforvalteren konkludert med brudd på Spesialisthelsetjenesteloven, fordi pasientene ikke har fått forsvarlig helsehjelp.

Hvor går egentlig ministerens grense for å ta ansvar for nordlendingenes PCI-tilbud?

BEGRUNNELSE:

En pasient med hjerteinfarkt ble fraktet forbi åpent behandlingssted. Dette er en sak hvor det ble «krangel» om pasienten, og pasienten ble sendt til Tromsø selv om det var åpent i Bodø, med forsinket behandling som resultat.

<https://www.nrk.no/nordland/jorn-fikk-hjerteinfarkt-ble-ikke-fraktet-til-naermeste-sykehus--en-feilvurdering-1.17459302>

Lovbrudd: Statsforvalteren konkluderte med brudd på Spesialisthelseteloven.

<https://www.nrk.no/nordland/matte-vente-timevis-pa-pci-behandling--lovbrudd-slar-statsforvalteren-fast-1.17449908>

Svar:

Universitetssykehuset Nord-Norge HF tok fra nyttår over ansvaret for PCI-virksomheten i Bodø, og drifter dagtilbudet i Bodø og døgntilbudet i Tromsø. Ifølge Helse Nord RHF har Universitetssykehuset Nord-Norge HF og Nordlandssykehuset HF samarbeidet godt om ny organisering. Videre gjennomføres kvalitetsforbedringsprosjektet Trygg akuttmedisin i hele regionen, og en av tilstandene som inngår i prosjektet er akutte brystmerter. Jeg er også orientert om at Helse Nord RHF har etablert et regionalt forum hvor alle helseforetakene i regionen deltar og jevnlig gjennomgår pasientforløpene for pasientene med de alvorligste hjerteinfarktene (STEMI-infarkter). Når det gjelder tilsynet som representanten Mossleth viser til, opplyser Helse Nord RHF at de mottok Statsforvalternes brev 20. juni og vil gå igjennom dette.

Representanten Mossleth spør hva som er min grense for å ta ansvar for nordlendingenes PCI-tilbud. Det er Helse Nord RHF som har sørge-for-ansvaret, jf. Helseforetaksloven § 2a, og som skal sikre et godt helsetilbud til befolkningen. Helse Nord RHF angir at ressursene til PCI-behandling i regionen benyttes i tråd med faglige råd og styrets intensjoner, slik at både pasienter som rammes av hjerteinfarkt og pasienter som rammes av andre sykdommer kan oppnå behandlingsresultater som er likeverdige med resten av landet.

Det er viktig at Universitetssykehuset Nord-Norge HF og Nordlandssykehuset HF får PCI-tilbudet til å virke best mulig. Helse Nord RHF har selv varslet en oppsum-

mering av erfaringene til høsten og da er det anledning til å vurdere eventuelle tiltak hvis det er behov for det. Helse Nord RHF har ansvaret for å gi trygge og gode helsetjenester i Nord-Norge og det er de som skal gjøre en vurdering etter oppsummeringen og som også må håndtere Statsforvalters innsigelser.

SPØRSMÅL NR. 2698

Innlevert 30. juni 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 4. juli 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Sist uke ble Nussirs arbeid stansa på grunn av at det ikke hadde tillatelse til arbeidet. Samtidig er flere aksjonister fra Natur og Ungdom bøtelagt for å ha stansa det ulovlige arbeidet.

Mener justisministeren at dette er riktig, all den tid arbeidet var ulovlig og vil justisministeren sørge for at bøtene trekkes tilbake?

Svar:

Straffeprosessloven § 55 a stadfester det sentrale og viktige prinsippet om at påtalemyndigheten er uavhengig ved

behandlingen av den enkelte straffesak. I en rettsstat som Norge er dette prinsippet avgjørende for å opprettholde tilliten til rettssystemet og sikre rettssikkerheten til den enkelte borger. Det følger av bestemmelsen at ingen kan instruere påtalemyndigheten i enkeltsaker eller omgjøre en påtaleavgjørelse. Det rapporteres derfor heller ikke til departementet om behandlingen av enkeltsaker eller om de vurderinger som gjøres i slike.

På denne bakgrunn verken kan eller ønsker jeg å kommentere eller gripe inn i påtalemyndighetens vurdering og håndtering av saken.

SPØRSMÅL NR. 2699

Innlevert 30. juni 2025 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 3. juli 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Mener statsråden, som veieier av to av tre bruer i Nedre Glomma-regionen og partner i "Bypakke Nedre Glomma", at staten opptre ansvarlig sett i et beredskapsperspektiv i Nedre Glomma ved å ikke ta et større ansvar for å forsere ny kryssing av Glomma?

BEGRUNNELSE:

Over Fredrikstadbrua i Fredrikstad går riksvei 110. Statens Vegvesen har fra i høst varslet vektbegrensninger for kjøretøy som skal passere brua. Det vil medføre begren-

sning for tyngre kjøretøy, de over 28 tonn, noe som berøre mellom 100 og 150 kjøretøy i døgnet. Nærmeste omkjøring er Sannesundsbrua/E6, Sarpsborg.

I Bypakke Nedre Glomma planlegges ny forbindelse mellom disse, klassifisert som fylkesvei. Nord for Sannesundsbrua ligger Sarpebrua (fylkesvei) også denne i elendig forfatning. Her er det varslet mulig vektbegrensning fra 2027. Det betyr at ved stengt E6 er hele søndre del av Østfold avskåret mellom øst og vest for tyngre kjøretøy. Neste omkjøringsmulighet er Vammabrua eller Smålenene bru/E18 begge i Indre Østfold.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 2525 (2024-2025) fra representanten Tage Pettersen om ny bru over Glomma.

Den store utviklingen av transportsystemet i Nedre Glomma-området skjer gjennom byvekstavtalen og Bypakke Nedre Glomma. Det er opp til styringsgruppen i Bypakke Nedre Glomma å følge opp prioriteringene i pakken. Staten er en aktiv part i bypakkearbeidet, både gjennom byvekstavtalen og ved prioritering av tiltak.

Finansieringen av tiltakene i pakken består av lokale (kommunale og fylkeskommunale) midler og bompenger. Ny bru over Glomma i Fredrikstad ligger inne i pakken som ett av fire store prosjekter og vil bli et fylkesveiprojekt. Målet med en slik ny bru er blant annet å avlaste dagens Fredrikstadbru på rv. 110, sørge for at sårbarheten i trafikksystemet reduseres og at effektiviteten i transportsystemet øker.

Den lokale beredskapen er i dag ivaretatt gjennom at det er framkommelighet for utrykningskjøretøy på begge sider av Glomma og over Glomma. Statens vegvesen vil

i tillegg sikre framkommelighet for nødetatene over Fredrikstadbrua med lastrestriksjoner. Framkommeligheten vil bedres når tiltakene i Bypakke Nedre Glomma er ferdig utbygd.

Det er vektrestriksjoner på fv. 118 Sarpebrua. Med lastrestriksjoner på Fredrikstadbrua vil det ikke være omkjøringsmulighet for kjøretøy over 50 tonn dersom E6 Sandesundbrua blir stengt. Statens vegvesen vil imidlertid etablere driftsåpninger i midtrekkverket ved E6 Sandesundbrua slik at man ved hendelser kan ha toveis-trafikk i en kjøreretning. Dette vil redusere omkjøringsbehovet betydelig. Det er et mål å etablere slike driftsåpninger før vektbegrensningen på Fredrikstadbrua innføres.

Det er ønskelig med en bedre framkommelighet for tyngre kjøretøy mellom Borg havn og Rolvsøy jernbaneterminal. Dette vil styrke og forenkle bruken av Borg havn for transport videre inn i Norge og mot Sverige. En ny kryssing av Glomma vil gjøre transporten mellom Borg havn og Rolvsøy jernbaneterminal raskere og mer effektiv.

SPØRSMÅL NR. 2700

Innlevert 30. juni 2025 av stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud

Besvart 3. juli 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva vil helseministeren konkret gjøre for å sikre at unge med alvorlige spiseforstyrrelser får langvarig, tverrfaglig og stabil behandling, og hvordan vil han samtidig sikre at foreldre, søsken og andre pårørende får nødvendig støtte og oppfølging gjennom hele behandlingsforløpet?

BEGRUNNELSE:

Etter at Emilie Holter delte sin historie i Halden Arbeiderblad, har den vekket politisk engasjement. Hun fortalte åpent om sin kamp mot spiseforstyrrelser og manglende oppfølging i helsevesenet. Hun kritiserer tidlige utskrivelser, dårlig tverrfaglig oppfølging og en meningsløs hverdag på sykehuset. Tidligere statsråd Kjersti Toppe har uttrykt bekymring for at Emilies historie ikke er enestående, og peker på alvorlige systemsvikt i barne- og ungdomspsykiatrien, inkludert for korte opphold, manglende tverrfaglig oppfølging, og en behandlingsmodell som gjør unge pasienter til «svingdørspasienter». Hun etterlyser et kraft-

tak for bedre behandlingstilbud, økt sengekapasitet, mer forskning og bedre samhandling mellom sektorer.

I tillegg til manglene i selve behandlingstilbudet, kommer det også tydelig frem at foreldre og søsken i liten grad blir ivaretatt, til tross for at de ofte står i en langvarig og krevende omsorgsrolle. Dette kan føre til utmattelse og svekket evne til å støtte den syke ungdommen.

Svar:

Spiseforstyrrelser rammer ikke bare enkeltpersoner, men er også en stor påkjenning for familie og nære. Flere av pårørendeundersøkelsene har vist at det er behov for et bedre samarbeid mellom pårørende og helse- og omsorgstjenesten. Derfor lanserte vi pårørendeavtaler i september i fjor. Vi vil også styrke og øke bruker- og pårørende-medvirkningen innen rus- og psykisk helsefeltet både i de kommunale helse- og omsorgs-tjenestene og i spesialisthelsetjenestene. Helsedirektoratet har nettopp lansert nasjonale faglige råd for bruker- og pårørendemedvirkning i rus- og psykisk helsefeltet.

Det er helt avgjørende at vi både gjør det vi kan for å forebygge at spiseforstyrrelser oppstår, og samtidig sørger for at mennesker med spiseforstyrrelser får rask og god helsehjelp. Gjennom Opptrappingsplan for psykisk helse har regjeringen styrket arbeidet med forebygging, tidlig oppdagelse og intervensjon og behandling av spiseforstyrrelser, blant annet ved å bidra til at tjenestene i kommunene har kompetanse om spiseforstyrrelser og således kan samarbeide godt med pasienter som trenger hjelp. Vi har satt av 16,4 millioner kroner blant annet til en ordning kommuner kan søke om tilskudd fra, til slik arbeid. Gjennom tilskuddsordningen er det satt i verk flere gode tiltak for å heve kompetansen om spiseforstyrrelser i tjenestene og for å bedre oppfølgingen og samarbeidet rundt personer som strever med kropp og mat. Helsedirektoratet er i gang med å lage program for styrket kunnskap og kompetanse om spiseforstyrrelser og utvikler modeller for kommunale tilbud og samhandlingstiltak for personer med spiseproblemer og spiseforstyrrelser. Vi ser også på hvordan behandling av spiseforstyrrelser kan organiseres tematisk på en måte som sikrer bedre tilpasset behandlingstilbud, god kvalitet, oppbygging og spredning av kompetanse.

Vi vet at noen opplever å bli skrevet ut for tidlig eller ikke får helhetlig behandling. Slik skal det ikke være. Jeg har derfor stilt krav til helseforetakene om reduksjon i reinnleggelser som kan forebygges gjennom god samhandling innenfor somatikk, psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling for å redusere svingdørsproblematikk.

Avslutningsvis vil jeg løfte frem behovet for å ruste helsetjenestene for fremtiden. Regjeringen har startet arbeidet med en helsereform, og gjennom prosjekter rundt om i landet skal kommuner og sykehus prøve ut nye måter å organisere helse- og omsorgstjenestene på. Regjeringen og KS har inngått en ny avtale som forplikter partene til å finne løsninger sammen. Tett oppfølging av pasienter og pårørende med alvorlige diagnoser som for eksempel spiseforstyrrelser, vil være viktig i en slik reform.

